

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Colecția „BiblioLeader”

**VERA OSOIANU și BIBLIOTECA
din oglinda unui destin**

Monografie biobibliografică

Chișinău • 2021

CZU 02+016(092)

V 46

Director general: Elena PINTILEI

Autori: Margareta CEBOTARI, Ecaterina DMITRIC

Coordonator: Ludmila CORGHENCI

Contribuții: Vera OSOIANU

Coperta: Alexandru BURDILA

Redactor: Jana BADAN

Procesare computerizată: Diana ODOBESCU

*Lucrarea a fost aprobată spre editare în cadrul ședinței
Consiliului redacțional al BNRM
(proces-verbal nr. 7 din 22.12.2020).*

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova
VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin : Monografie
biobibliografică / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director
general: Elena Pintilei ; autori: Margareta Cebotari, Ecaterina Dmitric ;
coordonator: Ludmila Corghenci ; contribuții: Vera Osoianu. – Chișinău :
BNRM, 2021 (Tipogr. „Primex-Com”). – 384 p. : fot., tab., diagr. – (Colecția
„BiblioLeader”, ISBN 978-9975-3425-7-5).
50 ex.
ISBN 978-9975-3425-8-2.
02+016(092)
V 46

ISBN 978-9975-3425-8-2.

Creative Commons - 4.0 International - CC BY 4.0
DOI: 10.5281/zenodo.4537262

© Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2021

SUMAR

Margareta CEBOTARI. Vera Osoianu – lider în profesie (Notă asupra ediției) 6

INTRODUCERE

Elena PINTILEI. La ceas aniversar. Vera Osoianu – om de cultură desăvârșit, pedagog înzestrat, cercetător științific prolific, manager de succes..... 9

Vera OSOIANU. Prefața unei lucrări sau imaginara Postfață a unei urcări 11

Ludmila CORGHENCI, Margareta CEBOTARI. Aspecte de abordare bibliometrică a publicațiilor Verei Osoianu 15

Ecaterina DMITRIC. Vera Osoianu: expozeu biografic..... 28

Vera Osoianu – 65. Impresii: Chestionar fulger 46

APRECIERI PROFESIONALE. OMAGII ANIVERSARE PENTRU VERA OSOIANU

Galina AGAFIȚA. Vera Osoianu – nume notoriu în biblioteconomie 47

Hermina ANGHELESCU. Vera Osoianu: o viață în slujba bibliotecilor 49

Hermina ANGHELESCU. Prefață (din lucrarea: *Vera Osoianu-Filip. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern*)..... 53

Claudia BALABAN. Pasionată de profesie 59

Svetlana BARBEI. Model de manager modern = Модель современного менеджера..... 61

Eugenia BEJAN. Un model de perseverență..... 67

Iurie COLESNIC. Vocația – bibliotecar..... 69

Ludmila CORGHENCI. Vera Osoianu – creator de mediu pentru creștere și învățare profesională..... 70

Tatiana COSTIUC. Întotdeauna reușești, dacă știi ce faci 72

Galina DAVÎDIC. Vera Osoianu – portret de bibliotecară și prietenă 75

Ecaterina DMITRIC. Vera Osoianu – model de profesionalism conectat aici și acum	77
Lidia KULIKOVSKI. Sfetnic, formator și prieten devotat al bibliotecarilor	80
Ludmila OUȘ. Confesiune... la ceas aniversar	82
Nadejda PĂDURE. Bibliotecarul punctului zero al comunității bibliotecare	83
Alexandru RUSU. Sub aripa identității.....	85
Diana SILIVESTRU. Vera Osoianu – un nume de referință în domeniul biblioteconomic din Republica Moldova.....	89
Victoria VASILICA. <i>Omul-Soare</i> sau Stindardul biblioteconomiei basarabene	91
Vera Osoianu – Om cu literă mare, Omul Cărții și al Lecturii. Echipa Bibliotecii Publice Raionale „Iulian Filip”, Drochia	92

VERA OSOIANU: GRATITUDINI PENTRU COLEGI

Declarație de dragoste și grațitudine	95
Nelly Țurcan – model de dezvoltare în profesie	98
Vulcanul care-ți sporește strălucirea	101
Sora noastră Claudia	104
Un nume de marcă (de brand)	105
O aniversare neîmplinită	107
Prețuirea unui discipol	108
Anul aniversărilor	109
Plecat în lumea amintirilor	111
O felicitare întârziată.....	112

VERA OSOIANU: STUDII, CERCETĂRI, CONTRIBUȚII RELEVANTE ÎN DEZVOLTAREA DOMENIULUI BIBLIOTECONOMIC

Biblioteca Națională a Republicii Moldova – centru biblioteconomic național.....	114
Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Profil metodologic	127
Paradigma bibliotecii în „noua realitate/normalitate” sau biblioteka la viitorul prezent	147

Permanențe și priorități în activitatea bibliotecilor	155
Biblioteca între tendințe generale, viziuni globale și priorități naționale	165
Proiectul național 2018 sau mișcările tectonice ale domeniului bibliotecar	179
Anul bibliologic 2019: date, fapte și percepții	196
Preistoria unui proiect cu țintă în viitor	205
Cultura digitală în era post-adevărului. Rolul bibliotecilor în formarea culturii comunicării în secolul tehnologiilor informaționale avansate. Neticheta.....	211
Lectură și evoluție sau superputerea lecturii	219

BIBLIOGRAFIE

Monografii. Volume	229
Recomandări metodice. Sinteze statistice	233
Contribuții științifice.....	237
<i>Articole în volume</i>	237
<i>Articole în periodice</i>	245
Vera Osoianu – coordonator, responsabil de ediții	268
Documente publicate online. Blogul de biblioteconomie și știința informării	272
Interviuri.....	293
Referințe despre Vera Osoianu	294

INDEXURI AUXILIARE

Index de nume	302
Index de titluri	304
Index de recenzii	316
Index de subiecte	317
Index de ediții periodice	321

GALERIE FOTO	323
---------------------------	-----

VERA OSOIANU – LIDER ÎN PROFESIE (Notă asupra ediției)

Margareta CEBOTARI,
Direcția Cercetare și Dezvoltare
în Biblioteconomie și Științe ale Informării,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Colecția „BiblioLeader” reprezintă o serie de lucrări dedicate profesioniștilor în domeniul biblioteconomiei, inițiată în anul 2020 de Biblioteca Națională a Republicii Moldova și are scopul de a releva figurile marcante din domeniul biblioteconomic autohton. Treptat, odată cu elaborarea și editarea mai multor lucrări ca parte integrantă a acestei colecții, va fi posibilă schițarea unui *portret de grup* al generației de bibliotecari profesioniști ai perioadei de tranziție la noul model biblioteconomic în Republica Moldova, care au oferit, prin muncă asiduă, oportunități de dezvoltare a Sistemului Național de Bibliotecă.

Colecția „BiblioLeader” vine în ajutorul diseminării practicilor și experiențelor manageriale inovatoare aplicate în bibliotecile moderne, contribuind la formarea și promovarea imaginii profesiei și a instituțiilor bibliotecare, părți integrante ale sistemului cunoașterii, indispensabile dezvoltării unor membri activi ai societății.

Prin toată activitatea sa, Vera Osoianu a manifestat un înalt devotament profesiei, demonstrând că nu a fost aleatorie alegerea BIBLIOTECII ca scop al efortului creator, depus pe parcursul carierei sale profesionale. În afirmarea acestui fapt vine și editarea monografiei biobibliografice „VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin”.

Ampla activitate biblioteconomică a protagonistei acestei ediții din Colecția „BiblioLeader” este confirmată prin includerea în cuprinsul compartimentului bibliografic al lucrării a peste 200 de titluri de articole semnate de Vera Osoianu și peste 200 de titluri de comunicări online, publicate, în majoritate, pe primul și probabil cel mai solicitat blog de specialitate din domeniu – *Blog de biblioteconomie și știința informării*, creat și administrat pe parcursul ultimului deceniu din activitatea sa.

Aprecierea și recunoștința pentru implicarea Verei Osoianu în sprijinirea/dezvoltarea bibliotecilor este reflectată în articolele semnate de către colegii de breaslă din țară și de peste hotare. În aceste articole se evidențiază/apreciază competențele profesionale ale protagonistei, și se identifică/reliefează calitățile personale/morale ale Verei Osoianu: empatia, dorința de a veni în ajutor colegilor, dorința de a educa noi generații de bibliotecari bine instruiți etc.

Este evident că valoroasa muncă depusă de către Vera Osoianu e respectată și apreciată la justa valoare, Domnia Sa fiind percepută de colegi ca o personalitate-simbol a integrității domeniului biblioteconomic din Republica Moldova.

Selectarea informațiilor a fost realizată în baza *Bibliografiei Naționale a Republicii Moldova*, 1992-2020. La fel, pentru realizarea lucrării au fost consultate sursele bibliografice editate de BNRM: *Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Bibliografie: 170 de ani (1982-2002)* (Ch., 2002), *175 de ani (2002-2007)* (Ch., 2008), *180 de ani (2007-2012)* (Ch., 2012), *185 de ani (2012-2017)* (Ch., 2017), *Calendar național* (edițiile anilor 2010, 2015, 2020), *Cultura în Moldova: Buletin de informare și documentare* (edițiile dintre anii 1993-2018), *Buletin bibliologic* (edițiile nr. 1-25, dintre anii 1994-2020).

Au fost studiate edițiile periodice în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, editate de bibliotecile din Republica Moldova și România: *Magazin bibliologic: Revistă științifică și bibliopraxiologică (1991-2020)*, *Gazeta bibliotecarului (2001-2011)*, *Școala de Biblioteconomie din Moldova: Buletin trimestrial (2002-2006)* editat de Școala de Biblioteconomie din Republica Moldova (BNRM), *BiblioPolis* (BM „B. P. Hasdeu”), *BiblioScientia* (Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a AȘM), *Buletinul ABRM*, *Biblioteca: Revistă de bibliologie și știința informării* (anii 1992-2018) (Biblioteca Națională a României), *Bibliotheca Septentrionalis: Buletin semestrial* (BJ Baia Mare, România) ș.a.

De asemenea, au fost selectate informații din catalogul electronic al BNRM (<http://catalog.bnrm.md/opac>) și baze de date specializate – Repozitoriul Tematic Național NTR-MoldLIS (<http://moldlis.bnrm.md/>). Au fost consultate și alte baze de date: Instrumentul Bibliometric Național realizat de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (<https://ibn.idsi.md/ro>), catalogul partajat al bibliotecilor universitare din Republica Moldova (<http://primo.libuniv.md/https>) ș.a.

Majoritatea publicațiilor au fost consultate *de visu*, acestea fiind în colecțiile de specialitate ale BNRM. Limitele cronologice de selectare a informațiilor au cuprins anii 1980-2020. Selectarea informației s-a încheiat la 20 octombrie 2020.

Conform unor rigori nescrise, devenite tipice deja pentru astfel de lucrări, ediția se deschide cu studii introductive. În partea monografică a publicației sunt incluse informații textuale, reunite tematic în compartimente, după cum urmează: *Aprecieri profesionale. Omagii aniversare pentru Vera Osoianu; Vera Osoianu: gratitudini pentru colegi; Vera Osoianu: studii, cercetări, contribuții relevante în dezvoltarea domeniului biblioteconomic*. Urmează compartimentul bibliografic, care cuprinde 447 de descrieri bibliografice ale articolelor semnate de Vera Osoianu, contribuțiilor în volume și monografii, ale publicațiilor coordonate, îngrijite de Vera Osoianu și ale referințelor despre viața și activitatea de cercetare a protagonistei. Amintirile în timp ale doamnei Osoianu finalizează publicația și alcătuiesc compartimentul *Galerie foto*.

Descrierile bibliografice sunt prezentate în ordine cronologică directă, pentru fiecare an respectându-se ordinea alfabetică a titlurilor sau a numelor autorilor.Descrierile bibliografice sunt realizate conform standardelor interstatale: *ГОСТ 7.1-2003. Библиографическая запись. Библиографическое описание документа. Общие требования описания и составления; ГОСТ 7.80-2000. Библиографическая запись. Заголовок. Общие требования описания и составления*.

În descrierea bibliografică a documentelor, semnate de către Vera Osoianu, nu este indicat numele în vedeta de autor. Numele autorului este prezent în mențiuni de responsabilitate la titlu. Pentru a facilita regăsirea informațiilor necesare specialiștilor, au fost alcătuite indexuri auxiliare: index de nume, index de titluri, index de recenzii, index de subiecte, index de ediții periodice bibliografiate.

Alcătuitorii lucrării aduc mulțumiri doamnei Vera Osoianu pentru deosebita contribuție la elaborarea acestei biobibliografii, precum și instituțiilor bibliotecare și informaționale, cataloagele electronice și bazele de date ale cărora au fost utilizate: Camera Națională a Cărții, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Biblioteca Națională a României, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți etc.

INTRODUCERE

LA CEAS ANIVERSAR. VERA OSOIANU – OM DE CULTURĂ DESĂVÂRȘIT, PEDAGOG ÎNZESTRAT, CERCETĂTOR ȘTIINȚIFIC PROLIFIC, MANAGER DE SUCCES

Elena PINTILEI,

director general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova

Istoria unei biblioteci naționale este o componentă a istoriei culturii și civilizației unei țări. Trecând peste frontierele politice ale sec. al XX-lea și până astăzi, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în calitate de principala instituție infodocumentară din țară, a unit în jurul său oameni care au slujit cu dăruire domeniului, au știut să creeze o unitate profesională națională, o lume a bibliotecarilor devotați.

O persoană indispensabilă domeniului biblioteconomic național a fost și este distinsa Doamnă Vera Osoianu, director adjunct, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, care a crescut și a educat generații de tineri bibliotecari, adaptându-i la transformările și evoluția domeniului biblioteconomic din țară și de peste hotare.

Puține la număr sunt bibliotecile din țară, pragul cărora nu a fost pășit de către Vera Osoianu. În marea lor majoritate, aceste instituții, ca valori spirituale ale neamului, au beneficiat de idei valoroase pentru transformarea lor, reorientându-și politicile de dezvoltare spre modele noi, inspirate din experiențele parvenite din „șantierul biblioteconomic” al Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, pe care o conduce cu dibăcie doamna Osoianu.

În intenția de a pune în evidență personalitatea omagiatei și profilul ei identitar, biobibliografia în cauză este o integrare a trecutului cu prezentul domeniului biblioteconomic național, pornind de la preceptul că viitorul ne aparține.

Lucrarea reflectă activitatea de o viață, în esență, ea definește profilul identitar biblioteconomic al omagiatei. În orizontul multiplelor preocupări, Vera Osoianu continuă să se manifeste ca o figură ieșită

din comun, dotată cu calități distincte manageriale, de cercetare și formare.

Aceste componente relevante caracterizează elaborarea lucrării, în care se reflectă un om de cultură desăvârșit, pedagog înzestrat, cercetător științific prolific, manager de succes, fapt ce demonstrează aria desfășurată a ocupațiilor. Lucrarea pune în evidență vocația unei personalități cu o vastă capacitate intelectuală. La ceas aniversar, bibliografia „Vera Osoianu și Biblioteca din oglinda unui destin” cu siguranță este o amprentă pronunțată în producția editorială și cultural-științifică a țării.

Folosesc această posibilitate să Vă zic: „La mulți ani, Distinsă Doamnă!”

V-am considerat mereu un bun și devotat prieten, un dar pentru domeniul biblioteconomic național, din partea Dumneavoastră pentru noi, un dar pe care suntem fericiți că îl primim, onorați să-l avem. A învăța de la Dumneavoastră a devenit o încântare!

Felicitări pentru eforturile de a aduce mai aproape instituția bibliotecară în circuitul cultural comunitar, de a ne face s-o iubim și s-o prețuim!

Cu profund respect, Elena Pintilei.

20 august 2020

PREFAȚA UNEI LUCRĂRI SAU IMAGINARA POSTFAȚĂ A UNEI URCĂRI

Vera OSOIANU,
director adjunct al BNRM,
Direcția Cercetare și Dezvoltare
în Biblioteconomie și Științe ale Informării

Lucrarea de față, dar și mesajul de mulțumire din aceste rânduri, sunt dedicate colegilor din echipa anului (2020), împreună cu care, în această perioadă de timp, menținem focul în vatra Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, contribuind la amplificarea și dezvoltarea a tot ce este mai important pentru instituție.

Apelez la ajutorul alfabetului pentru a evita orice situație delicată, pentru că fiecare în parte și toate împreună, distinse colege, din oglinda acestor file, însemnați familia din a doua casă, iar într-o familie, prim-planul trebuie să fie exclus. Este o binecuvântare să muncim împreună, dragi manageri strategici: Svetlana Barbei, Veronica Borș, Aliona Muntean, Elena Pintilei, Aliona Tostogan și întreaga echipă a Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării: Margareta Cebotari, Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric, Angela Drăgănel, Natalia Ghimpu, Valentina Popa, Lilia Povestca, Svetlana Ucrainciuc, Victoria Vasilica.

Un mulțumesc aparte adresez autoarelor acestei lucrări, Margareta Cebotari și Ecaterina Dmitric, care au răsfoit printr-o activitate de 43 de ani, pentru a crea un portret și a scrie o istorie.

Între aceste coperti este o porțiune din activitatea mea și din istoria Bibliotecii Naționale, în care se regăsesc colegi, prieteni de suflet și prieteni ai Bibliotecii, întâmplări și evenimente care fac viața personală și activitatea profesională mai frumoase, mai cu esență și mai de preț.

Este pentru prima dată când mă privesc, atât de clar, prin ochii altora. Recunosc că îmi place ce văd, chiar dacă conștientizez faptul că motivul unei aniversări impune un tratament special. După 43 de ani de activitate în BNRM, nu știu dacă pot afirma că toate cuvintele de apreciere scrise aici sunt un avans, dar recunosc că întotdeauna am considerat că în activitatea profesională permanent este loc de mai bine.

Trebuie să mărturisesc că ideea acestei lucrări nu mi-a trezit o scânteie prea convingătoare la inițierea ei. Am avut nevoie de mai mult timp pentru a-i găsi justificare. Până la urmă, am acceptat faptul că o instituție este reprezentată de oamenii ei, iar printre momentele evocate în lucrare veți găsi nume de persoane, evenimente și fapte care, luate împreună, reprezintă un crâmpei de peste 40 de ani din istoria Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. O bună parte dintre acești ani, generația de bibliotecari, din care fac parte, a muncit pentru edificarea biblioteconomiei naționale, cu toate provocările și greutățile inerente unui proces de asemenea proporții, complexitate și responsabilitate. În mai multe lucrări, parte componentă a bibliografiei prezentate aici, am evocat ascensiunea bibliotecilor, a bibliotecarilor și a profesiei la diferite etape.

Respectiv, materialele scoase în prim-plan oglindesc un segment important din istoria Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, cu toate urcușurile, stagnările, realizările și problemele unei perioade de transformări esențiale.

Nu a fost un drum ușor, dar am avut marele noroc să fac parte din generația de aur, care a muncit pentru a produce schimbarea și a da față remarcabilă și memorabilă bibliotecilor din Republica Moldova în această perioadă de timp. Începând cu elaborarea Concepției Sistemului Național de Biblioteci ca model strategic, elaborarea cadrului național de reglementare a domeniului biblioteconomie și științe ale informării, revenirea la Clasificarea Zecimală Universală, descentralizarea activității bibliotecilor, reorientarea principiilor de completare a bibliotecilor, elaborarea terminologiei de specialitate în limba română, elaborarea publicațiilor de specialitate în limba română etc., până la schimbarea paradigmei bibliotecii în anii '90 și o altă schimbare mai recentă a paradigmei, dictate de realitățile pandemiei virusului COVID-19.

Revenind la generația de aur, trebuie de menționat că pentru mine au contat enorm drumurile profesiei parcurse împreună și alături de nucleul reformator aflat în plină forță creatoare în ultimul deceniu al secolului XX și primele decenii ale secolului XXI, când se produce reforma bibliotecară. Printre nenumărații colegi din Biblioteca Națională, din diverse biblioteci ale Sistemului Național de Biblioteci, împreună cu care am escaladat *Everestul biblioteconomic*, îmi rămân ca repere ale profesiei: Claudia Balaban, Alexei Rău, Ludmila Corghenci, Tatiana Costiuc, Lidia Kulikovski, Nelly Țurcan, Eugenia Bejan, Nătălița

Cheradi, Mariana Harjevschi și încă mulți alții. De la primul Simpozion *Anul Bibliologic* 1991 și până în prezent (cu mici excepții), aceste persoane au influențat schimbarea, dând valoare profesiei și bibliotecii.

Nu pot să nu amintesc de anii de prietenie care mi-au fost dăruite de Hermina Anghelescu (Wayne State University, SUA), Bernard Margolis (Biblioteca Publică Boston, SUA), Traian Brad (Biblioteca Județeană Cluj, România), Barbara Kotalska (Biblioteca Națională a Franței), Grant Harris (Biblioteca Congresului SUA), Adolf Knoll (Biblioteca Națională a Republicii Cehe) și încă mulți alți profesioniști remarcabili. Toți colegii mei menționați în aceste rânduri, atât cei din Republica Moldova, cât și din alte țări, pot servi ca modele de dezvoltare în profesie și de la fiecare dintre ei am avut și am ce învăța.

Aplec fruntea cu pietate pentru Traian Brad și Bernard Margolis, prieteni de distanță lungă, de la care am învățat standarde de calitate, etică, comportament și atitudini, dar care, din păcate, au plecat mult prea devreme, lăsând nescrise încă multe file în profesie și în prietenia de care m-au bucurat și care m-a onorat.

Nu știu dacă este de bine sau de rău, dar descopăr că aproape toți prietenii mei, cu foarte puține excepții, sunt cei de care ne leagă aceeași profesie, unii chiar de la facultate, alții adunați cu mare grijă în anii de activitate în domeniu. Cu ei m-am simțit acasă, pe un teren previzibil și mai mult nu mi-am dorit.

Loialitatea mea se răsfrânge nu numai asupra Bibliotecii Naționale, dar și asupra Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării. Aici am început prima zi de muncă în calitate de metodist, apoi metodist superior, mai apoi șef de oficiu, șef de secție, șef de direcție, director adjunct cu responsabilități de prim-director adjunct, director adjunct responsabil de cercetare și dezvoltare în biblioteconomie și științele informării.

Greu de spus câte persoane s-au perindat în Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării pe această întindere de timp. Unii au plecat fără a se uita în urmă, alții au plecat ca să revină, unii chiar de mai multe ori, cum a fost cazul Alexandrei Negru sau al doamnei Elena Pintilei, care a început creșterea profesională în Secția științifico-metodică (secția Dezvoltare în biblioteconomie de azi), a plecat pentru a face încă o facultate, a revenit pentru a pleca în altă bibliotecă, de unde a revenit pentru a treia oară pe calul alb de

Director General al Bibliotecii Naționale. Specialiștii formați în această direcție erau râvniți de alte secții și chiar instituții și plecările nu erau o raritate și erau privite ca ceva firesc. În toți acești ani, eu i-am petrecut pe unii și i-am întâlnit cum se cuvine pe alții, păstrând memoria instituțională și perpetuând tradițiile.

Pentru mine, Biblioteca Națională nu este doar un loc de muncă. Este casa, când a doua, când prima, spre care mă grăbesc dimineața și de unde plec seara ca să revin. Tot și toate din ce este compusă o instituție contează ca integru, dar cel mai mult contează oamenii cu care am făcut echipă, chiar mai multe echipe, în diverse perioade de timp. Orice zi în care nu pot realiza ceva deosebit este o întristare și nemulțumirea din suflet mereu își căuta împlinire.

În aceste rânduri, *Prefața* este cât se poate de reală, iar *Postfața* una încă imaginară și deloc grăbită. Mai văd înainte încă câțiva ani buni în care aș putea contribui la realizarea și dezvoltarea proiectelor inițiate și, poate, la generarea unor noi idei de proiecte, la valorificarea cunoștințelor adunate cu grijă prin ani de activitate, combinate cu tendințele actuale și mișcările de idei în domeniu, dictate de schimbările așteptate și firești și cele impuse de realitate.

Total surprinzător ne-am trezit în fața unei paradigme iminente a bibliotecii, care, venită pe neașteptate, se anunță a fi incertă și de lungă durată.

Anul 2020 pentru mine înseamnă nu doar o aniversare a zilei de naștere, dar și 43 de ani în/cu și pentru Biblioteca Națională. Nu mi-am dorit niciodată alt drum și alt destin. Este o declarație de dragoste repetată, dar sinceră și mereu actuală. Am fost mereu mulțumită cu tot ce mi-a oferit BIBLIOTECA. Sper că, la rândul meu, am oferit BIBLIOTECII tot ce s-a putut... și încă mai pot oferi.

Luna august este importantă pentru Biblioteca Națională a Republicii Moldova, care, în fiecare an, la 22 august mai întoarce o filă pentru istoria ei. Este importantă și pentru mine personal, deoarece, la fiecare 1 august, data angajării la această bibliotecă, trec la altă filă a vieții. Din filele scrise aici am făurit un destin.

Per Aspera Ad Astra, pentru Biblioteca Națională și echipa Bibliotecii Naționale în formatul anului 2020!

1 august 2020

ASPECTE DE ABORDARE BIBLIOMETRICĂ A PUBLICAȚIILOR VEREI OSOIANU

Ludmila CORGHENCI,

Margareta CEBOTARI,

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Vera Osoianu se înscrie perfect în conținutul definiției cercetătorului, utilizată la nivel internațional prin intermediul Cartei Europene a Cercetătorului. Cercetătorul este descris drept profesionistul angajat în conceperea sau crearea de noi cunoștințe, produse, procese, metode și sisteme, precum și în managementul proiectelor respective [1, p. 17]. Una din principalele activități ale unui cercetător este publicarea rezultatelor studiilor, cercetărilor, analizelor efectuate. Din acest motiv, aplicarea măsurătorilor privind publicațiile unui autor sunt importante în contextul estimării impactului, productivității, importanței acestora.

O modalitate valabilă de clasificare a performanțelor științifice, de măsurare a impactului cercetărilor este bibliometria. Analiza bibliometrică este și un instrument important pentru înțelegerea anumitor aspecte ale rezultatelor cercetării [3]. Bibliometria ține de aplicarea metodelor statistice/matematice pentru numărarea productivității cercetării (număr total documente, repartizarea acestora în funcție de apartenența de gen și tip, limbă, loc de editare, număr de publicații pe ani, analiza citărilor). Termenul a fost introdus de Samuel C. Bradford, matematician britanic (1878-1948), și a început a fi aplicat în anii '60 ai secolului 20. După anii '90, bibliometria a fost transformată dintr-un simplu studiu de statistică bibliografică într-un domeniu separat și unic de studiu.

Compartimentul biobibliografic al monografiei elaborate de Biblioteca Națională cu prilejul aniversării a 65 de ani a doamnei Vera Osoianu, director adjunct al BNRM, fidelă acestei instituții timp de 43 de ani, oferă posibilitatea de evaluare a activității de cercetare în baza măsurătorilor bibliometrici.

Anul 1980 este anul apariției primei lucrări semnate de către Vera Osoianu (poziția 6 din compartimentul bibliografic). Evidențiem că debutul activității de cercetare este marcat prin publicații gen recomandări

metodico-bibliografice, sinteze statistice, elaborate/editate sub egida Bibliotecii Naționale. Acest lucru a fost determinat, la părerea noastră, de doi factori: integrarea profesională a Verei Osoianu în calitate de metodist în secția respectivă a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și direcțiile prioritare de activitate metodologică și de cercetare a instituției, conform statutului de centru biblioteconomic național.

La 20 octombrie 2020, numărul total de publicații semnate de către Vera Osoianu constituie 410 (a se vedea compartimentul bibliografic). Putem conchide că, în medie per an, autorul publică 10 lucrări, diverse ca tip de prezentare a informației. În funcție de destinația funcțională, dar și de suportul de fixare a informației, prezentăm următorii măsurați statistici ai publicațiilor Verei Osoianu.

Tabelul nr. 1. *Tipuri/genuri de publicații semnate de către Vera Osoianu*

Tip document. Suport de fixare a informației	Număr de documente
Monografii. Publicații	5
Recomandări metodice. Sinteze statistice (autor/coautor)	18
Publicații coordonate, îngrijite, responsabil de ediție	16
Total:	39
Contribuții științifice	
Articole în volume	29
Articole în ediții periodice	152
Interviuri	8
Total contribuții:	189
Documente publicate online. Blogul de biblioteconomie și știința informării	182
Articole total	371
Total publicații semnate de către Vera Osoianu	410
Referințe/ publicații despre Vera Osoianu	37
Total descrieri bibliografice incluse în compartimentul bibliografic	447

Datele prezentate în tabelul de mai sus ne permit să conchidem următoarele: genul preferat de documente semnate de către Vera Osoianu sunt contribuțiile în periodice, fiind urmate de cele în volume. Aceste preferințe sunt argumentate prin faptul că publicațiile periodice oferă operativitate și disponibilitate în accesarea informației, folosire simultană de către mai mulți utilizatori, diversitate în adresabilitate etc. Măsurările bibliometrice permit alcătuirea diverselor topuri cu referire la volum/ formă de prezentare și alte aspecte ale analizei cercetărilor publicate de un autor. Care sunt periodicele în care sunt prezente contribuțiile Verei Osoianu?

Tabelul nr. 2. *Topul periodicelor/anualelor care conțin articole semnate de către Vera Osoianu*

<i>Titlul periodicului</i>	<i>Număr de articole publicate</i>
Publicații de specialitate editate în Republica Moldova	
Magazin bibliologic: Revistă științifică și bibliopraxiologică. Ed.: Consiliul Biblioteconomic Național. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Societatea Științifică de Bibliofilie și Ex-libris „Paul Mihail” din Moldova	68
Gazeta bibliotecarului. Ed: Biblioteca Națională a Republicii Moldova	33
BiblioPolis: Revistă de biblioteconomie și științe ale informării. Ed.: Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Chișinău	15
Școala de Biblioteconomie din Moldova: Buletin trimestrial. Ed.: Biblioteca Națională a Republicii Moldova	11
Buletinul ABRM: Publicație periodică editată de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova	4
Festivalul Național al Cărții și Lecturii: Buletin informativ. Ed.: Biblioteca Națională a Republicii Moldova	4
Biblio-Info. Ed.: Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți	3
Calendar național. Ed.: Biblioteca Națională a Republicii Moldova	3

VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin

Cartea. Biblioteca. Cititorul: Buletin metodic. Ed.: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”	3
Salon expres. Ed.: Biblioteca Națională a Republicii Moldova	3
BiblioScientia: Revistă de biblioteconomie și științele informării. Ed.: Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Republicii Moldova	1
Bibliouniversitas@ABRM.md: Revista bibliotecilor din învățământ și specializate din Republica Moldova. Fondator: ABRM, Secțiunea „Biblioteci din învățământ și specializate”	1
Calendarul bibliotecarului. Ed.: Biblioteca Națională a Republicii Moldova	1
Confluente bibliologice: Revista de biblioteconomie și științele informării. Ed.: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți	1
InfoAgrarius: Revistă teoretico-practică a Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a Universității Agricole de Stat din Moldova (UASM)	1
Publicații de specialitate editate în România	
Biblioteca: Revistă de bibliologie și științele informării. Ed.: Biblioteca Națională a României	33
Bibliotheca Septentrionalis: Buletin semestrial. Ed.: Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, România, Baia Mare	2
Revista română de biblioteconomie și știința informării. Ed.: Biblioteca Națională a României	2
Buletin informativ ANBPR (Filiala Brașov)	1
Curier: Revistă de cultură și bibliologie. Ed.: Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, Dâmbovița, Târgoviște, România	1
Lectura: Revista Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, Cluj, România	1
Alte ediții periodice	
Limba română: Revistă de știință și cultură. Revista apare la Chișinău sub auspiciile Academiei Române	5

Literatura și arta. Publicație de limbă română, săptămânal al scriitorilor din Republica Moldova	5
Dialog: Publicație a mișcării „Pentru o Moldovă democratică și prosperă”	3
Glasul națiunii. Ed.: Uniunea Scriitorilor din Moldova	2
Info-Prut: Publicație online de știri	1
Revista de științe socioumane. Ed.: Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău	1

Datele din tabelul nr. 2 relevă că cele mai multe contribuții ale Verei Osoianu sunt prezente în revistele de specialitate *Magazin bibliologic* (Chișinău) și *Biblioteca* (București), fapt determinat de statutul profesional/științific al editorilor, conexiunile tematice, politicile editoriale ale acestora. Menționăm, la fel, și contribuțiile destul de frecvente ale Verei Osoianu de caracter promoțional, de popularizare, prezente în reviste și ziare de rezonanță socială: *Limba română*, *Revista de științe socioumane*, *Literatura și arta*, *Glasul națiunii* etc.

Tabelul nr. 3. *Eficiența activității de cercetare*

Perioada de timp	Autor/alcătuitor	Coordonator/ed. îngrijite	Articole			Număr total	Rata medie de creștere a numărului de publicații (%)
			în volume	în perio-dice	on-line		
1980-1990	6	0	1	0	0	7	1,8
1991-2000	3	0	0	28	0	31	7,5
2001-2009	2	2	6	66	0	76	18,5
2010-2020	12	14	22	66	182	296	72,2
Total:	23	16	29	160	182	410	100%

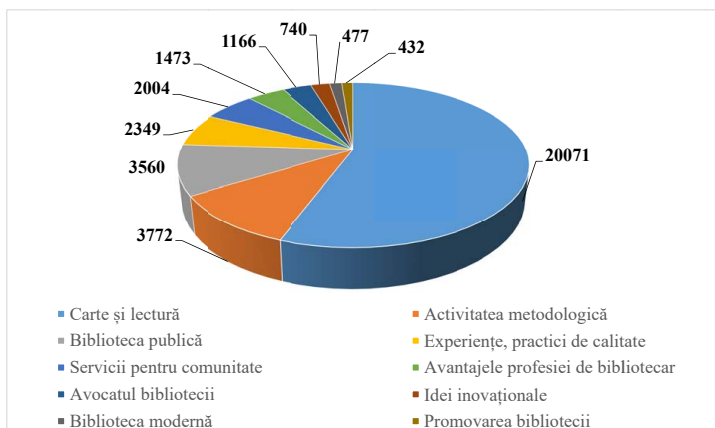
Raportați la numărul total de publicații (410), cei mai rodnici ani ai activității de cercetare a Verei Osoianu sunt cuprinși în perioada de timp 2010-2020, vorba fiind deja despre formarea unui cercetător cu experiență, dar și de schimbările produse în mediul profesional: reformarea Sistemului Național de Biblioteci, aprobarea noii legi despre biblioteci, a noului cadru de reglementare a activității bibliotecilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci, inițierea/organizarea de campanii, programe, proiecte naționale de dezvoltare a serviciilor bibliotecilor pentru comunitate etc.

Considerând accesul la informație primordial pentru reprezentanții domeniului, autorul beneficiază de avantajele oferite de suportul electronic: operativitate și rapiditate, disponibilitate, accesibilitate, facilități în publicare, rentabilitate etc. Astfel, Vera Osoianu este și un exemplu de creator de conținuturi digitale. În calitatea sa de cercetător, creator și utilizator de conținuturi digitale, dna Osoianu a creat profilul ORCID (Open Researcher and Contributor ID) - <http://orcid.org/0000-0001-8509-8796>. ORCID asigură identitatea și contribuie la augmentarea vizibilității științifice a publicațiilor semnate de dumneaei.

În acest context este de apreciat inițiativa Verei Osoianu, din anul 2010, privind crearea primului blog de profil – *Blogul de biblioteconomie și știința informării*, urmărind scopul de a difuza conținuturi, informații de specialitate relevante (<https://clubbib2.wordpress.com/>). Mulți ani, chiar până în prezent, acesta este intitulat de colegi, cu drag, „blogul Verei Osoianu”. În literatura de specialitate acest blog este catalogat drept unul din cele mai active în domeniul științei informării [2, p. 210].

În cei zece ani de la creare, *Blogul de biblioteconomie și știința informării* a înregistrat în jur de 300 000 de vizualizări. Deși sistemul de operare statistică a început înregistrarea vizitatorilor unici mult mai târziu, se poate spune că numărul acestora crește constant în ultimii ani, ajungând la aproximativ 40 000. De menționat faptul că, după cum prezintă sistemul de operare statistică, utilizatorii blogului sunt persoane din România, chiar mai multe la număr decât din Republica Moldova, precum și din SUA, Germania, Polonia, Regatul Unit, Italia, Franța, Spania, Belgia și alte țări.

Diagrama nr. 1. Top 10 subiecte/vizualizări ale Blogului de biblioteconomie și știința informării

La fel de solicitate sunt pe parcursul anilor și conținuturile plasate pe contul de SlideShare, care are ieșire directă de pe blog (<https://www.slideshare.net/cdbclub>). Exemplele de mai jos demonstrează eficiența acestui instrument web în distribuirea informațiilor și formarea profesională. Conform datelor statistice, se conturează profilul celor mai solicitate/vizualizate publicații pe acest cont (situația la 01.11.2020). Volumul de autor al Verei Osoianu *Biblioteca în căutarea identității* (Chișinău, 2013) a întrunit 4 046 de vizualizări. Urmează șirul miilor de vizualizări ale articolelor publicate aici: *Aspectul diacronic și tipologia serviciilor prestate de biblioteci în anii reformei bibliotecare și ai tranziției* – 3 084; *Biblioteca și comunitatea – tangențe în spațiul virtual* – 2 456; *Utilizatorul de Bibliotecă 2.0: Context. Profil. Tendințe* – 2 824; *Serviciile bibliotecii publice în percepția cetățenilor* – 1 948; *Formarea profesională continuă a bibliotecarilor: un nou început* – 2 017; *Biblioteca și tehnologiile: integrare, misiune, funcții, mijloace* – 1 903. Un număr enorm de vizualizări au înregistrat publicațiile unor culegeri tematice: *Citate despre carte* – 18 246 vizualizări, *Citate despre bibliotecă* – 13 150 vizualizări.

Din punctul de vedere al criteriului lingvistic, menționăm prezența dominantă a lucrărilor în limba română, fiind elaborate/publicate mai puține în limba rusă și engleză. Publicațiile editate între anii 1980-

1991 (publicații metodice, sinteze statistice etc.), cu responsabilitatea de autor ori alcătuitor a Verei Osoianu, includ texte paralele în limbile română și rusă.

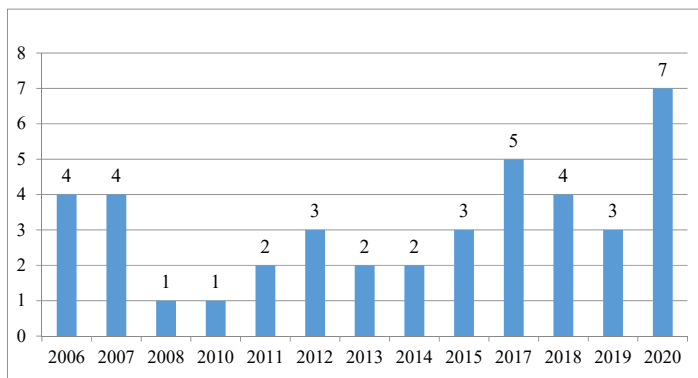
Grație conceptului editorial aplicat de *Revista română de biblioteconomie și știința informației* de a publica informațiile paralel în limba română și limba engleză, două articole ale Verei Osoianu au beneficiat de un public extins pentru promovare și cunoaștere în comunitatea profesională. Subiectele abordate au vizat aspecte de interes și rezonanță în comunitate în perioada respectivă: „Cartea electronică – o amenințare pentru cartea tipărită? = The electronic book – a thread for the printed book?” (2012, nr. 3, p. 69-78) și „Tendențe și priorități în activitatea bibliotecilor publice = Tendencies and priorities in public libraries activity” (2013, nr. 1, p. 43-46).

Agregatorul de informații *Google Scholar (Google Academic)* prezintă următoarele informații privind profilul de utilizator „Osoianu Vera”: total date bibliografice – 84, citări – 17. Pentru anul 2016 sunt prezentate 5 rezultate, pentru perioada 2016-2019 – 46 de rezultate, pentru perioada 2016-2020 – 84 de rezultate. Subiectele-cheie atribuite publicațiilor Verei Osoianu în *GoogleScholar/Google Academic* sunt: biblioteconomie, sociologie, artă, tehnologii informaționale.

Cel mai des citat articol, conform *Google Academic*, este „Marca bibliotecii: balanța dintre carte și informația electronică” (*Biblioteca*, 2013, nr. 4, p. 102-105), urmând articolul „Posibilități de eficientizare a activității de promovare a bibliotecii” (*Biblioteca*, 2013, nr. 3, p. 70-72).

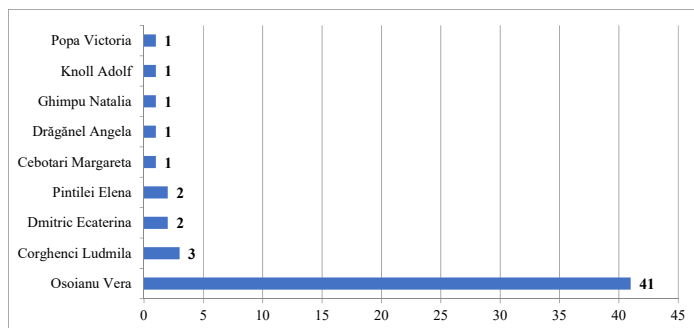
Prezintă un interes deosebit indicatorii bibliometrici privind publicațiile Verei Osoianu, preluați în baza Instrumentului Bibliometric Național (IBN). Astfel, în IBN sunt indexate 42 de publicații (situația la 5 noiembrie 2020), semnate de către Vera Osoianu și editate între anii 2006-2020. Repartizarea acestora în funcție de anul publicării este prezentată în diagrama de mai jos:

Diagrama nr. 2. Documente în funcție de anul publicării

Din diagrama de mai jos, putem evidenția numele autorilor care au colaborat eficient în perioada de timp respectivă cu Vera Osoianu:

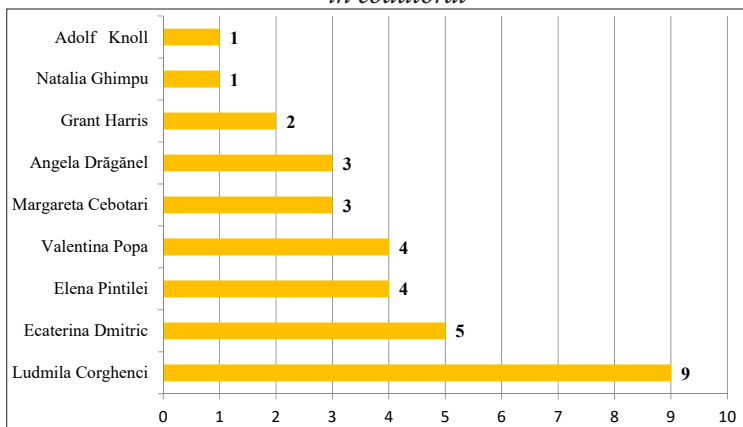
Diagrama nr. 3. Documente în funcție de autor

Sursa: https://ibn.idsi.md/analize_results_page?filter_id=1

O analiză completă a colaborării cu alți autori poate fi dedusă în baza informațiilor din compartimentul biobibliografic al acestei publicații, dedicate Verei Osoianu, reputat specialist în domeniul bi-blioteconomic.

Diagrama nr. 4. Articole publicate de către Vera Osoianu în coautorat

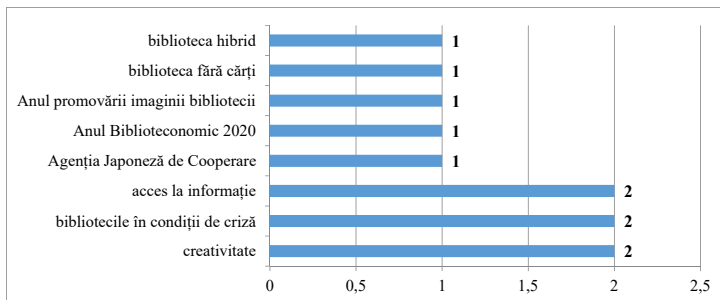

Majoritatea coautorilor sunt colegi ai autoarei, specialiști ai Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării a BNRM. Menționăm colaborarea și cu specialiști din alte țări: Grant Harris, Biblioteca Congresului SUA (*Gazeta bibliotecarului*, 2003, nr. 1/2, *Buletin trimestrial: Școala de Biblioteconomie din Moldova*, 2003, nr. 4) și Adolf Knoll, secretar pentru știință, cercetare și relații internaționale al Bibliotecii Naționale a Republicii Cehe (*Magazin bibliologic*, 2017, nr. 3/4).

Indicatorul/gradul de colaborare în publicarea lucrărilor unui autor poate fi considerat un factor al eficienței activității sale de cercetare. Acest indicator este calculat conform unei formule speciale: $C = \frac{Nm}{Nm + Ns}$, unde C – gradul de colaborare, Nm – numărul de articole cu mai mulți autori, Ns – număr de articole cu un singur autor. Respectiv, gradul de colaborare se calculează astfel: numărul de articole cu mai mulți autori (Nm) se împarte la: suma numărului de articole cu mai mulți autori și al numărului de articole cu un autor ($Nm + Ns$). Reieșind din datele bibliografice prezentate în lucrare, $Nm = 32$ articole, iar $Ns = 157$ articole. În conformitate cu formula de mai sus, cunoscând gradul de colaborare a Verei Osoianu în publicarea articolelor constituie $C = 0,169$. Conform estimărilor specialiștilor, în cazul când gradul de colaborare a unui autor este mai mic de 1, se consideră un rezultat bun al activității de cercetare [4].

În funcție de cuvintele-cheie atribuite, publicațiile Verei Osoianu indexate în Instrumentul Biblioteconomic Național sunt repartizate astfel:

Diagrama nr. 5. Documente în funcție de cuvinte-cheie

Sursa: https://ibn.idsi.md/analize_results_page?filter_id=1

Accentuăm că indexul de subiecte, elaborat de către autorii monogramei biobibliografice aniversare, detaliază substanțial conținuturile publicațiilor Verei Osoianu – mai mult de 140 de subiecte/cuvinte-cheie pentru cele 410 publicații. Desigur, într-o publicație sunt abordate mai multe subiecte, reflectând aspecte diverse ale dezvoltării și reformării/modernizării activității bibliotecilor, promovării experiențelor de succes, formării competențelor profesionale ale bibliotecarilor etc. Datele din tabelul de mai jos reliefează tabloul celor mai des abordate subiecte în cercetările Verei Osoianu.

Tabelul nr. 4. Top 20 de subiecte/cuvinte-cheie

Subiecte/cuvinte-cheie	Frecvența
Lectură	55
Biblioteci publice (dezvoltare, evaluare, integrare informațională, modernizare, tendințe și priorități, pericole, valoarea în societate)	41
Activitatea metodică, activitatea de cercetare/Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării	27
Biblioteca Națională a Republicii Moldova	22
Impact	21
Biblioteci din alte țări, experiențe	20
Formare profesională continuă	19

VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin

Studii statistice	18
Internetul și bibliotecile	17
Servicii de bibliotecă	17
Cartea (valoare), cartea electronică	17
Anul Bibliologic	16
Utilizatori	16
Profesia de bibliotecar/competențe	12
Proiecte de bibliotecă	11
Biblioteca viitorului	9
Sistemul Național de Biblioteci	8
Tehnologii informaționale	7
Legislație de bibliotecă	6
Advocacy	5

Analiza bibliometrică efectuată ne permite să constatăm că Vera Osoianu, pe lângă faptul că este un specialist de excepție, este și un excelent valorificator/promotor al ideilor, cunoștințelor, experiențelor acumulate în domeniul biblioteconomic la nivel național și internațional. Cercetările ei, reflectate în publicații, sunt multiaspectuale, multidisciplinare, reflectând conținutul complex al biblioteconomiei și științelor informării.

Analiza publicațiilor despre activitatea Verei Osoianu (37 în total), prezentate în ultimul compartiment al biobibliografiei, contribuie la conturarea unui profil profesional de succes.

Tabelul nr. 5. Tipuri de publicații despre activitatea Verei Osoianu

Tipul referinței	Număr de publicații	%
Articole/omagii	11	29,8
Date biografice în dicționare/calendare și alte ediții de specialitate	9	24,3
Informații despre premii/concursuri etc.	9	24,3
Recenzii la publicațiile semnate de către Vera Osoianu	5	13,5
Prefețe în lucrările publicate de către Vera Osoianu	3	8,1

Specialiști cu renume în domeniul biblioteconomiei din Republica Moldova și alte țări au remarcat, în repetate rânduri, în reviste și alte publicații de specialitate, importanța cercetărilor realizate de Vera Osoianu. Contribuția profesională a Verei Osoianu în reorganizarea activității bibliotecilor din Republica Moldova, modernizarea și informatizarea bibliotecilor din Sistemul Național de Biblioteci a fost argumentul forte al aprecierilor prezentate de către regretatul Alexe Rău, Ludmila Corghenci, Claudia Balaban, Ion Madan, Elena Corotenco, dr. Lidia Kulikovski, dr. Hermina G. B. Anghelescu (Detroit, Michigan, SUA), Tatiana Costiuc (Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj-Napoca, România) și alți reprezentanți ai domeniului biblioteconomic.

Accesul la informație, în special accesul deschis/știința deschisă, este o condiție esențială a dezvoltării Societății Cunoașterii. Analiza spectrului multilateral al cercetărilor în domeniul biblioteconomic, realizate de către Vera Osoianu pe parcursul carierei sale profesionale, vine să confirme valoarea bibliotecilor și a profesiei de bibliotecar, în promovarea cărții, lecturii, a tehnologiilor de informare și comunicare ca bază pentru cultură și dezvoltare, contribuind la edificarea și consolidarea Societății Cunoașterii.

Referințe bibliografice

1. Carta Europeană a Cercetătorilor și Codul de Conduită pentru recrutarea cercetătorilor. Aprobata de Comisia Comunităților Europene, Bruxelles, 11 martie 2005. [citată 3 noiembrie 2020]. Disponibil: <https://idsi.md/files/file/euraxess/CartaCercetatorului&Codul%20de%20Conduita.pdf>
2. Știința Deschisă în Republica Moldova = Open Science in the Republic of Moldova. Studiu. Chișinău, 2018. 263 p. ISBN 978-9975-3220-3-4. [citată 4 noiembrie 2020]. Disponibil: <https://zenodo.org/record/1468418#.X6K1blQzbIU>
3. ȚURCAN, Elena. Metodologii de cercetare. Metode/sisteme de bibliometrie/scientometrie. Modul. Cultura informației și abilități de cercetare. [citată 3 noiembrie 2020]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/images/pdf/proiect_LNSS/Abilitati_de_cercetare_turcan.pdf
4. ȚURCAN, Nelly. Analiza bibliometrică ca metodă de evaluare a activității specialistului din domeniul infodocumentar (către aniversarea a 65-a a dnei Ludmila Corghenci). In: *Ludmila Corghenci: experiență, competențe, schimbare. Monografie biobibliografică*. Chișinău, 2020. În curs de editare.

VERA OSOIANU: EXPOZEU BIOGRAFIC

Ecaterina DMITRIC,

șefa Secției Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării
Biblioteca Națională a Republicii Moldova,

PROFILUL PERSONAL

Vera OSOIANU, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, director adjunct. Data nașterii: 12.10.1955, satul Unteni, raionul Fălești.

Absolventă a Universității de Stat din Moldova. În anul 1977 a terminat cursul deplin al universității la specialitatea biblioteconomie și bibliografie.

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ

A fost repartizată la Biblioteca Națională și, începând cu 1 august 1977 și până în prezent, activează în cadrul acestei instituții în Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, ocupând următoarele funcții:

- 2003 – prezent: director adjunct responsabil de cercetare și dezvoltare în biblioteconomie și științele informării;
- 01.01.2004 – 2009 director adjunct cu drepturi și obligațiuni de prim-director adjunct;
- 07.11.2000 – 02.01.2003   șef Direcție Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie;
- 03.02.1992 – 07.11.2000   șef serviciu Asistență de specialitate;
- 01.11.1991 – 03.02.1992   bibliotecar principal;
- 01.12.1981 – 01.11.1991   șef oficiu;
- 01.12.1979 – 01.07.1981   metodist superior;
- 04.10.1977 – 01.12.1979   metodist;
- 01.08.1977 – 04.10.1977   bibliotecar.

Educație și formare

Pe parcursul acestor ani a fost angajată într-un proces continuu de autoinstruire și formare profesională, pentru a putea influența dezvoltarea și consolidarea Sistemului Național de Biblioteci, a Bibliotecii Naționale și pentru menținerea acestora pe orbita schimbărilor biblioteconomice și a mișcărilor de idei la nivel internațional.

Certificate

- **2018** LIBRARIES, DEVELOPMENT, and the UN 2030 AGENDA. Certificate of Participation presented to Vera Osoianu. IFLA International Advocacy Programme, Chişinău, Moldova, 29-30 march, 2018
- **2018** Certificat de participare la programul de formare „Politica de prezervare a colecțiilor de documente” din proiectul „Early 19th-Century Bessarabian Charters Historical Documents”, din cadrul programului Guvernului SUA, Fondul Ambasadorilor pentru Conservare, implementat de către Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, în parteneriat cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 21-23 martie 2018 (Chişinău, BNRM)
- **2017** Certificat de participare la workshopul „Strategii pentru promovarea lecturii”, organizat de către Biblioteca Goethe-Institut Bukarest, Asociația Bibliotecarilor din România (ABR), Asociația Națională a Bibliotecarilor Publici din România (ANBPR) și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM), 6-7 noiembrie 2017 (București, Biblioteca Goethe-Institut Bukarest)
- **2016** Certificat pentru participare în cadrul Reuniunii de Networking a Formatorilor, organizată de IREX Moldova în cadrul Programului Novateca, 13-15 septembrie 2016. (Chişinău, IREX Moldova / Programul Novateca)
- **2015** Certificat pentru absolvirea ciclului „Formare de Formatori” organizat de IREX Moldova (66 de ore), în cadrul Programului Novateca, 19 octombrie-12 decembrie 2015. (Chişinău, IREX Moldova / Programul Novateca)
- **2015** Certificat pentru participare cu succes în cadrul atelierelor de planificare strategică „Elaborarea strategiei de dezvoltare a Centru-ului de statistică, cercetare și dezvoltare”, iunie-august 2015 (Chişinău, AO Centrul Pro Comunitate)
- **2014** Certificat pentru participare cu succes în cadrul atelierului de planificare strategică „Elaborarea strategiei de dezvoltare a Centru-ului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari” (Chişinău, AO Centrul Pro Comunitate)
- **2013** Certificat de perfecționare nr. 1363/13, din 18.06.2013, pentru realizarea cursului de scurtă durată „Utilizarea platformei Moodle”

(20 de ore academice), iunie 2013 (Universitatea de Stat din Moldova, Centrul de formare continuă)

▪ **2013** Certificat pentru participare la cursurile „Formare de Formatori” organizate de Consiliul pentru Cercetări și Schimburi Internaționale (IREX) în cadrul Programului Novateca, 26 noiembrie-23 ianuarie 2013 (Chișinău, IREX Moldova / Programul Novateca)

▪ **2013** Certificat pentru participare la trainingul „Inovații metodologice pentru bibliotecile publice”, organizat de IREX Moldova în cadrul Programului Novateca, 16-18 septembrie 2013 (Chișinău, IREX Moldova / Programul Novateca)

▪ **2013** Certificat pentru participare la cursurile „Formare de Formatori”, Componenta III: Servicii noi de bibliotecă, organizate de IREX Moldova în cadrul Programului Novateca, 16-19 aprilie 2013 (Chișinău, IREX Moldova / Programul Novateca)

▪ **2012** Certificate of Attendance. The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) hereby acknowledges that Vera Osoianu attended the World Library and Information Congress: 78th IFLA General Conference and Assembly held Helsinki, Finland, 11-17 August, 2012

▪ **2010** Certificate of Attendance. We have pleasure in confirming the attendance of Vera Osoianu, Moldova, Republic of at the World Library and Information Congress, 78th IFLA General Conference and Assembly, Gothenburg, Sweden, 10-15 August 2010

▪ **2009** Certificat de participare la cursul „Biblioteca publică și Web 2.0” susținut de *Judith F. Field*, profesor, Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării, Wayne State University, Detroit, Michigan, SUA; *Jeri Oltman*, director, Perquimans County Library, Hertford, Carolina de Nord; *dr. Hermina G. B. Anghelescu*, profesor, Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării, Wayne State University, Detroit, Michigan, SUA; *dr. Robert P. Holley*, profesor, Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării, Wayne State University, Detroit, Michigan, SUA; *Dan Matei*, director, CIMEC București; *dr. Teodor Ardelean*, director, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, Baia Mare; 8-12 iunie 2009 (Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, Baia Mare, Centrul de pregătire profesională în cultură)

▪ **2008** Certificat pentru participare la Seminarul Internațional „Acces Deschis (Open Access): explorarea comunității științifice”

susținut de eIFLnet, programul eIFL-OA (Open Access), 23-24 iunie 2008, Chișinău, ASEM

▪ **2003** PULMAN-XT Training Workshop at Helsinki City Library, Finland, April 2003. This is to certify that Vera Osoianu attended the training programme at Helsinki City Library, Finland, 5-10 April 2003

▪ **2002** Certificate of Completion. This is to certify that Vera Osoianu has successfully completed the *FSA Contemporary Issues Fellowship Program* a program sponsored by the Bureau Educational and Cultural Affairs, US Department of State under FREEDOM Support Act and administered by IREX for period of four months from August – December 2002.

▪ **2002** Certificate of Professional Development. This certificate is presented to Vera Osoianu in recognition of attendance at the NELA Annual Conference, Sturbridge, Massachusetts, October 20-22, 2002

▪ **2001** Certificate of Attendance. The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) hereby acknowledges that Vera Osoianu, National Library of Moldova, attendend the 67th IFLA Council and General Conference, which was held in Boston, USA, 16-21 August 2001. The theme of the Conference was: *Libraries and librarians: making an difference in the Knowledge Age*

▪ **1998** Certificat pentru audierea unui curs de 3 seminarii „Formarea Formatorilor”, organizat de către Fundația Soros-Moldova în cadrul Programului de sprijin al Bibliotecilor în colaborare cu Rețeaua Programelor de Biblioteci OSI Budapesta și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, mai-iunie 1998 (Chișinău, Fundația Soros-Moldova)

▪ **1996** Counterpart Foundation, Inc. Bielorusia, Moldova, Ucraina adeverește că Vera Osoianu a participat cu succes la seminarul pe tema „Managementul ONG sau simplu despre complicat” (4-6 septembrie 1996, Chișinău).

Pentru dezvoltarea competențelor și pentru a fi la curent cu realizările biblioteconomiei mondiale, a elaborat proiecte de finanțare, care i-au permis efectuarea mai multor vizite de documentare în cele mai mari biblioteci ale lumii și la cele mai prestigioase evenimente ale organizațiilor profesionale de profil:

- **2018** Vizită de documentare la Biblioteca Națională a Lituaniei, cu susținerea Fundației Conferința Bibliotecilor Naționale Europene (CENL)
- **2017** Vizită de documentare la Biblioteca Națională a Cehiei, cu susținerea Fundației Conferința Bibliotecilor Naționale Europene (CENL)
- **2017** Workshop privind strategiile de promovare a lecturii, cu susținerea Ambasadei Germaniei, București, Institutul Goethe
- **2014** Vizită de documentare biblioteconomică în Polonia, cu susținerea Programului Național NOVATECA
- **2012** Conferința Federației Internaționale a Asociațiilor de Biblioteci (IFLA), august, Finlanda, cu susținerea Ambasadei SUA în Republica Moldova
- **2010** Conferința Federației Internaționale a Asociațiilor de Biblioteci (IFLA), august, Suedia, cu susținerea Ambasadei SUA în Republica Moldova
- **2008** Seminarul de diseminare a Proiectului FUMAGABA (digitizarea colecțiilor de bibliotecă) cu susținerea Fundației Conferința Bibliotecilor Naționale Europene (CENL), aprilie, Olanda
- **2008** Stagiul de documentare la Biblioteca Națională a Germaniei, august, cu susținerea Ambasadei Germaniei în Republica Moldova
- **2007** Conferința internațională privind folosirea tehnologiilor informaționale în instruirea continuă, aprilie, Armenia, Erevan, cu susținerea Fundației Soros
- **2004** Conferința internațională „Crimeea-2004”, iunie, cu susținerea Fundației Soros
- **2003** Stagiul de documentare la Biblioteca Națională a Franței, decembrie, cu susținerea Alianței Franceze și a Ambasadei Franței în Republica Moldova
- **2003** Workshop privind implementarea serviciilor noi, Biblioteca Orășenească Helsinki, aprilie, cu susținerea Fundației Soros
- **2002** Cercetare și documentare la Biblioteca Publică Boston și internship la Biblioteca Congresului, august-decembrie, cu susținerea Departamentului de Stat al SUA
- **2001** Conferința Federației Internaționale a Asociațiilor de Biblioteci (IFLA), Boston, SUA, august, cu susținerea Ambasadei SUA în Republica Moldova și a Fundației Soros

ACTIVITATEA PROFESIONALĂ ȘI SOCIALĂ

Doamna Osoianu a fost și este în continuare membră a celor mai importante structuri profesionale, care promovează politica statului în domeniu, participă la elaborarea documentelor care reglementează funcționarea bibliotecilor (Legea cu privire la biblioteci, Strategiile de dezvoltare a bibliotecilor, regulamente etc.), contribuie la promovarea practicilor de calitate înregistrate în bibliotecile lumii, prezentând comunicări la întrunirile profesionale, organizate la nivel internațional, național, regional etc.

Pe parcursul celor 43 de ani de activitate în Biblioteca Națională, ani dedicați cercetării și dezvoltării în biblioteconomie și științele informării, a desfășurat o intensă activitate profesională și socială, care a ajutat-o să influențeze dezvoltarea biblioteconomiei naționale și i-a permis diseminarea cunoștințelor și a experienței avansate înregistrată de biblioteconomia internațională.

A participat în activitatea celor mai importante proiecte naționale, structuri profesionale, publicații de specialitate, respectiv:

- Consiliul Biblioteconomic Național, membru **(2004-prezent)**
- Comisia Națională de Atestare a Personalului de Specialitate din Biblioteci, membru **(2006-2010, 2013-2020)**
- ABRM, Consiliul de conducere al ABRM **(1996-2008)**
- ABRM, vicepreședinte **(2004-2008)**
- ABRM, Biroul Executiv al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, membru **(1995-2008)**
- ABRM, președintele Comisiei profesionale specializate *Protecția socială a bibliotecarului* **(din 15.09.1998)**
- ABRM, comisii profesionale specializate: *Editare*, membru **(2000-2004)**
- Filiala Bibliotecii Naționale a ABRM, președinte **(1993-2008)**
- Revista *Magazin bibliologic*: membru al Colegiului redacțional **(1999-2020)**
- Revista *Școala de Biblioteconomie din Moldova: buletin trimestrial*, membru al Colegiului redacțional **(2001-2006)**
- Revista *Biblioteca* (București, România), membru al Comitetului consultativ **(2012-2020)**

- ONG „Acces-Info”, membru al consiliului (2008-2016)
- Coordonator a 11 proiecte susținute de Ambasada SUA în Moldova (2000-2012)
  - Coordonator a patru proiecte susținute de Fundația Soros-Moldova (2000-2006)
    - Inițiator al aderării BNRM la Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene (CENL) și negociator al taxei de participare pentru cinci ani (2005)
      - Coordonator a două proiecte susținute de Fundația Conferința Bibliotecilor Naționale Europene (2017-2018)
      - Organizator a 24 de ediții ale Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova (1996-2020)
        - Organizator a 29 de ediții a Simpozionului „Anul Bibliologic”, unde a prezentat 28 de comunicări (1991-2019)
        - Organizator a 7 ediții a Festivalului Național al Cărții și Lecturii (2011-2017)
          - Inițiator și coordonator al Programului Național *LecturaCentral* (2018-2020)
          - Inițiator și coordonator al proiectului Centrul de statistică (2015)
          - Inițiator și coordonator al Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării (2017)
            - Formator național (2001-2020)
            - Inițiator și coordonator al proiectului *Îmbunătățirea echipamentelor de digitizare* din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, susținut de Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională (2018-2020)
              - Inițiator și administrator al *Blogului de biblioteconomie și știința informării*, accesat pe parcursul anilor de peste 300 000 de vizitatori din Republica Moldova, România, Franța, SUA și din alte țări (2010 -2020)
                - Comisia de evaluare a bibliotecilor publice teritoriale, membru (2020)

A participat la crearea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova; la organizarea celor mai importante evenimente de nivel național, care au influențat schimbarea domeniului bibliotecar și alinierea bibliotecilor din Republica Moldova la metodologiile și practicile internaționale: congrese ale bibliotecarilor, simpozioane, conferințe etc.

În anii de după proclamarea independenței Republicii Moldova a contribuit la reforma activității bibliotecilor din Republica Moldova, la elaborarea cadrului de reglementare național, elaborarea publicațiilor de specialitate în limba română, stabilirea relațiilor cu organizații de profil de nivel internațional, cu biblioteci naționale din alte țări etc. A contribuit la completarea colecțiilor bibliotecilor publice cu publicații în limba română.

În anul 2005 a inițiat procesul de aderare a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova la Fundația Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene (CENL) și a negociat taxa de participare pentru 5 ani (2005-2010), participând respectiv la integrarea Bibliotecii Naționale în proiectele Biblioteca Europeană și FUMAGABA (proiect susținut de Uniunea Europeană, care a marcat începutul digitizării colecțiilor din țările care au aderat în ultimul val la CENL).

A făcut parte din echipa de conceptualizare și implementare a proiectului finanțat de Fundația Soros-Moldova – Școala de Biblioteconomie din Moldova, între anii 2001-2006, în cadrul căreia și-au perfecționat calificarea profesională peste 3 600 de bibliotecari din toate tipurile de biblioteci.

Între anii 2007-2011, a ținut bibliotecile publice din Republica Moldova în atenția Fundației Gates, în vederea includerii acestora în inițiativa Global Libraries. În 2011, Republica Moldova a fost acceptată în program pentru un proiect de șapte ani, numărându-se printre cele 17 țări beneficiare de susținerea Fundației „Bill și Melinda Gates”, fiind ultima țară acceptată în acest program. Pentru implicarea în conceptualizarea și elaborarea raportului de țară, precum și pentru suportul acordat Programului Biblioteci Globale în Republica Moldova a primit mulțumiri din partea directorului Programului Biblioteci Globale Siri Oswald (Program Officer, Global Libraries, 2011) și a directorului Programului Biblioteci Globale în Moldova Evan Tracz (2013).

A reprezentat Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova și, respectiv, bibliotecile din Republica Moldova, elaborând raportul de țară, în proiectul european CALIMERA – *Medierea accesului la resursele electronice prin instituțiile locale*, program în cadrul FP5 al Comisiei Europene, care a monitorizat progresele și soluțiile tehnice rezultate din noile tehnologii (IST – tehnologiile societății informaționale) în

țările europene.

Începând cu anul 2010, s-a implicat în promovarea conceptului nou de activitate – *Biblioteca 2.0, Bibliotecarul 2.0, Utilizatorul 2.0*, pledând pentru implementarea instrumentelor *Web 2.0* în activitatea bibliotecilor din Republica Moldova.

În anul 2011 a reanimat Proiectul *Conferințele zonale*, ca formulă de apropiere de bibliotecile publice din teritoriu.

Tot în anul 2011 s-a implicat în conceptualizarea și organizarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii, care, după șapte ediții, a fost extins într-un proiect mai amplu – Programul Național *Lectura Central*.

În anul 2015 a reușit realizarea unui proiect de mare importanță pentru biblioteci – Centrul de statistică online, susținut de Programul Național NOVATECA.

În anul 2017 a realizat două proiecte finanțate de Fundația Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene (CENL).

În anul 2018 a asigurat logistica pentru proiectul *Dezvoltarea democrației*, finanțat de Ambasada Lituaniei în Republica Moldova, prin care zece specialiști de la BNRM au efectuat o vizită de studiu la Biblioteca Națională a Lituaniei, iar trei specialiști de la Biblioteca Națională a Lituaniei au fost în vizită la BNRM.

Cu susținerea și în parteneriat cu Fundația Soros-Moldova, Ambasada SUA în Moldova, Alianța Franceză din Moldova, Centrul de Informare al Consiliului Europei din Moldova, Ambasada Germaniei în Republica Moldova, Ambasada Japoniei în Republica Moldova a realizat mai multe proiecte în vederea familiarizării bibliotecarilor moldoveni cu experiența avansată în domeniul biblioteconomic al altor state, a intermediat invitarea în Republica Moldova a unor profesioniști de forță din mai multe țări. În consecință, bibliotecarii moldoveni au cunoscut și au participat la diverse activități de instruire, organizate în Chișinău, Bălți, Cahul, Hâncești, Orhei, Ungheni etc., prestate de personalități cu renume în domeniu:

- *Hermina Anghelescu*, profesor la Universitatea de Stat din Wayne, SUA, care a familiarizat bibliotecarii moldoveni cu serviciile de referință specifice bibliotecilor americane; ulterior dna Anghelescu a revenit în Republica Moldova în diverse proiecte (**decembrie 2001**);

▪ *Judy Field*, profesor la Universitatea de Stat din Wayne, SUA și *Liviu Dediu*, directorul adjunct al Bibliotecii Județene Galați, România, care au inițiat bibliotecarii moldoveni în specificul referințelor virtuale (**august 2002**);

▪ *Bernard Margolis*, directorul Bibliotecii Publice Boston, care a prezentat Conferința „Dirijarea schimbărilor în bibliotecă”, în cadrul Simpozionului Științific „Anul Bibliologic 2002”, la care au participat managerii bibliotecilor publice, universitare, specializate etc. din Republica Moldova (**martie 2003**);

▪ *Grant Harris*, specialist de referință la Biblioteca Congresului SUA, care, împreună cu *Vera Osoianu*, a organizat trainingul „Servicii moderne pentru utilizatori” (**octombrie 2003**);

▪ *Barbara Kotalska* de la Biblioteca Națională a Franței, care a susținut un seminar pentru specialiștii antrenați în catalogare și indexare, din bibliotecile mari, în special, din cele participante la Proiectul SI-BIMOL (**noiembrie 2004**).

Pentru a fi la curent cu experiența bibliotecilor lumii și a-și actualiza competențele profesionale, a participat la diverse concursuri și a câștigat mai multe proiecte profesionale, susținute financiar de Fundația Soros-Moldova, Ambasada SUA în Moldova, Alianța Franceză din Moldova, Fundația Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene. Granturile obținute au permis participarea la diverse întruniri internaționale în domeniu, unde a studiat experiența avansată a mai multor țări, propunând spre implementare idei, care au contribuit la schimbarea și modernizarea activității bibliotecilor din Republica Moldova.

În anul 2018 a inițiat Proiectul de îmbunătățire a echipamentului de digitalizare al Bibliotecii Naționale. La 14 iulie 2020, s-a încheiat o altă etapă foarte importantă în realizarea acestui proiect. Ministrul educației, culturii și cercetării, Igor Șarov, și directorul general al Agenției Japoneze de Cooperare Internațională (JICA) pentru Europa și Orientul Mijlociu, Takema Sakamoto, au semnat online Acordul de grant pentru realizarea acestui proiect.

La 20 iulie 2020, Guvernul Republicii Moldova a aprobat și a prezentat Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea acordului întocmit prin schimb de note dintre Guvernul Repu-

blicii Moldova și Guvernul Japoniei privind cooperarea economică, încheiat la 29 iunie 2020. Grantul în valoare de 409 mii de dolari SUA este destinat conservării și protejării patrimoniului cultural în cadrul instituțiilor sistemului național de biblioteci și lărgirii accesului cetățenilor la informație.

PREGĂTIREA CADRELOR

În calitate de formator național, a susținut traininguri în cadrul Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării al BNRM, precum și în bibliotecile publice teritoriale, abordând teme stringente și actuale a dezvoltării bibliotecilor, printre care menționăm:

- Biblioteca și tehnologiile: integrare, misiune, funcții, mijloace;
- Modernizarea activității – necesitate strategică a bibliotecilor școlare;
- Probleme și tendințe actuale în activitatea bibliotecilor publice;
- Modernizarea activității – prioritatea strategică a bibliotecilor publice;
- Utilizatorul 2.0 – competențe și abilități pentru Biblioteca și Bibliotecarul 2.0;
- Utilizatorul – rațiunea de existență a bibliotecii;
- Strategii de promovare a lecturii etc.

PROMOVAREA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Promovează, prin toate mijloacele disponibile, cartea, lectura, biblioteca, bibliotecarul și profesia de bibliotecar, inclusiv în spațiul virtual. De menționat doar câteva instrumente Web 2.0 care au contribuit la distribuirea rapidă a informațiilor și conținuturilor de la centru spre bibliotecile din teritoriu și întreg sistemul național de biblioteci:

- Blog de biblioteconomie și știința informării: [/http://clubbib2.wordpress.com](http://clubbib2.wordpress.com)
- Blog de biblioteconomie și știința informării pe slideshare: <http://www.slideshare.net/cdbclub>
- Blog de biblioteconomie și știința informării pe Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Blogul-de-biblioteconomie-si-stiinta-informarii/142586482424613>

▪ Facebook: Grupul de discuții *LecturaCentral* (peste 2 200 de membri): https://www.facebook.com/groups/205286133498142/?epa=SEARCH_BOX

▪ Pagina de Facebook: Programul Național *LecturaCentral*: <https://www.facebook.com/pnlc.bnm>

RECUNOAȘTEREA MERITELOR: DISTINCȚII ȘI PREMII

Pentru merite deosebite în promovarea cărții, lecturii, a bibliotecii, precum și pentru dezvoltarea sistemului național de bibliotecii, implicarea în consolidarea rețelei de biblioteci publice, dezvoltarea relațiilor de colaborare cu bibliotecile din alte țări, implicarea în conceptualizarea și realizarea unor proiecte relevante pentru domeniul biblioteconomie și științe ale informării, pe parcursul activității a fost menționată cu diverse distincții de stat, diplome de excelență, de onoare, de merit, de grațitudine, premii și mulțumiri din partea organizațiilor profesionale din Republica Moldova și din alte țări.

ORDINE ȘI MEDALII

2020 Ordinul „Gloria Muncii”. Brevet nr. 4500. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1479-VIII din 4 martie 2020, doamnei Vera Osoianu i s-a conferit Ordinul „Gloria Muncii”, însemnul nr. 2099.

2002 Medalia „Meritul Civic”. Pentru merite deosebite în promovarea cărții, lecturii, a bibliotecii, precum și pentru dezvoltarea sistemului național de bibliotecii. Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 861-111 din 30 august 2002. Brevet nr. 03576.

2000 Ordinul Național „Steaua României”, pentru meritele excepționale în difuzarea culturii românești, cu prilejul Zilei de 1 Decembrie, Ziua Națională a României. Semnat de Președintele României, Emil Constantinescu. Decret nr. 567, din 01.12.2000. Brevet SR nr. 166.

DIPLOME

Diplome acordate de Guvernul Republicii Moldova – 2008, 2015, 2018

Pentru contribuția deosebită la pregătirea și derularea reformei

bibliotecare în Republica Moldova, rezultate excelente în dezvoltarea sistemului național de biblioteci din Republica Moldova, profesionalism, contribuție substanțială la cercetarea biblioteconomică, devotament față de profesie, devotament constant față de cetățenii Republicii Moldova.

Diplome acordate de Ministerul Culturii al Republicii Moldova – 2001, 2005, 2008, 2011, 2012, 2016

Pentru merite deosebite în dezvoltarea mediului profesional și promovarea imaginii instituției, activitate prodigioasă în promovarea culturii scrise și a bibliotecii, merite deosebite în activitate, profesionalism avansat, contribuții în realizarea programelor și proiectelor de bibliotecă, acordarea ajutorului metodic și logistic necesar bibliotecilor din țară.

Premiul „Ion Madan” pentru anul 2015. Domeniul biblioteconomie și bibliografie

Pentru contribuție substanțială în domeniul dezvoltării biblioteconomice și bibliografice și crearea Centrului de statistică, dezvoltare și cercetare. Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Chișinău, 15 ianuarie 2016.

Diplome acordate de asociații de specialitate și biblioteci din Republica Moldova și România, aprecieri din partea administrațiilor publice locale etc.

Pentru realizări substanțiale în activitatea de promovare a cărții, acordarea ajutorului metodic și logistic necesar bibliotecilor din țară, profesionalism, contribuție substanțială în cercetarea biblioteconomică, devotament față de profesie.

2019 Diplomă de Onoare. Pentru contribuția deosebită la formarea profesională continuă a personalului de specialitate din biblioteci. Gala Formatorilor BNRM, ediția I-a

2017 Diplomă de grațitudine. Cu prilejul aniversării a 185 de ani de la fondarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Pentru munca prodigioasă, colaborarea fidelă de-a lungul anilor în cadrul BNRM și promovarea valorilor naționale

2016 Diplomă de grațitudine. Pentru susținerea inițiativelor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, participare activă la dezbaterele din cadrul Simpozionului Științific *Anul Bibliologic 2015* „Un sfert de veac de solidaritate profesională”

2015 Diplomă. Concursul Național „Cele mai reușite lucrări în dome-

- niul biblioteconomie și științe ale informării” ale anului 2015. Premiul I. *Osoianu-Filip, Vera. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern. Chișinău: BNRM, 2015. 231 p.* Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. 22 aprilie 2015
- 2013** Diplomă de excelență. Pentru efortul considerabil depus întru făurirea potențialului uman de mâine prin promovarea actului lecturii publice și cu prilejul aniversării a 20 de ani de la fondarea Bibliotecii „Basarabia”. Republica Moldova. Președintele Raionului Soroca, 29 septembrie 2013
- 2011** Diplomă de excelență. Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România
- 2010** Diplomă. Pentru munca prodigioasă în vederea asigurării asistenței managerial-metodologice a activității sistemului național de biblioteci. Chișinău, 12 octombrie 2010. Biblioteca Națională a Republicii Moldova
- 2010** Diplomă de grațitudine. Pentru activitate de formator al atelierului profesional „Biblioteca 2.0 în contextul tranziției de la modelul tradițional de bibliotecă la cel modern”, organizat în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a III-a, Bălți, 27-28 septembrie 2010. Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY)
- 2008** Diplomă de excelență. Pentru participare activă, creatoare și eficientă la *Atelierul pentru formarea formatorilor în domeniul accesului la informație*. Centrul Acces Info, Chișinău, 18-20 ianuarie 2008
- 2008** Diplomă de excelență. *Gazeta bibliotecarului*. Pentru colaborare remarcabilă la *Gazeta bibliotecarului* în anul 2007. BNRM, 2008
- 2008** Diplomă. Pentru sprijinul acordat în organizarea Salonului Internațional de Carte pentru Copii, ediția a XII-a. Chișinău, aprilie 2008
- 2007** Diplomă. Pentru performanțe profesionale și cu prilejul aniversării a 175-a a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Chișinău, 2007
- 2007** Diplomă. *Gazeta bibliotecarului*. Premiu pentru medalion pe anul 2006. BNRM, 2007

- 2006** Diplomă. *Gazeta bibliotecarului*. Premiu special pentru traducere pe anul 2005. BNRM, 2006
- 2006** Diplomă. Pentru activitate perseverentă și cu prilejul celei de-a 60-a aniversări de la fondarea USM. Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2006
- 2005** Diplomă de excelență. Pentru performanțele obținute în activitatea în cadrul ABRM. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Chișinău, 2005
- 2003** Diplomă. Salonul Internațional de Carte Românească. Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, Iași, ediția a XII-a, 2003
- 2003** Diplomă de excelență. Pentru merite deosebite în ctitorirea și funcționarea Bibliotecii „Basarabia” la 10 ani de la fondare. Republica Moldova. Consiliul Raional Soroca. România, Consiliul Județean Buzău. Soroca, octombrie 2003
- 2003** Diplomă de participare la Conferința Internațională *Biblioteca virtuală – democratizarea accesului la informație*. Ministerul Culturii și Cultelor din România, Biblioteca Județeană Constanța, 2003
- 2002** Diplomă de excelență. Pentru contribuții și implicații deosebite în fondarea și asigurarea funcționării Școlii de Biblioteconomie din Moldova. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Chișinău, 2002
- 2001** Diplomă de excelență. Pentru rezultate excepționale în muncă și în legătură cu prima ediție a Sărbătorii Profesionale „Ziua Bibliotecarului”, BNRM, 5 octombrie 2001
- 2001** Diplomă de excelență. Salonul Național de Carte, ediția a X-a, 2001
- 2001** Diplomă. Pentru eleganța și profunzimea discursului, colaborare permanentă și contribuție substanțială la ocrotirea și promovarea „celui mai sfânt și mai scump odor” – Limba Română. Casa Limbii Române, 21 mai 2001
- 2001** Diplomă. Pentru contribuția adusă desfășurării *Salonului Internațional de Carte Chișinău-Iași*. Biblioteca Județeană „Gheorghe Asachi”, Iași
- 2000** Diplomă de merit. Salonul Național de Carte, 2000. Pentru contribuții deosebite în organizarea Saloanelor Naționale de Carte și valorificarea patrimoniului național de carte

- 2000** Diplomă de excelență. Pentru prestigioasa activitate biblioteconomică. Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, Iași
- 1999** Diplomă de Onoare. Pentru merite deosebite în ctitorirea și dezvoltarea Filialei „Basarabia” – Soroca, a Bibliotecii Județene „V. Voiculescu”, Buzău, prima bibliotecă românească, cu grafie latină, din teritoriul Republicii Moldova. România, Consiliul Județean Buzău. Noiembrie 1999, la împlinirea a 6 ani de la fondare
- 1996** Diplomă. Pentru importante contribuții în activitatea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova și dăruire deplină misiunii de slujitor al cărții. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, 27 februarie 1996

CONCURSURI. PREMII

- 2019** Premiile Naționale GALEX, ediția a IX-a, 2019. Testimoniu. Topul GALEX al celor mai buni 10 bibliotecari ai anului 2018. Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Chișinău, aprilie 2019
- 2016** Premiile Naționale GALEX, ediția a VI-a, 2016. Testimoniu. Pentru cel mai bun bibliotecar al anului 2015 din Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Chișinău, aprilie 2016
- 2015** Premiile Naționale GALEX, ediția a V-a, 2015. Testimoniu pentru „Cel mai bun proiect biblioteconomic”, 2015. Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”. Biblioteca Națională a Republicii Moldova
- 2012** Premiile Naționale, GALEX, ediția a II-a, 2012. Cel mai bun proiect biblioteconomic. Testimoniu. Pentru contribuția la conceptualizarea, organizarea și desfășurarea primei ediții a Festivalului Național al Cărții și Lecturii. Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Chișinău, aprilie 2012
- 2012** Premiile Naționale GALEX, ediția a II-a, 2012. Testimoniu. Pentru locul II în topul național GALEX al celor mai buni bibliotecari ai anului 2011. Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova. Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

Chișinău, aprilie 2012

- 2012** Trofeul „Mărul contribuției”, conferit la aniversarea a 10-a a revistei de specialitate „BiblioPolis”, editată de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”. Certificatul nr. 20
- 2008** Premiul Anual „Clopoțelul de bronz” pentru consecvență și curaj în promovarea accesului la informație. Centrul Acces-Info, septembrie 2008
- 2007** Premiul II pentru lucrarea „Rigorile internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice”, în cadrul Concursului Național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării*, ediția a XVII-a, 2007. Secțiunea Studii și cercetări în domeniul biblioteconomiei și științei informării
- 2005** Diplomă. Premiul II. Compartimentul Biblioteconomie și bibliologie. În cadrul Concursului Național *Cea mai reușită lucrare în domeniul bibliologiei, informării și documentării*, ediția a XV-a, 2005. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova
- 2002** Diplomă. În cadrul Topului Național al Bibliotecarilor, ediția a IX-a, 2002, doamnei Vera Osoianu i s-a conferit titlul de *Cel mai bun bibliotecar al anului 2001*. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova
- 2000** Adeverință. Conferirea titlului de „Cel mai bun bibliotecar al anului 1999”. Biblioteca Națională a Republicii Moldova
- 1999** Adeverință. Conferirea titlului de „Cel mai bun bibliotecar al anului 1998”. Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Conferirea titlului *Cel mai bun bibliotecar al anului*: 1981, 1982, 1986

MULȚUMIRI

- 2017** Scrisoare de mulțumire. Pentru merite deosebite și contribuții substanțiale la dezvoltarea și promovarea importanței rolului bibliotecii în viața cotidiană, pentru pasiune, prestație profesională, abnegație și aptitudine creativă. Primăria municipiului Chișinău. Pretura sectorului Buiucani, 2017
- 2015** Biblioteca Publică Raională Hâncești, pentru ideea și conceptualizarea amplasării Bibliotecii Raionale Hâncești în Complexul Istorico-Arhitectural „Manuc Bey” etc.
- 2013** Evan Tracz. Pentru angajament continuu de susținere a activității

Programului Național Novateca în sprijinul modernizării bibliotecilor publice din Republica Moldova. 11 ianuarie 2013

- 2010** Adresă de felicitare pentru doamna Vera Osoianu, prim-direc-tor al Bibliotecii Naționale. Ați consacrat domeniului bibliote-conomic peste 30 de ani de activitate. De la simplu bibliotecar, ați trecut toate etapele și procesele bibliotecărești, cucerind prin ascensiune culmile bibliologiei. La ceas aniversar Vă adresăm toată prețuirea, urări de sănătate, realizări valoroase în dome-niul consacrat. Direcția politici culturale în teritoriu, carte și bi-blioteci. Ministerul Culturii și Turismului
- 2011** Siri Oswald, Program Officer, Global Libraries, 2011. Pentru implicarea în conceptualizarea și elaborarea raportului de țară, precum și pentru suportul acordat *Programului Bibliotecii Glo-bale* în Republica Moldova. 2011
- 2007** Scrisoare de mulțumire pentru frumoasa colaborare profesio-nală și parteneriatul susținut în relația cu Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, 2007

ADEVERINȚE. BREVETE DE INVENȚIE

- 2015** Brevet de invenție nr. 73. Proiectul de cercetare „Cartea și lec-tura în viața personalităților din Republica Moldova”. BNRM, 15.04.2015
- 2014** Brevet de invenție nr. 65. Realizarea Campaniei Naționale „Cartea – dar neprețuit”; Elaborarea conceptului și crearea mapei online „BNRM – motor de căutare pentru bibliotecari”. BNRM, 23.04.2014
- 2012** Adeverință. Pentru ideea de promovare a BNRM, CODIBIP, Festivalului Național al Cărții și Lecturii, Blogului de bibliote-conomie și știința informării prin intermediul mediilor sociale. BNRM, 19.04. 2012
- 2011** Adeverință. Privind participarea la implementarea ideii de cre-are a unor bloguri în cadrul Bibliotecii Naționale prin crearea Blogului de biblioteconomie și știința informării, 2011
- 2009** Brevet de invenție nr. 29. Integrarea Bibliotecii Naționale a Re-publicii Moldova în Biblioteca Europeană (TEL), 04.03.2009

VERA OSOIANU - 65 PESTE 40 DE ANI DE EXPERIENȚĂ ÎN ACTIVITATEA BIBLIOTECI NAȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA

Impresii: Chestionar fulger

Biblioteci participante: Biblioteca Municipală „E. Coșeriu”, Bălți; Biblioteca Publică Raională Anenii Noi; Biblioteca Publică Raională „A. Ciurunga”, Cahul; Biblioteca Publică Raională Cantemir; Biblioteca Publică Raională Dubăsari; Biblioteca Publică Orășenească „I. Creangă”, Florești; Biblioteca Publică Orășenească „E. Loteanu”, Ocnița; Biblioteca Publică Raională „A. Donici”, Orhei; Biblioteca Publică Raională Taraclia; Biblioteca Publică Raională „V. Alecsandri”, Telenești

Imagine de ansamblu

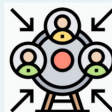
Adeptă a schimbării

Reformator
Creativă
Receptivă
Inteligentă
Inovatoare

Profesionalism și abnegație

Devotament
Demnitate profesională
Angajament
Dăruire
Dedicație
Perseverență

Abilități și competențe

Responsabilă
Sociabilă
Comunicabilă
Spirit critic
Inițiativă
Capacitate de
investigare

Calități virtuozose

Bună la suflet
Muncitoare
Cumsecădenie
Înțelepciune
Modestie și blândețe
Echilibru

Un model de profesionalism în viziunea colegilor

Impresionați de profunzimea personalității și de generozitatea sufletului. O admirăm pentru flexibilitatea ideilor, gândirea strategică, mobilizarea și motivarea comunității bibliotecare în acțiuni de anvergură.

Doamna Vera Osoianu - om de cultură curajos, unul din pilonii reformatori care stau la temelia evoluției Sistemului Național de Bibliotecă, un profesionist unic în felul său care prevede și prezice cu anticipație ziua de mâine - viitorul bibliotecilor publice din Republica Moldova.

Onestă, persoană cu experiență bogată în spate, amabilă și dornică de a-și împărtăși experiența.

Высокий профессионал и патриот библиотечного дела Республики Молдова.

Posedă arta de a vorbi în public, vocabular bogat.

O persoană inteligentă, cultă, cumpătată, sociabilă. Poate lucra și organiza lucrul în echipă. Dă dovadă de inițiativă, creativitate, corectitudine și competență.

Experiență avansată. Participare activă la formarea profesională continuă a bibliotecarilor. Asigură transparența și vizibilitatea activității bibliotecilor.

Am admirat-o pe tot parcursul anilor de activitate. Competentă în toate aspectele domeniului biblioteconomic. O fire înțeleaptă cu spirit inovativ.

Este o personalitate sinceră, săritoare la nevoie, dornică de a studia permanent și de a disemina colegilor cele studiate. Serioasă în tot ce face și responsabilă.

APRECIERI PROFESIONALE. OMAGII ANIVERSARE PENTRU VERA OSOIANU

VERA OSOIANU – NUME NOTORIU ÎN BIBLIOTECONOMIE

Galina AGAFIȚA,
directorul BPR „Grigore Vieru”, Călărași

*Există două modalități prin care poți răspândi lumină:
să fii lumânare sau să fii oglinda care o reflectă.*
(Edith Wharton)

Destinul doamnei Vera Osoianu este de a răspândi lumină în tot ceea ce face... M-am convins de acest lucru de când o cunosc, trecând deja 37 de ani de la prima noastră întâlnire. Îmi amintesc și acum ziua de prezentare a raportului anual de activitate din ianuarie 1983. Pe atunci era metodist în secția metodică a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Acum este director adjunct, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării a BNRM. Țin să afirm că doamna Vera Osoianu este omul pe care nu-l schimbă funcția pe care o ocupă. A fost și rămâne alături de toți colegii mei din teritoriu la diverse activități: conferințe zonale, întruniri profesionale la nivel de raion etc.

Cu deosebit interes așteptam comunicările prezentate de doamna Vera Osoianu în cadrul simpozioanelor științifice și a altor întruniri profesionale anuale, organizate de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în care promova succesele, dar aborda și problemele Sistemului Național de Biblioteci, ne relata despre provocările adresate bibliotecilor în condițiile dezvoltării tehnologiilor informaționale. Aceste comunicări erau însoțite mereu de analize concrete ale dezvoltării domeniului biblioteconomic la nivel național și internațional.

Numele notoriu în biblioteconomie se datorează și cercetărilor ample realizate de doamna Vera Osoianu, care s-au reflectat în multiple articole publicate în ediții periodice de specialitate: *Gazeta bibliotecarului*, *Magazin bibliologic* (editate de BNRM), *Biblioteca* (editată de Bi-

biblioteca Națională a României), precum și în alte surse mass-media. Aceste valoroase surse de informare profesională erau studiate și aduceau mult folos bibliotecarilor și se regăsesc, în continuare, în colecțiile de specialitate ale bibliotecilor din Republica Moldova.

Aș remarca și faptul că, datorită cunoștințelor asimilate în urma interacțiunii cu Blogul de biblioteconomie și știința informării, inițiat și susținut informațional de doamna Vera Osoianu, bibliotecarii din Republica Moldova țin pasul cu noutățile domeniului și înțeleg mai bine abordările globale și aplicațiile practice care urmează a fi implementate în dezvoltarea bibliotecilor moderne.

Mereu a avut ca temă prioritară de interes aprofundarea implicării bibliotecilor în promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură. Bibliotecile publice teritoriale au diversificat cu multă râvnă activitățile de promovare a lecturii, desfășurate în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii (2011-2017) și Programului Național *LecturaCentral* (2018-2020), organizat din inițiativa doamnei Vera Osoianu. Astfel, prin demonstrarea impactului activității lor asupra dezvoltării personalității și asupra societății, s-a reușit revigorarea luminii pe care o aduc cunoștințele asimilate prin lectură și ameliorarea imaginii bibliotecilor.

Revenind la motto-ul inserat la început, reafirm că oamenii buni aduc **LUMINĂ**. Dăruirea pe care acești oameni o aduc celor din jur se simte, odată cu trecerea timpului, tot mai mult.

Îi urăm doamnei Vera Osoianu ca prin voință, dorință, zâmbet și răbdare să continue să creeze conexiuni puternice între teoria și practica domeniului biblioteconomic, fiindu-i recunoscători pentru efortul creator și dăruirea din plin profesiei, care aduce lumină celor din jur.
LA MULȚI ANI!

26 august 2020

VERA OSOIANU: O VIAȚĂ ÎN SLUJBA BIBLIOTECILOR

Hermiona G.B. ANGHELESCU, Ph.D. Professor,
School of Information Sciences,
Wayne State University, Detroit, Michigan, U.S.A.

Este uimitor cum viețile oamenilor din diverse colțuri ale lumii se intersectează, se întrepătrund, se reflectă precum imaginile în oglindă, se întrețes și, cu trecerea timpului, stofa, în loc să se roadă, devine și mai trainică, precum abaua prin care nici apa, nici frigul nu trece, ci te apară, îți ține de cald, te menține... Așa aș descrie relația mea cu Vera Osoianu – o prietenie personală și profesională de două decenii, care par să acopere mult mai mult din viețile noastre, care, la un moment dat, înainte de a ne fi cunoscut, au evoluat în paralel: am studiat, am îmbrățișat profesia de bibliotecar, ne-am căsătorit, am avut copii, am supraviețuit comunismului...

Momentul Boston, 2001. Congresul IFLA reunește cel mai mare număr de participanți avuți vreodată, peste cinci mii. Cineva din delegația României îmi spune ca o doamnă din Moldova vrea să mă cunoască. Întâlnirea are loc. Doamna era Vera Osoianu. De la schimbul primelor cuvinte, am avut senzația ca deja o cunoșteam pe Vera: vorbeam aceeași limbă, aveam experiențe similare, gândeam la fel. Comuniunea manifestată pe multiple planuri ne-a făcut să ne împrietenim pe dată.

Vera m-a invitat să vizitez bibliotecile din Moldova. Bătusem lumea, dar nu fusesem niciodată în țara vecină, desprinsă din trunchiul țării mamă. Așa că ne-am revăzut la Chișinău în decembrie 2001, printr-un program sponsorizat de Departamentul de Stat al SUA, când Vera mi-a fost gazdă timp de o săptămână. Am ajuns la Chișinău într-o seară geroasă. Vera mă aștepta la hotel cu sarmăluțe aburinde și alte bucate moldovenești și, evident, cu vin roșu de Purcari. Cea mai călduroasă primire avută vreodată! Am stat de vorbă despre lume și viață până dincolo de miezul nopții. Vizita mi-a trezit interesul despre bibliotecarii și bibliotecile din Moldova, înainte de a-i cunoaște, și am decis să mă implic cât pot de mult.

După ce programul *Biblionet*, pe care l-am adus în România, s-a

dovedit un program de mare succes, Fundația Bill & Melinda Gates m-a invitat la Washington, D.C., la o reuniune de experți, unde, cu harta lumii întinsă pe masă, ni s-a cerut nouă, celor 12 participanți, să sugerăm Fundației în ce țară să finanțeze un program care să consume ultimii bani alocați programului *Global Libraries*. Ni s-au enunțat niște criterii, ni s-au pus niște condiții. Fiecare expert a pledat pentru zona geografică pe care o cunoștea. Eu am susținut cazul Moldovei cu argumente istorice, politice, culturale, etnice, diplomatice. Peste aproape cinci ani s-a aprobat ca Moldova să fie țara care să încheie programul *Global Libraries*. Această reușită nu ar fi fost posibilă fără colaboratorul meu numărul unu în Moldova, Vera Osoianu. Ea mi-a furnizat toate datele, toate statisticile de care am avut nevoie în formularea și susținerea argumentelor mele. Nu aș fi putut face nimic fără Vera. Am jubilat dimpreună când am aflat în mod cert despre finanțarea a ceea ce avea să fie programul *Novateca*, program ce a marcat dezvoltarea bibliotecilor și a bibliotecarilor din Moldova. Așa că și în acest aspect, programul datorează enorm Verei Osoianu.

Vera mănâncă biblioteconomie pe pâine! Este profund dedicată cauzei bibliotecilor din Republica Moldova. Un profesionist de înaltă ținută, respectat de întreaga breaslă. Veșnic dornică să se perfecționeze, Vera a revenit în SUA pentru o perioadă mai îndelungată, într-un schimb de experiență care a dus-o la Biblioteca Congresului la Washington, D.C., la Biblioteca Publică din Boston, prima bibliotecă publică din America, înființată în 1854, într-o clădire monumentală în centrul orașului.

I-am propus să mă vizitez la Detroit, unde Biblioteca Publică a fost înființată în 1865. I-am oferit o imersiune în bibliotecile din Detroit și suburbiile marelui oraș. Într-o seară am decis să luăm cina mai devreme și apoi să ne îndreptăm spre suburbiile din nordul orașului. Aveam în gând să-i arăt o bibliotecă ce servește populația multietnică și multilingvă din această zonă care a atras valuri și valuri de imigranți care au venit în Lumea Nouă în căutarea unei vieți mai bune. Fabricile de mașini Ford, General Motors și Chrysler au reprezentat un magnet pentru imigranți din toată lumea, care au adoptat noul stil de viață, dar și-au păstrat identitatea etnică, lingvistică și culturală.

În timp ce mergeam spre Troy, orașel cu 80 de mii de locuitori, Vera

mă întrebă timidă:

– Dar crezi tu că mai e cineva la bibliotecă așa târziu?

Îi răspund:

– Desigur. Aici bibliotecile publice sunt deschise până la cel puțin ora 9 seara și bibliotecarelor le e greu să închidă ușile cu câtă lume este înăuntru.

Sceptică, Vera se afundă în scaun și păstrează tăcerea. Ajungem la Biblioteca Publică Troy. Intrăm în parcare a bibliotecii. Nu găsim niciun loc de parcare. Ne învârtim puțin și ochim o mașină care pune semnalizatorul de plecare. Vănăm locul. Ne parcăm. Ieșim din mașină. Vorbeam de una, de alta. Pe alea ce ne duce spre intrare, cineva ne salută în românește:

– Bună seara!

Vera e uimită. Mă întrebă: „Cum se poate?”. Îi răspund că domnul ne-a auzit vorbind românește și, probabil, că e român și ne-a salutat politicos. Intrăm în bibliotecă. Plină de parcă ar fi fost miezul zilei. Sala de ziare plină cu bărbați și femei care citeau ziare și reviste în toate limbile lumii. Troy servește o populație care vorbește 80 de limbi și dialecte. Vă imaginați ce dificil este pentru bibliotecari să procure materiale în atâtea limbi! Secția de copii era plină ochi cu preșcolari care se jucau înainte să fie duși de părinți acasă și pregătiți de culcare, cât și cu școlari de toate vârstele care își făceau lecțiile cu ajutorul bibliotecarelor, unele dintre ele foste studente ale mele. Vera era uimită de această efervescență în orele târzii ale serii. Ne-am plimbat printre rafturi, ne-am uitat la varietatea colecției, am văzut și cărți românești pentru adulți și copii. Am plecat spre casă cu o nouă lecție învățată și o nouă experiență legată de viața bibliotecilor publice din America.

Vera e dornică să împărtășească tot ce află cu comunitatea de breaslă. Scrie, publică, organizează manifestări, conferințe, simpozioane, invită oaspeți care să împărtășească și ei din experiența lor cu suflarea bibliotecărească din republică. Așa că, după ce am petrecut patru luni în Japonia, Vera m-a invitat din nou, cu sprijinul Ambasadei Japoniei în Moldova, să împărtășesc experiența mea din bibliotecile japoneze. A avut loc un eveniment memorabil la Biblioteca Națională a Republicii Moldova și apoi la Biblioteca Publică din Cahul.

Următoarea reuniune va fi despre experiența mea în bibliotecile din

Qatar. Din pricina pandemiei, am amânat această manifestare pentru vremuri mai bune.

Aș vrea ca dedicația Verei pentru bibliotecile din Moldova să servească drept exemplu pentru tânăra generație de bibliotecari. Vera este un profesionist model, un profesionist de clasă, de la care toți avem de învățat. Vera face cinste profesiei de bibliotecar pe care a slujit-o cu implicație și respect toată cariera sa de peste patru decenii. Contribuția Verei la dezvoltarea biblioteconomiei în Republica Moldova a fost recunoscută la nivel național și internațional prin acordarea a numeroase distincții, ordine și medalii. Toate binemeritate.

Vera este un bibliotecar neobosit. Lucrează în continuare, implementează idei novatoare, se implică în atragerea de finanțări, în elaborarea de normative și legislație ce vizează bibliotecile, nu ezită să experimenteze proceduri noi, se înconjoară cu tineri pe care îi crește în dragostea de bibliotecă... Vera este atotprezentă. O viață de om în slujba bibliotecilor! *Kudos*, Vera Osoianu! Mă simt onorată cu așa prietenie!

5 septembrie 2020

PREFAȚĂ

(din lucrarea: Vera Osoianu-Filip, *Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern*)

Dr. Hermina G.B. ANGHELESCU,
Detroit, Michigan, 15 mai 2015

În comunitatea bibliotecarilor din Republica Moldova, Vera Osoianu este unul dintre cei mai școliți și vizibili, atât la nivel local, cât și pe plan internațional. Cu o experiență de aproape patru decenii, cu un singur loc de muncă (lucru rar în ziua de azi!) – Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), fosta Bibliotecă Republicană – Vera Osoianu este un exemplu de profesionalism, dedicație și angajare susținută în domeniul biblioteconomiei. Ea este membru fondator al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM), a fost implicată în organizarea evenimentelor majore care au jalonat dezvoltarea bibliotecilor din țară, este membru activ în cele mai importante structuri profesionale naționale ce vizează bibliotecile, și-a adus contribuția la elaborarea documentelor fundamentale ce reglementează activitatea instituției de bibliotecă în Republica Moldova.

Vera Osoianu a contribuit la promovarea bibliotecilor din Moldova la nivel internațional: a inițiat procesul de aderare a BNRM la Fundația Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale din Europa (CENL), participând astfel la integrarea BNRM în proiectele Biblioteca Europeană și FUMAGABA (proiect susținut de Uniunea Europeană, care a marcat începutul digitizării colecțiilor din țările care au aderat în ultimul val la CENL). Autoarea a reprezentat ABRM și, implicit, bibliotecile din Republica Moldova, elaborând raportul de țară, în proiectul european CALIMERA – Medierea accesului la resurse electronice prin intermediul instituțiilor locale, program al Comisiei Europene, care a monitorizat progresele și soluțiile tehnice rezultate din implementarea noilor tehnologii ale societății informaționale în țările europene.

Vera Osoianu s-a numărat printre cei care au ținut bibliotecile publice din Republica Moldova în atenția Fundației Bill & Melinda Gates, în vederea includerii acestora în inițiativa Global Libraries. În 2011, Republica Moldova a fost acceptată în program, numărându-se printre

cele 17 țări beneficiare de susținerea Fundației. S-a implicat permanent în diseminarea cunoștințelor din domeniul biblioteconomiei și științei informării în rândul colegilor de breaslă din țară prin intermediul publicațiilor de specialitate din poziția sa de membru al colegiului redacțional și autor de articole în numeroase publicații periodice de specialitate din Republica Moldova și România. Este coorganizator al Simpozionului Științific „Anul Bibliologic...”, începând cu anul 1991, la care a prezentat comunicări și a condus workshopuri. Vera Osoianu continuă să fie o prezență neobosită la conferințe, simpozioane, seminare, colocvii ce promovează cartea, lectura, biblioteca, bibliotecarul și profesia de bibliotecar în societate și în spațiul virtual.

Preocupată de a oferi o deschidere cât mai largă a colegilor bibliotecari din Moldova la practicile moderne și la serviciile oferite de bibliotecile din țările dezvoltate biblioteconomic, în parteneriat cu: Fundația Soros-Moldova, Ambasada SUA în Moldova, Alianța Franceză din Moldova, Centrul de Informare al Consiliului European, ea a realizat mai multe proiecte și a intermediat invitarea în Moldova a unor profesioniști de renume din mai multe țări. În timp, aceste întruniri au contribuit la familiarizarea bibliotecarilor moldoveni cu experiența avansată în biblioteconomia altor state. Personal, am cunoscut-o în 2001, când a participat la Congresul IFLA, desfășurat la Boston în acel an. Această primă întâlnire profesională a condus la prima mea vizită în Moldova, în decembrie 2001, sub egida Departamentului de Stat al SUA și, în continuare, la alte câteva vizite de lucru, ce au condus la o prietenie profesională neîntreruptă care s-a materializat în diverse proiecte de colaborare.

Pe parcursul celor patru decenii de activitate profesională, ea a studiat și a promovat neconținut tendințele de dezvoltare a domeniului biblioteconomic la nivel național și internațional. Ea se numără printre inițiatorii promovării conceptului Web 2.0 și, respectiv, Library 2.0 în rândul bibliotecarilor moldoveni. Face acest lucru atât în maniera tradițională, prin intermediul articolelor tipărite, cât și în maniera modernă, prin intermediul modalităților din spațiul virtual: bloguri, Facebook, SlideShare etc. Pentru meritele deosebite în promovarea cărții, lecturii, a bibliotecii, precum și pentru dezvoltarea sistemului național de biblioteci, Vera Osoianu a primit diverse premii și distincții atât în

România, cât și în Republica Moldova. Cunoșcătoare de limba engleză, franceză și rusă, Vera Osoianu a participat la stagii de perfecționare în SUA și Franța, aducând acasă experiența acumulată și împărțind-o cu colegii din Republica Moldova. Mulți bibliotecari s-au perindat în vizite de lucru la Library of Congress, puțini însă au fost selectați să lucreze efectiv acolo, zi de zi, timp de câteva luni, pentru ca din experiența nemijlocită să poată asimila metode moderne de lucru, să poată observa pe viu operațiuni specifice activității cotidiene într-una din cele mai mari biblioteci ale lumii, să urmărească fluxul informației de la momentul creării până la cel al transmiterii acesteia prin diverse canale către utilizatorul fizic sau virtual.

Prin accesul său la literatura de specialitate, care prezintă evoluția domeniului biblioteconomiei la nivel internațional, Vera Osoianu diseminează noutățile, practicile și experimentele novatoare din aceste țări și le compară cu situația existentă în Republica Moldova, oferind în același timp soluții de îmbunătățire, redresare și modernizare a celor existente la nivel național, ținând seama de specificul și potențialul contextului din țară.

Prezentul volum reprezintă și un sincer semnal de alarmă asupra unor stări de fapt cu care se confruntă bibliotecile din Republica Moldova (lipsa de spații moderne, condiția socială și materială a bibliotecarului moldovean, lipsa literaturii de specialitate în limba română și a unui program de cercetare susținut în domeniul biblioteconomic), dar și o notă de speranță într-un viitor mai favorabil și mai prosper. În spațiul bibliotecilor publice, acest viitor plin de speranțe axate pe modernizare are la bază o semnificativă infuzie de fonduri de peste ocean, primite din partea Fundației Bill & Melinda Gates, finanțare care a condus la conturarea programului Novateca, în plină desfășurare în prezent. Personal, am militat pentru acest program și am susținut cauza Moldovei încă din anul 2006, în cadrul unei reuniuni de experți ce a avut loc la Washington. Acceptarea Republicii Moldova în programul *Global Libraries* va conduce la transformări de importanță majoră în bibliotecile publice din țară și, în cele din urmă, la conturarea accesului nerestricționat la informație în vederea constituirii contextului social de consolidare a democrației și a adoptării valorilor promovate de libera circulație a ideilor, de libertatea intelectuală și de libertatea de

exprimare a propriilor opinii. Volumul Verei Osoianu este în același timp și un pretext, și o invitație spre introspecție personală și instituțională și invită la o autoanaliză asupra eșecurilor și realizărilor, dar mai ales asupra definirii dezideratelor și aspirațiilor pentru viitor.

Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern prezintă o suită de articole ce oferă bibliotecarilor și studenților la biblioteconomie o incursiune în bazele teoretice ale domeniului, ilustrate cu exemple de succes și aplicații practice de ultimă oră din toate colțurile lumii. Volumul cuprinde analize de studii ample realizate de entități de prestigiu la nivel mondial, precum: Pew Research Center, Institute for Museum and Library Services, OCLC, Arts Council England, IFLA și multe altele, studii de referință pe plan internațional, surse frecvent citate de cercetători din întreaga lume. Vera Osoianu le prezintă în detaliu, menționând rezultatele și concluziile și apoi comparându-le, pe cât posibil, cu situația din Moldova, în vederea jalonării unor etape de dezvoltare la nivel național. În egală măsură, articolele Verei Osoianu includ comentarii pe marginea unor documente strategice și de viziune pe termen lung, adoptate cu diverse ocazii de organisme emblematice în lumea bibliotecilor.

Declarația IFLA, de la Lyon, privind accesul la informare și dezvoltare (2014) a fost prezentată în 2015 în cadrul unei Adunări Generale a Națiunilor Unite, de către secretarul general al Organizației, care a făcut un apel deschis către statele membre, cărora le solicita să recunoască prin documente oficiale faptul că accesul la informație și abilitățile de utilizare eficientă a acesteia reprezintă un imperativ pentru dezvoltarea sustenabilă și să garanteze recunoașterea și includerea lor în agenda de dezvoltare post 2015. Se impune elaborarea de politici la nivelul fiecărei țări așa încât, prin accesul la informare și dezvoltare, să se asigure condiții ca fiecare persoană să aibă asigurat accesul la informație, să fie capabilă să înțeleagă, să utilizeze și să distribuie informația necesară pentru dezvoltarea personală și promovarea societății democratice și a dezvoltării sustenabile.

Manifestul IFLA/UNESCO privind bibliotecile publice din 1994 este o aducere la zi a documentului original din 1949 și se îngemănează cu Manifestul IFLA, privind internetul (2002), dar și cu multe alte documente elaborate și adoptate cu ocazia reuniunilor de anvergu-

ră ale bibliotecarilor din întreaga lume. Volumul de față le readuce în discuție drept documente fundamentale și le pune într-o lumină nouă în contextul contemporaneității din spațiul virtual.

Agenda forumului public, promovat de Uniunea Europeană sub genericul *Biblioteci Publice 2020*, este deja pe radarul temelor de dezbatere propuse de Vera Osoianu. Componentele declarației de principii, formulate cu ocazia Summitului Mondial al Societății Informaționale (Geneva, 2003, și Tunis, 2005) și reluate în iunie 2014 și mai 2015 la Geneva, nu fac decât să asigure un continuum al recunoașterii contextului complex al evoluției social-politice contemporane, al actualității accesului la cunoaștere dincolo de bariere naționale, geografice și lingvistice. Direcțiile de colaborare regională și internațională dezbătute în cadrul acestor forumuri la nivel înalt trasează linii de dezvoltare pe plan local. Articolele Verei Osoianu aduc în discuție multiplele probleme care îi preocupă pe liderii organizațiilor mondiale, angajați în promovarea ideilor inovatoare și asigurarea unui viitor sustenabil în crearea, stocarea și diseminarea informației.

Prezența activă a bibliotecilor într-un context dominat de noile tehnologii de informare și comunicare, unde utilizatorul virtual are aceleași drepturi ca și cel care a trecut pragul bibliotecii și se află în fața pupitrului de referințe al bibliotecarului de referințe, face parte din realitatea cu care bibliotecarii fizici și virtuali se confruntă în permanență. Lumea digitală, care asigură accesul printr-un singur click la o multitudine de documente, uneori nebănuite de multe, se confruntă cu aspecte legate de calitatea, nu numai de cantitatea covârșitoare, a informației regăsite. Pe bună dreptate, Neil Gaiman afirmă: „Google poate oferi 100 000 de răspunsuri, pe când bibliotecarul oferă numai unul – pe cel corect. Pentru a forma acest bibliotecar, care știe exact către ce sursă să se îndrepte, să nu dea greș, să regăsească în cel mai scurt timp informația cea mai corectă, cea mai recentă și de cea mai bună calitate, pentru a echipa acest bibliotecar cu cunoștințele și aptitudinile necesare, pentru a funcționa eficient în societatea informațională a secolului XXI, este nevoie de multă investiție, dăruire și pasiune atât din partea formatorului / trainerului / mentorului, cât și din partea învățăcelului”.

Volumul Verei Osoianu *Biblioteca publică între percepția tradiționa-*

lă și utilizatorul modern oferă această platformă de învățare continuă, de șlefuire a cunoștințelor deja acumulate și de expunere la noutăți de ultimă oră. Cartea aceasta nu îi vizează însă numai pe bibliotecari, ea se adresează în egală măsură și decidenților politici care ar trebui s-o adopte precum lectură obligatorie înainte de a antama discuții referitoare la finanțarea instituțiilor culturale care asigură accesul la informație (biblioteci, muzee, arhive) și în contextul elaborării de strategii pe termen lung ce vor governa aceste instituții. Stabilirea agendelor digitale la nivel național presupune o bună cunoaștere a realizărilor pe plan internațional, pentru a asigura alinierea eforturilor locale cu cele globale. Volumul de față deschide calea către această cunoaștere.

Vă invit să-l sorbiți, să-l degustați în doze mici și să reflectați asupra pașilor ce urmează să-i întreprindeți în viitorul mai apropiat sau mai îndepărtat, atât la nivel individual, cât și instituțional, și să vă implicați direct în etapele următoare. Succesul depinde numai de noi, cei angajați în păstrarea instituției de bibliotecă pentru posteritate, chit că instituția își va schimba denumirea în centru de informare, centru comunitar, agenție socio-informațională și că bibliotecarul se va metamorfoza în agent informațional, specialist în știința informării sau mediator de informație și cunoaștere... Viitorul nu are limite. Viitorul vă aparține în totalitate și vă invită să aspirați, să visați, să întreprindeți, să înfăptuiți spre binele comun.

(Vera Osoianu-Filip, *Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern*, Chișinău, 2015, p. 3-8)

PASIONATĂ DE PROFESIE

Claudia BALABAN,
director de onoare al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

Întâmplarea a fost să fie prin anii 1977-1978. În acea perioadă era la modă întrecerea socialistă între raioane, ținându-se cont și de cultură. De la Ministerul Culturii venise o echipă de specialiști pentru a verifica activitățile culturale ale raionului Comrat, pe atunci eu eram șefa Secției Raionale de Cultură, Comrat. În echipă venise și o domnișoară, care s-a prezentat ca Vera Osoianu, metodist la Biblioteca de Stat a RSSM (azi Biblioteca Națională a Republicii Moldova). Scopul ei era de a verifica activitățile bibliotecarilor din raionul Comrat.

Am privit-o atent și în sine m-am gândit: Ce știe fetița aceasta, care numai ce a lăsat băncile universității, despre activitatea bibliotecilor. Dar m-am înșelat amarnic. Vera Osoianu – Veruța, așa i-am spus mai târziu prietenește, era sigură pe sine, avea o bază teoretică bună, pe care cu succes a început să o aplice în practică.

Poate grație și cum a descris Vera Osoianu activitatea bibliotecilor în acel an, 1977, raionul Comrat a ieșit pe locul doi, cedând doar Chișinăului.

În anul 1978 am fost transferată în calitate de director al Bibliotecii Republicane pentru Copii „A. S. Pușkin”, astăzi, cu mândrie zic, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Am devenit cu Vera Osoianu colegă. Am colindat împreună toate satele Moldovei, am organizat seminare, conferințe republicane și zonale, Anul Bibliologic și alte activități de rang național și internațional.

Am avut posibilitatea să o urmăresc pe Veruța în mai multe ipostaze: de organizator, consultant, lector, ascultător, dar cel mai de preț – colegă. Liniștită, îngăduitoare, de statură mică, săritoare la nevoie.

Pe parcursul anilor, chiar dacă a lucrat într-un singur colectiv, a trecut prin mai multe greutăți. A primit mai multe lovituri și de la colegi și de la conducere, dar pasiunea pentru profesia de bibliotecar a învins. Preocuparea ei dintotdeauna a fost și este susținerea bibliotecarilor de la sate, informarea lor prin toate mijloacele asupra a tot ce este nou în

domeniul biblioteconomic.

A fost printre inițiatorii Festivalului Național al Cărții și Lecturii, organizat cu succes în cadrul bibliotecilor publice din Republica Moldova între anii 2011-2017. Mai apoi, pentru a cuprinde toate instituțiile Sistemului Național de Biblioteci, festivalul s-a transformat, iarăși la inițiativa dnei Vera Osoianu, în Programul Național *LecturaCentral* (2018).

Despre Vera Osoianu se poate de spus foarte multe și toate de bine, fiindcă ea știe să semene în suflet bunătate și dragoste, mai ales acolo unde-i vorba de carte și biblioteci, ea are tot dreptul moral să se mândrească de succesele obținute de bibliotecile din spațiul rural.

Profesionistă desăvârșită, plină de neliniște creatoare și împliniri pe potrivă, a reușit să se afirme prin inteligență și modestie, profesionalism și demnitate, inspirație și responsabilitate, adaptându-se din mers la cerințele timpului.

Vera Osoianu s-a manifestat și ca un bun teoretician al profesiei de bibliotecar. Zeci de articole scrise pe teme biblioteconomice și postările pe *Blogul de biblioteconomie și știința informării* al Bibliotecii Naționale, pe care îl administrează, sunt cea mai bună dovadă.

Am o stimă aparte față de Vera Osoianu. În primul rând, fiindcă muncește ca nimeni altul, știe să lupte cu greutățile și să găsească soluții pentru rezolvarea lor. În activitatea sa se orientează la cele mai înalte standarde profesionale, ține pasul și răspunde tuturor provocărilor, este ambițioasă și profund angajată în ceea ce face, fermecătoare, consumându-se fără rezerve în profesia de bibliotecar.

La ceas aniversar, îi doresc Veruței Osoianu mulți ani sănătoși, senini și fericiți, plini de creativitate bibliotecară, dragostea și prețuirea celor dragi și a colegilor.

Dragă Veruță, rămâi neschimbătoare, iar viața să-ți fie plină de lumină!

10 august 2020

MODEL DE MANAGER MODERN

Svetlana BARBEI,

șefa Secției Dezvoltare instituțională,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Lucrând în aceeași echipă cu Vera Osoianu de peste 40 de ani, mi-am făcut curaj să povestesc despre ce se află în culisele succesului Verei Osoianu ca manager, director adjunct al BNRM, șefă a Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării.

În ciuda faptului că există la fel de multe stiluri de management pe cât există manageri în sine, există instrumente de management pe care le folosește doar Vera Osoianu, ceea ce o face un manager eficient.

Principalele criterii care stau la baza succesului ei ca manager sunt profesionalismul înalt, dragostea adevărată pentru ceea ce face, deschiderea spre schimbare și tot ce este nou, capacitatea de a găsi soluții potrivite în situații dificile și, ceea ce este foarte important, capacitatea de a găsi o abordare competentă și rațională pentru subordonații ei. Toate acestea sunt o mină de aur a managementului modern.

În această Direcție, modelul relațiilor „șef – subordonat” a fost înlocuit de mult cu un nou model: „lider – adept”. Contaminând mereu echipa cu noi idei, stabilind o sarcină pentru angajații ei, doamna Vera le oferă posibilitatea maximă de exprimare de sine, le susține inițiativa și entuziasmul și le permite tuturor să își manifeste potențialul creativ. Și când o echipă lucrează împreună pentru a atinge un obiectiv important, acesta este un nivel de lucru complet diferit, o atitudine diferită și o calitate diferită. Nucleul unei astfel de echipe este un lider, un adevărat conducător. Angajatul dorește să urmeze un lider puternic, mai ales dacă crezi în el și vezi ce înseamnă realizarea obiectivului stabilit pentru el și înțelege că trăiește prin el.

Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, condusă de Vera Osoianu, are spirit de echipă, asistență reciprocă și interdependență. Angajații învață să aprecieze abilitățile celuilalt și știu că colegii vor putea compensa ceea ce le lipsește lor înșiși.

Una dintre principalele calități ale Verei Osoianu este dorința de a învăța lucruri noi. Studiază mult, investește mult în ea însăși, așa că reușește să-și demonstreze atât de abil competența și să câștige autori-

tatea și încrederea colegilor.

Doamna Vera nu amână nimic, de gândit sau de făcut, pentru mai târziu. Deși spune mereu că nu-i place să-și facă planuri, acestea sunt doar cuvinte. Ea stabilește întotdeauna prioritățile corect, își planifică în avans atât viața, cât și munca în toate direcțiile. Știe ce să facă, știe să o facă, ea însăși se angajează să efectueze cea mai importantă lucrare și duce la bun sfârșit ceea ce a început.

Capacitatea de activitate a Verei Osoianu este dificil de măsurat. Pentru ea, munca este un maraton. Tot ceea ce face este pentru ea cel mai IMPORTANT ȘI MAI URGENT. Dependența de muncă (workaholismul) pentru ea este o normalitate. Și dacă o persoană talentată lucrează mult, atunci rezultatul este, desigur, previzibil: în fiecare an Vera Osoianu are mai multe articole, discursuri, idei și proiecte inovatoare decât mulți alți colegi.

Ca toți managerii de succes, Vera Osoianu combină cu pricepere calitățile unui om romantic cu cele ale unui om pragmatic. Pe de o parte, ea visează mereu la ceva, iar pe de altă parte, fiind pragmatică, caută în permanență o oportunitate de a-și îndeplini visul. Pentru ea nu există bariere. Ea prinde orice șansă, care poate grăbi realizarea a ceea ce-ți dorești. Pentru a-și realiza obiectivele ambițioase, depune eforturi considerabile (mentale, psihologice etc.), dar nu se oprește la jumătate. Doar datorită acestor calități, au fost implementate multe proiecte foarte prestigioase ale Bibliotecii Naționale, care vor rămâne pentru totdeauna în istoria acestei instituții.

Ca manager exemplar, Vera Osoianu este mândră de succesul pe care îl poate obține echipa ei și se străduiește să se asigure că membrii echipei sale sunt motivați să obțină rezultate excelente. Fiind o persoană extrem de blândă, ușor vulnerabilă, hipersensibilă, luând totul la inimă, Vera Osoianu, în mod surprinzător, știe să aperse cu demnitate și ferm interesele direcției pe care o conduce și ale subordonaților ei. Subordonații, la figurat vorbind, sunt întotdeauna „sub umbrela” șefului lor, deși fac totul astfel încât ea să nu fie nevoită să o deschidă des ...

Când lucrezi cu o persoană cot la cot de zeci de ani, de multe ori nu observi multe dintre calitățile care au devenit obișnuite pentru ea, de exemplu, obiceiul de a-și ține cuvântul și de a nu-i dezamăgi pe ceilalți, a demonstra înțelepciune în rezolvarea problemelor, obiceiul de a obține plăcere nedisimulată pentru că este implicată în dezvolt-

tarea unor noi generații demne de specialiști. Desigur, există și alte calități pozitive, inerente unui manager precum Vera Osoianu. Dar le poți număra pe toate?

Avem nevoie de cei care ne recunosc particularitățile personale, cunoștințele și abilitățile, realizările și meritele. Deci este firesc ca Vera și cu mine să dezvoltăm o relație deosebit de caldă. Mulți nu cred în posibilitatea unor relații de prietenie de durată între colegii de serviciu, în special, între femei. Ei spun că de-a lungul anilor pot apărea rivalitatea, invidia, conflictele de interese etc. Relația noastră cu Vera Osoianu este testată în timp. În atâția ani de lucru împreună în aceeași echipă am experimentat multe – atât bune, cât și rele. Ne-am sprijinit reciproc în situații dificile, am împărtășit și evenimente de bucurie ale vieții, menținând o relație de încredere. Ne este interesant să comunicăm, deoarece opiniile noastre diferite asupra anumitor fenomene și probleme se completează perfect. Înțelegem limitele prieteniei la locul de muncă și acest lucru ne ajută să apreciem justa ei valoare.

Poate unul dintre factorii importanți în relația noastră este sprijinul emoțional de urgență. Uneori este atât de important ca prietenii să recurgă la confidențe, astfel încât unul să poată confirma că „viața nu este întotdeauna corectă”... Iar uneori este util ca un prieten să-ți scoată „ochelarii roz” și să-ți arate cum este situația în realitate, deoarece și un „duș rece” poate fi bine-venit...

Pentru a menține relații bune, este suficient pentru noi să simțim periodic o nevoie să ne sunăm reciproc, pentru a ne auzi vocile, pentru a afla dacă totul este în ordine, pentru a discuta despre probleme vitale ale domeniului biblioteconomic. În relația noastră, principalul lucru este să știm că există o persoană în echipă care poate veni ori-când ca o salvare și nu te va trăda, iar acest lucru merită mult respect!

Din toată inima îi doresc Verei Osoianu să rămână mereu raza succesului și a speranței echipei, sănătate, idei și realizări noi, o activitate bine coordonată și o viață îmbelșugată.

Модель современного менеджера

Работая с Верой Осоюну более 40 лет, решила взять на себя смелость и рассказать о том, что находится «за кулисами» успеха Веры Осоюну, как менеджера, руководителя одной из важных ди-

рекции Национальной библиотеки, отвечающей за исследования и развитие в области библиотековедения и информатики.

Несмотря на то, что стилей менеджмента столько же, сколько и самих менеджеров, но есть такие управленческие инструменты, которые использует именно Вера Осояну, что делает её эффективным менеджером.

Главными критериями её успешности как менеджера, является высокий профессионализм, истинная любовь к тому, чем занимается, открытость к переменам и всему новому, способность находить верные решения в сложных ситуациях и что очень важно – умение найти грамотный и рациональный подход к своим подчиненным. Всё это является золотой жилой современного менеджмента.

В этой дирекции модель отношений «начальник — подчиненный» давно сменился новой моделью: «лидер — последователь». Заражая своей очередной идеей коллектив, ставя задачу перед своими сотрудниками, Вера Осояну даёт им максимальную возможность для самовыражения, поддерживает их инициативу и энтузиазм, позволяет раскрыть каждому творческий потенциал. А когда коллектив сообща работает ради достижения какой-то важной цели — это совсем другой уровень работы, другое отношение и другое качество. Ядром такого коллектива является лидер, руководитель. За сильным лидером хочется идти, особенно если в него веришь и видишь, что для него значит реализация поставленной цели и понимаешь, что он живёт ею.

В дирекции, возглавляемой Верой Осояну, чувствуется командный дух, взаимопомощь и взаимозависимость. Сотрудники учатся ценить способности друг друга и знают, что коллеги смогут компенсировать то, чего не хватает им самим. Хотя согласно известной поговорке «В слове команда нет буквы Я», однако в этой дирекции она присутствует в словах «реализацияЯ», «достиженияЯ».

Одно из основных качеств Веры Осояну – это стремление узнавать новое. Она много работает над собой, много инвестирует в себя, поэтому ей удаётся так умело демонстрировать свою компетентность и завоёвывать авторитет и доверие коллег.

Вера ничего не откладывает ни ментально, ни физически на

потом. Хотя всегда говорит, что не любит составлять планы, но это только слова. Она всегда правильно расставляет приоритеты, заранее планирует и свою жизнь, и работу по всем направлениям. Она знает, что делать, она знает, как надо делать, она сама берётся выполнять самую ответственную работу и доводит начатое до конца.

Деловую активность Веры Осояну трудно измерить. Для неё работа — это марафон. Всё то, чем она занимается, для неё является САМЫМ ВАЖНЫМ И САМЫМ СРОЧНЫМ. Трудоголизм для неё (трудоголизм в хорошем смысле этого слова) – это норма. А уж если талантливый человек много работает, то и результат, конечно, предсказуем: ежегодно список статей, выступлений, инновационных идей и проектов у Веры Осояну больше, чем у многих других коллег.

Как и все успешные менеджеры, Вера Осояну умело совмещает в себе качества романтика и прагматика. С одной стороны, она всегда о чём-то мечтает, а с другой стороны, будучи прагматиком, постоянно ищет возможность осуществить свою мечту. *Для неё не существует барьеров. Она ловит любой шанс, схватившись за который можно ускорить достижение желаемого.* Для реализации своих амбициозных целей она прилагает немалые усилия (умственные, психологические и т.д.), но не останавливается на полпути. Только благодаря этим качествам были реализованы очень престижные проекты Национальной библиотеки, которые навсегда останутся в истории этого учреждения.

Как образцовый менеджер, Вера Осояну гордится тем успехам, которые удаётся достичь её команде и стремится к тому, чтобы члены её команды были заинтересованы в достижении отличных результатов. Внешне мягкая, нежная, внутренне – легко ранимая, сверхчувствительная личность, принимающая всё близко к сердцу, Вера Осояну удивительно настойчиво и твёрдо умеет отстаивать интересы своей дирекции и своих подчинённых. Подчинённые, образно говоря, всегда находятся «под зонтиком» своего шефа, хотя всё делают для того, чтобы ей не приходилось часто его открывать...

Когда работаешь с человеком бок о бок десятки лет, то часто не замечаешь многих качеств, которые стали для неё привычны-

ми, например привычку сдерживать слово и не подводить других, проявлять мудрость при решении проблем, привычку получать нескрываемое удовольствие от того, что растит достойную смену. Безусловно, существуют и другие положительные качества, свойственные такому менеджеру как Вера Осояну. Разве все перечислишь?

Мы нуждаемся в тех, кто признает наши особенности, знания и умения, достижения и заслуги. Так что вполне естественно, что у нас с Верой сложились особо тёплые отношения. Многие не верят в возможность продолжительной дружбы между коллегами по работе, особенно – между женщинами. Говорят, что с годами может проявиться соперничество, зависть, конфликты интересов и т.д. Наши отношения с Верой Осояну проверены временем. За столько лет совместной работы в этом коллективе было пережито немало – как хорошего, так и плохого. Мы поддерживали друг друга в сложных ситуациях, делили радостные события жизни, сохраняя доверительные отношения. Нам интересно общаться, потому что наши различные взгляды на некоторые явления и проблемы отлично дополняют друг друга. Мы осознаем границы дружбы на работе и это помогает оценить ее по достоинству.

Пожалуй, одним из важных факторов наших отношений с Верой – это экстренная эмоциональная помощь. Ведь иногда так важно поплакаться друг другу «в жилетку», чтоб кто-то из нас подтвердил, что «жизнь несправедлива»... А порой полезно, чтоб близкий человек снял с тебя розовые очки и показал как выглядит ситуация на самом деле, ведь холодный душ тоже бывает полезен...

Чтобы поддерживать хорошие отношения, нам достаточно периодически чувствовать острую потребность позвонить друг другу, чтоб услышать голос, узнать все ли в порядке, обсудить насущные проблемы. В наших отношениях главное – знать, что в коллективе есть человек, который может прийти на помощь и тебя не предаст, а это многого стоит!

От всего сердца желаю Вере Осояну всегда оставаться лучом успеха и надежды коллектива, здоровья, новых идей и достижений, слаженной работы и состоятельной жизни.

20 august 2020

UN MODEL DE PERSEVERENȚĂ

Eugenia BEJAN,

director general al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

În activitatea mea profesională întotdeauna m-am străduit să învăț de la colegi, atât de la cei care au în spate o experiență bogată, cât și de la cei mai tineri. Orice colaborare ori discuție este un prilej de a afla lucruri utile, de a înțelege anumite situații și a găsi soluții. Prețuiesc oamenii generoși, deschiși, care împărtășesc cu bucurie cunoștințele acumulate și sunt oricând gata să te ajute. Mă bucur că printre cei care au contribuit și contribuie în continuare la dezvoltarea mea profesională este și Vera Osoianu, bibliotecar prin vocație și adevărat lider în domeniul biblioteconomic.

Dacă ar trebui să o caracterizez doar printr-un cuvânt pe Vera Osoianu aș zice *perseverență*. Este o însușire de care a dat dovadă mereu, la diferite etape ale carierei sale. Perseverența ei se bazează pe multă muncă, disciplină, tenacitate, implicare.

Un prim indiciu al acestei însușiri este fidelitatea față de instituția în care a muncit toată viața – Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Indiferent de conjunctură și circumstanțe, și-a îndeplinit atribuțiile și a promovat insistent imaginea bibliotecii prin publicații, prezentări în cadrul întrunirilor profesionale la nivel național și internațional. A depus eforturi pentru a face BNRM cunoscută în organizații internaționale precum IFLA (Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci) și CENL (Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene), în proiecte importante asemenea proiectului Europeana.

Vera Osoianu este statornică în promovarea misiunii bibliotecii în societate și a serviciilor pe care aceasta le oferă cetățenilor: accesul la informație, activități de lectură și educație non-formală, facilitarea comunicării și susținerea dezvoltării comunitare.

A conceput și inițiat, împreună cu echipa, mai multe proiecte și programe naționale, care au consolidat, în special, rețeaua bibliotecilor publice teritoriale. Cel mai recent exemplu este Programul Național *LecturaCentral*, care implică sute de bibliotecari, scriitori, pedagogi,

cercetători și, desigur, utilizatori de diferite vârste ai bibliotecilor.

Cu multă perseverență, Vera Osoianu promovează tendințele la zi în domeniul bibliotecilor. Grație efortului depus de ea, comunitatea bibliotecară din țară este la curent cu strategiile, liniile directorii, ghidurile elaborate de IFLA, cu experiența avansată a celor mai dezvoltate biblioteci din SUA, Finlanda, Suedia, Danemarca, Germania și alte țări. De nenumărate ori a vorbit despre concepte moderne în cadrul Simpozionului național „Anul Bibliologic”, al Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci, la conferințele zonale ale bibliotecarilor.

Vreau să menționez și străduința cu care a studiat individual limba engleză, tocmai pentru a putea avea acces la informația despre noutățile din domeniu în alte țări, pentru a putea participa la reuniuni internaționale.

Vera Osoianu este consecventă și în disponibilitatea pe care o manifestă în susținerea bibliotecarilor, oferind întotdeauna ajutor, sfaturi colegilor, susținându-i în situații dificile și bucurându-se sincer pentru succesele lor. Crede cu toată ființa în rolul nobil pe care îl are bibliotecarul, în capacitatea lui de a contribui la dezvoltarea societății.

Îi dorim dnei Vera Osoianu să continue cu aceeași perseverență activitatea sa în beneficiul bibliotecarilor, bibliotecilor și al utilizatorilor acestora.

25 septembrie 2020

VOCAȚIA – BIBLIOTECAR

Iurie COLESNIC,
scriitor, istoric literar

Bibliotecar nu poți să devii, trebuie să te naști bibliotecar. Căci nu poți însuși, oricât de mult ai vrea, sentimentul dragostei față de carte, trebuie să te naști cu simțul respectului pentru pagina tipărită ori scrisă cu mâna tremurândă a cronicarului. Să ai simțul pietății pentru paginile îngălbenite de vreme, trecute prin multe încercări, cenzuri, răpiri, războaie și ajunse la noi ca solii altor vremuri.

Trebuie să te naști cu respectul pentru omul cititor, savant sau un necăjit fără căpătâi, care intră în sala de bibliotecă să soarbă o parte din căldura omenească ce îi lipsește.

Să cauți să fi util cititorului care caută o ediție mai deosebită și omului care pentru prima oară trece pragul bibliotecii în speranța de a descoperi o lume nouă, o lume mai bună și să ai răbdarea să-l povățuiești ce carte să deschidă, ca lumea să-i apară într-o altă lumină, ca într-o magie.

Când intru într-o bibliotecă, de la prima frază intuiesc dacă omul din față e bibliotecar ori numai și-a găsit o slujbă în preajma cărților.

Pe Vera Osoianu o cunosc cam de treizeci de ani și afirm cu toată certitudinea că este bibliotecar. Calmă, chiar și atunci când fierbe de la vorbele oponentului, ea explică argumentat poziția așa cum crede de cuviință și când se pare că ai convins-o, ea vine cu argumentul decisiv și iese tot cum și-a pus în gând.

Datorită ei, am ajuns să-l cunosc pe responsabilul Secției Europei de Sud-Est de la Biblioteca Congresului american, Grant Harris, aflat în vizită la Chișinău, și, grație acestei întâlniri, când am fost în delegație în America, el mi-a fost ghid în Biblioteca Congresului, una dintre minunile lumii civilizate.

Am colaborat cu ea la diverse proiecte și am făcut-o ghidat de felul ei aproape unic de a te motiva și a argumenta necesitatea participării anume acum la realizarea unei idei, cum ar fi, de exemplu, „Întâlniri cu scriitorii în bibliotecile sătești”. Rupi din timpul tău o felie mare, urci în mașină și câteva zile numeri hopurile drumurilor din Moldova, o faci conștient, căci ai promis s-o faci, la rugămintea Verei Osoianu. Rugăminte pe care, așa cum este expusă, n-o poți refuza, deși, până la aceasta și după, ai refuzat de mai multe ori.

Nu poți refuza colaborarea, fiindcă vine din partea unui om, care este bibliotecar prin vocație, adică bibliotecar adevărat.

21 iulie 2020

**VERA OSOIANU – CREATOR DE MEDIU PENTRU
CREȘTERE ȘI ÎNVĂȚARE PROFESIONALĂ**

Ludmila CORGHENCI,

șefa Centrului de Formare Profesională Continuă
în Biblioteconomie și Științe ale Informării,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Sunt sigură că nu e nicio linie profesională de finisaj pentru Vera Osoianu, care în orice situații vede oportunități, posibilități, șanse... Este într-o permanentă schimbare în bine, atât pentru sine, dar mai ales pentru cei din jur. Am reținut pentru toată viața răspunsul Verei la întrebarea „Ce faci?”, oferit a doua zi, la prima oră, după consemnarea jubileului Dânzei: „Există viață și după...!”.

Activitatea ei profesională se manifestă pe parcursul a mai bine de patru decenii, integrând implicații practice de cercetător, manager, autor de proiecte, formator, coordonator – și toate aceste ipostaze realizate în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Vera Osoianu este „legată” de Biblioteca Națională, formând un singur tot, confirmând că totuși oameni de neînlocuit există (asta ca perspectivă îndepărtată!).

Vera Osoianu știe și poate convinge privind ideile, inițiativele proprii, transformând ascultătorul/colегul în adeptul acestora. Niciodată nu am auzit-o să ridice vocea, nu se bate cu pumnul în piept pentru a demonstra că are dreptate, ea fiind persoana care face „lucruri” mărețe, dar prezentându-le atât de modest, sincer, calm și convingător....

Distinsa Doamnă crește profesional în permanență, ajutând și stimulând în acest sens pe cei din jur, provocându-i să devină câștigători. Studiile, publicațiile semnate de către Vera Osoianu sunt o sursă inepuizabilă de implicare în profesie, dezvoltare a competențelor specialiștilor din toate tipurile de biblioteci. Urmărind atent dinamica dezvoltării domeniului, tratează prin prismă analitică teme de primă mărime pentru biblioteconomie și științe ale informării: priorități/directorii profesionale ale anului, utilizatorul – axa activității bibliotecare, diversificarea serviciilor de dezvoltare a competențelor utilizatorilor/nonutilizatorilor, statistica de bibliotecă, evaluarea impactului bibliotecii și altele.

Vera este o vizionară în domeniul pe care l-a îmbrățișat, și încă una orientată spre un impact clar, vizibil... Aici detaliez cele menționate doar prin două proiecte, care au un impact deosebit pentru comunitatea profesională din țară, fiind chiar unicate la nivel internațional: Centrul de statistică și Centrul de Formare Profesională în Biblioteconomie și Științe ale Informării. Or, proiectul recent, de anvergură, prin care este oferit de Japonia, prin Agenția Japoneză de Cooperare Internațională, un grant. Acesta din urmă are menirea de a îmbunătăți dotarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova cu echipamente de digitizare, care vor contribui la prezervarea resurselor în format virtual, asigurarea accesului virtual și păstrarea pe termen lung a valorilor culturale.

Am reținut o frază, preluată din lecțiile lui John C. Maxwell (specialist american în management, leadership): „*Nu putem să ne întoarcem să reparăm ziua de ieri, dar ziua de mâine o putem controla, dirija, umple*”. Câte mai are de îndeplinit încă Vera Osoianu? Răspunsul la această întrebare e clar (parcă îl aud pronunțat de protagonistă acestui Laudatio): „Nu există limită la perfecțiune... Pentru luna asta avem ca prioritate...”. Merge la serviciu ca în vacanță, de fapt, și în vacanță.

Vera Osoianu are un magnet de/pentru oameni. Influența, imaginea Dânssei în comunitate nu este rezultatul unui titlu, unei poziții. Este Omul care se implică în căutare de soluții ori, cel puțin, sfaturi, care adaugă valoare altora, care este un bun ascultător și comunicator, creând legături între oameni.

Când finalizează lucrul asupra unui proiect, ori se materializează o idee profesională, trebuie s-o vedeți pe Vera Osoianu: sclipire în ochi, zâmbitoare, vorbăreță și, chiar în acele momente, – născătoare de noi priorități și perspective.

O autoritate incontestabilă pentru colegi, prieteni, echipă...

Să ne bucure Vera Osoianu și să se bucure în continuare de prezența în comunitate, să fie călăuzită de succese! Și să crească – iar asta înseamnă doldora sănătate, fericire, bucurie...

Și, în final, o dorință personală – să mergem în continuare împreună! Este o plăcere, dorință a noastră, dar, ne permitem să credem, și a Verei Osoianu.

20 iulie 2020

ÎNTOTDEAUNA REUȘEȘTI, DACĂ ȘTII CE FACI

Tatiana COSTIUC,
Biblioteca Județeană „Octavian Goga”,
Cluj-Napoca, România

Acum cincisprezece ani, în anul 2005, participam la lansarea unui volum de specialitate *Un deceniu sub semnul reformei*, evenimentul fiind prilejuit de aniversarea de 50 de ani ai autoarei, buna mea prietenă Vera Osoianu. Au venit s-o susțină și să-i aducă omagii prieteni, colegi din bibliotecile mari din capitală și, mai ales, cei pentru care conceptul de *reformă* devenise liantul de consolidare a unei echipe de profesioniști în frunte cu inițiatorul *Modelului strategic de dezvoltare a Sistemului Național de Biblioteci*, regretatul Alexe Rău. Este vorba despre perioada 1991-1994, cei mai frumoși ani profesionali, în care entuziasmul, curajul, tinerețea și încrederea în reușită și-au dat mâna pentru construirea, pe loc gol, a cadrului de reglementare și legislativ național, constituirea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, lansarea primelor publicații de specialitate și a unor evenimente profesionale de anvergură. Și toate se întâmplau sub semnul reformei, deși a reforma înseamnă a transforma, a schimba în bine anumite domenii, iar noi nu transformam, noi încercam să construim ceea ce lipsea cu desăvârșire – biblioteconomia națională. Aveam în față o mare provocare, un teren imens de activitate la nivelul instituțiilor de rang național, apoi extinderea acestui model în toate bibliotecile din țară. În spatele fiecărui proiect erau colegi de echipă care generau idei, învățam din mers, experimentam, ne bucuram de fiecare realizare. După circa trei ani, s-a renunțat la structura departamentală a Bibliotecii Naționale, nucleul s-a destrămat, unii membri ai echipei au emigrat spre alte biblioteci, alții au plecat din profesie, dar anii petrecuți la Națională au rămas pentru noi o școală de excepție, cunoștințele dobândite le-am aplicat fiecare la locurile noi de muncă, ca dovadă că dictonul „nimic nu se pierde, totul doar se transformă” (Antoine Lavoisier) este valabil și în cazul nostru.

Am făcut acest excurs, pentru a reda contextul, ca să revin la Vera Osoianu, întrucât ea este singura care a rămas din acea echipă, a per-

severat, a trudit și a realizat, pas cu pas, tot ce s-a putut din acel proiect ambițios de reformă. Într-un articol, Vera afirma că „întotdeauna reușești, dacă știi ce faci”, iar ea știe ce face și îi place ce face, ceea ce este la fel de important. Rezultatele muncii ei se văd într-o mulțime de publicații de specialitate, studii, traduceri și recomandări, proiecte de modernizare și evenimente profesionale organizate în bibliotecă și în țară. Este o profesionistă desăvârșită, cei din domeniu cunosc foarte bine acest lucru, iar numele ei se identifică, categoric, cu Biblioteca Națională. Avem ce învăța de la ea. Pe calculatorul meu de serviciu am creat un fișier pe care l-am intitulat *Vera Osoianu*, unde am adunat de-a lungul anilor articole de specialitate recomandate de ea, traduceri și studii pe care le-a realizat și, ori de câte ori eram în pană de idei, mă alimentam din acest fișier.

Cred cu tărie însă că cel mai mare merit al Verei îl constituie capacitatea ei de a cultiva și consolida relații, pe care le-a folosit întotdeauna în interesul bibliotecii și al profesiei în general. Datorită ei, numeroase personalități de prestigiu internațional din domeniul bibliotecilor au participat la evenimente profesionale în beneficiul bibliotecarilor moldoveni, a atras finanțări, a promovat biblioteca și lectura pe toate căile, așa cum poate face doar un om care a făcut din profesie o pasiune. Pentru argumentarea acestei afirmații este suficient să menționez câteva realizări palpabile, proiectele ei de suflet – *Centrul de statistică, cercetare și dezvoltare* și *Centrul de formare profesională al Bibliotecii Naționale*. Iar grantul de peste 400 de mii de dolari, obținut recent de la Guvernul Japoniei pentru achiziționarea echipamentelor de digitizare a colecțiilor Bibliotecii Naționale, este cel mai frumos cadou pe care și l-a făcut la această aniversare. A crezut obsesiv în idee, a trudit la acest proiect câțiva ani buni, iar reușita acestuia nu va întârzia să conducă la modernizarea serviciilor pentru public și la facilitarea accesului la valorile naționale și universale deținute de bibliotecă. Rămânând pe terenul relațiilor, cred că îmi vor da dreptate și mulți scriitori, care au fost „omeniți”, pe terasa de pe strada Paris, cu un pahar de vin de Fârlădeni și cu un pește la cuptor, că la plecare se alegeau și cu un traseu bine stabilit pentru evenimente culturale și întâlniri cu cititorii, la biblioteci publice din Moldova.

Puțini cunosc că Vera a fost primul bursier al Republicii Moldova

în România, beneficiind, în anul 1991, de un stagiu de două săptămâni la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj. E bine știut că prima impresie contează, astfel că în următorii ani au fost zeci, chiar sute de bibliotecari care au participat la schimburi de experiențe, vizite de documentare, evenimente profesionale și culturale organizate de biblioteca județeană din Cluj și, de fiecare dată, au fost tratați cu o atitudine deosebită din partea clujenilor, tocmai datorită „covorului roșu” al cumsecădeniei, întins de Vera la prima ei vizită. După douăzeci de ani de muncă în Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, constat că cei din generația noastră o invocă de fiecare dată când se deapănă amintiri legate de Basarabia, iar dacă cineva nu-și amintește exact numele, îmi dau seama imediat despre cine este vorba – „fata aceea minunată de la Națională, care seamănă izbitor cu Valeria Seciu”.

La mulți ani, draga prietenă! Sper să primești din partea colegilor bibliotecari, pe care i-ai format, recunoștința și aprecierile binemeritate, care să egaleze timpul, efortul investit și dăruirea cu care i-ai tratat de-a lungul anilor!

3 august 2020

VERA OSOIANU – PORTRET DE BIBLIOTECARĂ ȘI
PRIETENĂ

Galina DAVÎDIC,
director al Bibliotecii Publice Raionale
„Mihai Eminescu”, Rezina

*Doamnei Vera Osoianu, omulețul prin
care am cunoscut lumea adevărată
a biblioteconomiei, vrednicia inimii,
bunătatea sufletească, prietenia și dragostea
de carte și bibliotecă...*

Adevărata prietenie este ca un arbore, care nu poate fi forțat să crească: el nu crește într-o noapte și nu se usucă într-o zi...

Sunt foarte fericită că mă număr, cred eu, printre prietenii Verei Osoianu și încă și de lungă durată! Prietenia noastră a dat sens vieții mele și a tuturor celor din jur. Fiecare prieten pentru un om reprezintă o nouă pagină, o nouă lume în inimile noastre, lumi care, probabil, nu ar fi apărut, dacă nu ar fi fost întâlnirea noastră.

Dacă stau și mă gândesc, nici nu țin minte când ne-am cunoscut prima oară... Cu certitudine că la BNRM, dar nu țin minte cine pe cine a ales: eu pe ea sau dânsa pe mine... Cert este un lucru: prin caracterul și simplitatea ei m-a cucerit totalmente și această „cucerire” a fost demult-demult – mie îmi pare câteodată că ne cunoaștem întreaga viață!

Pentru mine, Vera Osoianu este acel tip de om pentru care cinstea, corectitudinea, onestitatea, spiritul de sacrificiu, altruismul sunt trăsături definitorii ale personalității ei. M-a cucerit mai ales prin crezul nestrămutat în valorile fundamentale ale bibliotecii și puterea cărții și a lecturii, valori cu care ghidează bibliotecarii din întreaga țară.

Este o „Doamnă a cărții”, cu vocație de bibliotecar desăvârșit, generator de idei, proiecte, modele de instruire atât de necesare celor din domeniu – și celor mai tineri, și celor care au trudit și trudes pentru biblioteconomia țării de zeci de ani.

Vera Osoianu ia în serios fiecare problemă ce-i apare în cale și nu amână rezolvarea ei de orice ordin ar fi, iar prin toate acțiunile sale,

a dorit și dorește să apere prestigiul bibliotecarului, să demonstreze că bibliotecarul nu este doar un simplu mânuitor de carte, ci un bun educator, formator, un om de cultură, un bun psiholog și pedagog și crede cu certitudine, ca și mine, că „biblioteca e numai acolo unde se dă viață cărților” (Filippo Turati).

Iar acel prieten cu care ai multe în comun și cu care nu trebuie să lupți pentru a găsi teme de discuții, căruia nu-i trebuie explicații, care nu așteaptă scuze, fiindcă el știe totul, îți simte sufletul și starea și a făcut-o deja automat, pentru care nu există niciun fel de judecată, este de neprețuit. Amprenta timpului petrecut împreună cu așa prieten o simți pe termen lung...

Închei aceste rânduri izvorâte din sufletul și inima mea, dintr-un sentiment de adâncă afecțiune, admirație și dragoste pentru o prietenă și colegă de breaslă, cu care am împărtășit gânduri și idei, transformate în realizări profesionale, urându-i dnei Vera Osoianu multă sănătate, viață lungă și fericită alături de familie și de noi, bibliotecarii țării, spre bucuria noastră și satisfacția celor care iubesc Cartea, Biblioteca și Bibliotecarul.

Succese și noi realizări!

7 septembrie 2020

VERA OSOIANU – MODEL DE PROFESIONALISM
CONECTAT AICI ȘI ACUM

Ecaterina DMITRIC,
șefa Secției Dezvoltare în biblioteconomie
și științe ale informării,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Activitatea mea la Biblioteca Națională a Republicii Moldova reprezintă experiențe, formare de competențe și abilități, posibilități de afirmare și, nu în ultimul rând, conexiune cu oameni excepționali, care își au povestea lor de succes. Cu siguranță, Biblioteca Națională pentru mine, în primul rând, este o asociere cu specialiști de marcă în domeniul biblioteconomic, care au influențat direct sau indirect formarea mea ca bibliotecar. În acest context, dna Vera Osoianu este personajul-cheie care m-a îndrumat mereu și a contribuit la dezvoltarea competențelor profesionale necesare pentru activitatea metodologică privind monitorizarea bibliotecilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova..

Primul contact cu dna Vera Osoianu a fost în urmă cu 20 de ani, când m-am angajat la Biblioteca Națională. Blândă, cu un ton cald al vocii, mi-a prezentat programul de activitate al secției și o primă incursiune în secția Dezvoltare în biblioteconomie. Am să fiu sinceră și am să zic că un pic m-am speriat când am văzut complexitatea volumului de lucru, dar nu am arătat aceasta pe față, pentru că omenia, pe care am simțit-o în atitudinea dnei Vera Osoianu, a contat mai mult decât cerințele secției. Astfel, pe parcursul a 20 de ani de activitate, dna Vera Osoianu mi-a fost mentor adevărat și dacă am avansat în dezvoltarea carierei profesionale, un punct forte care m-a motivat mereu a fost faptul că întotdeauna mi-a lăsat loc de creativitate și înțelegere.

Este omul focusat pe *aici și acum* și, uneori, i-a fost reproșat de unii colegi faptul că merge înaintea locomotivei, dar îi este caracteristică această calitate de a anticipa situații, lucruri, aspecte ce țin de activitatea metodologică, de altfel un segment foarte vast și important în activitatea bibliotecii, care necesită o organizare excelentă și multe competențe profesionale.

Dacă las la o parte toate competențele profesionale, nu am să uit niciodată primul ei sfat pentru viață: „Catiușa, salariul e mic, dar pune ceva bani deoparte, eu așa fac și sunt mulțumită de ceea ce am”. Eu nu am realizat cele spuse atunci, dar acum îmi dau seama că modul ei de abordare a vieții demonstra maturitate și înțelepciune, calități pe care consider că le formezi odată cu experiența de viață.

Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM este gestionată de către dna Vera Osoianu pe parcursul întregii sale experiențe de activitate, care reprezintă un destin profesional încununat cu succes. Timp de peste 20 de ani este inițiatore a priorităților anului profesional, care sunt aprobate în cadrul Forumului Managerilor de Biblioteci din cadrul SNB, pentru că este la curent cu tendințele dezvoltării internaționale a domeniului biblioteconomie și științe ale informării. În acest sens, unele generice erau poate prea îndrăznețe pentru spațiul nostru, dacă ar fi să menționăm adaptarea conceptelor *Biblioteca 2.0*, *Utilizatorul 2.0* în perioada anilor 2010-2011, dar argumenta cu insistență și profesionalism și toate acestea aduceau un suflu inovator domeniului nostru.

Este, cu siguranță, un reformator al domeniului, deoarece se poate observa și evoluția direcției pe care o reprezentăm în cadrul BNRM. În anul 2017, biblioteca a fost restructurată și, în cadrul Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie, a fost constituit Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării. Conform noii structuri, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie a fost redenumită în Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării cu următoarele secțiuni de profil biblioteconomic: Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării; Studii și cercetări; Centrul de statistică; Centrul de Formare Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării.

Studiind articolele de specialitate ale dnei Vera Osoianu, îndeosebi articolele privind activitatea metodologică în cadrul BNRM, pe parcursul a diferitor etape, se observă o evoluție a acestui domeniu. La etapa actuală putem aborda activitatea metodologică în cadrul BNRM ca un tot întreg al Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării. În serviciul Asistență de specialitate, care astăzi este reflectat prin Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării-

rii, s-au produs schimbări esențiale și încă urmează să se producă, dacă luăm în considerare viteza evoluției TIC. Acest serviciu, reprezentat de dna Vera Osoianu de la începuturi, cuprindea toate formele și metodele de activitate metodologică: formarea profesională, recepționarea datelor statistice, elaborarea publicațiilor metodologice, activitatea inovațională etc.

Astăzi, Centrul de statistică recepționează și prelucrează datele statistice în sistemul online, Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării este axat pe formarea profesională a bibliotecarilor din Sistemul Național de Biblioteci. Domeniile de activitate s-au extins pentru că cerințele de formare ale bibliotecarilor devin din ce în ce mai sofisticate.

Responsabili de activitatea metodologică sunt bibliotecarii-formatori, care interacționează, acționează și realizează obiectivele propuse. Dna Vera Osoianu este un lider în domeniu și, datorită contribuției dumneai, în direcție funcționează două centre care asigură activitatea metodologică la nivel național.

La ceas aniversar, Vă doresc mulți ani înainte alături de echipa direcției pe care o reprezentați. Și dacă suntem în 2020, ar însemna încă de două ori câte 20 de ani și, de ce nu, înmulțit cu 20. Ca membru al echipei pe care o conduceți, o spun cu toată sinceritatea că mă simt în siguranță alături de Dvs. și mă pot baza oricând pe sprijinul Dvs., pe autoritatea pe care ați format-o în timp, muncind zi de zi pentru cauza bibliotecilor. La mulți ani!

15 august 2020

**SFETNIC, FORMATOR ȘI PRIETEN DEVOTAT AL
BIBLIOTECARILOR**

Lidia KULIKOVSKI,

ex-director general, director adjunct pentru Studii și cercetări,
Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”

Numele Veruței Osoianu este știut de toată republica. El s-a identificat cu Biblioteca Națională, cu biblioteca publică în general.

Trudește de la terminarea facultății la această prestigioasă instituție, de tânăr specialist s-a implicat în problematica de nivel național a bibliotecilor. A ținut pulsul domeniului prin analiza și sinteza operată asupra sistemului bibliotecilor publice din țară. Ei i se datorează publicarea, ani la rând, a situațiilor statistice ale bibliotecilor publice din Republica Moldova. La început, ca contributor, coautor al Raportului de activitate a sistemelor centralizate de biblioteci ale Ministerului Culturii (în limba rusă bineînțeles), iar după anii '90, ca autor, în română desigur, cu alt titlu „Bibliotecile publice din Republica Moldova. Situații statistice”.

Cunoscând cel mai bine situația sistemului național de biblioteci, se implica în ameliorarea situației, văzându-se responsabilă pentru renașterea domeniului biblioteconomic. Astfel, a fost inițiatoarea multor proiecte, strategii; a elaborat diverse activități de perfecționare a bibliotecarilor din bibliotecile publice. Era un timp când Veruța era unica persoană căreia îi păsa de ce se petrece în bibliotecile publice. A cutreierat republica în lung și-n lat, în scopul unui „iluminism profesional”. Cu „desaga” plină de cunoștințe, experiențe, recomandări, gânduri și practici inovative, pe care cu drag și cu dorința de îmbunătățire le împărtășea. A oferit întotdeauna instrumente și soluții viabile la problemele bibliotecilor și bibliotecarilor.

Fiind responsabil-organizator al *Anului Bibliologic*, l-a transformat în cel mai important eveniment profesional al anului, cel mai util și așteptat eveniment, prin conținutul, poziția, direcția aleasă, prin materialele distribuite, experiențele diseminate.

Vera Osoianu a stat la temelia unității profesionale, la temelia renașterii naționale a domeniului, fiind o apărătoare a identității profe-

sionale. A fost în inima acestui proces, generând evenimente și procese înnoitoare. Era un fel de busolă, prin hățșurile tranziției, pentru bibliotecarii bibliotecilor publice. A fost la temelia colaborării cu România în scopul îmbunătățirii colecțiilor bibliotecilor publice. Cu concursul nemijlocit al Verei Osoianu, s-au deschis multe filiale comune ale bibliotecilor publice din teritoriu cu cele județene din România, s-au realizat mai multe proiecte de perfecționare a bibliotecarilor din bibliotecile publice, astfel zeci de bibliotecari au fost la Bușteni, Cluj ș.a.

A fost, în virtutea postului pe care-l avea în cadrul Bibliotecii Naționale – șefa Serviciului Asistență de specialitate, apoi coordonator la Centrul de instruire continuă în biblioteconomie și știința informării, și rămâne în continuare, ca director adjunct al acestei instituții, șef, consultant, formator, sfătuitor, prieten al bibliotecarilor.

A elaborat și realizat sute de seminare, ateliere, mese rotunde, simpozioane, conferințe, întruniri profesionale științifice – toate cu un scop: revigorarea, reformarea domeniului biblioteconomic, ralierea lui la standarde internaționale, demonstrând capacități extraordinare de formator, pedagog. Stagiile efectuate în SUA, Franța, vizitele de documentare în mai multe țări au determinat demersul acestei preocupări.

Experiența bogată, cunoștințele acumulate, practicile și modelele văzute și studiate din țările pe care le-a vizitat s-au materializat în diversitatea articolelor, sintezelor, comunicărilor, traducerilor pe care le-a publicat în presa de specialitate în țară și peste hotarele ei, materiale care au sporit calitatea literaturii de specialitate din republică și au contribuit la definirea direcțiilor de dezvoltare a domeniului, la reevaluarea rolului bibliotecii publice în era informației și cunoașterii. Urmărind publicațiile sale, ai în față o imagine exactă a domeniului biblioteconomic la diferite etape – problemele, realizările, succesele și insuccesele – deoarece le consideră și ale ei, pentru că demult Veruța s-a identificat cu domeniul pe care-l profesează.

Veruța Osoianu își are un loc inconfundabil în biblioteconomia basarabeană, indiferent de unghiul din care unii sau alții vor cerceta și vor rându-i, după canoane, istoria biblioteconomiei. Tot ce a făcut, scris V. Osoianu, rămâne remarcabil prin coerența nu doar la nivel formal, dar și ca temă, menit să reveleze un destin în profesie, care se configurează ca autentic „dosar de existență”. Este unul din cei mai devotați

profesiei, unul din cei mai harnici și inspirați slujitori ai profesiei.

Șansa de a vorbi despre o persoană pe care o cunoști pune subiectivitatea într-o lumină favorizantă. Nici pe departe nu am fost subiectivă. O cunosc demult, de suficient timp ca să vorbesc despre ea la aniversarea ei frumoasă.

Destinul ne-a dat o mare șansă de a ne cunoaște, mai mult, de a colabora, mai mult, de a lucra împreună în realizarea diferitor activități. Îi cunosc activitatea profesională, o cunosc ca om, îi cunosc calitățile și defectele, orgoliul și generozitatea, voința și năzuințele. Și dacă spațiul revistei noastre mi-ar fi permis, scriam mult mai mult.

Îi urăm ani mulți, sănătate, fericire, împliniri și să slujească în continuare cu ardoare și devotament profesia.

(BiblioPolis, 2005, vol. 15, nr. 3, p. 47-48)

CONFESIUNE... LA CEAS ANIVERSAR

Ludmila OUȘ,

director al Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, Bălți

O cunosc pe dna Osoianu de mai bine de un sfert de secol, căci anume atât timp activez în domeniul biblioteconomic. Mai întâi am făcut cunoștință cu Dumneaei extern, la distanță, citindu-i unele lucrări. Și chiar de la început mi-am făcut concluzia – un adevărat profesionist. Îmi amintesc acum, privind înapoi peste ani, că mă gândeam cât de multe cunoaște această Doamnă și cât de multe trebuie să știe un adevărat bibliotecar! Îmi creasem un fel de etalon din personalitatea Dumneaei, un ceva până la care mai era cale lungă. Îmi dădeam foarte bine seama că în spate este multă muncă și multă dăruire. După care, progresând și eu puțin în carieră, am început să particip la unele activități profesionale organizate la Chișinău. Îmi plăcea s-o ascult și înghițeam cu nesaț tot ce spunea dumneaei, căci, după cum o știe fiecare bibliotecar din țară și nu numai, întotdeauna am avut ce lua de la acest Profesionist cu majusculă. Nu sunt doar niște calificative, ci niște trăsături care o caracterizează la justa valoare.

Timpu trecea, îmi făcea plăcere să o salut când ne întâlneam pe

holuri în spațiile dintre sesiunile activităților la care participam. Mă simțeam împlinită în acea zi, dacă ne întâlneam cu ochii și ne salutăm măcar cu privirea. A fost prima care m-a îmbrățișat când ne-am întâlnit, dacă nu greșesc, la una dintre edițiile Simpozionului „Anul Bibliologic”. Vă imaginați ce am simțit în acea zi!... Mi-a fost foarte dificil să-i dau primul sunet, mă gândeam: Cum va reacționa? Ce va crede? Mi-a răspuns simplu, calm, ca unei colege pe care o cunoștea de mult timp, iar sfatul dat atunci de Dumneaei a însemnat foarte mult pentru mine, fiindcă așa a spus VERA OSOIANU.

Ne-a apropiat și mai mult Programul Național Novateca, care ne-a selectat pe ambele pentru a prezenta, în anul 2015, Republica Moldova la o vizită de studiu, organizată împreună cu Agora, în Polonia. Mă simțeam plină de importanță că uite, alături de Dumneaei, am fost selectată și eu. Doar noi două... Am înțeles cât de simplă este, cât de cumsecade, cât de binevoitoare. La fel, pe timpul Novatecii, împreună am făcut parte din Grupul de impact, experiență care doar a consolidat opinia mea referitor la Dna Osoianu – profesionistul și Dna Osoianu – omul, iar aceste puține cuvinte spuse în adresa Dumneaei sunt doar o părticică din tot arsenalul de vorbe bune pe care le merită cu adevărat.

Vă felicit, stimată Doamnă, atât personal, cât și din partea bibliotecii al cărei manager sunt! Vă dorim ca tot binele din lume să Vă stea în preajmă, să Vă însoțească doar momentele frumoase și doar oamenii sinceri și devotați! La mulți ani!

28 iulie 2020

BIBLIOTECARUL PUNCTULUI ZERO AL COMUNITĂȚII BIBLIOTECARE

Nadejda PĂDURE,
director al BPR „Mihail Sadoveanu”, Strășeni

Sunt persoane care își aleg o profesie pentru viață, dar sunt și profesii care își aleg pe cei(cele) care le vor duce crucea (dacă vreți, steagul). Un astfel de stegar pentru mine este Vera Osoianu, director adjunct al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dez-

voltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, o persoană numele căreia este contopit cu ideea bibliotecarului inovator al zilei de astăzi din Republica Moldova.

Mulți dintre noi putem spune că o cunoaștem de o viață. Prima cunoștință cu Domnia Sa am avut-o aproximativ trei decenii în urmă, la un seminar local din biblioteca sătească Negrești, raionul Strășeni. Se implementau noile regulamente, care veneau să modifice bibliotecile publice din republică. Se vorbea în românește și era ceva deosebit de frumos, ținând cont că, până în 1989, domeniul biblioteconomic a fost practic rusificat, de la studii până la activitatea de zi cu zi. În acel moment, pentru noi, Vera Osoianu reprezenta schimbarea pe care o promova Biblioteca Națională – cea mai importantă bibliotecă a țării –, schimbarea pe care ne-o doream.

Au trecut anii, dar pentru mine și pentru mulți colegi de ai mei, Vera Osoianu reprezintă și azi schimbarea continuă a bibliotecii, formarea continuă a bibliotecarilor și un mod de a te dărui profesiei în totalitate.

Fiecare ediție a „Anului Bibliologic”, simpozionul profesional de excepție, organizat de Biblioteca Națională, eveniment asupra căruia muncea o echipă întregă, l-am asociat mereu cu echipa dirijată de Vera Osoianu.

Este mare lucru să ai modele în viață pe care să le urmezi, să ai profesioniști de la care poți învăța, să ai colegi cărora să le poți plânge pe umăr și prieteni pe care vrei mereu să-i asculți. Colega noastră Vera Osoianu este acea persoană care le întruchipează pe toate și nu doar pentru mine, dar pentru mulți bibliotecari din republică.

Pilonii pe care se ține o profesie sunt oamenii care îi aduc plusvaloare și care au muncit și muncesc neluând în seamă salariile mici și lipsa beneficiilor în domeniul nostru. Mă bucur că pot să mă sprijin de un astfel de pilon cu numele Vera Osoianu și să exist prin cea mai frumoasă și mai umană profesie din lume – bibliotecarul.

4 septembrie 2020

SUB ARIPA IDENTITĂȚII...

Alexandru RUSU,

director al Bibliotecii Publice Izbiște, Criuleni

*Identitatea unei biblioteci este o formă de rezistență,
ce culminează c-un spectacol de succes!*

Am cunoscut-o pe doamna Vera Osoianu sau, mai bine spus, am avut ocazia să-i strâng mâna cu recunoștință în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, ediția anului 2014. Atunci, doamna Osoianu a vizitat pentru prima dată Biblioteca Publică Izbiște, bibliotecă managementul căreia îl preluasem de puțin timp. Vizita a fost o întâlnire cu scriitorii în cadrul festivalului. Doamna Osoianu a venit împreună cu poetul, prozatorul și dramaturgul Iulian Filip.

Acea întâlnire memorabilă pentru cititorii de la Izbiște a avut genericul „Poetul care unește generațiile...”. Memorabilă fiindcă, la acea vizită, mulțimea iubitorilor de carte și lectură din diferite generații – de la cei mai mici, până la cei mai în vârstă – toți până la unul s-au înghesuit printre rafturile bibliotecii. A fost prima lor întâlnire cu un scriitor organizată de mine în incinta bibliotecii din localitatea natală, întâlnire la care mediator și partener a fost însuși directorul adjunct al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, specialist în domeniul biblioteconomiei, manager, membru al Consiliului Biblioteconomic Național, dna Vera Osoianu, care a vorbit publicului despre festival și importanța lecturii în secolul tehnologiilor.

La acel eveniment local am observat cum doamna Vera Osoianu a privit cu tristețe cum locuitorii satului, veniți la o întâlnire cu scriitori din Chișinău, ascultau fascinați, pitiți printre rafturi. Veniseră mulți să vadă un scriitor „pe viu”, și nu prea izbutiseră. De fapt, biblioteca nu e atât de mică, dar rafturile duble de cărți ocupau peste 65% din spațiul vital al sălii de lectură. Deci, o întâlnire „vie” nu prea a reușit, cititorii și-au dat rând unii altora pentru a vedea scriitorul: mai întâi cei mai mici, apoi cei mai în vârstă. Dar era o întâlnire de suflet, la care oamenii au plecat surprinși de dulceața gustului unei alte pâini – „pâinica de la iepure” adusă de distinșii oaspeți.

Atunci m-am convins că, într-o bibliotecă modernă, oamenii, trebuie să se vadă la ochi, într-o bibliotecă „vie”, spațiul nu trebuie să fie „mort”.

Am întrebat-o timid, la finalul întâlnirii, ce părere a avut despre organizarea evenimentului și, în general, ce părere are despre biblioteca de la Izbiște. Îmi era rușine de infrastructura și condițiile modeste ale bibliotecii, de organizarea ineficientă a spațiului în care s-au înghesuit participanții.

Mi-a pus atunci părintește mâna pe umăr, liniștindu-mă, zicând că totul a fost bine și că, în prezent, toate bibliotecile publice din lumea întreagă se confruntă cu diferite probleme: de finanțare, de identitate etc. Lupta pentru existența bibliotecilor este în prim-plan, mai ales pentru cele din mediul rural. Fiecare luptă în felul său, dar entuziasmul, stângăcia și nerăbdarea mea îi oferă încredere în viitorul bibliotecii de la Izbiște și că totul depinde de mine.

„Dar să nu lupți singur!”, mi-a zis la despărțire doamna Osoianu.

Am mulțumit sincer pentru apreciere și donația de carte românească semnificativă și valoroasă, adusă în cadrul evenimentului. Totuși, nu „m-a liniștit” deloc această apreciere. Privirea tristă a doamnei Osoianu și privirea cititorilor bibliotecii mele de printre rafturile de cărți, care încercau să vadă și să audă scriitorul, m-a făcut să înțeleg de ce are nevoie biblioteca mea.

Din acel moment, dârzenia și dorința mea de schimbare a prins noi dimensiuni. Mi-am suflecat mânecile și am inițiat un proces amplu de transformare a bibliotecii, în care tehnica, colecția de carte, serviciile sunt un atu pentru o bibliotecă, iar infrastructura și spațiul adecvat își au greutatea lor cuvenită într-o instituție modernă. Am reușit să consolidez în jurul bibliotecii toată comunitatea locală, apelând de fiecare dată la sentimentul de băștinaș și de patriot al localității. Am obținut încrederea și aprecierea autorităților locale...

Într-un cuvânt am ținut cont de sfat și nu am luptat deloc singur.

Doamna Vera Osoianu pentru mine, ca tânăr specialist, dar și pentru toate bibliotecile publice rurale, este un mentor și o călăuză adevărată. Cunoaște bine particularitățile de activitate într-o bibliotecă publică rurală, în care directorul bibliotecii este și în rol de bibliotecar, avocat al bibliotecii, bibliograf, activist local, voluntar ș.a. Sunt

total de acord cu afirmația dumneaei că, în condițiile unui buget ostil instituțiilor de cultură, bibliotecile trebuie să-și regroupeze forțele și posibilitățile, să-și definească prioritățile, pornind de la ideea că, în timpul care vine, potențialul financiar va rămâne același sau chiar va fi în descreștere. Iar în condițiile optimizărilor continue în toate domeniile și mai ales în domeniul nostru, este foarte important ca bibliotecile să devină centre comunitare prin infrastructură, spații adecvate, inovații digitale, literatură pentru diferite categorii de utilizatori. „Dar cea mai importantă misiune a unui bibliotecar, zicea doamna Vera Osoianu, este să atragă de partea sa comunitatea locală, prin profesionalism, flexibilitate, atitudine și dedicație.” Și cel mai important este implicarea comunității locale în procesul de zidire și revigorare a bibliotecilor.

„Niciun primar nu va îndrăzni vreodată să scoată din arealul comunității o entitate la edificarea căreia au pus umărul membrii comunității” – este un adevăr constatat de către dna Vera Osoianu și la care ar trebui să ne aliniem noi, toți bibliotecarii rurali, pentru a nu sta cu „drobul de sare pe horn” sau ghilotina deasupra capului. Nu va fi ușor de lichidat un serviciu cerut și consolidat de comunitate. Procesul prin care au trecut bibliotecile publice din Marea Britanie în anul 2012, care s-a soldat cu închiderea a peste 200 de biblioteci, îi dă de gândit comunității biblioteconomice din Republica Moldova. Această cifră ne pune pe gânduri în condițiile în care bibliotecile rurale din Republica Moldova constituie circa 88,2% din totalul de biblioteci publice, iar, după cum știm, reieșind din puterea de finanțare a bugetelor locale, riscului sporit de optimizare îi sunt supuse anume aceste biblioteci.

Avem în persoana doamnei Vera Osoianu un adevărat strateg și avocat al bibliotecilor locale. În cadrul unei întâlniri a Comisiei culturale, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media din cadrul Parlamentului, organizată în martie 2020, cu reprezentanți ai bibliotecilor publice de diferit rang, cu scopul inițierii discuțiilor și identificarea soluțiilor privind situația din biblioteci, dna Vera Osoianu, cunoscând problemele bibliotecilor, mai ales ale celor rurale, a propus crearea unui fond special centralizat de susținere și finanțare a proiectelor din bibliotecile din țară. În condițiile unui buget local auster, această inițiativă ar fi ca un colac de salvare și ca un suport real nu doar în existența și supraviețuirea bibliotecilor, ci și în dezvoltarea continuă a

acestor instituții.

A lansat această inițiativă în tentativa de a avea un aliat puternic, doar că rămâne de văzut cum va fi în continuare lupta noastră... „singuri în fața dragostei” noastre eterne – biblioteca ori – aidoma isteților din echipa lui Harap-Alb, pentru care orice „ispravă” este pe putere fiindcă sunt împreună.

Vera Osoianu este un nume notoriu în generația de bibliotecari ce a muncit la fundamentul biblioteconomiei naționale, care începe odată cu independența țării, iar aceasta înseamnă să începi totul de la zero: crearea cadrului de reglementare în biblioteconomie, activității bibliotecilor publice, formarea profesională continuă a bibliotecarilor, organizarea întrunirilor managerilor bibliotecilor la nivel național, unui șir nesfârșit de simpozioane, conferințe, seminare și altor activități culturale și științifice, desfășurate în bibliotecile din țară, stabilirea relațiilor cu bibliotecile din alte țări, lansarea de proiecte etc.

Vera Osoianu a fost și rămâne în continuare să fie acel neobosit cercetător și luptător pentru identitatea noastră: comunitatea biblioteconomică națională. Cu spiritul său profesionist și claritatea viziunilor și convingerilor sale, Vera Osoianu ne călăuzește prin diversitatea subiectelor și temelor integrate în mulțimea de articole și lucrări, ce reflectă subiecte actuale și de viitor ale activității biblioteconomice, marcând cu dominație orientarea bibliotecii și bibliotecarului spre schimbare, modernizare... spre identitate!

Sub aripa și prin lupta unui metodist ca dna Vera Osoianu, multe biblioteci din țară au înțeles rețeta finală a succesului, identitatea lor a prins contur...

Una dintre aceste biblioteci fiind Biblioteca Publică Izbiște.

7 septembrie 2020

VERA OSOIANU – UN NUME DE REFERINȚĂ ÎN
DOMENIUL BIBLIOTECONOMIC
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Diana SILIVESTRU,
șefa Secției Colecții digitale,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Pe parcursul carierei sale profesionale, dna Vera Osoianu se remarcă ca o personalitate și un specialist desăvârșit în domeniu, reprezintă un nume notoriu în biblioteconomia și bibliologia basarabeană.

Angajându-mă la Biblioteca Națională, am cunoscut-o pentru prima dată pe dna Vera Osoianu din publicațiile de specialitate ale Bibliotecii Naționale: *Gazeta bibliotecarului*, *Magazin bibliologic*. Prima interacțiune profesională cu Domnia Sa a fost în anul 2008, atunci când venise cu propunerea de a-mi oferi un loc de muncă în Direcția Dezvoltare în Biblioteconomie, mai exact, în Secția Statistică, imediat după absolvirea Facultății de Biblioteconomie, Arhivistică și Știința Informării a Universității de Stat din Moldova. Dar, adevărata interacțiune profesională s-a produs în anul 2010, atunci când a venit cu inițiativa de a mă introduce într-un program de conferință, la subiectul serviciilor Web 2.0, cu o comunicare în care am abordat tema blogurilor – un instrument al Webului 2.0. O deschizătoare de drumuri, teoreticiană și o excelentă călăuzitoare, dintotdeauna a știut să încurajeze bobocii, tinerii specialiști, susținându-i și oferindu-le oportunități de integrare și dezvoltare profesională.

De atunci și până astăzi, respectul și admirația față de Domnia Sa sporește pe zi ce trece.

Ne-a apropiat mult la nivel profesional colaborarea în proiectul japonez, demarat în anul 2018. De fapt, subsemnata a cunoscut o altă latură a profesionistei Vera Osoianu – o persoană cu mult zbulucium în suflet, cu neastâmpăr profesional, dornică de a realiza inițiative care să dăinuie în timp și pentru întregi generații. Dânsa a fost cea care a venit cu inițiativa de a scrie un proiect ambițios, de a integra într-un singur proiect dezvoltarea unui centru național de digitizare, prin dotarea cu echipament modern de numerizare, împreună cu instituirea unui la-

borator mobil de digitizare pe patru roți, care să efectueze un traseu geografico-digital, pornind de la Naslavcea spre Giurgiulești, traversând Criva și Palanca.

De la inaugurarea Bibliotecii Naționale, de-a lungul anilor, aceasta a avut parte de o serie de proiecte, dar niciunul nu a fost de o asemenea anvergură ca cel japonez. Este un proiect în premieră absolută pentru sfera noastră, deoarece, până acum, nicio bibliotecă din Republica Moldova nu s-a bucurat de un asemenea grant generos pentru vreun proiect.

După cum Biblioteca Națională are misiunea de a fi un observator național în domeniul dezvoltării cărții, bibliotecii și lecturii, tot așa și numele Verei Osoianu, consider, reprezintă astăzi unul din turnurile principale ale dezvoltării și consolidării Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova, observat și recunoscut de întreg domeniul profesional.

Un lider cu o viziune modernă, întotdeauna energică, consecvență în acțiuni, perseverență și o cunoscătoare a ultimelor tendințe ale modernizării activității bibliotecilor, este profesionistul care reușește în mod fascinant să țină pasul cu ele. Dialogurile cu Domnia Sa reprezintă pentru mine delicii profesionale onorabile.

După cum scria regretatul om de înaltă cultură, publicistul Vlad Pohilă, într-o revistă de specialitate, sunt două categorii de angajați care există într-o bibliotecă: înainte-mergătorii și angajații „de rutină”. Dna Vera Osoianu face parte din categoria înainte-mergătorilor consacrați domeniului, cu maximă dăruire, mereu cu viziune creatoare și inovatoare, cu aspirații nobile de a face lucruri memorabile în bibliotecă. Este o fire extrem de optimistă, niciodată nu renunță cu ușurință, merge mereu înainte. Poate și pentru acest fapt, admirația mea pentru dumneaei este atât de debordantă.

Grație unui asemenea înainte-mergător, instituția Biblioteca Națională a Republicii Moldova este astăzi la loc de cinste.

10 septembrie 2020

**OMUL-SOARE SAU
STINDARDUL BIBLIOTECONOMIEI BASARABENE**

Victoria VASILICA,
șefa Secției Studii și cercetări,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Era o zi aridă, o zi a lunii iulie 2008. Pentru studenta Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, specialitatea biblioteconomie, științe ale informării și arhivistică, începea o nouă etapă a vieții. Cu diploma de absolvent în mână, încercam să îmi găsec rostul în orașul-capitală – Chișinău. Pe parcursul anilor de studii, am fost angajată în unele biblioteci-filiale ale Bibliotecii Municipale „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, practica din ultimul an de studiu am realizat-o la Biblioteca Academiei de Științe a Republicii Moldova. Despre Biblioteca Națională am auzit informații contradictorii, dar niciuna dintre acestea nu se referea la profesionismul angajaților. Astfel, la îndemnul unuia dintre profesorii mei dragi, am venit cu actele în mână și emoție în suflet în instituția dată, pereții căreia au suportat în timp bucurii, realizări și eșecuri, inclusiv și ale mele mai târziu.

Din naivitatea mea de absolvent, îmi imaginam arhetipul bibliotecarului din BNRM din perspectiva dogmelor care prevalau în societate – ochelari cu lentilă groasă, îmbrăcăminte sobră – și mă temeam ca nu cumva să fiu și eu înghițită de acest cotidian închipuit.

Am intrat în cabinetul directorului adjunct, dna Vera Osoianu, și, în acel moment, s-au răsturnat toate stereotipurile. Un om plăcut, luminos, blând și zâmbitor, vioi și, când spun cu chip angelic, nu voi exagera, deoarece pe oamenii deschiși la suflet avem tendința să îi comparăm astfel. Mi-a povestit, pe îndelete, cu ce urma să mă ocup și am rămas aici, la BNRM, pentru că în această bibliotecă se cresc profesioniștii. Ulterior, am ajuns să înțeleg că privirea deschisă se împletește perfect cu gândirea progresistă a doamnei Vera Osoianu.

În dezvoltarea umană, simbolul este deosebit de important, inconștientul colectiv constă din forme preexistente, iar legătura omului cu un arhetip este mai mult decât consensuală. Iată de ce specialistul Vera Osoianu a ajuns să întruchipeze „kitul” bibliotecarilor din bibliote-

cile Republicii Moldova. Calitățile profesionale excepționale, răbdarea, felul de a ghida și orienta bibliotecarii îi oferă preponderență, respect și individualitate.

Notorietate în elita biblioteconomiei naționale, prin forța exemplului propriu, dna Vera Osoianu demonstrează că să fii bibliotecar reprezintă dexteritatea de a te modela în conformitate cu cerințele vremii, de a trece prin debitul nestatornic al progresului TIC cu simțul echilibrului.

Astfel ați câștigat respectul și încrederea tuturor. La mulți ani!

25 august 2020

VERA OSOIANU – OM CU LITERĂ MARE, OMUL CĂRȚII ȘI AL LECTURII

Modestă, delicată, discretă, dar, concomitent, perseverentă, severă, intransigentă, consecventă atunci când vine vorba de soarta bibliotecilor și a bibliotecarilor, a modernizării lor, a îmbunătățirii eficacității și reușitei profesionale, doamna Vera Osoianu, specialist notoriu în domeniul biblioteconomiei, s-a manifestat ca unul din cei mai buni specialiști în promovarea cărții și lecturii, fiind o personalitate în domeniul biblioteconomic, preocupată mereu de ridicarea nivelului profesional și diseminarea experienței acumulate atât prin intermediul publicațiilor de specialitate, cât și a întrunirilor republicane și conferințelor zonale organizate în colaborare cu colegii din teritoriu.

În calitate de specialist în domeniu, este o comoară de neprețuit pentru întreaga comunitate a bibliotecarilor din Republica Moldova. Preocupată de a oferi o deschidere cât mai largă a colegilor bibliotecari din Moldova la practicile moderne și la serviciile oferite de bibliotecile din țările dezvoltate biblioteconomic, Domnia Sa a realizat mai multe proiecte și a contribuit la familiarizarea bibliotecarilor moldoveni cu experiența avansată în biblioteconomia altor state.

Vera Osoianu s-a numărat printre cei care au ținut bibliotecile publice din Republica Moldova în atenția Fundației Bill & Melinda Gates, în vederea includerii acestora în inițiativa Global Libraries. În 2011, Republica Moldova a fost acceptată în program, numărându-se printre

cele 17 țări beneficiare de susținerea Fundației, astfel bibliotecile din republică au beneficiat de Programul Național Novateca, bibliotecile publice, în sfârșit, modernizându-se, iar imaginea lor în societate schimbându-se spre bine.

Participarea la elaborarea documentelor care reglementează funcționarea bibliotecilor țării (Legea cu privire la biblioteci, strategii de dezvoltare a bibliotecilor, regulamente etc.), studierea tendințelor de dezvoltare a bibliotecilor lumii, diseminarea experiențelor avansate, recomandărilor metodologice și căilor de urmat, prezentarea comunicărilor la întrunirile profesionale organizate la nivel național, regional și pretutindeni în teritoriu, ne demonstrează încă odată că doamna Vera Osoianu este o neobosită promotoare a cărții și lecturii, instituției bibliotecare, profesiei de bibliotecar atât în format tradițional, cât și în spațiul virtual.

O conlucrare prodigioasă există și cu Biblioteca Publică Raională „Julian Filip”, Drochia. Pe parcursul timpului, activând în diferite posturi la BNRM, doamna Osoianu a fost alături de noi, acordându-ne ajutor metodologic profesionist, informații despre noutățile din domeniu, idei inovative și creative, sfaturi practice pentru implementarea lor în biblioteca noastră. La rândul nostru, am aplicat ideile inovaționale, oferite de Vera Osoianu, dumneai accentuând că activitatea inovațională este foarte importantă, mai ales în condițiile dinamizării vieții bibliotecare, schimbată de implementarea tehnologiilor moderne în activitatea bibliotecară. Roade frumoase culegem după participarea la o instruire la BNRM, implementând ideea originală de a crea în bibliotecă „Valiza cu comori”, în care utilizatorii noștri preferă să caute, găsind cărțile preferate din colecțiile bibliotecii, dar și plasate acolo de către alți utilizatori. Acest proiect se bucură de succes printre beneficiari pe parcursul a șase ani de activitate.

Am primit consultații și sfaturi în organizarea diverselor activități culturale de amploare, una dintre care a fost Festivalul Național al Cărții și Lecturii, din anul 2018 – Programul Național *LecturaCentral*. Recomandările primite ne-au ajutat să organizăm activitățile acestui program național într-un mod inovativ, creativ, fapt ce a dus la creșterea imaginii bibliotecii în comunitate, iar beneficiarii ajungând la concluzia că „nu este alta mai frumoasă și mai de folos zăbavă decât cetitul

cărților...” (Miron Costin).

Blogul de biblioteconomie și știința informării, administrat de Vera Osoianu, este o platformă de educație și instruire pentru bibliotecarii din întreaga republică, unde putem găsi informațiile cele mai noi și prompte în domeniu. Fiind o promotoare a conceptului Web 2.0 și, respectiv, Library 2.0 în rândul bibliotecarilor moldoveni, ne bucurăm de lucrările Domniei Sale, un număr impunător de publicații la subiect, atât în format tipărit în revistele din domeniu, cât și prin intermediul spațiului virtual: bloguri, Facebook, SlideShare etc. Culegerile de lucrări ale Verei Osoianu sunt surse de inspirație pentru bibliotecari, creează imbolduri spre schimbare, modernizare și progres.

Dragă Vera (Veruța) Osoianu! Toată viața V-ați dăruit-o cărții, bibliotecii, bibliotecarilor. Aprecierea noastră se îndreaptă cu deosebire către contribuția excepțională pe care dumneavoastră ați avut-o în toți anii de activitate, participând la formarea profesională a tuturor bibliotecarilor din republică, îndrumându-ne spre perfecțiune. Valoroasa muncă depusă de către dumneavoastră se cere respectată și apreciată la justa valoare. Vă dorim frumoase realizări profesionale, prosperitate materială, bucurii și fericire personală. Fie ca Lumina Cărții, a Înțelepciunii pe care o răspândiți pretutindeni să lumineze și în anii ce vin sufletele și cugetele noastre, îndrumându-ne către viitorul cel bun! La mulți ani!

Echipa Bibliotecii Publice Raionale „Iulian Filip”, Drochia
12 august 2020

VERA OSOIANU:
GRATITUDINI PENTRU COLEGI

DECLARAȚIE DE DRAGOSTE ȘI GRATITUDINE

Vera OSOIANU

*Pentru Biblioteca Națională a Republicii Moldova
anul 2017 este an aniversar. Instituția, una din cele mai
vechi de acest fel, marchează 185 de ani de la fondare.*

În istoria Bibliotecii Naționale este exprimată, ca nicăieri altundeva, istoria statului. Aici se reflectă toate etapele devenirii unui stat, unui neam, unei instituții, unui destin. Analizând toate hopurile peste care a trecut Biblioteca, îți dai seama de ce până acum directorul Bibliotecii Congresului era numit de Congres pe viață, cu contract open-end (fără termen-limită). Evident, pentru ca nicio influență sau o presiune de orice gen să nu poată afecta misiunea și dezvoltarea firească a Bibliotecii.

Biblioteca Națională a cunoscut ascensiunea și rătăcirile întregului parcurs istoric și n-a putut evita calvarul cărților puse la index, multiplicarea unor politici și experiențe străine, trecerea de la un model de clasificare la altul și apoi circuitul invers, centralizare și descentralizare etc., dar nici n-a întârziat prea mult, imediat după proclamarea independenței, reșezarea activității pe principii adoptate, respectate și promovate la nivel internațional, acceptarea și promovarea standardelor profesionale internaționale etc. Marea majoritate a colectivului a fost la unison cu mișcarea de renaștere națională, cu podurile de flori și de cărți, cu reanimarea și punerea în circuit a valorilor culturii și civilizației universale și a valorilor culturii românești, a contribuit la organizarea activităților culturale și științifice pretutindeni în bibliotecile țării, care i-au adus sau readus acasă pe Alexe Mateevici, Paul Goma, Vasile Coroban, Ion Pelivan și atâția alții, a cunoscut greutatea tirurilor de literatură în limba română, venite din România, a contribuit la crearea celor 22 de biblioteci de carte românească deschise în Chișinău și în raioanele republicii cu ajutorul bibliotecilor județene din România, la organizarea altor evenimente și întâmplări, toate pe

vremurile când copiii învățau literele latine din abecedare decupate din ziare, când cota de literatură română în biblioteci abia dacă trecea de 30% din fondul total de publicații, iar în colecțiile Bibliotecii Naționale nu ajungeau nici la 10%.

Biblioteca Națională a cunoscut și fenomenul statului pe loc, când, după „marele avânt”, a trebuit să-și tempereze viteza, să ascundă mai departe de ochii lumii pe rafturi „petele negre ale dictaturii roșii” și să mai rărească întâlnirile transfluviale și înfrășirile în baza cărții.

Toate aceste rătăcirii și regăsiri, căderi și ascensiuni erau și sunt trecute prin suflet și trăite cu aceeași intensitate la plural, dar și la singular și foarte personal. Cu toate realizările, eșecurile, greutățile și victoriile înregistrate, Biblioteca Națională este principala bibliotecă din republică, este biblioteca noastră și este biblioteca mea, toate câte s-au întâmplat sunt asumate și la toate am fost părtași, cum se zice, la bine și la rău.

Generația mea de bibliotecari a constituit în mare parte generația începutului schimbării, care, odată pusă în mișcare, s-a transformat în ceva permanent. Bine spus: „Nimic mai constant decât schimbarea”. Începută după 1989, schimbarea a fost cea care ne-a însoțit mersul înainte și nu contează dacă avea substrat politic sau tehnologic. După ani de schimbări și modernizare, umbra trecutului încă planează masiv și încă rămân atâtea de făcut.

Dacă poate rezista și altor intemperii? Sigur că poate, și poate renaște și chiar prospera! Pentru că prin rafturile cu cărți și conținuturile deja în rețea curge istoria neamului și apele cunoașterii grămădite aici sunt mărturia și temelie republicii cu trecutu-i atât de zbuciumat. Între acești pereți este adunată moștenirea și zestrea ce aparține urmașilor. Nicio mână nu se va ridica să scoată de aici nimic, cum nu au îndrăznit de mai multă vreme încoace. (Dar pentru aceasta, Republica Moldova, ca și mai toate țările lumii, și-a asigurat patrimoniul scris prin exemplarul intangibil, păstrat la Camera Națională a Cărții, care constituie peste un milion de unități de păstrare, începând cu anul 1924 și până în prezent).

Biblioteca este tot ce rămâne după ce s-a trecut totul. Pe parcurs de ani și milenii au dispărut continente, munți, mări și oceane, au dispărut țări și imperii, au căzut zei și cetăți, dar nu li s-au pierdut urmele

și amintirea. Au ajuns la noi prin cărți și biblioteci. Aceasta este și menirea Bibliotecii Naționale – să păstreze și să ducă mai departe urmele trecerii neamului prin istorie.

În chiar inima Chișinăului, mereu va rămâne acest monument, această Cetate a Cunoașterii și Luminii, mărturie a existenței unui neam, simbolul conștiinței de neam și al relațiilor cu alte multe neamuri.

Strălucirea bibliotecii va fi întotdeauna proporțională cu grija și înțelegerea decidenților, în diverse perioade de timp, dar puterea cunoștințelor adunate aici va fi mereu armă puternică în calea uitării. Jorge Luis Borges, renumit romancier, poet, eseist filozof, bibliotecar argentinian (fost director al Bibliotecii Naționale a Argentinei), unul dintre cei mai importanți scriitori ai secolului XX, scria: „Cartea este arma cea mai inofensivă, dar cu bătaia cea mai lungă, dintre toate cele inventate de mintea omenească”. Biblioteca Națională este arma care poate apăra de uitare și ignoranță.

La mulți ani și *per aspera ad astra*, Cetate a Cunoașterii și Luminii!

Notă: *Am grăbit acest mesaj, conceput aniversar, forțată de discuțiile iscate de problemele apărute la Biblioteca Națională în ultimul timp. Biblioteca are nevoie de modernizări, de schimbări și, evident, nu poate să rămână încremenită în timp. Reorganizări, reamplasări etc. au fost și vor fi, dar nimic în detrimentul statutului de bibliotecă națională și al patrimoniului cultural scris, adunat cu atâta grijă, indiferent de locul în care este amplasat. Acesta este angajamentul echipei BNRM și colegii mei au toate competențele necesare pentru a face față responsabilităților de onoare și celor statutare.*

Restul sunt emoții, iar intensitatea sentimentelor naționale nu se măsoară în decibeli.

(Literatura și arta, 2017, 23 februarie, p. 2)

**NELLY ȚURCAN –
MODEL DE DEZVOLTARE ÎN PROFESIE**

Vera OSOIANU,
director adjunct al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova

De mai multă vreme încerc să provoc colegii din „vârful piramidei” biblioteconomiei și științelor informării din Republica Moldova să scrie un articol despre modele de dezvoltare în profesie pentru revista „Magazin bibliologic”. Încercările nu s-au soldat cu succes până acum și noi rămânem cu restanțe la acest capitol, ca, de altfel, și la o altă temă de mare interes general „modele de lectură”. Evident, este deosebit de complicată tratarea acestor teme, care implică responsabilități enorme pe diverse dimensiuni.

Convingerea mea este că fiecare persoană, conștient sau mai puțin conștient, are un model sau mai multe de dezvoltare și, pentru mine personal, unul din aceste modele este Nelly Țurcan.

Doamna Țurcan a parcurs toate curbele spiralei biblioteconomice și, chiar s-ar părea că aceasta atinge punctul culminant cu teza de doctor habilitat, există loc de ascensiune și după această realizare. Statutul de unic profesionist al domeniului biblioteconomic din republică obligă la multe. Pornind de aici, urcușul/ascensiunea de mai departe nu se mai măsoară în teze, mențiuni, aprecieri, citări sau altele. Se măsoară în calitățile omului – calificativul „ultimă sursă”, la care cu siguranță vei găsi răspuns la toate întrebările, vizând biblioteca și toate domeniile adiacente acesteia, cum, de exemplu, o bibliotecă națională este considerată biblioteca „ultimei surse” pentru Sistemul Național de Biblioteci.

În peisajul biblioteconomic național, Nelly Țurcan este de o permanență exemplară. Din august 1981, când își începe activitatea în calitate de bibliotecar la Facultatea de Economie, Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Moldova, Nelly străbate cu eleganță toate etapele devenirii până a ajunge la cea de profesor universitar, deținută în prezent: lector, lector superior, șef de catedră, prodecan, cercetător științific superior, conferențiar universitar, cercetător științific principal.

Începând cu *Anul Bibliologic 1991*, poate și ceva mai devreme, dar eu de aici am început s-o cunosc mai bine și să-i urmăresc ascensi-

unea, Nelly a contribuit/contribuie la înnobilarea oricărei agende, a oricărui eveniment, numele ei dând valoare și asigurând prestanța și succesul evenimentului. CV-ul ei menționează peste 150 de participări la conferințe, simpozioane, mese rotunde științifice naționale și internaționale, peste 20 de participări în proiecte naționale și internaționale, peste 160 de publicații științifice și metodico-didactice.

Indiferent dacă era/este vorba de o lege a bibliotecilor, o strategie de dezvoltare a culturii sau a bibliotecilor, un congres al bibliotecarilor, o conferință a ABRM, o concepție a unei structuri de formare profesională continuă, cum a fost Școala de Biblioteconomie din Moldova, Centrul de Formare Continuă a USM etc., un regulament și alte documente în domeniul biblioteconomiei, Nelly Țurcan era și este în componența grupului de lucru, și fără ea grupul nu este nici complet, și nici relevant.

Nelly face parte din echipa de formatori care au contribuit la edificarea biblioteconomiei naționale, de la elaborarea modelului strategic la elaborarea primelor documente de reglementare, dezvoltarea literaturii de specialitate în limba română și tot șirul logic al acestei deveniri a sistemului biblioteconomic național modern.

Ca membru al Consiliului Biblioteconomic Național, membru al Comisiei Republicane de Atestare, formator național, membru al biroului sau a diferitor comisii ABRM, membru al mai multor colegii redacționale ale diverselor reviste de specialitate din republică și de peste hotare: *Magazin bibliologic*, *Biblioteca*, *BiblioPolis*, *Biblio Scientia*, *Journal of Social Sciences*, *Analele științifice ale USM*, Seria „Științe socioumanistice”, *Revista română de biblioteconomie și știința informării*, redactor-editor al site-ului „Almamater” – Nelly Țurcan ține pulsul mișcărilor de idei și tendințelor domeniului și contribuie la modernizarea bibliotecilor și a profesiei.

În calitate de președinte al Consiliului științific al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Nelly Țurcan își pune amprenta și asupra imaginii din ultimii ani ai instituției.

Cunoscător al proceselor biblioteconomice la nivel internațional, Nelly Țurcan contribuie permanent la ajustarea biblioteconomiei naționale proceselor biblioteconomice globale. Aceste preocupări pot fi observate mai lesne pe fundalul mișcării *Știința Deschisă*, promovată insistent și cu real folos pentru comunitate. Prin diverse proiecte

și organizații finanțatoare, Nelly a realizat mai multe stagii științifico-didactice în România, Bulgaria, Polonia, Rusia, Cehia, SUA, Suedia, Spania, Italia. Aceste și alte deschideri și orizonturi i-au facilitat cunoașterea biblioteconomiei globale moderne și propulsarea acesteia ca axă pentru dezvoltarea biblioteconomiei naționale.

Un alt aspect al activității, care trebuie menționat, este preocuparea pentru dezvoltarea terminologiei de specialitate, de care se îngrijește prin tot ce scrie și publică, dar mai ales prin implicarea, în calitate de redactor științific, la elaborarea *Dicționarului de biblioteconomie și științe ale informării*, o ediție enciclopedică de excepție, editată în anul 2014 (Chișinău, 536 p.).

Activitatea didactică a doamnei Țurcan include mai multe trepte ale învățământului superior: lector, conferențiar, șef de catedră, prodecan la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării etc.

Ca autor de lucrări științifice, ca profesor universitar și formator, tratează cele mai stringente teme ale momentului: știința deschisă, terminologie, activitatea de referință a bibliotecilor în contextul dezvoltării tehnologiilor informaționale, metodologia cercetării bibliografice, comunicarea în gestionarea crizelor și conflictelor în instituțiile infodocumentare etc. Domeniile de interes științific includ, deși nu se limitează la doar acestea: comunicarea științifică, Accesul Deschis la informația științifică, scientometria, bibliometria, resurse informaționale, date de cercetare deschise.

Toată această activitate vastă, proiecte, interese, preocupări fac din Nelly Țurcan un adevărat Model de Dezvoltare în profesie, model de statornicie, loialitate, flexibilitate, atitudine responsabilă etc. Din această experiență avem ce învăța și pe această bază avem ce construi.

Scriam cu zece ani în urmă, către un frumos eveniment, că, după ani de activitate și acumulare de experiență profesională, bagajul de cunoștințe al doamnei Nelly Țurcan, adunat prin muncă asiduă și plină de dăruire, trosnește din toate încheieturile. La ce proporții a ajuns acum, dată fiind munca permanentă, e greu de imaginat.

Consider că nicio lucrare despre istoria bibliotecilor din această perioadă de timp, niciun dicționar al personalităților domeniului nu vor fi complete, și nici veridice fără Nelly Țurcan – omul deplin al profesiei.

La mulți ani într-o prosperă profesie, Distinsă Colegă și Model!

18 septembrie 2020

VULCANUL CARE-ȚI SPOREȘTE STRĂLUCIREA

Vera OSOIANU

Trebuie să recunosc că nu sunt chiar darnică la cuvinte de laudă – un mare neajuns! – și că mărturisirile ce urmează s-au lăsat cam mult așteptate. Sper să am și alte ocazii pentru a adăuga la portretul ce urmează cele mai deosebite culori, deși promit să dau randament chiar de această dată.

Materialele din această lucrare întregesc frumos dimensiunea morală și diapazonul cultural, intelectual și profesional al Ludmillei Corghenci, căci ea este EROUL din tabloul ce urmează, și sunt mărturia unui destin împlinit, care n-ar schimba pentru nimic drumul ales și parcurs cu atâta dăruire și demnitate, de aceea am ales o altă abordare și conturare a unui alt aspect – pur uman – pe care și-l pot permite doar cei din imediata apropiere.

Cu greu îmi pot aminti o perioadă în cariera de bibliotecar în care să nu fie prezentă în aria mea de confort profesional, într-un fel sau altul, Ludmila Corghenci. De aceeași vârstă și formațiune profesională, am crescut escaladând culmile profesiei în aceeași perioadă de timp, bătătorind împreună aceleași drumuri ale profesiei. Așa se face că încercarea de a scrie despre Ludmila la singular a eșuat din start și va trebui să accepte pluralul. Nu-i va fi greu pentru că Ludmila este omul echipei, mai mult decât atât, este chiar lider înăscut. În cazul nostru, atât de mult ni s-au intersectat drumurile, că aproape toate activitățile din cariera noastră profesională ne includ reciproc. Dacă trebuie, prezint cu anticipație scuzele de rigoare pentru îndrăzneala de-a mă încălzi la strălucirea ei. Cu puțină mărinimie și credit de încredere, Ludmila ar putea recunoaște că simte similar și percepția este reciprocă.

Împreună am făcut parte din echipa reformatoare (despre echipă am scris cu alte ocazii și de această dată nu voi ascunde faptele în spatele unei echipe și mă voi referi la o persoană concretă), care a pus umărul la consolidarea bazei biblioteconomiei naționale, împreună am parcurs toate treptele reformei bibliotecare, începute la finalul anilor '80 – începutul anilor '90, împreună am pus umărul la inițierea ABRM, la organizarea primei ediții a Simpozionului *Anul Bibliologic*, chiar și comunicarea am făcut-o împreună, la elaborarea primelor publicații

de specialitate în limba română, trecerea de la BBK la CZU, descentralizarea activității bibliotecilor și multe alte activități care au marcat schimbarea bibliotecilor.

Anii de ascensiune a mișcării de renaștere națională ne-au prins cu ceva experiență în domeniu, dar și copiii, care au crescut la ședințele cenaclului „Mateevici” și la alte activități de mare importanță pentru generația noastră.

Ludmila a fost prima care a reprezentat bibliotecile din Republica Moldova la activități de mare răsunset cu participarea elitei biblioteconomice din România – Centenarul Bibliotecii Județene „V. A. Urechia”, Galați, diverse reuniuni ale bibliotecarilor din România, contribuind la edificarea unui pod care a fost bătătorit și exploatat, mai apoi, cu mare eficiență de către colegii noștri bibliotecari de pe ambele maluri ale Prutului. A fost, de asemenea, printre primii bibliotecari din Republica Moldova, care au participat la o conferință IFLA.

Ludmila a fost o autoritate pentru lumea bibliotecară încă din studenție, pe când nici nu era Corghenci. Noi, cei care veneam în urma promoției în care absolvea Ludmila Zelinschi, de atunci știam că numele acesta impune respect și așa a rămas mereu. Până în anii '90, când Ludmila se alătură echipei Bibliotecii Naționale, am cunoscut și i-am purtat același respect de la depărtare.

Principială, mândră, exigentă și nonconformistă, Ludmila a plecat de la BNRM într-o perioadă când a considerat că aripile-i sunt prea mari pentru un zbor prea lent și a revenit când a considerat că este gata pentru orice încercare și poate face față oricărei înălțimi. Așa se întâmplă că uneori o ia înaintea locomotivei și nu există loc de supărare, pentru că sentimentul îmi este cunoscut.

Biblioteca Națională oferă un poligon de afirmație pe tot arealul de competențe de care dispune Ludmila. Revenită „acasă”, am văzut-o imediat în vârful piramidei de formare profesională continuă în biblioteconomie și științele informării. Ideea și insistența cu care am promovat crearea în cadrul BNRM a Centrului de Formare Profesională Continuă rezidă în faptul că Ludmila, revenită recent, era exact omul care să facă față acestei noi provocări.

Așa s-a întâmplat că într-un timp foarte scurt a pus bazele Centrului de Formare din cadrul Bibliotecii Naționale. Autoritatea de care

se bucură în mediul biblioteconomic a fost argumentul suprem proiect și totul a crescut repede precum crește Făt-Frumos în poveste.

Puțini dintre colegii noștri pot afirma că au contribuit la crearea unei structuri responsabile de formare continuă a bibliotecarilor. Eu cu Ludmila am contribuit la conceptualizare și am asigurat realizarea a două proiecte de acest fel – Școala de Biblioteconomie din Moldova (2001-2006), având ca fondatori Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, catedra de specialitate din cadrul USM și Biblioteca Națională, și Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM.

Bagajul de cunoștințe și competențe acumulate prin ani de muncă îl dăruiește cu generozitate breslei bibliotecare prin lucrări, articole, traininguri, comunicări și orice alt format de comunicare și distribuire offline și online.

Comunitatea bibliotecară și decidenții i-au recunoscut mereu meritele, propulsând-o în cele mai prestigioase structuri diriguitoare ale profesiei. La diferite etape ale carierei, Ludmila a fost (și încă este) membră a Consiliului Biblioteconomic Național, Biroului ABRM, Comisiei Republicane de Atestare și formator național etc.

Când revenea la BNRM, de această dată de la ULIM, viceministrul culturii de atunci, președintele CBN, dl Igor Șarov, avea să menționeze la o ședință a CBN că Ludmila este o mare achiziție pentru Biblioteca Națională. Și pentru Sistemul Național de Biblioteci și toată comunitatea bibliotecară, voi adăuga eu.

Ludmila nu este și n-a fost niciodată un om comod. Ea spune tot ce crede și ce gândește deschis, în față, fără prea mari menajamente. Dar felul de a spune și de a aborda o problemă nu lasă loc de supărări. Dintr-o discuție în contradictoriu te trezești doar cu dorința de a fi mai bun, de a șlefui lucrurile până la strălucirea de care ești în stare. Sunt calitățile care impun respect, admirație și recunoștință.

Ludmila a avut marea înțelepciune să-și făurească o familie frumoasă, familie – cetate, spre care se grăbește seara după orele de serviciu și de unde vine cu aceeași grăbire dimineața spre bibliotecă. Exact noțiunea omului fericit!

Dacă prietenia este sentimentul de simpatie, de stimă, de respect, de atașament reciproc care leagă două persoane, înseamnă că am fost

și suntem mai mult decât colege.

Sunt onorată de această prietenie, de faptul că facem parte din aceeași echipă, avem aceleași scopuri, convingeri și iubim cu aceeași intensitate profesia pe care o cinștim și ne-o dorim mai bună.

Cu multă bucurie și lumină, adresez Ludmillei eterna urare *Per Aspera ad Astra*.

La Mulți Ani Fericiți, LUDMILA!

(*Magazin bibliologic*, 2020, nr. 3/4, p. 147-148)

SORA NOASTRĂ CLAUDIA

Vera OSOIANU

Citesc articolul despre doamna Claudia Balaban, semnat de Lilia Tcaci și publicat în „Calendarul național”, ediția anului 2011, elaborat de Biblioteca Națională, și nu încetez să mă minunez de câte poate face un om în numele unei profesii.

Peste 50 de ani de activitate în bibliotecă și peste 33 de ani într-o bibliotecă anume – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”! Cum vi se pare? Din 1978 – director al Bibliotecii. Mai rar asemenea cult pentru o profesie! Și mai rar asemenea destin profesional! Și mai rar asemenea noroc! Pentru că numai un om norocos poate să-și găsească albia potrivită în care să se simtă bine și să plutească atâția ani. Purtată de val prin atâtea țări și atâtea locuri, doamna Claudia a adunat nu numai cunoștințe, a adunat tot ce s-a putut mai bun: înțelepciune, răbdare, toleranță și toate împreună au modelat un caracter și un om în preajma căruia se simte confortabil oricine.

Sora noastră Claudia, așa l-am auzit numind-o, la un salon de carte de la Iași, pe regretatul Grigore Vieru. Nu sunt sigură, dar, probabil, tot așa o numește și academicianul Mihai Cimpoi și toți ceilalți scriitori, împreună cu care a organizat atâtea activități de excepție, atât pretutindeni în țară, cât și în România. Tot la un salon de la Iași (poate chiar la același) i-am văzut pe domnii Mihai Cimpoi și Ion Hadârcă cât de cumiți au reacționat când doamna Claudia, în toiul unei „șederi împreună”, s-a ridicat de la masă și a dat tonul plecării. Poate aveam chef să mai rămânem în compania prietenilor ieșeni, dar echipa era echipă,

iar doamna Balaban în acel moment era liderul. Și respectul pentru lider, adică pentru doamna Balaban, a prevalat. Dar, la sigur, scriitorii nu sunt unicii care o simt așa. Și noi, colegii ei, bibliotecarii, mai verzi și mai coptți, tot așa o simțim, o soră a noastră, pentru unii mai mică, pentru alții mai mare, dar pentru toți, deopotrivă, cu aceeași deschidere, dăruire și prietenie.

Dacă mi-aș face un clasament propriu al persoanelor din sânul profesiei, cu care s-au încrucișat mai frecvent drumurile bibliotecare, dna Claudia ar fi numaidecât printre primele 10. Cele două biblioteci naționale au avut drumuri lungi de parcurs împreună: deplasări în mai toate raioanele republicii, seminare, conferințe, simpozioane și altele asemenea, aici, în țară, în România și chiar mai departe, la Conferința IFLA.

Drumuri frumoase!... Și amintiri pe potrivă.

Atâția ani în prim-planul profesiei! – este destinul doamnei Balaban și sunt sigură că pentru Domnia Sa altul este de neconceput.

La Mulți Ani!

*(Doamna din Castelul-cu-ziduri-de-carte,
Chișinău, 2011, p. 61-62)*

UN NUME DE MARCĂ (DE BRAND)

Vera OSOIANU

Răsfoind prin calendarul amintirilor, m-am gândit că, la acest început de 2011, am o ocazie perfectă să întorc o datorie. Lidia Kulikovski a găsit cuvinte deosebite la vremea când aplecam cumpăna anilor spre cea de a doua parte a ei și-i rămân foarte recunoscătoare. Dar m-am gândit și la faptul că, adresând un frumos cuvânt Lidiei, volens-nolens atingi aura întregii generații de bibliotecari din care facem parte cu toții. Cu foarte mici diferențe de ani, studii și dimensiune geografică, nucleul de azi al elitei bibliotecare s-a format împreună și a contribuit reciproc la formarea și dezvoltarea fiecărei părți componente a acestui nucleu, dar și a biblioteconomiei naționale în întregime, a cărei vârstă este aceeași ca și vârsta statului și numără doar două decenii.

Contribuția Lidiei la modelarea biblioteconomiei naționale moder-

ne este incontestabilă. Mărturie stă cea mai mare bibliotecă publică din Chișinău, care, sub îndrumarea dânzei, a ajuns să se plaseze în primul planul activității bibliotecare și să devină lider național în dezvoltarea serviciilor de bibliotecă pentru public. Mărturii sunt și agendele numeroaselor conferințe, simpozioane, întruniri profesionale, care au loc pretutindeni în țară, dar mai ales în capitală, unde sunt concentrate cele mai mari biblioteci și instituții adiacente și de unde nu lipsește numele ei.

În procesul pregătirii aniversării a 20-a de la prima ediție a Simpozionului Științific *Anul Bibliologic*, am făcut topul celor mai activi participanți cu comunicări la cele 19 ediții precedente ale acestei manifestări științifice de anvergură. Dna Lidia Kulikovski figurează în top cu 14 comunicări, întrecută fiind numai de dl Alexe Rău, directorul general al BNRM, care se situează pe primul loc cu 15 comunicări. Vă închipuiți câtă muncă! Doar atunci când pregătești o comunicare pentru o activitate științifică de nivel național, investești în această lucrare tot ce ai mai bun.

Lidiei îi place să spună că se sufocă dacă nu este prima. Credincioasă acestei viziuni, a reușit să fie prima în foarte multe lucrări și aici chiar poate fi împăcată.

Prin tribuna Catedrei de biblioteconomie și asistență informațională, conf. univ. dr. Lidia Kulikovski își aduce contribuția sa originală la instruirea generației noi de bibliotecari, făcând foarte mult pentru înariparea lor și pregătindu-i de marele zbor, care pentru unii se egalează cu durata unei vieți.

Nu știu dacă Lidia a urcat toate treptele spre culmea recunoașterii meritelor sale la nivel de stat și pe care dintre mențiunile statului încă nu le-a adunat la palmares, dar știu că simpatia și admirația colegilor le-a câștigat demult și foarte mulți se mândresc cu faptul și-și revendică dreptul să o aibă în preajmă. Cu atâta experiență și cunoștințe adunate, Lidia are atâtea de dăruit și încă urmează să ne minuneze, iar noi urmează să ne bucurăm de această energie molipsitoare.

Să trăiești mulți ani, Lidia, și să împarți cunoștințe și bucurii, că ai de unde!

Cu aleasă considerațiune și respect, Vera Osoianu.

(*Viața printre cărți: Lidia Kulikovski: Biobibliografie*,
Chișinău, 2011, p. 182-183)

O ANIVERSARE NEÎMPLINITĂ

Vera OSOIANU

La 31 mai, se împlinesc 75 de ani de la nașterea lui Ion Madan. Pentru unii – prieten, pentru alții – coleg, pentru mulți – profesor universitar și pentru foarte mulți – toate trei luate împreună, Ion Madan a plecat mult prea devreme, lăsând numeroșilor discipoli dragostea de profesie și respectul pentru acei împreună cu care a muncit la modelarea acestui domeniu, pentru a-i adăuga prestanță și valoare. În cei peste 35 de ani cât a activat în cadrul Universității de Stat, și-a adus aportul la făurirea biblioteconomiei naționale moderne și puțini sunt profesioniștii cu studii superioare de specialitate, activi astăzi în domeniu, care n-au avut parte de îndrumarea, susținerea și bunătatea lui. Cunoștea pe toți foștii studenți după anul promoției, iar, în 35 de ani, promoții au fost multe. Pe cei mai mulți dintre noi ne-a scos în lume prin lucrările pe care se grăbea să le publice, parcă intuind că nu i-a mai rămas prea mult.

În *Biblioteconomia și bibliografia Moldovei: Profesori și discipoli*, editată către aniversarea de 40 de ani ai învățământului bibliologic, a prezentat scurte medaioane despre colegii săi, profesori la Catedra de biblioteconomie și asistență informațională, USM, dar și despre discipolii cărora le-a arătat drumul în profesie, chiar dacă, la momentul documentării pentru lucrare, aceștia erau risipiți prin toate colțurile țării. De la apariția lucrării în anul 2000, mulți dintre protagoniști au îmbrăcat chenarul, după care nu mai există loc de creștere și planuri de viitor. S-a retras după tristețea unui chenar și bunul nostru profesor, lăsându-ne moștenire numeroase studii, bibliografii, biobibliografii, lucrări despre devenirea și ascensiunea biblioteconomiei și bibliografiei naționale.

Jubileul de 50 de ani ai învățământului bibliologic va fi marcat fără Ion Madan și bibliografia foștilor discipoli va rămâne, către acest jubileu, mai săracă cu zece ani sau chiar încremenită la anul publicării lucrării cu medaioane. S-ar putea întâmpla însă ca cineva dintre foștii discipoli să-și asume responsabilitatea continuării și actualizării medaioanelor conturate de Ion Madan și atunci cel mai strălucitor medalion va fi, la sigur, cel al marelui dispărut, iar strălucirea lui va face și mai

luminoase chipurile din celelalte medalioane.

Ca istoric, bibliolog, bibliograf, profesor universitar, Ion Madan va ocupa un loc distinct și binemeritat în istoria țării. Ca om de mare omenie, bun prieten, coleg și „dascăl”, cum îi plăcea să-și spună, a ocupat tronul din sufletele foștilor „învățăcei”, care l-am cunoscut și ne-am lăsat îndrumați la intrarea în profesia ce ne-a marcat destinul.

În prefața la lucrarea cu medalioane, Ion Madan ne lăsa ca testament cea mai frumoasă și optimistă urare: „Să ne bucurăm de zilele care vin...”. Să-i ascultăm urarea și să ne bucurăm azi, mâine și întotdeauna, pentru că nu avem dreptul să-l dezamăgim.

Să ne bucurăm și la această aniversare pentru toate câte a lăsat în urmă, pentru realizările și succesele pe care le-a atins pe când trăia și pentru realizările discipolilor prin care va continua să trăiască. Este o aniversare tristă, dar plină de lumină, căci Ion Madan a însemnat lumină și lumina lui a fost revărsată în sufletele noastre.

(Gazeta bibliotecarului, 2010, nr. 6/7/8, p. 2-3)

PREȚUIREA UNUI DISCIPOL

Vera OSOIANU

Cinstirea înaintașilor este un postulat din Sfânta Scriptură, dar și o datorie sacră a urmașilor. Nu poți merge înainte fără a avea trecutul ca un punct de pornire. De regulă, lucrurile durabile se înalță pe un fundament puternic, și pentru generația noastră de bibliotecari Petru Ganenco, cu experiența și intuiția lui profesională, a însemnat mult.

Se spune că despre cei trecuți la Domnul e cuviincios să vorbești de bine sau să taci. Eu chiar am pentru ce să-mi amintesc cu multă lumină despre Petru Ganenco. În anii când încercam înălțimile profesiei și, respectiv, ale bibliotecii, domnul Ganenco se afla la cârma instituției deja de 12 ani și, deși relațiile noastre profesionale se consumau de pe poziția unui mare regizor și a unui actor începător, și mai mult indirect, prin intermediul șefilor de serviciu, trei la număr în perioada de la venirea mea și cât domnul Ganenco a mai fost în funcția de director, multe au fost contactele directe care îți oferă ocazia de a cunoaște și înțelege un om.

În fața lui am cunoscut și sentimentul de teamă, că părea extrem de supărat câteodată, și nesiguranța începătorului, pentru că depista cea mai mică greșeală la doar o singură privire, i-am cunoscut bunăvoința și aprecierea, i-am cunoscut indignarea, când ceva nu ieșea cum s-ar fi așteptat, dar niciodată, în nicio împrejurare, nici umbră de dispreț. De aici și respectul pe care îl l-am purtat pe când era director, când nu mai era director, dar încă mai rămânea să muncească în colectiv, când ne întâlneam cu diverse ocazii la întruniri profesionale după plecarea sa în alt colectiv și după ce ne-a lăsat sănătoși.

A înțeles complexitatea serviciilor cu accente metodologice și a avut o atitudine aparte pentru activitatea serviciului metodic din personalul căruia făceam parte. Toți cei care la diferite etape au muncit în aceste servicii au simțit mereu susținerea și aprecierea dânsului.

Așa cum viața nu este numai în alb și negru, și uneori trebuie s-o acceptăm și în nuanțe gri, iar perfecțiunea este extrem de rară, domnul Ganenco a cunoscut în sânul colectivului nostru și bune și rele, a cunoscut bucuria gloriei și durerea umilinței.

Acum, când peste toate s-a lăsat iertarea, dintre ani răzbate către noi chipul unui om, care a slujit această instituție cu dragoste și dăruire, care a știut să mânuiască cu multă pricepere mecanismele unui organism atât de complex cum este o bibliotecă, care ne-a fost aproape, care ne-a marcat existența și de deciziile căruia a depins devenirea multor biblioteconomiști din generația noastră.

(Gazeta bibliotecarului, 2009, nr. 6/7/8, p. 15)

ANUL ANIVERSĂRILOR

Vera OSOIANU

Anul acesta ne oferă mai multe aniversări frumoase și așa cum o mare parte dintre sărbătoriți sunt persoane dragi mie, care au un loc aparte în viața mea profesională, iar unele chiar și în cea personală, m-am gândit la această formulă de felicitare colectivă.

Altfel ar trebui să mă țin tot anul sau cel puțin prima jumătate a lui numai de mesaje de felicitare și omagiere. Ar fi enorm de greu să mă aventurez în a face fiecăreia un mesaj de felicitare separat, deoarece

pentru fiecare trebuie să aleg cele mai frumoase cuvinte și urări din câte pot exista. Plus la aceasta, în afară de tangențele pe care le am cu fiecare, există și legături directe între ele și sper că doamnele Lidia Kulikovski, Claudia Balaban, Ecaterina Rudakov, Hermina Anghelescu și Tatiana Costiuc să se bucure regăsindu-se în același buchet.

Sigur, s-ar putea să mai fie și alți jubiliari pe care îi felicit din suflet dorindu-le tot binele și realizările pe care și le doresc. Cu cei din buchet însă am niște relații aparte, pentru că, deși cu unele am stabilit doar relații profesionale, iar altele mi-au dăruit și bucuria prieteniei lor, de fiecare mă leagă amintiri și evenimente frumoase care mi-au luminat viața. Așa cum aniversările sunt diferite ca număr de ani (iar eu nu intenționez să divulg secretele), de la fiecare am învățat câte ceva, fie că este vorba de dăruire profesiei, care le caracterizează pe toate, de implicare emoțională în ceea ce fac, de loialitate instituției pe care o slujesc, de îndrăzneala de a experimenta lucruri noi, de dorința de a face ceva bun pentru comunitatea bibliotecară, de eforturile depuse pentru a fi printre înainte-mergători (la acest capitol excelând mai ales Lidia, care susținea cu o ocazie că se sufocă dacă nu este prima). Sigur, în zecile de ani de când lucrăm au fost și momente mai dificile, care nu pot fi excluse, atunci când este vorba de exponenții diferitor instituții, în unele cazuri chiar concurente, căci este absolut firesc ca, pentru fiecare, biblioteca în care lucrează să fie cea mai apropiată de suflet. Dar chiar și din situații mai grele, tot am învățat câte ceva și am avut înțelepciunea să evităm cuvintele grele, durerea cărora persistă peste ani. Este firească existența unor situații mai delicate, dar contează cum le faci față. Iată că peste toate cele bune și rele s-a ales lumina unor relații frumoase și corecte, pentru care exprim recunoștință întregului buchet.

Fiecare componentă a buchetului ar merita un capitol aparte într-o carte de memorii, dar așa cum timpul memoriilor încă nu a sosit, adun împreună cele mai alese cuvinte, cele mai luminoase gânduri și cele mai sincere urări de bine, sănătate și noroc pentru toate împreună și pentru fiecare în parte.

Distinse doamne bibliotecare, să înnobilați și mai departe profesia, să vă împliniți în viața personală și cea profesională și să vă bucurați de iubirea, dragostea, recunoștința și respectul celor dragi.

(Gazeta bibliotecarului, 2006, nr. 2, p. 2)

PLECAT ÎN LUMEA AMINTIRILOR

Vera OSOIANU

În ultimii ani, Traian Brad ne-a tot invitat la Cluj sau la conferințele Asociației Bibliotecarilor din România organizate în alte localități, ne-a tot invitat la „vârfuri”, cum obișnuia să spună, iar noi am tot amânat plecarea invocând lipsa timpului sau alte greutăți pe care le-a știut și înțeles ca nimeni altcineva.

Credeam că avem tot timpul înainte și că vom reuși, dar iată că timpul s-a răzbunat. De data aceasta ne-am dus la Cluj nechemăți și nimeni nu ne-a întâlnit așa cum obișnuia să facă Traian. Iar Clujul, care a însemnat atât de mult pentru bibliotecarii de la noi, dar care se identifica mai întâi de toate cu Traian Brad, ne-a întâlnit pentru prima oară rece și străin.

Țineam în suflet un drum spre Cluj și l-am și făcut neapărat. Am fi plecat să fim alături de Traian la inaugurarea noului sediu al Bibliotecii Județene, lucrare la care a ținut atât de mult și la temelia căreia și-a zidit sufletul. Ce mare păcat că Biblioteca nu-i va mai purta pașii. Poate doar numele prin înțelegerea și recunoștința acelor pe care i-a slujit.

I-am fost întotdeauna datori pentru că nu putea fi răsplătit binele pe care l-a făcut, i-am fost și recunoscători pentru toate câte le-a făcut pentru noi și n-am ținut ascunsă această recunoștință, i-am arătat-o ori de câte ori a fost cazul și la cele mai înalte „vârfuri”.

Ne-a sprijinit și ajutat atunci când a fost nevoie, ne-a certat atunci când a fost cazul, dar ne-a certat părintește și niciodată n-a fost loc de supărare între noi. Pentru cei care am avut bucuria de a-i fi printre prieteni, a fost mai mult decât un prieten. A fost axa care ne-a unit și simbolul unei idei și al unei speranțe.

Îi rămânem și acum datori. De data aceasta cu o amintire, o amintire frumoasă, care ne va lumina sufletul ori de câte ori vom reveni cu gândul la el. Va fi greu să vorbim despre Traian la timpul trecut, despre El care a fost întotdeauna atât de prezent.

Plecat în lumea amintirilor, Traian va fi mereu alături de noi și nu ne rămâne decât să-i cinstim amintirea așa cum a meritat.

Dumnezeu să te odihnească în pace, Traiane, și să te răsplătească acolo pentru tot ce n-au reușit să facă oamenii aici.

(*Gazeta bibliotecarului*, 2002, nr. 7, p. 3)

O FELICITARE ÎNTÂRZIATĂ

Vera OSOIANU

Doamna Tamara Isac a fost printre primii lucrători ai Bibliotecii Naționale cu care mi s-au încrucișat drumurile în procesul devenirii mele. Urmând sfaturile conducătorului științific al diplomei, o rugasem să-mi fie recenzent la lucrarea de diplomă, lucru pe care l-a acceptat cu toată amabilitatea și pentru care i-am purtat ulterior toată considerația.

A găsit un cuvânt bun pentru munca ce-am pus-o la judecata ei, după care găsea un cuvânt de sprijin și de încurajare, ori de câte ori mă întâlnea pe coridoarele bibliotecii. Multe au fost sfaturile și multe au fost povețele. Îmi persistă în memorie o convorbire ce a avut loc pe culoarele bibliotecii ce reînvie de fiecare dată când revin cu gândul la ea. Se întorcea de la o volantă, unde asistase la numirea în post a unui nou conducător din veriga superioară. Îmi vorbea cu amărăciune că nu se poate nicidecum dumeri cum pot fi numiți în asemenea posturi-cheie oameni care nu cunosc niciun cuvânt în graiul nostru. Iar între ziua aceea și primele ședințe ale Cenaclului „A. Mateevici”, unde a început marea bătălie pentru limbă, și unde, pentru prima oară, ne-a mângâiat privirea Tricolorul, erau încă 12 ani. Și dacă ar fi îndrăznit atunci cineva să pomenească, măcar și în glumă, despre revenirea scrisului nostru la alfabetul latin, ar fi fost socotit negreșit întors recent dintr-un ospiciu din preajma Chișinăului. Am înțeles mai târziu că buna noastră colegă trăia cu marea durere a neamului în suflet.

Și cine știe câte-ar fi putut să facă și câte lucrări și bibliografii n-ar fi rămas doar un vis, dacă n-ar fi intervenit soarta cu corectivele ei și boala nu ar fi îndepărtat-o de la noi, nelăsându-i nicio speranță pentru o eventuală revenire în mijlocul nostru.

A rămas să ne urmărească mersul de la distanță. Ne-am depărtat și noi, colegii ei de altădată, mânați de goana anilor, limitându-ne la rarele vești ce răzbăteau până la noi.

Azi, când mulți dintre discipolii ei ne apropiem de vârsta pe care o avea doamna Tamara Isac când am cunoscut-o, constatăm, cu regret, că prea puțin am făcut pentru ea și prea repede ne-am deprins cu lipsa ei.

Ne grăbim măcar de data aceasta să fim primii și să-i transmitem prin intermediul revistei de specialitate, la care atât de mult a visat, cele mai alese urări de bine cu ocazia aniversării.

Toate florile toamnei și toamnătoarele flori ale considerației noastre, doamnă Bibliograf.

(Magazin bibliologic, 1992, nr. 2, p. 25)

VERA OSOIANU: STUDII, CERCETĂRI, CONTRIBUȚII RELEVANTE ÎN DEZVOLTAREA SISTEMULUI BIBLIOTECONOMIC

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA – CENTRU BIBLIOTECONOMIC NAȚIONAL

Vera OSOIANU

Rezumat: Autorul reliefează în timp impactul structurilor de profil din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în asigurarea coordonării metodologice a activității bibliotecilor și în formarea profesională continuă a personalului de specialitate. Responsabilitățile instituției sunt analizate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: activitatea metodologică, centru biblioteconomic național, Sistemul Național de Biblioteci.

Abstract: The author highlights the impact of profile structures within the National Library of the Republic of Moldova over time, in ensuring of methodological coordination of the libraries activity and in continuous professional education of the specialized personnel. She analyses responsibilities of the institution in accordance with the provisions of „Regulation regarding the methodological activity within the National Librarianship System of the Republic of Moldova”.

Keywords: methodological activity, national librarianship center, The National Library System.

Aniversarea de 70 de ani de la fondarea, în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, și activitate neîntreruptă a Secției Dezvoltare în biblioteconomie demonstrează faptul că echipa instituției, la diverse etape de dezvoltare, a înțeles valoarea activității metodologice și importanța pentru consolidarea relațiilor cu bibliotecile de toate tipurile și ascensiunea pe spirală a domeniului biblioteconomie și știința informării.

Ulterior, în cadrul Bibliotecii Naționale au fost deschise și alte structuri cu orientare biblioteconomică, care, luate în ansamblu, constituie Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării de azi.

Legea cu privire la biblioteci aprobată de Parlament în anul 2017,

care a intrat în vigoare cu începere de la 18 februarie 2019, demonstrează o dată în plus implicațiile și rolul Bibliotecii Naționale de centru biblioteconomic național, care „exercită funcția de coordonare și corelare în domeniul cercetării și dezvoltării bibliologiei, biblioteconomiei și științelor informării”. O altă responsabilitate statutară a Bibliotecii Naționale, consfințită în lege, este colectarea, sintetizarea și valorificarea datelor statistice prezentate de centrele biblioteconomice. Datele statistice, de rând cu cele calitative, au un aport aparte în dezvoltarea bibliotecii și a profesiei, dar mai ales în măsurarea impactului asupra comunităților și a membrilor comunității.

Ca centru biblioteconomic național, Biblioteca Națională a Republicii Moldova are un impact considerabil în asigurarea coordonării metodologice a activității și în formarea profesională continuă a personalului de specialitate. Aceste permanențe ale politicii metodologice promovate de bibliotecă își au sorginea în recomandările UNESCO privind bibliotecile naționale, conform cărora în țările mici cu rețele de biblioteci și biblioteci slab dezvoltate acestea au un rol esențial în coordonarea activității, împrumutul interbibliotecar, formarea profesională continuă, statistica de bibliotecă, asistența de specialitate pe toată dimensiunea domeniului etc.

Documentul care sumează foarte elocvent toate responsabilitățile cu tentă metodologică este *Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova*, aprobat de Ministerul Culturii în anul 2016. Tot aici sunt distribuite clar și responsabilitățile centrelor biblioteconomice naționale, departamentale și teritoriale.

Toate documentele în vigoare, care reglementează diverse aspecte ale activității metodologice în cadrul BNRM, constituie temelia Profilului de activitate metodologică, document perceput ca o foaie de parcurs de colaboratorii Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării.

Profilul de activitate metodologică a BNRM, elaborat în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova*, expune responsabilitățile Bibliotecii Naționale de centru biblioteconomic național, orientate spre consolidarea capacităților Sistemului Național

de Biblioteci (5). Responsabilitățile au fost grupate în 10 direcții distincte de activitate, respectiv:

- elaborarea și promovarea politicilor/strategiilor biblioteconomice;
- elaborarea cadrului legal și de reglementare a organizării și funcționării bibliotecilor;
- cercetare și dezvoltare în biblioteconomie;
- formarea profesională continuă a bibliotecarilor;
- servicii și produse intelectuale pentru biblioteci și bibliotecari (de informare și documentare, consultative, editoriale, organizaționale);
- stimularea/dezvoltarea parteneriatului biblioteconomic între biblioteci și alte structuri;
- asistența de specialitate pe diferite componente ale organizării, funcționării și modernizării bibliotecilor;
- activități know-how (inclusiv schimb de idei și informații, diseminarea experienței avansate);
- avocatura biblioteconomică;
- sistemul de statistică bibliotecară.

În realizarea acestor sarcini se axează activitatea celor patru secții din componența Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării: Studii și cercetări, Dezvoltare în biblioteconomie, Formare profesională continuă și Centrul de statistică.

Activitatea metodologică începe să-și contureze albia începând cu anul 1949, când în cadrul Bibliotecii Naționale este constituit Cabinetul metodic, transformat mai târziu în Secția științifico-metodică, apoi în Secția Asistență de specialitate (1992), în Dezvoltare în biblioteconomie (2000) și Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării (2017). Formula actuală a secției și a direcției în întregime este Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării redă elocvent esența activității.

Deși, la începuturi, personalul secției era destul de modest, doar trei persoane, activitatea metodologică era destul de intensă. Chiar de la începuturi se conturează destul de bine mai ales activitatea editoria-lă. În anul 1949, în ajutorul bibliotecilor din republică au fost editate 14 lucrări de orientare metodologică, în 1951 – 16, în 1957 – 20, în 1959 – 24. Lucrările aveau ca teme problemele actuale ale activității bibliotecare și erau adresate în special bibliotecilor publice, deși erau de real

folos și pentru alte tipuri de biblioteci.

Un loc aparte în activitatea metodologică revine promovării experienței avansate și a practicilor de calitate. Primele lucrări de acest fel apar începând cu anul 1956 și joacă un rol esențial în promovarea metodelor noi de activitate.

Un rol important în evoluția activităților metodologice a revenit deplasărilor în teritoriu, care aveau ca scop atât asistența de specialitate, cât și controlul activității, cea din urmă pierzându-și actualitatea la sfârșitul anilor '80, dar mai ales după descentralizarea din anul 1991. Anume în acești ani are loc regruparea responsabilităților, Bibliotecii Naționale revenindu-i doar funcțiile metodologice, iar funcția de control descentralizat concentrându-se la direcțiile/secțiile cultură, implicat în vizorul specialiștilor responsabili de biblioteci.

O sarcină importantă care nu și-a pierdut actualitatea până în prezent este recepționarea, sintetizarea și analiza statisticii în domeniul biblioteconomic. Începând cu anul 1959, sunt editate sistematic rapoarte statistice ale activității bibliotecilor publice, însoțite de analize, bazate pe interpretarea datelor.

După reforma începută în 1991, formularul statistic 6-C a suferit mai multe schimbări, ultima variantă fiind foarte aproape de formulele și chestionarele promovate de diverse organizații internaționale, precum IFLA, UNESCO etc. La elaborarea formularului a fost luat ca reper Standardul ISO 2789 *Statistica internațională de bibliotecă*, care, la rândul său, a fost elaborat în conformitate cu recomandările UNESCO privind standardizarea internațională a statisticii de bibliotecă.

Un alt standard căruia i s-a dat o deosebită atenție la elaborarea formularului, valabil în ultimii ani, a fost ISO 11620 *Indicatori de performanță pentru biblioteci*. Un loc esențial în activitatea metodologică revine formării profesionale continue a bibliotecarilor. În acest scop, începând cu anul 1950, sunt editate recomandări metodice în ajutorul seminarelor raionale și orășenești. Serviciile de orientare metodologică participă activ la organizarea activităților de formare profesională continuă a bibliotecarilor: seminare, conferințe științifico-practice, cursuri, școli ale experienței avansate etc.

O formă efectivă de dezvoltare profesională au fost conferințele științifico-practice zonale, organizate începând cu anul 1967. Tema-

tica conferințelor era dictată de tendințele concrete ale domeniului și problemele actuale ale timpului, iar tema pusă în discuție era însoțită de aplicații și demonstrații practice. Anual la conferințele zonale participau între 400-800 bibliotecari.

Școlile de promovare a experienței avansate au contribuit esențial la dezvoltarea profesională și actualizarea cunoștințelor bibliotecarilor, înscriindu-se, la o anumită perioadă de timp, printre cele mai avansate forme de formare continuă.

Începutul reformei bibliotecii, care ia amploare în anii '90 ai secolului trecut, a reorientat albia activității științifice și metodologice. De aici începe edificarea biblioteconomiei naționale cu tot cadrul legal și de reglementare inerent unui asemenea demers. În anul 1992, în noua structură funcțională a Bibliotecii Naționale este constituit Departamentul Biblioteconomie, care în continuare va exercita funcțiile de centru metodologic, de organizare, coordonare a activității științifice fundamentale în toate compartimentele bibliologiei (istoria cărții, biblioteconomie, teoria bibliografiei, sociologia cărții și a lecturii, patologia și restaurarea publicațiilor etc.) și de asistență metodologică de specialitate a bibliotecilor publice și a celorlalte tipuri de biblioteci din republică.

În anul 2000, odată cu reorganizarea administrativă a BNRM, Departamentul Biblioteconomic este rebotezat, primind numele de Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie, preluând funcțiile stipulate în Statutul Bibliotecii, pe dimensiunea metodologică.

Deși, după descentralizarea din 1991, bibliotecile publice aparțin administrativ de organele locale, în special consiliile raionale și de primărie, din punct de vedere metodologic ele rămân în continuare în vizorul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, respectiv al Bibliotecii Naționale.

Schimbarea din ultimii ani influențează tot mai mult activitatea metodologică și constă în faptul că acum aceasta se axează pe necesitatea bibliotecarilor și pe doleanțele formulate de managerii acestora.

Prin tradiție, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării organizează activitățile în domeniul biblioteconomie și științe ale informării: forumuri, conferințe științifice, simpozioane, seminare etc., atât la nivel național, cât și internațional, în pro-

blemele activității actuale de bibliotecă. După anul de cotitură 1991, au fost organizate 28 de ediții ale Simpozionului „Anul Bibliologic”, 23 de ediții ale Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci, mai multe cercetări sociologice Topul celor mai citite 10 cărți etc.

Ideea organizării Simpozionului „Anul Bibliologic” și în pereche cu acesta a Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci a fost una fericită, transformându-se pe parcursul anilor într-o frumoasă tradiție și chiar mai mult, într-o sărbătoare a lumii bibliotecare autohtone. De rând cu totalizarea activității pe parcursul unui an în domeniul bibliotecar, cu evidențierea experienței avansate, la activitățile de felul acesta erau trasate probleme de perspectivă, au fost propuse căi și soluții de optimizare a proceselor și tehnologiilor biblioteconomice, de orientare a bibliotecilor în Era Digitală. Au fost și ani când, prin abatere de la tradiție, lucrările Simpozionului au fost axate pe o temă concretă: „Bibliothèques – une nouvelle génération” (1995); „Drepturile omului: probleme de acces la informație și la colecții în Republica Moldova” (1998); „Profesia de bibliotecar în societatea de tranziție” (2000); „Reforma bibliotecară după 10 ani: bilanțuri și strategii de viitor”. Organizat la prima ediție doar cu forțele Bibliotecii Naționale, în anii următori la organizarea Simpozionului au aderat și alte instituții și biblioteci precum Asociația Bibliotecarilor, Societatea Bibliofililor, Institutul de Istorie și Teoria Literară al Academiei de Științe din Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Catedra de biblioteconomie și asistență informațională a USM. Această colaborare sporită l-a transformat într-un eveniment al anului așteptat de întreaga comunitate bibliotecară.

De mare prestigiu pentru lumea bibliotecară a fost și rămâne a fi Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci. La această reuniune națională sunt stabilite, ca regulă, prioritățile de activitate ale sistemului național de biblioteci pentru anul următor. În cadrul Forumului, sunt discutate probleme de mare actualitate pentru comunitatea bibliotecară: Bibliotecile și Memoria Lumii (1996); Biblioteca publică: probleme de organizare și funcționare (1999); Biblioteca în serviciul comunității (2001) etc. Temele puse în discuție în ultimii câțiva ani demonstrează preocuparea DCDBȘI de a ține comunitatea bibliotecară pe făgașul tendințelor internaționale, adaptate la condițiile

și necesitățile locale: Biblioteca anului 2019: interferența viziunilor (FM, 2018); Consolidarea și dezvoltarea bibliotecilor – axa implementării noului cadru strategic și de reglementare (FM, 2017); Implicarea bibliotecilor în promovarea și realizarea Obiectivelor Globale 2030 (FM, 2016); Consolidarea Sistemului Național de Biblioteci: imperativ, necesități, soluții (FM, 2015). Prioritățile axate pe aceste teme sunt mărturie grăitoare că, sub aspect metodologic, sistemul național de biblioteci din Republica Moldova a fost și este pe aceeași undă de gândire cu biblioteconomia internațională.

Activitatea editorială a DCDBȘI, care a constituit punctul forte al activității metodologice a BNRM și a contribuit substanțial la dezvoltarea domeniului, continuă în ultimii ani prin editarea revistei *Magazin bibliologic*, *Buletinului bibliologic*, culegerii *Biblioteconomie și științe ale informării în Republica Moldova (Documente în sprijinul activității bibliotecilor)*, *Topului celor mai citite 10 cărți*, lucrării *Bibliotecile publice teritoriale din Republica Moldova: Indicatori statistici și de performanță (relaționali)* etc.

Un spațiu tot mai mare ocupă în ultimii ani și lucrările de autor: *LecturaCentral. În ajutorul activității de promovare a cărții și a lecturii, ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură: Platforma on/off-line pentru bibliotecari; Tribuna avocatului bibliotecii: Îndrumar pentru bibliotecari; Simpozionul Științific „Anul Bibliologic” – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact; Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern; Biblioteca în căutarea identității; Resursele electronice în ajutorul bibliotecilor publice; Rigorile internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice: expozeu și comentarii asupra ghidului IFLA-UNESCO; Un deceniu sub semnul reformei* etc.

Aceste lucrări sunt de mare interes pentru generațiile actuale de bibliotecari, dar vor rămâne a fi la fel de importante și pentru generațiile viitoare. Ele vor rămâne mărturii grăitoare ale stării bibliotecilor, colecțiilor, personalului la diferite etape ale evoluției noastre, dar și atitudinii statului și a organelor administrative locale față de instituția bibliotecară.

Revista *Magazin bibliologic*, care în diferiți ani a fost în responsabilitatea diferitor subdiviziuni ale BNRM, a revenit, începând cu anul 2017, sub tutela Direcției Cercetare și Dezvoltare, devenind o

publicație de specialitate cu nuanțe științifice și culturale cu adresabilitate națională. Actualmente revista se numără printre cele mai importante publicații de specialitate din republică cu un aport incontestabil la promovarea mișcării de idei contemporane. În jurul revistei s-au adunat personalități notorii ale domeniului, care au un cuvânt de spus lumii bibliotecare. Bucură mai ales noua generație de bibliotecari care este preocupată de apropierea biblioteconomiei naționale de valorile biblioteconomice promovate pe plan internațional. În ultimii ani, revista încearcă să valorifice tot mai insistent dimensiunea umană a bibliotecii și funcțiile specifice acesteia, să promoveze statutul social al bibliotecarului și să stabilească contacte cu domeniile de interferență. Evoluția tendințelor de dezvoltare a teoriei și practicii în bibliotecile din țară, dar și din lume este urmărită sistematic. Revista asigură circulația ideilor și comunicarea între diferite rețele de biblioteci, promovează interesele profesiei, asigură dialogul profesional și servește ca factor de unitate și modernitate.

Dezvoltarea profesională continuă rămâne una din prioritățile Bibliotecii Naționale, fie că este vorba de angajații instituției, fie de formare profesională la nivel național. Starea de permanentă schimbare impune noi exigențe activității de formare profesională continuă. Acest aspect este acum și va fi în continuare una dintre problemele vulnerabile ale profesiei și nu numai, pe motiv că implementarea noilor tehnologii informaționale sporește necesitatea dezvoltării permanente, dar poate mai mult pe motiv că nevoile materiale îi impun pe bibliotecari să migreze spre alte zone de activitate mai spectaculoase din punct de vedere material. Deci, pe acest segment va fi întotdeauna câmp de activitate. Pe aceste idei a fost fundamentată crearea, în anul 2017, în cadrul Bibliotecii Naționale, a Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării, care folosește infrastructura Centrului de statistică, creat în anul 2015. În doi ani de la fondare, în cadrul centrului au fost organizate 66 de traininguri cu 970 de participanți, reprezentând întreg sistemul național de biblioteci. Această avalanșă de participanți are drept explicație faptul că, din anul 2006, după sistarea activității Școlii de Biblioteconomie din Moldova, un proiect finanțat de Fundația Soros-Moldova, formarea profesională continuă a bibliotecarilor s-a realizat haotic.

Centrul de statistică, numit, până la crearea Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării, Centrul de Statistică, Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie, a avut un aport considerabil în dezvoltarea profesională în perioada 2015-2017. Dar principala reușită a acestuia a fost crearea sistemului online de statistică și instruirea bibliotecarilor din toată republica în vederea utilizării sistemului online.

În ultimii ani a crescut atât volumul, cât și gradul de complexitate a problemelor ce solicită rezolvare. Nici în anii de vârf ai activității metodologice n-au fost organizate atâtea forumuri, conferințe, simpozioane, seminare, întruniri, traininguri etc., având ca subiect diverse probleme actuale ale activității bibliotecare, câte au fost organizate în ultimii ani. Și toate acestea ca urmare a dificultăților tot mai serioase cu care se confruntă biblioteca și a exigențelor tot mai mari impuse de extinderea internetului și modernizarea tehnologiilor.

Deși la diferite etape ale evoluției bibliotecare în Republica Moldova activitatea științifică și metodologică a Bibliotecii Naționale a suferit unele schimbări esențiale, prioritățile au rămas mereu aceleași, ele constând în asigurarea unității naționale în biblioteconomie; asistența informațională și documentară în domeniu; cooperarea bibliotecară națională și internațională; alinierea bibliotecilor din Moldova la metodologiile și tehnicile biblioteconomice moderne promovate pe plan internațional; sintetizarea și analiza statisticii în domeniul bibliotecar; editarea publicațiilor de specialitate în biblioteconomie; acțiuni practice de îndrumare metodologică în cadrul SNB; organizarea întrunirii profesionale la nivel național. Prioritățile enumerate mai sus rămân axele de centrare a activității Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării.

În ultimii ani, personalul direcției și-a concentrat eforturile în vederea modernizării activității atât pe interior, cât și în relațiile cu celelalte biblioteci. În acest demers s-a ținut cont de tendințele în domeniu și politicile promovate de organele internaționale profesionale, în special IFLA și CENL. Antrenată în mai multe proiecte și activități de importanță globală, IFLA a evidențiat, în mod special, trei dintre acestea, pe parcursul anului 2017, și anume:

- Bibliotecile, dezvoltarea și Agenda ONU 2030,

- Crearea viziunii globale a bibliotecii viitorului,
- Proiectul Harta bibliotecilor lumii.

Prin declararea Anului bibliologic 2017 – Anul promovării și implicării bibliotecilor în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030, bibliotecile din Republica Moldova s-au încadrat în activitățile internaționale, promovate atât de insistent și eficient sub drapelul IFLA. Pe acest aspect al activității s-au axat lucrările Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci 2016, Conferințele zonale 2017, postările media în format tradițional și virtual etc. Cele mai relevante documente IFLA au fost traduse și reflectate în documentele elaborate la nivel național.

Chestionarul IFLA privind implicarea bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030 a fost tradus, ajustat la condițiile locale, diseminat în format virtual și are scopul de a colecta istorii de succes, practici de calitate, inițiative referitoare la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă la nivel de țară. Sintezele vor putea fi utilizate în activități de advocacy și vor reliefa rolul și importanța bibliotecilor în realizarea ODD. Rezultatele chestionarului vor permite o privire generală asupra programelor, produselor și serviciilor noi, etapelor de implementare a acestora, publicului țintă, impactului asupra membrilor comunității, precum și a continuității și durabilității acestora.

Bibliotecile din Republica Moldova sunt prezente cu toate datele disponibile în evidența noastră, conform exigențelor formularului, pe Harta bibliotecilor lumii. Excepție sunt bibliotecile comunitare, care lipsesc în Republica Moldova. Mai există o problemă cu reflectarea unor biblioteci din sistemul de învățământ, pentru că chestionarul IFLA solicită doar numărul bibliotecilor universitare și a bibliotecilor școlare.

O preocupare constantă a direcției rămâne a fi, în continuare, promovarea cărții și lecturii în condițiile extinderii internetului și a modernizării tehnologiilor de informare și comunicare. Observăm din rezumatul Raportului IFLA privind Viziunea Globală a Bibliotecii că lectura, alături de alfabetizare și învățare, se află pe locul doi în șirul reperelor și al oportunităților reliefate de participanții la discuția globală. Importanța lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare este conștientizată atât la nivel global, cât și la nivel național și fiecare țară în

parte vine cu inițiative inovatoare de suplimentare a activității structurilor infodocumentare, implicația bibliotecilor de toate categoriile pe segmentul formării culturii lecturii la toate categoriile de vârstă.

Specialiștii Bibliotecii, în general, și ai direcției, în special, au fost și rămân într-o continuă căutare în vederea amplificării rezultatelor activităților pe acest segment. Promovarea cărții și a lecturii și relevarea importanței acestora a fost obiectivul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, organizat în anii 2011-2017. Pentru a da o dimensiune mai mare promovării lecturii, în anul 2018 a fost organizată prima ediție a Programului Național *LecturaCentral* cu susținerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și a întregului sistem național de biblioteci, autorităților publice centrale și locale etc. Programul Național *LecturaCentral* se va desfășura anual, pe parcursul lunii septembrie, în scopul optimizării interesului față de carte, promovarea lecturii și a culturii lecturii. Ceea ce se dorește cu adevărat prin acest program este ca toată lumea să înțeleagă valoarea lecturii pentru crearea unor cetățeni de calitate. Scopul Programului Național *LecturaCentral* este centrarea contribuțiilor familiei, mediului educațional, instituțiilor de cultură, structurilor infodocumentare, mediului social și economic, ale comunității, ale factorilor de resort, ale mass-mediei pe optimizarea interesului față de carte, promovarea lecturii, dezvoltarea culturii lecturii. Este important că în acest scop sunt conjugate eforturile comune ale bibliotecilor cu cele ale instituțiilor de cercetare, de învățământ, ale editurilor, uniunilor de creație. Această activitate de proporții va avea de câștigat prin implicarea tuturor instituțiilor care au tangențe cu promovarea cărții și lecturii: Uniunea Oamenilor de Creație, Uniunea Editorilor, Uniunea Scriitorilor, Institutul de Filologie al AȘM, Uniunea Compozitorilor, Uniunea Oamenilor de Teatru etc. Prin conjugarea eforturilor, Programul Național *LecturaCentral* va da o nouă dimensiune activității de promovare a cărții și lecturii.

De menționat că se pune un accent tot mai mare pe parteneriate și realizările din ultimii ani, care au demonstrat importanța acestora pentru dezvoltarea domeniului.

Pe parcursul lunii septembrie, în fiecare an, utilizatorii și nonutilizatorii bibliotecilor vor fi invitați la diverse evenimente cărțurărești, organizate pentru avantajarea cunoașterii, stimularea interesului pen-

tru lectură, dezvoltarea abilității persoanei nu doar de a citi un număr mare de publicații, nu doar de a citi permanent, dar mai ales de a înțelege, a învăța din text, de a formula idei critice și creative. În acest sens, pentru prima ediție, Biblioteca Națională a elaborat un model prototip de agendă, urmând ca fiecare bibliotecă în parte să-și elaboreze agenda proprie.

O altă preocupare, la fel de constantă, a Direcției este promovarea importanței și a imaginii bibliotecii în comunitate, optimizarea imaginii de instituție indispensabilă comunității. La 10 ani după prima campanie națională de promovare a imaginii, anul 2019 a fost declarat la Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci (5 decembrie 2018), Anul promovării imaginii bibliotecii în comunitate.

Începând cu anul 2010, care a fost declarat Anul Biblioteca 2.0, urmat de Anul Bibliotecarului 2.0 și apoi de Utilizatorul 2.0, salariații Direcției și-au concentrat eforturile pe implementarea în activitatea bibliotecilor a instrumentelor specifice webului 2.0. Linia modernizării activității bibliotecilor, implementării tehnologiilor emergente va alcătui și pe viitor constanta activității metodologice.

Referințe bibliografice

1. *LECTURACENTRAL*: În ajutorul activității de promovare a cărții și a lecturii, ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură: Platformă on/off-line pentru bibliotecari. Chișinău: BNRM, 2017. 132 p. ISBN 978-9975-3096-6-0 [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: <https://lecturacentral.wordpress.com/>
2. OSOIANU, Vera, POPA, Valentina. Centrul de statistică, BNRM, ca oglindă a domeniului biblioteconomic. In: *Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016)*. Chișinău: BNRM, 2017, pp. 116-121. ISBN 978-9975-110-86-0. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-(1991-2016).pdf)
3. OSOIANU, Vera. Activitatea de cercetare și dezvoltare în câmpul biblioteconomic. In: *Biblioteca*. 2014, nr. 12, pp. 357-363. ISSN 1220-3386.
4. OSOIANU, Vera. Biblioteca în căutarea identității. Chișinău, 2013. 356 p. ISBN 978-9975-62-340-7. [Accesat:22.01.2019]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/VOSOanu-Biblioteca-in-cautarea-identitatii.pdf>
5. OSOIANU, Vera. Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Profil metodologic In: *Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016)*. Chișinău: BNRM, 2017, pp. 100-112. ISBN 978-9975-110-86-0. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: <http://>

bnrm.md/files/publicatii/Monografii-25_BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Bibliotecii-(1991-2016).pdf

6. OSOIANU, Vera. Biblioteca Națională și relațiile cu bibliotecile țării. In: *Magazin bibliologic*. 2012, nr. 1/4, pp. 109-112. ISSN 1857-1476. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2012_1-4.pdf

7. OSOIANU, Vera. Centrul de Statistică, Cercetare și Dezvoltare, BNRM: strategii. In: *Magazin bibliologic*. 2015, nr. 1/4, pp. 107-111. ISSN 1857-1476. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2015.pdf>

8. OSOIANU, Vera. Cronica Simpozionului Științific Anul Bibliologic. In: *Magazin bibliologic*. 2010, nr. 3/4, pp. 69-74. ISSN 1857-1476. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2010_3-4.pdf; Biblioteca. 2011, nr. 4, pp. 102-113. ISSN 1220-3386.

9. OSOIANU, Vera. Magazinul bibliologic și impactul său asupra comunității bibliotecare. In: *Biblioteca*. 2016, nr. 8, pp. 252-254. ISSN 1220-3386.

10. OSOIANU, Vera. Postfață. In: *Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Bibliotecii (1991-2016)*. Chișinău: BNRM, 2017, pp. 178-180. ISBN 978-9975-110-86-0. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Bibliotecii-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Bibliotecii-(1991-2016).pdf)

11. OSOIANU, Vera. Un deceniu sub semnul reformei. Chișinău: BNRM, 2005. 92 p. ISBN 9975-9994-7-6.

12. OSOIANU, Vera. Biblioteca Națională a Republicii Moldova – instituție în evoluție sau în loc de prefață. In: *Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Bibliotecii (1991-2016)*. Chișinău: BNRM, 2017, pp. 5-7. ISBN 978-9975-110-86-0. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Bibliotecii-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Bibliotecii-(1991-2016).pdf)

13. OSOIANU-FILIP, Vera. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern. Chișinău: BNRM, 2015. 232 p. ISBN 978-9975-4498-8-0. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/VO-soanu-Bibliotecapublica-intre-perceptia-traditionala-utilizatorul-modern.pdf>

14. SIMPOZIONUL Științific „Anul Bibliologic” – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact. Chișinău: BNRM, 2016. 70 p. ISBN 978-9696-6-6.

15. TRIBUNA avocatului bibliotecii: Îndrumar pentru bibliotecari. Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2016. 146 p. ISBN 978-995-3114-9-9. [Accesat: 22.01.2019]. Disponibil: <http://www.bnrm.md>

(Centrul biblioteconomic național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă, Chișinău, 2019, p. 13-25)

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA: PROFIL METODOLOGIC

Vera OSOIANU

Rezumat: *Articolul reprezintă o sinteză a activității Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova ca centru biblioteconomic de nivel național și a relațiilor reciproce cu bibliotecile din cadrul sistemului național de biblioteci. Autorul face o incursiune în istoricul activității metodologice, evidențiind stabilirea și respectarea unor tradiții care au făcut posibilă interconectarea activității metodologice cu cea a sistemului național de biblioteci, face o trecere în revistă a documentelor actuale, în baza cărora Biblioteca Națională își exercită responsabilitățile.*
Cuvinte-cheie: *profil biblioteconomic, centru biblioteconomic național, centru biblioteconomic teritorial, sistemului național de biblioteci, activitate metodologică.*

Abstract: *The article represents a synthesis of the activity of the National Library of the Republic of Moldova as a national librarian centre and its reciprocal relationship with libraries within the National System of Libraries of Moldova. The author reviews the history of the methodological activity of the library, highlights the establishment and observance of some traditions that made it possible to interconnect the library methodological activity with that of the National System of Libraries. The author reviews some current documents, on the basis of which the National Library exercises its responsibilities.*

Keywords: *Library profession, National Bibliographic Centre, territorial librarian centre, National System of Libraries, methodological activity.*

Bibliotecile Naționale din țările mici cu o infrastructură biblioteconomică slab dezvoltată au responsabilități aparte față de Sistemul Național de Biblioteci. Este și exemplul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (BNRM), statutul căreia include, de mai multe decenii, și responsabilități pentru bibliotecile țării, în special pentru rețeaua de biblioteci publice.

Dimensiunea metodologică a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova este consfințită de *Legea cu privire la biblioteci* și toate documentele de reglementare adiacente acesteia. Varianta nouă a *Legii*, aprobată !!! în anul 2017, prevede în Articolul 8 (2) că „Biblioteca Națională a Republicii Moldova are statut de centru biblioteconomic național” care: a) exercită funcția de coordonare și corelare în domeniul cercetării și dezvoltării în bibliologie și biblioteconomie; b) colec-

tează, sintetizează și valorifică datele statistice prezentate de centrele biblioteconomice; c) exercită și alte funcții, conform art. 19, 33. Documentul care reflectă în amănunt responsabilitățile BNRM de centru biblioteconomic național este *Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova* (19), aprobat prin ordinul nr. 2 din 13.01.2016, al Ministerului Culturii. În conformitate cu prevederile acestui regulament, BNRM a elaborat două documente directorii foarte importante, respectiv: *Profilul de activitate metodologică*, orientat spre consolidarea sistemului național de biblioteci și *Repertoriul serviciilor, produselor și reuniunilor pentru bibliotecari și biblioteci*, care identifică sistemul de servicii, produse, activități oferite de BNRM pentru bibliotecile țării. Activitatea metodologică a BNRM își are începuturile încă în anul 1949, când în cadrul Bibliotecii Naționale este constituit Cabinetul metodic, transformat mai târziu în Serviciul științifico-metodic, apoi în Asistență de specialitate (1992), iar din 2000 în Serviciul Dezvoltare în biblioteconomie. Încă din 1949 se conturează destul de bine activitatea de îndrumare metodologică și cea editorială. În anul 1949, în ajutorul bibliotecilor țării, au fost editate 14 lucrări metodologice, în 1951 – 16, în 1957 – 20, în 1959 – 24. Tendința de creștere s-a menținut și în anii următori. Situația se schimbă după descentralizare, când are loc divizarea neoficială a responsabilităților între centrele biblioteconomice de nivel național și cele de nivel teritorial. Chiar de la începuturi, un loc aparte în activitatea metodologică revine promovării experienței avansate. Primele lucrări de acest fel apar începând cu anul 1956 și joacă un rol esențial în promovarea ideilor inovaționale, a practicilor de calitate, a formelor și metodelor noi de activitate. Un loc aparte s-a acordat deplasărilor în teritoriu, care aveau ca scop atât asistența de specialitate, cât și controlul activității, funcție care dispare odată cu începutul descentralizării din anul 1991. O responsabilitate aparte, care nu și-a pierdut actualitatea până în prezent, este recepționarea, sintetizarea și analiza statisticii în domeniul bibliotecilor. Începând cu anul 1959, biblioteca editează sistematic rapoarte statistice ale activității bibliotecilor publice, însoțite și de interpretări ale datelor. În prezent, formularul 6-C, în baza căruia sunt colectate datele, elaborat în conformitate cu *Standardul internațional de statistică*, declarat și național (SM ISO

2789: 2015), este unic pentru întreg SNB. Prin tradiție, un loc aparte în activitatea metodologică revine formării profesionale continue a bibliotecarilor. În acest sens, începând cu anul 1950, sunt editate recomandări metodice în ajutorul seminarelor raionale și orașenești. Serviciile de orientare metodologică participă activ la organizarea activităților de formare profesională continuă a bibliotecarilor: cursuri, seminare, conferințe practice și științifice, școli ale experienței avansate etc. O formă efectivă de formare profesională continuă au reprezentat-o conferințele științifice și practice zonale, organizate începând cu anul 1967. Anual, la aceste activități participau câte 400-800 de bibliotecari. Școlile de promovare a experienței avansate, de asemenea, au contribuit esențial la actualizarea cunoștințelor profesionale ale bibliotecarilor, înscriindu-se printre cele mai avansate forme de dezvoltare profesională. Anii de după proclamarea independenței statului au fost marcați de reorientarea activității științifice și metodologice spre valorile și practicile de calitate, promovate la nivel internațional. În anul 1992, în structura Bibliotecii Naționale apare Departamentul Biblioteconomie, care, în continuare, va exercita funcțiile de centru metodologic, de organizare și coordonare a activității științifice în bibliologie și de asistență metodologică și de specialitate a bibliotecilor. În anul 2000, odată cu reorganizarea administrativă, Departamentul Biblioteconomie este redenumit în Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie. Activitatea științifică în domeniu este fundamentată pe principii biblioteconomice recunoscute pe plan mondial, dar și pe necesitățile comunităților locale. O preocupare permanentă a Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie este eficientizarea comunicării profesionale, în acest sens organizând forumuri, conferințe naționale și zonale, simpozioane, seminare etc. Multe dintre acestea s-au transformat în tradiții și au însemnat enorm pentru dezvoltarea domeniului biblioteconomic. Un exemplu elocvent în acest sens este Simpozionul Științific „Anul Bibliologic”. În anul 2016, comunitatea profesională a marcat cea de-a 25-a ediție a Simpozionului, 25 de ani echivalând cu o generație de biblioteci și bibliotecari, de aceeași vârstă cu independența statului Republica Moldova. Pe parcursul acestor ani, s-a produs schimbarea de la un model biblioteconomic impus din afară la modelul național de biblioteconomie cu toate atributele acestuia, începând

cu modelul strategic de dezvoltare, schimbarea sistemului de clasificare, aprobarea *Legii cu privire la biblioteci*, fondarea publicațiilor de specialitate etc. De mare importanță pentru lumea bibliotecară a fost de la începuturi și rămâne în continuare Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci (FM SNB). Forumul Managerilor este în strânsă corelație cu alte activități metodologice organizate de BNRM, în special cu Simpozionul Științific „Anul Bibliologic”. La Forumul Managerilor este prezentat conceptul și sarcinile proiectului național pe anul viitor, iar peste un an, la Simpozionul Științific „Anul Bibliologic” se face un schimb de opinii, dezbateri, discuții etc. relative la proiectul național respectiv, dar și privind rezultatele anului în ansamblu. Temele Forumului Managerilor sunt stabilite în urma cercetării stării de lucruri în domeniu în ansamblu pe țară, depistării aspectelor vulnerabile de activitate, precum și ca urmare a racordării activității bibliotecilor țării la tendințele biblioteconomice la nivel internațional. Activitatea editorială a Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie, atât de activă încă de la începuturi, continuă prin participarea la editarea revistei *Magazin bibliologic*, *Buletinului bibliologic*, culegerii *Biblioteconomia Moldovei: cadru de reglementare*, ajunsă la a 6-a ediție, sintezele privind situațiile statistice, realizate anual și plasate pe site-ul BNRM în format electronic, publicate și în format tradițional o dată la doi ani. După anul 2010, care a avut ca generic și a fost declarat Anul Biblioteca 2.0, activitatea editorială se deplasează tot mai insistent spre spațiul virtual, în special prin exploatarea instrumentelor Web 2.0. Revista *Magazin bibliologic* se înscrie printre cele mai importante publicații de specialitate din țară. Pe parcursul celor 25 de ani de la apariție, începând cu anul 1991, revista a avut un impact deosebit asupra comunității bibliotecare din Republica Moldova, ajutându-i pe profesioniștii domeniului să-și facă mai bine meseria, răspândind cele mai bune practici de calitate, idei inovaționale, politici biblioteconomice, continuând tradiții de durată de promovare a noutăților profesiei, a experienței avansate a bibliotecilor din țară și de peste hotare, declanșând dezbateri pe probleme de mare actualitate ale activității bibliotecare. Dezvoltarea profesională se înscrie, de asemenea, printre prioritățile Bibliotecii Naționale, indiferent dacă este vorba de salariații instituției sau de bibliotecarii din alte biblioteci. Starea de permanentă schimbare

impune noi exigențe activității de formare profesională continuă. Acest aspect al activității va fi mereu punctul nevralgic al profesiei. Din aceste considerente, în structura Direcției Cercetare și Dezvoltare a început să activeze, începând cu anul 2017, Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării. Activitatea științifică și metodologică a Bibliotecii Naționale a suportat, pe parcursul anilor, mai multe metamorfoze. Cu toate acestea, prioritățile esențiale au rămas mereu aceleași. Ele au fost definite foarte clar în *Profilul de activitate metodologică*, elaborat conform prevederilor *Regulamentului privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova* (19), menționat anterior. Documentul expune responsabilitățile Bibliotecii Naționale ca centru metodologic național, orientate spre consolidarea capacității sistemului național de biblioteci (SNB), respectiv: elaborarea și promovarea politicilor/strategiilor biblioteconomice; elaborarea cadrului legal și de reglementare a organizării și funcționării bibliotecilor; cercetare și dezvoltare în biblioteconomie; formarea profesională continuă a bibliotecarilor; servicii și produse intelectuale pentru biblioteci și bibliotecari (de informare și documentare, consultative, editoriale, organizaționale); stimularea/dezvoltarea parteneriatului biblioteconomic între biblioteci și alte structuri; asistența de specialitate pe diferite componente ale organizării, funcționării și modernizării bibliotecilor; activități know-how (inclusiv schimb de idei și informații, diseminarea experienței avansate); avocatura biblioteconomică; sistemul de statistică bibliotecară.

Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova constituie și baza *Reperatoriului serviciilor, produselor și reuniunilor pentru bibliotecari și biblioteci*. Sistemul de servicii și produse este orientat spre utilizatori, se bazează pe redimensionarea componentelor tradiționale și integrarea celor inovatoare, implementarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale și de comunicare, flexibilitate, acces liber, parteneriate, formare continuă. Conținuturile sunt structurate în trei compartimente principale, respectiv: servicii, produse, publicații, reuniuni profesionale. Repertoriul prevede o multitudine de produse în baza tehnologiilor de informare și comunicare, în special a instrumentelor Web 1.0, 2.0, 3.0, respectiv: site-ul BNRM (<http://www.bnrm.md>); site-ul BNRM Acces

dedicat bibliotecarilor (<http://www.bnrm.md>); Catalogul național colectiv al bibliotecilor publice (<http://cc.sibimol.bnrm.md/opac>); Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” (<http://www.moldavica.bnrm.md>);

Bloguri profesionale: Blogul de Biblioteconomie și Știința Informării (<https://clubbib2.wordpress.com>); Blogul Bibliotecile Publice din Republica Moldova (<https://bibliotecipublicerm.wordpress.com>); Centrul de Statistică, Cercetare și Dezvoltare (<https://cscdblog.wordpress.com>); <https://topcarti.wordpress.com>); Portalul web al Centrului Pro-European de Servicii și Comunicare (CPESC) (<http://cpescmdt.blogspot.com/>); Blogul CPESC: Surse informaționale europene: Baze de date (<http://cpescmd.blogspot.com/>); Blogul CPESC: Dosare tematice „Moldova proeuropeană” (<http://cpescmd2.blogspot.com/>); Blogul CPESC: Documente și comunicare (<http://cpescmdlib.blogspot.com/>); Blogul CPESC: E-guvernare (<http://egovernare.blogspot.com/>); Blogul „Literaturile lumii” (<http://libermundi.livejournal.com/>); Blogul „Moldavistică și Heraldică” (<http://moldavisticasiheraldica.blogspot.com>); Blogul „Audiovideoteca” (<http://audiovideoteca.wordpress.com/>); Blogul Tinerilor Bibliotecari (www.bnrm.wordpress.com); Blogul „Din pasiunile bibliografului...” (<http://cercetaribibliografice.blogspot.com>); Blogul „Colecție de arte și hărți” (<http://arteharti.wordpress.com>); Blogul „Carte veche și rară” (<https://carterara.wordpress.com>).

Prezențe în rețele de socializare: Blogul de Biblioteconomie și Știința Informării pe SlideShare (<http://www.slideshare.net/cdbclub>); Blogul Bibliotecile Publice din Republica Moldova (<http://www.slideshare.net/rmbiblioteci>); Blogul de Biblioteconomie și Știința Informării pe Facebook (<http://www.facebook.com/pages/Blogul-de-biblioteconomie-si-stiinta-informarii/142586482424613>); Pagina Festivalului Național al Cărții și Lecturii pe Facebook (<http://www.facebook.com/pages/Festivalul-Na%C8%9Bional-al-C%C4%83r%C8%9Bii-%C8%99i-Lecturii/265084846839706>); Contul serviciului Studii și cercetări pe Facebook (<https://www.facebook.com/pages/Studii-%C5%9Fi-Cercet%C4%83ri-Biblioteca-Na%C5%A3ional%C4%83-a-RepubliciiMoldova/678113542234786?ref=hl>); Contul serviciului Studii și cercetări pe Slideshare (<http://www.slideshare.net/Vasilica>).

Victoria/edit_my_uploads); Contul Centrului Pro-European de Servicii și Comunicare (CPESC) pe Twitter (@cpescmd - (<https://twitter.com/cpescmd>); Contul Centrului Pro-European de Servicii și Comunicare (CPESC) pe ISSUU (<http://issuu.com/cpesc>).

Activitatea editorială curentă a BNRM include publicațiile tradiționale, care numără zeci de ediții, dar și publicații mai noi, „născute” în format digital:

- publicații metodologice: *Calendar național, Biblioteconomia Moldovei. Cadru de reglementare, Buletin bibliologic*;

- ediții periodice de specialitate: *Magazin bibliologic, Buletinul informativ online „Festivalul Național al Cărții și Lecturii (FNCL)”*;

- publicații de sinteză: *Bibliotecile publice din Republica Moldova. Situații statistice, Biblioteca Națională: raport anual*;

- ediții promoționale: *Topul celor mai citite 10 cărți ale anului*.

Reuniunile profesionale care, la diferite perioade, au consacrat biblioteca, la fel, includ forme tradiționale, dar și forme mai noi, care și-au găsit albia și locul de metode eficiente de comunicare profesională: Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci; Simpozionul Științific „Anul Bibliologic”; Simpozionul Științific în cadrul Salonului Internațional de Carte; Simpozionul Științific Internațional „Valori Bibliofile”; Forumul Național al Cercetătorilor din cadrul SNB; Conferințele zonale; Simpozionul Științific al Tinerilor Bibliotecari; Clubul Biblioteconomiștilor. Fiecare dintre aceste reuniuni profesionale are un segment specific de probleme care influențează modelarea domeniului în ansamblu.

Forumul Național al Cercetătorilor din cadrul SNB, de exemplu, fondat cu ani în urmă, constituie platforma de discuții privind cercetarea și dezvoltarea domeniului. Cercetarea și dezvoltarea în câmpul biblioteconomic, care presupune studierea și sintetizarea practicii bibliotecare de calitate și care constituie o dimensiune foarte importantă în activitatea BNRM, reflectă starea cercetării în ansamblu pe țară. Activitatea de cercetare, de care depinde dezvoltarea contemporană a cunoașterii, se confruntă la nivel național cu diverse probleme, printre care pot fi menționate: resursele bugetare austere, necesitatea reformării domeniului, lipsa unui mediu favorabil pentru activitatea în domeniul cercetare-dezvoltare, criza profundă a infrastructurii, exodul

masiv al potențialului uman din domeniul cercetare etc. Ca rezultat, puținele proiecte de cercetare sunt formulate reieșind din capacitățile existente și nu din necesitățile domeniului. O situație similară este atestată în mai multe state. În lucrarea *Numai cercetarea salvează* (2013), reputatul scriitor și biblioteconomist român, Ion Stoica, face o trecere în revistă, privind cercetarea în instituțiile infodocumentare din România, inclusiv în biblioteci, sugerând și niște pași concreți cu care ar putea începe redresarea și ameliorarea situației (23). Starea de lucruri în câmpul biblioteconomic din țara noastră pare a fi o copie fidelă a acestui tablou. Putem subscrie ideii că spațiile infodocumentare și, cu deosebire, bibliotecile, n-au avut o tradiție consolidată în cercetarea științifică a obiectivelor specifice și că noi n-am promovat o politică de cercetare în domeniul bibliotecilor și a centrelor de documentare. Printre motivele invocate de domnul Stoica un loc aparte ocupă: lipsa unei politici adecvate, insuficiența resurselor, lipsa profesioniștilor cu pregătire universitară în domeniul cercetării și neîncurajarea în această direcție, lipsa disponibilității pentru cercetare. Domnul Stoica sugerează și faptul că poate „cea mai puternică frână o reprezintă absența unui sistem real de cooperare între actorii proceselor din această sferă”. Putem vorbi aici atât de actorii interni, cât și de cei externi. Tabloul este arhicunoscut biblioteconomiștilor din țara noastră. Cooperarea internațională este unul dintre pilonii principali pe care se bazează cercetarea și dezvoltarea în Republica Moldova. Motivele rezidă în dimensiunile relativ mici ale comunității științifice și confluența culturală cu mai multe spații. În câmpul biblioteconomic, fenomenul internaționalizării cercetării încă n-a prins contururi prea evidențiate, deși au fost atestate și unele experiențe. Date fiind multiplele afinități dintre cele două comunități profesionale, respectiv din România și din Republica Moldova, o gândire strategică comună ar rezolva multe dintre problemele acumulate în timp. O analiză a *Repertoriului de lucrări, publicații și activități științifice pe anii 2014-2015. Cercetare și dezvoltare în cadrul sistemului național de biblioteci (SNB)*, elaborat de BNRM, (20) scoate în evidență faptul că elementul internațional apare începând cu compartimentul 4, *Cercetare și dezvoltare: zona complementară*. Drept parteneri în diverse cercetări figurează CD al ONU, NATO, Institutul Goethe, București, Asociația Culturală „Pro Bucovina și Ba-

sarabia” etc. Publicațiile periodice de specialitate, elaborate în cadrul sistemului național de biblioteci (SNB) și prezentate în capitolul 5 al *Repertoriului, Activități de abordare și diseminare a rezultatelor cercetării și dezvoltării*, semnalează documente reprezentative de importanță internațională și diseminează informații, experiențe relevante privind activitatea bibliotecilor lumii. Practic nu există articol de proporții care să nu conțină o bogată listă de referințe. Destul de bine, componenta internațională este reprezentată și în capitolul 5.2 *Foruri și reuniuni științifice și praxiologice*. Aici este mai larg și spectrul partenerilor: Institutul Confucius din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Centrul de Informare Publică al Băncii Mondiale, Centrul de Informare al Uniunii Europene etc. Posibilități de extindere a cooperării internaționale sunt suficiente și beneficiile ar fi pe potrivă, dar cel mai mare impediment în acest sens este slaba cunoaștere a limbilor străine de către specialiștii antrenați în munca de cercetare. Cunoașterea slabă a limbii engleze de către cercetători este o problemă la nivel de țară și este menționată la punctele slabe în analiza SWOT a domeniului cercetare-dezvoltare a *Strategiei de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020* (24). Printre problemele majore cu care se confruntă cercetarea în câmpul biblioteconomic pot fi menționate: lipsa unei politici de cercetare, insuficiența resurselor, lipsa unei tradiții și multe altele. Însă, cea mai mare dintre probleme este insuficiența pregătirii personalului pe acest segment, neîncurajarea în acest domeniu, lipsa motivării și a disponibilității pentru cercetare. Marile biblioteci ale țării, cu câteva excepții, nu au în structură un serviciu special care să se ocupe de activitatea de cercetare și dezvoltare în biblioteconomie. Aceste responsabilități sunt atribuite altor specialiști care nu au nici timpul, nici pregătirea necesară pentru lucrări de asemenea amploare și complexitate. Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie a BNRM a făcut în anul 2013 o analiză a situației curente în cadrul bibliotecilor-centre metodologice de nivel teritorial. Din cele 35 de biblioteci raionale, municipale, orașenești, plus cele din UTA Găgăuzia, doar 22 dispuneau de o persoană responsabilă de activitatea metodologică. O parte din aceste persoane ocupă funcția de bibliotecar metodist prin cumul, unii chiar având ca post principal pe cel de director al bibliotecii. Din totalul de persoane angajate în activitatea metodologică, 15

aveau studii superioare de specialitate și 7 – studii medii de specialitate. Situația este și mai complicată în raioanele unde biblioteca orășenească nu are și statut de bibliotecă raională, respectiv responsabilități metodologice pentru rețeaua de biblioteci publice din raion cum recomandă cadrul de reglementare, în special *Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova* (2016) (19). În ultimii ani a crescut nesemnificativ numărul cercetătorilor cu grad științific, antrenați în domeniul biblioteconomic (printre aceștia numărându-se un doctor habilitat și 5 doctori în științe).

Indexul competențelor în câmpul biblioteconomic, elaborat în anul 2009 de către OCLC și Webjunction și actualizat în februarie 2014 (<http://www.webjunction.org/content/dam/WebJunction/Documents/webJunction/2014-03/Competency-Index-2014.pdf>), nu conține un set de competențe pentru specialiștii antrenați în activitatea de cercetare, dezvoltare, inovare. La nivel de țară, acest gol a fost acoperit parțial prin elaborarea *Indexului competențelor salariaților BNRM*, aprobat de Consiliul științific al BNRM în anul 2016. Indexul poate servi ca model pentru bibliotecile-centre biblioteconomice de nivel departamental și teritorial. Se impune organizarea unor cursuri cu destinație specială pentru această categorie de personal profesional din sistemul național de biblioteci din Republica Moldova. În proiectul *Ofertei de activități de formare continuă. Obiective 2017* a Centrului de Formare Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării este prevăzut trainingul *Modernizarea sistemului de activitate metodologică*, având ca obiective: cunoașterea cadrului de reglementare actualizat; probleme ce țin de interacțiunea dintre centrele biblioteconomice de nivel național, departamental, teritorial; profilul de activitate metodologică; profilul specialiștilor antrenați în activitatea metodologică etc. Pentru BNRM, anul bibliologic 2016 a fost anul strategiilor. Biblioteca a început procesul de elaborare a *Strategiei BNRM 2017-2020* și și-a asumat rolul de coordonator în procesul de elaborare a *Strategiei de dezvoltare a bibliotecilor publice 2017-2020*, care are ca scop consolidarea bibliotecilor publice drept actori pro-activi în dezvoltarea comunităților durabile. Strategia de dezvoltare a bibliotecilor publice este practic axată pe regândirea sistemului de activitate metodologică, având ca obiective generale: eficientizarea coordonării și con-

solidării rețelei de biblioteci publice; transformarea bibliotecilor publice în biblioteci moderne; dezvoltarea platformei informațional integrate a bibliotecilor publice; dezvoltarea sistemului de formare profesională continuă; susținerea procesului de advocacy pentru bibliotecile publice.

O altă problemă foarte serioasă, specifică câmpului de cercetare, dezvoltare, inovare, ține de terminologie. Majoritatea termenilor utilizați în publicații, comunicări etc. sunt traduși din engleză, franceză sau, în spațiul nostru, și din rusă. De cele mai multe ori, traducerea și utilizarea acestora este arbitrară. În unele cazuri, același cuvânt poate avea sensuri diferite. Nu sunt rare cazurile când același proces este redat prin termeni diferiți. Cel mai elocvent exemplu reprezintă în acest sens procesul de digitalizare, „digitization” în spațiul vorbitor de limbă engleză. În traducere din franceză se folosește și numerizarea. Ca regulă, termenii sunt preluați din standardele internaționale în domeniu, care, în varianta originală, apar în principalele limbi de circulație internațională: engleză sau franceză. Toate celelalte țări le traduc în limba de circulație internă. Calitatea traducerilor depinde în mare măsură de faptul dacă se face din varianta originală sau dintr-o altă traducere și de cât de bine cunoaște traducătorul specificul domeniului. Puținele cercetări terminologice realizate în țară nu scot din inventar aceste probleme, pentru rezolvarea cărora este necesară consolidarea eforturilor tuturor bibliotecilor – centre biblioteconomice de nivel național, departamental, teritorial. Ca și în alte domenii, în câmpul biblioteconomic, cercetarea și asigurarea metodologică sunt interdependente. Toate deciziile și recomandările metodologice trebuie să fie bazate pe rezultatele activității de cercetare. Generarea, asimilarea și valorificarea rezultatelor cercetării-dezvoltării au, de cele mai multe ori, drept rezultat final implementarea inovațiilor. Activitatea inovațională este specifică tuturor bibliotecilor, dar un rol esențial îl au bibliotecile-centre biblioteconomice, care au și responsabilitatea studierii practicii bibliotecare în scopul depistării ideilor inovaționale, diseminării inovațiilor în rețea și asistență de specialitate în vederea implementării inovației. Un aspect foarte important al activității metodologice promovate de BNRM, în acest sens, este asistența bibliotecarilor în depășirea rezistenței psihologice provocate de schimbări, în special de schimbările ce țin de implementarea

în activitatea bibliotecilor a tehnologiilor moderne de informare și comunicare. În cazul inovațiilor propuse de bibliotecile-centre biblioteconomice, un loc aparte ocupă instruirea bibliotecarilor din rețea în vederea implementării inovației. Noțiunea de inovație include metodele și formele noi de activitate bibliotecară sau rezultatele modernizării formelor și metodelor vechi. Cele mai frecvente inovații din ultimii ani pun accentul pe utilizarea internetului ca serviciu de bază oferit membrilor comunității (în lume actualmente este promovată ideea că internetul este un serviciu la fel de important cum ar fi lumina electrică sau apa curentă), pe folosirea tehnologiilor moderne de informare și comunicare, a instrumentelor Web 2.0, a resurselor electronice etc. Aceste idei au fost promovate consecvent de BNRM, începând cu anul 2010, prin declararea Anului Biblioteca 2.0, și a următorilor ani – Anul Bibliotecarul 2.0, Anul Utilizatorul 2.0 etc. Procesul inovațional are mai multe etape și începe cu studierea activității practice a bibliotecii în scopul identificării necesității inovației. Inovațiile care ar putea rezolva o problemă sau alta sau ar duce la îmbunătățirea serviciilor pentru public pot fi identificate cu ajutorul publicațiilor noi, participării la diverse conferințe, seminare, simpozioane, cunoașterea practicii de activitate a unor biblioteci concrete, vizite de documentare, stagii etc. O etapă importantă este evaluarea inovației. Scopul evaluării este de a determina relevanța și îndeplinirea obiectivelor, eficiența, iar în materie de dezvoltare – eficacitatea, impactul și durabilitatea. O evaluare ar trebui să furnizeze informații credibile și utile. Termenul de evaluare presupune, de asemenea, un proces cât mai sistematic și obiectiv prin care se determină valoarea și scopul unei acțiuni de dezvoltare proiectate, în curs de realizare sau terminate. În baza evaluării se decide oportunitatea implementării inovației în bibliotecă. În ultimii ani au fost instituite câteva mecanisme de măsurare a performanțelor domeniului de cercetare-dezvoltare și a rezultatelor acesteia. Măsurarea cantitativă a rezultatelor este completată cu evaluări calitative, bazate pe indicatorii de performanță, precum și publicațiile în reviste internaționale, citări, punerea în aplicare a rezultatelor cercetării etc. Dar, fiindcă numărul publicațiilor este redus, corespunzător este redusă și vizibilitatea activității de cercetare. Obiectivele generale ale *Strategiei de*

cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020 prevăd (24): dezvoltarea capacităților umane, instituționale și de infrastructură; definirea și managementul priorităților de cercetare; dialogul continuu între știință și societate, diseminarea cunoștințelor și implementarea în practică a rezultatelor cercetării; internaționalizarea cercetării, integrarea în spațiul european de cercetare și creșterea vizibilității internaționale; guvernarea domeniului cercetării-dezvoltării în baza unui model consensual de administrare, orientat spre performanță și excelență.

O analiză sumară demonstrează că acestea sunt specifice și domeniului biblioteconomic, respectiv sarcinilor de perspectivă ale BNRM pe acest segment. Realizarea acestor obiective rămâne prerogativa viitorului. Cercetarea în câmpul biblioteconomic trebuie să-și găsească un loc bine definit în programele din cadrul sistemului de formare profesională continuă. Este un domeniu care urmează a fi pus la punct, începând cu formarea personalului, fapt fără de care lucrurile nu pot fi schimbate.

Pe realizarea acestor probleme se va concentra și Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării. În Profilul metodologic al BNRM, un loc bine definit revine asistenței de specialitate pe diferite componente ale organizării, funcționării și modernizării bibliotecilor. Asistența metodologică și de specialitate are ca scop sporirea eficienței și a calității activității bibliotecilor țării și are la bază trei verigi importante, intermediare între politica statului în domeniu și sistemul național de biblioteci – bibliotecile naționale, centre biblioteconomice de nivel național, bibliotecile departamentale – centre biblioteconomice de nivel departamental și bibliotecile raionale/municipale/orășenești – centre biblioteconomice de nivel teritorial. În anii care au trecut de la descentralizarea rețelelor de biblioteci publice, bibliotecile-centre biblioteconomice de nivel teritorial, respectiv municipal și raional, impuse de împrejurări, au operat reduceri masive de personal. Au fost reduși, ca regulă, specialiștii din sectoarele unde se considera eronat că este mai puțin afectată activitatea generală a instituției. Pe termen scurt, au fost salvate niște finanțe și sectoare mai înguste, pe termen lung, au fost practic trecute pe linie moartă bibliotecile publice din mediul rural, care constituie peste 80%

din totalul de biblioteci publice. Influența centrelor biblioteconomice teritoriale aproape că nu se simte în bibliotecile comunale/sătești. Din tot spectrul de probleme care constituie responsabilitatea bibliotecilor-centre biblioteconomice de nivel teritorial – asistență de specialitate, activitatea inovațională, promovarea formelor și metodelor noi de activitate, formarea profesională continuă etc. – au rămas numai seminarele bibliotecarilor, organizate din ce în ce mai rar, doar o dată în trimestru. Activitatea metodologică și de specialitate este cea mai complicată și mai complexă din tot spectrul biblioteconomic. Se presupune ca bibliotecarii responsabili de această activitate să cunoască toate particularitățile domeniului biblioteconomie și științele informării. Aceștia trebuie să aibă un spectru larg de cunoștințe privind tradițiile și prezentul domeniului, să cunoască tendințele de dezvoltare, experiența avansată, să cunoască metodologia activității de cercetare, să muncească permanent în vederea dezvoltării unor competențe și abilități noi, să fie dispuși să învețe și să-și dezvolte competențele pe tot parcursul vieții. Suplimentar acestora, specialiștii responsabili de activitatea metodologică trebuie să fie și buni organizatori. Bibliotecarii antrenați în activitatea metodologică trebuie să aibă studii superioare de specialitate, să cunoască limbi străine de circulație internațională, să fie dispuși să ajute bibliotecarii. Pentru această gamă de responsabilități, metodistul are nevoie de un șir larg de aptitudini intelectuale, de competențe personale și interpersonale. Asistența metodologică și de specialitate în cadrul BNRM este responsabilitatea Serviciului Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării, din structura BNRM, dar, în realizarea acestei funcții, sunt (sau ar trebui să fie) implicați toți profesioniștii din managementul superior al bibliotecii. Asigurarea metodologică eficientă a activității bibliotecare are o importanță deosebită pentru dezvoltarea bibliotecilor, astfel, aceasta a fost orientată spre dezvoltarea și perfecționarea activității bibliotecare, asimilarea și implementarea inovațiilor, introducerea în practică a unor forme și metode noi, avansate, de activitate, formarea profesională continuă a bibliotecarilor. În ultimii ani, activitatea metodologică a fost concepută în așa fel încât să nu torpileze inițiativa și creativitatea bibliotecarilor, dar să contribuie la stimularea acestora. Bibliotecarii responsabili de activitatea metodologică au fost orientați să-i asiste pe

colegii din rețea în procesul de căutare și asimilare a inovațiilor bibliotecare. Recomandările metodiștilor, mai ales în ultimii ani, n-au purtat un caracter de obligativitate. Ele reprezintă doar niște sfaturi, propuneri, idei, iar bibliotecarii decid dacă le acceptă și le utilizează și care dintre ele corespund mai mult necesităților bibliotecii concrete. Tendința de a reglementa activitatea bibliotecilor poate duce la pierderea inițiativei creative a bibliotecarului, la renunțarea la abilitatea de a lua decizii independente, experiență prin care bibliotecile țării deja au trecut în anii de până la descentralizare.

Rostul bibliotecarului responsabil de activitatea metodologică este de a descoperi operativ neajunsurile și problemele cu care se confruntă bibliotecarii din rețea, de a găsi soluții și de a oferi în timp util ajutorul metodologic și consultativ necesar pentru rezolvarea problemelor depistate. Anume acest segment de activitate a avut cel mai mult de suferit în ultimii ani ca urmare a înțelegerii eronate a divizării responsabilităților între bibliotecile-centre biblioteconomice de nivel național și a centrelor biblioteconomice teritoriale. În raport cu rețeaua de biblioteci publice, BNRM axează asistența metodologică pe activitatea analitică care, la rândul ei, se bazează pe analiza dinamicii activității. Monitoringul metodologic are ca scop, în primul rând, studierea schimbărilor în activitatea bibliotecară. În baza acestor schimbări sunt efectuate recomandările metodologice cu țintă spre îmbunătățirea activității sau lichidarea lacunelor depistate. Monitoringul metodologic, practicat în ultimii ani de BNRM, are în vizor, de asemenea, dinamica indicatorilor privind activitatea bibliotecilor, schimbările în domeniul resurselor umane, depistarea, evaluarea, testarea și promovarea inovațiilor. Activitatea consultativă și practică se face atât în baza analizei activității bibliotecare, cât și în baza demersurilor bibliotecarilor, având teme și probleme concrete. O importanță deosebită are promovarea activității inovaționale, care include căutarea, depistarea, selectarea, evaluarea inovațiilor și adaptarea acestora la condițiile de activitate ale bibliotecii concrete. În cazurile în care se impun niște schimbări, iar soluții de gata nu există, sunt elaborate și propuse soluții proprii, care ar putea contribui la sporirea eficienței și calității activității bibliotecare. Monitorizarea dinamicii indicatorilor oferă posibilitatea evaluării activității bibliotecare și, în baza acesteia, elaborarea recomandărilor

privind îmbunătățirea situației. Datele necesare sunt extrase din documente, precum programe și rapoarte de activitate, informații, materiale ale diferitor activități, publicații etc. Dar cea mai eficientă metodă este vizitarea bibliotecii și studierea stării de lucruri la fața locului. După descentralizare, acest segment a avut cel mai mult de suferit. Aici este marea problemă atât a bibliotecilor-centre biblioteconomice naționale, cât și, mai ales, a centrelor biblioteconomice teritoriale, care răspund de bibliotecile publice comunale și sătești. Toate informațiile despre activitatea bibliotecii sunt cumulate și păstrate în format tradițional sau electronic, alături de formularele statistice primare, rapoartele de activitate, fișierul personalului, fișierul inovațiilor etc. Aceste responsabilități constituie esența activității metodologice a bibliotecilor-centre biblioteconomice de nivel teritorial. Bibliotecile-centre metodologice au responsabilitatea depistării inovațiilor de succes și diseminării informațiilor despre acestea în rețeaua de biblioteci, precum și acordarea ajutorului practic în implementarea inovațiilor, respectiv a serviciilor noi. Activitatea inovațională este foarte importantă, mai ales în condițiile dinamizării vieții bibliotecare, impulsionată de implementarea tehnologiilor moderne în activitatea bibliotecară. Inovațiile sunt rezultatul explorării creativității bibliotecarilor, dar depind și de abilitățile acestora de a căuta, evalua și adapta la condițiile bibliotecii inovațiile testate cu succes de alte biblioteci. Inovațiile din ultimii ani se bazează în special pe explorarea realizărilor domeniului tehnologii informaționale și a domeniilor adiacente. Instrumentele Web 2.0, blogurile, rețelele de socializare au făcut o adevărată revoluție în diseminarea informațiilor și conținuturilor specifice domeniului biblioteconomie și științe ale informării. Informațiile despre ideile, serviciile inovaționale sunt diseminate și pot fi depistate prin participarea la diverse întruniri de specialitate, studierea resurselor, atât a celor tradiționale, cât și a celor electronice, înscrierea și participarea activă în diverse grupuri pe interese online, abonarea la fluxuri de informații (RSS), urmărirea postărilor de pe diverse instrumente profesionale Web 2.0. Odată depistată, o inovație, un serviciu nou trebuie evaluate în baza următoarelor criterii: avantajele și eficiența în comparație cu practica tradițională, accesibilitatea pentru bibliotecarii din rețea, corespunderea condițiilor concrete de activitate. Toate inovațiile trebuie să treacă mai întâi de

„conservatismul” bibliotecarilor, care cu greu acceptă ieșirea din „zona de confort” și care, prin tradiție, au tendința de a opune rezistență schimbărilor. Bibliotecarii responsabili de asistența metodologică au un rol foarte important în schimbarea mentalității și atitudinilor bibliotecarilor. Un serviciu nou va fi implementat mai ușor, dacă bibliotecarul va înțelege din start necesitatea și valoarea acestuia. Ca regulă, o inovație este experimentată în baza unei biblioteci și, în dependență de rezultatele evaluării, este propusă spre implementare în activitatea celorlalte biblioteci din rețea. În cazul inovațiilor, de cele mai multe ori, metodiștii sunt și inițiatori, și „avocați”, și executanți. Un loc aparte în asigurarea metodologică practică de BNRM revine funcției de informare în scopul diseminării operative a realizărilor și tendințelor de dezvoltare a profesiei, noutăților și experiențelor avansate în domeniu. Biblioteca modernă este foarte dinamică. Fluxul informațional se schimbă atât de rapid, încât până și cel mai harnic și bine intenționat bibliotecar reușește cu greu să facă față situației și să fie la curent cu tot ce apare nou în domeniu și, respectiv, cu noutățile care ar putea fi de folos utilizatorilor din aria de servire. Tehnologiile de informare și comunicare acaparează tot mai mult spațiu în biblioteci, în instituții adiacente și pretutindeni în comunități și solicită implicarea în forță a bibliotecarului. Odată cu modernizarea tehnologiilor de informare și comunicare, cu extinderea aplicațiilor Web 2.0, s-au multiplicat și oportunitățile de formare profesională continuă. BNRM profită din plin de posibilitățile oferite de tehnologiile moderne. Dovadă este șirul de bloguri și conturi pe rețelele de socializare, menționate anterior. Informația și cunoștințele profesionale nu mai sunt disponibile numai pentru bibliotecarii din centru, care au mai multe posibilități de a participa la diverse metode de formare profesională continuă: cursuri, conferințe, simpozioane, seminare, întruniri, ateliere profesionale și altele – toate deosebit de importante pentru învățarea pe tot parcursul vieții și, respectiv, dezvoltarea competențelor personale, interpersonale și profesionale. Odată cu extinderea internetului, circulația informației de specialitate și a cunoștințelor este mult mai rapidă și intensă decât era anterior. Bibliotecarii, indiferent de poziția lor geografică, nu se mai pot considera izolați. Pagina web a BNRM, care prezintă majoritatea publicațiilor de specialitate în format online, documentele plasate

pe diverse site-uri și rețele de socializare, în special pe SlideShare, Facebook, Flickr, YouTube etc., fac informația de specialitate mai accesibilă pentru orice persoană care are în față un computer conectat la internet. Prin aceste instrumente noi, bibliotecarii responsabili de activitatea metodologică pot rezolva un spectru mult mai larg de probleme și pentru mult mai mulți beneficiari. Deja putem afirma că BNRM oferă informații și conținuturi de specialitate 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână. Sunt conținuturi formate și prin exploatarea inteligenței colective care reprezintă esența Bibliotecii 2.0. Există posibilități nelimitate de a folosi inteligența colectivă pentru îmbogățirea reciprocă, pentru a împărtăși comunității profesionale ideile de care ar putea beneficia bibliotecarii, bibliotecile și utilizatorii. Conferințele, cursurile online, care deja de mai multă vreme, în mai multe țări reprezintă baza formării profesionale continue, oferă posibilitatea de a vedea răspunsurile la întrebările tuturor celor implicați în procesul de învățare. Până a pune la punct și la noi aceste metode, noi folosim oportunitățile oferite de aplicațiile Web 2.0, accesibile acum, comentariile, feedbackul etc., pentru a propune idei, a exprima păreri, a disemina informații, conținuturi și cunoștințe, respectiv, pentru a comunica cu comunitatea profesională și a interacționa cu SNB.

Referințe bibliografice

1. 2016 top trends in academic libraries. A review of the trends and issues affecting academic libraries in higher education. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: <http://crln.acrl.org/content/77/6/274.full%20>
2. Biblioteca model. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.nklibrary.kz/biblioteki-oblasti/modelnyeselskie-biblioteki/privolnaja-selskaja-biblioteka-raiona-imeni-gabita-musrepova.html>
3. Bibliotecile publice și accesul la informație în Republica Moldova: sondaj național. [Accesat 20 aprilie 2017]. Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/2011/07/06/bibliotecile-publice-si-accesul-la-informatie-in-republica-moldova-sondaj-national/>
4. CADRUL METODOLOGIC pentru evaluarea proiectelor și programelor de cercetare-dezvoltare în Republica Moldova. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: http://idsi.md/files/Cadrul_metodologic_Glosar_fi_nal.pdf
5. Cercetare și inovare. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: http://usm.md/?page_id=74&lang=ro
6. Codul cu privire la știință și inovare în Republica Moldova: nr. 259 din

- 15.07.2004. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=286236>
7. Competențe de bază în biblioteconomie. Recomandări ALA. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdbclub/ala-competente-traducere>
8. CONSTANTINESCU, Nicolae. Noul cadru de acțiune privind Accesul Deschis în România. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.kosson.ro/acces-deschis/51-cronica-oa/946-noul-cadru-de-actiune-acces-deschis2014-strategia-cdi-si-ogp>
9. Criterii de normare a resurselor umane în bibliotecile publice. Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor publice. Aprobat prin ordinul Ministerului Culturii al Republicii Moldova nr. 283 din 25.09.2003. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: www.bnrm.md/club
10. Glossary of Key Terms in Evaluation and Results Based Management. [Accesat 20 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.oecd.org/fr/cad/evaluation/glossaryofkeytermsinevaluationandresultsbasedmanagement.htm>
11. Instruirea și dezvoltarea personalului. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdbclub/instruirea-i-dezvoltarea-personalului-competente>
12. Libraries building communities. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: http://www2.slv.vic.gov.au/pdfs/aboutus/publications/lbc_execsumm.pdf
13. Library Services in the Digital Age. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://libraries.pewinternet.org/2013/01/22/library-services>
14. Managementul proiectelor. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.edecon.ro/carte/126/managementul-proiectelor-glosar-editia-i-asociatia-project-management-romania/>
15. Osoianu, Vera, Dmitric, Ecaterina. Statistica ca vector de imagine. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdbclub/statistica>
16. Osoianu, Vera. Bibliotecile publice din Republica Moldova: dinamica activității 2008-2012. In: *Biblioteca*. 2014, nr. 4, pp. 101-110. ISSN 1220-3386. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/bibliotecipublice/comunicare-ab-2012>
17. Percepțiile utilizatorilor privind beneficiile TIC în bibliotecile publice din România. [Accesat 20 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdbclub/studiul-pan-european-asupra-bibliotecilor-publice-romania-ro1>
18. Raportul Acces la informație prin bibliotecile publice din Republica Moldova. [Accesat 21 aprilie 2017]. Disponibil: http://www.novateca.md/images/files/Raport_irex_PRINT_ro.pdf
19. Regulament privind activitatea metodologică în cadrul sistemului național de biblioteci din Republica Moldova. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil:

http://cbn.mc.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Regulament_activitatea_metodologica_SNB_aprobat_MC.pdf

20. Repertoriul de lucrări, publicații și activități științifice pe anii 2014-2015. Cercetare și Dezvoltare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/VasilicaVictoria/repertoriu-de-lucrari-pe-anii-2014-2015?qid=5b277a73-e5b0-4d48-967b->

21. Serviciile bibliotecilor publice în percepția cetățenilor. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdbclub/serviciile-bibliotecilor-publice-n-perceptia-cetenilor>

22. STOICA, Ion. Numai cercetarea contează. [Accesat 17 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/6-stoica.pdf>

23. STOICA, Ion. Numai cercetarea salvează. Constanța: Ex Ponto, 2013. 179 p. [Accesat 18 aprilie 2017]. Disponibil: <http://ebooks.unibuc.ro/StiinteCOM/biblioteconomie/1.htm>

24. Strategia cercetării-dezvoltării a Republicii Moldova până în 2020: Proiect. [Accesat 21 aprilie 2017]. Disponibil: [http://asm.md/galerie/144013476-Strategia-cap-1\(1\).pdf](http://asm.md/galerie/144013476-Strategia-cap-1(1).pdf)The IFLA trends report. [Accesat 20 aprilie 2017]. Disponibil: <https://trends.ifla.org/>

25. The IFLA trends report. [Accesat 20 aprilie 2017]. Disponibil: <http://trends.ifla.org/>

26. The library of the future. [Accesat 19 aprilie 2017]. Disponibil: <http://www.artscouncil.org.uk/what-we-do/supporting-libraries/library-of-the-future>

(Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016), Chișinău, 2017, p. 100-112)

PARADIGMA BIBLIOTECII ÎN „NOUA REALITATE/ NORMALITATE” SAU BIBLIOTECA LA VIITORUL PREZENT

Vera OSOIANU

Rezumat: *Articolul oglindește impactul situației epidemiologice asupra activității bibliotecilor publice. Sunt identificate orientările pe termen scurt și lung în scopul depășirii situației de criză.*

Cuvinte-cheie: *biblioteca în condiții de criză, management de bibliotecă, creativitate.*

Abstract: *The article reflects the impact of the epidemiological situation on the activity of public libraries. Short-term and long-term guidelines are identified in order to overcome the crisis situation.*

Keywords: *library in crisis conditions, library management, creativity.*

Internetul ca dovadă a expresiei unei instituții pe timp de pandemie

În anii când internetul își începea falnică ascensiune, ocupând tot mai mult teren în mai toate domeniile de activitate, era promovată foarte insistent ideea că, în era informației, a internetului și a cunoștințelor, „a nu fi prezent în internet” este echivalent cu „a nu exista în general”.

Pandemia COVID-19, calificată ca unul dintre cele mai perturbatoare evenimente globale din istoria recentă, care a zguduit din temelii întreaga lume, subjugând țări și continente, demonstrează cu prisosință acest adevăr. Izolarea fizică și socială a impulsionat brutal apropierea virtuală și a împins lumea în adâncul viitorului pentru care nimeni nu era pregătit. Toate activitățile care necesită interacțiunea umană au fost grav afectate de condițiile impuse de pandemie. Așa se face că marii producători de valori culturale (de rând cu toți ceilalți) își largesc nișa în spațiul virtual, pentru a-și demonstra vitalitatea și puterea de rezistență. Tururi virtuale, expoziții, concerte, spectacole, meciuri, diverse resurse și conținuturi, informații etc., cu închiderea fizică a instituțiilor, au invadat „prima casă” unde marii producători de valori s-au refugiat pentru a se salva și a supraviețui. În zilele de izolare fizică și socială, în unele regiuni din Marea Britanie, de exemplu, numărul abonamentelor la colecțiile digitale a crescut cu 77%. Pretutindeni au crescut vânzările online de carte. Cărțile în format electronic

și audio sunt din ce în ce mai solicitate. În Biblioteca de Stat a Rusiei, dacă anterior biblioteca electronică înregistra zilnic 3 000 de vizitatori, pe timp de pandemie înregistra 65 000 de vizitatori. Industria cărții s-a pomenit în mare pericol, situație semnalată de reprezentanții domeniului. Au reapărut cu și mai mare intensitate discuțiile despre raporturile dintre cartea tipărită și cartea electronică.

Este evident că tehnologiile au jucat un rol enorm în depășirea crizei, au permis lumii să rămână conectată. Limitarea contactului interpersonal a crescut aderența la mediul virtual, la conexiunile tip online. Pentru multă lume internetul a fost unica fereastră spre lume. Un exemplu elocvent în acest sens este aplicația Zoom, care permite întâlniri video și audio online, la care pot participa până la 100 de persoane. Dacă în decembrie 2019 Zoom avea 10 milioane de utilizatori, în mai 2020 avea aproximativ 200 de milioane.

Unicul moment care trebuie menționat în acest context este relația dintre comunicare și cunoștințe și faptul că tehnologiile sunt și vor rămâne mijloace de comunicare și de transmitere a informațiilor și a cunoștințelor. Cunoștințele sunt altceva, sunt rezultatul unei munci, a unei cercetări la care se ajunge cu multă muncă și mare greutate.

Toată metamorfoza care s-a produs în primele luni ale anului 2020 este dovada că în mediul biblioteconomic se poate vorbi despre o nouă paradigmă pentru îmbunătățirea relațiilor cu utilizatorii virtuali în bibliotecă și pentru serviciile de informare și o nouă identitate pentru biblioteca publică.

Ce a contat cu adevărat în perioada de „închidere a lumii”?

Pandemia a demonstrat că în această criză, mai ales în prima etapă a ei, esențiale au fost: alimentele, apa, sănătatea și informația. Când este vorba de informație și informare, domeniul biblioteconomie și științe ale informării intră pe teren propriu. Cu informația, biblioteca are cele mai strânse și durabile legături. Aici, bibliotecarii sunt experții, lucru recunoscut de alte domenii. Probabil că nu în zadar se discută despre faptul că dacă internetului îi lipsește ceva cu adevărat și aceasta este expertiza bibliotecarilor care știu cum să organizeze informația ca să poată fi găsită cu ușurință și transformată în cunoștințe.

Pe parcursul pandemiei, s-a demonstrat că cea mai bună cale de prevenire a transmiterii virusului COVID-19 este de a cunoaște informația generală despre el, cum se manifestă și căile de răspândire.

Iar cea mai veridică informație a fost și rămâne a fi cea furnizată de Organizația Mondială a Sănătății și autoritățile naționale responsabile de lupta cu răspândirea virusului. Deși trebuie de menționat că și aici au fost informații contradictorii.

Toată arhitectura biblioteconomică din ultimele decenii are la fundament dezideratul bibliotecii și a bibliotecarului de a fi acolo unde este utilizatorul real și cel potențial. Acest deziderat trebuie să fie axa activității și în vremuri de liniște totală și pe timpuri de turbulențe sociale majore. În timp de pandemie, utilizatorii reali și potențiali au fost izolați la domiciliu. Unii, cei mai norocoși, au putut evada din izolare grație internetului. Alții au rămas izolați de lume, trecând mult mai greu perioada de distanțare fizică și socială. Poate pentru prima dată s-au văzut pe viu efectele dezastruoase ale inegalității digitale despre care se vorbește de mai multă vreme.

Într-un interviu pentru postul de televiziune Moldova 1, din 19 mai 2020, ministrul educației, culturii și cercetării, dl Igor Șarov, menționa că, pe perioada crizei pandemice, s-a descoperit că aproximativ 20 000 de elevi și 3 000 de cadre didactice din întreaga țară nu dispun de calculatoare sau acces la internet la domiciliu. Avem cel mai convingător exemplu al inegalității digitale. Situația aceasta a afectat greu sistemul de învățământ.

În același interviu, ministrul educației, culturii și cercetării menționa că printre problemele identificate în această perioadă în topul listei se situează: lipsa/insuficiența tehnologiilor, insuficiența competențelor de utilizate a TIC și lipsa sau viteza mică a internetului. Toate aceste probleme trebuie transformate în sarcini și apoi realizări.

De menționat că aceste probleme s-au dovedit specifice și altor domenii de activitate. În linii mari, aceste probleme sunt caracteristice și domeniului biblioteconomie și științe ale informării. Cât de pregătite au fost bibliotecile pentru a înfrunta turbulențele produse de pandemie? Cifrele provoacă o dezolare totală. Din 2 674 de biblioteci publice, cât numără Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova, doar 144, sau 5,4%, au site-uri sau bloguri. Un pic mai bună este situația în cadrul rețelei de biblioteci publice teritoriale, unde, din 1 326 de biblioteci, site-uri și bloguri dețin 114, sau 8,55%. Evident că nu se poate de cerut nimic de la bibliotecile (peste 1 000) care nu dețin tehnologii și acces la internet. Însă partea îngrijorătoare a problemei

este că din cele 1 621 de biblioteci care dispun de acces la internet, doar 2% dețin pagini web și 7% dețin bloguri.

Câte biblioteci au o bază de date cu datele de contact ale utilizatorilor, pentru a comunica cu aceștia online? Cum au ajuns bibliotecile la ei pe timpul izolării? Aici este problema! și aceasta este uriașă. Gravitatea se amplifică și prin faptul că este foarte probabil că ceea ce au reușit bibliotecile să facă, de la distanță, în aceste zilele de izolare forțată va constitui axa activității bibliotecii pe termen scurt și poate chiar pe termen mediu.

Odată cu închiderea bibliotecilor ca spații fizice, bibliotecarii din diverse țări au investit mai mult în dezvoltarea profesională, în special în însușirea aplicațiilor noi, recomandate pentru instruirea online. Serviciile practicate în timpul pandemiei au inclus (fără a se limita la): bibliotecile digitale, resursele electronice, Wi-Fi accesibil din exteriorul bibliotecilor, referințe prin telefon, livrare de cărți la domiciliu, confecționare de măști, confecționare de viziere la imprimantă 3D, împrumutul mașinilor de cusut, împrumuturi de gadgeturi, referințe virtuale, lecturi virtuale, ora poveștilor virtuale, cluburi virtuale de lectură etc. Deși fizic bibliotecile au fost închise, bibliotecarii au găsit căi virtuale de a ajunge la utilizatori/de a rămâne deschise.

Dar va trebui să recunoaștem faptul că pandemia și condițiile de distanțare fizică și socială au făcut praf din toate conceptele importante, la afirmarea cărora comunitatea bibliotecară a muncit decenii la rând: biblioteca – centru de socializare, biblioteca – „a treia casă”, biblioteca – centru tehnologic etc.

Agenda domeniului biblioteconomie și științe ale informării „de după deschiderea lumii”

Potrivit deciziei Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică, la propunerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, începând cu 1 iunie 2020, după mai bine de două luni de „stand by”, bibliotecile și-au reluat activitatea fără organizarea evenimentelor culturale în masă, asigurând respectarea următoarelor măsuri: respectarea distanței fizice; limitarea numărului de persoane; amplasarea locurilor de lectură respectând distanța de 2 metri între ele; asigurarea personalului cu echipament de protecție; verificarea temperaturii fiecărui vizitator la intrare; asigurarea cu soluții dezinfectante la intrare; asigurarea aerisirii și dezinfecției suprafețelor la fiecare 2 ore (<https://>

bit.ly/2zkdKl6).

Deciziile de redeschidere a bibliotecilor și altor instituții de cultură diferă de la țară la țară. În Regatul Unit, bibliotecile se vor deschide cu începere de la 5 iulie 2020. Într-un interviu pentru „Gazeta de Cluj” din 19 mai 2020, președintele Academiei Române, Ioan Aurel Pop, le cerea guvernanților redeschiderea activităților culturale, specificând că un popor nu poate trăi fără cultură. „E timpul să dăm drumul la cultură. Artiștii au fost prolifici în această perioadă, au avut timp și au creat. Un popor nu poate trăi fără cultură, din secolul 20, de când s-au extins aceste activități. O lansare de carte poate fi făcută. Trebuie liberalizat accesul la bibliotecile clasice, cu păstrarea distanțării, cu instruirea bibliotecarilor. Dacă vorbim de malluri și magazine alimentare, absolut necesare, trebuie să ne gândim că și hrana spirituală e necesară. Trebuie găsite soluții pentru toată lumea pentru a pondera lucrurile. Se pot lua măsuri pentru toată lumea. Și în vremuri de război s-a apelat la cultură. Artiștii au mers în fața soldaților, s-au ținut spectacole pentru a le crește moralul. Nu putem depăși pandemia dacă ne spun toți mereu că murim, că suntem cu toții în pericol de moarte, avem nevoie de o doză de optimism. Altfel nu putem depăși această pandemie”, a menționat Ioan Aurel Pop. Este recunoașterea importanței culturii și a bibliotecii ca izvor de hrană spirituală pentru un popor. O asemenea apreciere din gura unui academician, președinte al Academiei, este un argument puternic pro bibliotecă.

Lumea fără instituții de cultură nu poate să existe. Poate abia acum importanța acestor instituții s-a conturat cu adevărat în dimensiune reală, iar faptul că multe țări, mai ales țările nordice, au pus problema redeschiderii librăriilor, bibliotecilor, arhivelor printre primele instituții imediat după relaxarea restricțiilor demonstrează acest lucru.

Marea întrebare care se impune este: Ce se va întâmpla după „deschiderea lumii”? În confuzia totală, provocată de pandemie, este complicat de formulat un răspuns valabil pe lungă durată. Însă unele concluzii pe termen scurt deja pot fi formulate.

Toată lumea este conștientă de faptul că totul se va schimba. Cum va arăta schimbarea? Ce formă va avea? Ce se va întâmpla cu biblioteca de după pandemie, cu biblioteca de mâine, cu biblioteca viitorului? Ce va rămâne din Viziunea Globală a Bibliotecii Viitorului asupra căreia comunitatea bibliotecară internațională a lucrat din greu pe parcursul

ultimilor ani? Cum va acționa biblioteca în condițiile în care oamenii sunt tot mai nevoiți să lucreze asupra dezvoltării personale și profesionale în condiții de casă? Ce față va căpăta lumea digitală, care ne-a ajutat să trecem peste greutățile impuse de pandemie? Sunt doar o parte din întrebările care bulversează comunitatea bibliotecară.

Evident că multe lucruri vor reveni la normal, poate chiar cu o mai mare intensitate. Este demonstrat faptul că persoana, văzând conținutul virtual, va dori să vadă originalul. În situația creată, după „marea deschidere”, bibliotecile se pot dezice pe o perioadă de accesul liber la raft, de activitățile în grup și multe altele, dar rămân cele individuale, atât în incintă, cât și la distanță. Reașezarea instituției bibliotecare va dura în timp și nimeni nu poate spune cât. Astăzi foarte clar este doar faptul că în aceste zile se naște o nouă paradigmă a bibliotecii. După pandemie, lumea va învăța să trăiască într-o nouă normalitate/realitate. Sferele de implicare pentru biblioteci vor include: susținerea lecturii; acces la informații, acces la internet, evaluarea informației; combaterea inegalității digitale; ajutor în căutarea unui loc de muncă; ajutor în recalificarea membrilor comunității; ajutor persoanelor care învață online; susținerea priorităților strategice ale comunității; susținerea proceselor democratice precum alegerile etc.; susținerea sănătății și bunăstării.

Concluziile lecțiilor învățate încă urmează a fi făcute și analizate. Cert este că, de acum înainte, se va investi mai mult în: sănătate, educație, știință. În calitate de instituții care oferă valori educaționale secundare, bibliotecile vor crea valori care amplifică și extind învățarea, bunăstarea, competențele.

Aceste deziderate rămân apropiate de ofertele universale ale bibliotecilor, revizuite în anul 2019, și acoperă patru domenii esențiale (identificate de utilizatorii și partenerii bibliotecii) pentru serviciile bibliotecare în secolul XXI: lectură, informație și digital, cultură și creativitate: (creativitatea fiind un aspect nou, inclus în ofertele universale), sănătate și bunăstare (doar sănătate nu este suficientă pentru un domeniu-cheie). Observăm că lectura a fost plasată de utilizatori în topul domeniilor de mare interes pentru ei, iar izolarea din timpul pandemiei a demonstrat că lectura a fost printre pilonii de susținere morală și evadare din singurătate.

Evident este că pe termen scurt: se va renunța la întrunirile profesii-

onale cu un număr mare de persoane; bibliotecile se vor concentra pe activități care nu necesită interacțiunea umană; oamenii vor învăța să păstreze distanța; vor fi explorate noi posibilități de comunicare și instruire la distanță; vor fi folosite tot mai mult instrumentele de educație online; va căpăta o nouă amploare activitatea informațională a bibliotecii, în special activitățile axate pe evaluarea informației și combaterea știrilor false, care s-au dovedit a fi un pericol de moarte – toate extrem de importante în condițiile unui război informațional, când fluxul de informații depășește capacitatea de a le analiza a consumatorilor acestora; va căpăta noi dimensiuni preferința pentru lucrul la distanță, implicit instruirea utilizatorilor în vederea folosirii TIC.

Pe termen lung: va căpăta o nouă dimensiune și amploare activitatea de digitizare și oferirea accesului la valorile patrimoniului cultural scris; se va acorda o atenție sporită activităților de decontaminare a publicațiilor și echipamentelor; se vor face eforturi în vederea punerii la punct a unui sistem de formare profesională continuă de la distanță; se va pune problema elaborării unui sistem de referințe virtuale la nivel de țară după modelele experimentate în alte țări: Referințe virtuale 24/7, QuestionPoint; vor fi examinate posibilitățile creării unui catalog național integrat partajat; vor fi definite mai clar diferențele dintre comunicare și cunoaștere.

În linii mari, bibliotecarii vor fi nevoiți să inoveze permanent și, dacă vor mai exista situații similare acesteia, să fie mai bine pregătiți. Experiența lunilor de izolare socială a conturat mai aprofundat serviciile pe care bibliotecile sunt cele mai indicate să le presteze cetățenilor. Acum, mai mult ca oricând, bibliotecarii trebuie să fie deschiși spre nou, să asimileze tehnologii, aplicații, care în condiții de criză pot fi o mare salvare. Bibliotecile trebuie să îmbunătățească serviciile virtuale și să inoveze în sfera serviciilor noi.

Lecțiile care se impun după această perioadă de turbulențe sunt multe și încă urmează a fi analizate, unele sunt în deplină desfășurare, dar asupra unor învățăminte ne putem concentra eforturile de pe acum:

- activitatea bibliotecii va fi adaptată unui nou comportament social în acord cu drepturile individuale și noile reguli de distanțare fizică;
- prioritatea numărul unu este și va fi protecția personalului și a utilizatorului;

- purtatul măștii în spațiile publice va deveni un mod de viață;
- va deveni o normă adoptarea informată și rațională a măsurilor de igienă personală în scopul de protecție individuală și comunitară, în egală măsură;
- bibliotecile vor disemina informații despre măsurile de prevenire și protecție socială a populației, promova necesitatea schimbărilor habituale – obiceiuri cotidiene, deprinderi sanitare, implementa tehnici și tehnologii moderne;
- rolul și rostul familiei este/va fi unul esențial.

Pentru realizarea acestor obiective, biblioteca va avea grijă de minimalizarea contactului dintre utilizator și personal, dintre personal și personal, dintre personal și materiale. Toate serviciile virtuale vor fi centrate pe necesitățile membrilor comunității și vor continua să demonstreze că bibliotecile sunt despre comunități, nu doar despre lucruri pe care le pot realiza, împrumuta.

Se conturează o nouă identitate pentru biblioteca publică – una coerentă și ambițioasă, de unde nu vor lipsi deziderate precum „...să informeze, să instruiască și să ajute la organizarea timpului liber al populației...”, iar misiunea bibliotecii va avea ca țintă bunăstarea, educația, progresul/dezvoltarea membrilor comunității.

Recomandările organelor decizionale guvernamentale cu privire la Coronavirus se schimbă rapid. Datele științifice demonstrează că șansele de a fi infectat cu virusul care rămâne pe suprafețe mult timp sunt mai mici decât cele cauzate de contactul uman. Această constatare este un indiciu pentru stabilirea carantinei cărților și altor resurse de bibliotecă. Procedurile și protocoalele pe acest segment trebuie să fie solide. O serie de agenții din SUA, printre care OCLC, IMLS, și-au propus realizarea proiectului de cercetare Reopening Archives, Libraries and Museums (REALM) Information Hub: A COVID Research Project. Datele furnizate de acest proiect de cercetare vor putea fi utilizate pentru argumentarea deciziilor bazate pe dovezi despre operațiuni, politici și fluxuri de activități.

Este evident că proiectele de viitor ale omenirii, anunțate de savantul israelian Yuval Harari, – nemurire, fericire și îndumnezeire – vor trebui să mai aștepte.

(*Magazin bibliologic*, 2020, nr. 3/4, p. 37-41)

PERMANENȚE ȘI PRIORITĂȚI ÎN ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR

Vera OSOIANU

Rezumat: *Prioritățile naționale ale Anului Biblioteconomic 2020 sunt identificate în urma unei radiografieri a situației actuale și a tendințelor de dezvoltare la nivel internațional. O trecere în revistă a documentelor recent aprobate la nivel internațional și a literaturii de specialitate din diverse țări demonstrează că țările occidentale încearcă să reformeze activitatea bibliotecilor publice, scoțând în prim-plan activitățile cu tentă socială, culturală și de loisir. Autorul reliefează și tendința generală a dezvoltării bibliotecilor publice – de a oferi servicii moderne sau modernizate ca supliment la preocupările constante de promovare a informației, cărții și lecturii.*

Cuvinte-cheie: *Anul Biblioteconomic 2020, priorități naționale, acces la informație.*

Abstract: *The national priorities of the Library Year 2020 identify due to “radiography” of current situation and international development trends. Study of recently approved international documents and literature from abroad shows that Western countries try to improve the activity of public libraries by focusing on social, cultural and leisure activities. The author highlights the general tendency of public libraries development, which is to offer modern or modernized services to supply their constant promotion of information, books and reading.*

Keywords: *Library Year 2020, national priorities, access to information*

Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci, care, de regulă, își desfășoară lucrările la final de an, trasează prioritățile de activitate pentru anul ce urmează. Evident că nu putem vorbi despre prioritățile naționale fără a face o radiografiere a situației actuale și a tendințelor de dezvoltare la nivel internațional. O trecere în revistă a documentelor recent aprobate la nivel internațional și a literaturii de specialitate din diverse țări demonstrează că țările occidentale încearcă să reformeze activitatea bibliotecilor publice, scoțând în prim-plan activitățile cu tentă socială, culturală și de loisir.

În acest sens, tendința generală a bibliotecilor publice este de a oferi servicii moderne sau modernizate ca supliment la preocupările constante de promovare a informației, cărții și lecturii. Pentru a servi mai bine comunitățile și a atrage noi utilizatori, bibliotecile:

- angajează lucrători sociali;
- inițiază proiecte de preservare a istoriei, culturii și genealogiei;
- se impun ca și catalizatori ai comunității locale;
- oferă spații sigure pentru cetățeni în varii scopuri;
- oferă servicii mobile pentru persoane cu diverse deficiențe;
- ajută imigranții să-și perfecteze acte, să obțină cetățenie etc.

Conferința IFLA 2020, care își va desfășura lucrările la Dublin, Irlanda, între 15-21 august 2020, va avea genericul: *A inspira. A se angaja. A permite. A conecta.* Aceste deziderate oglindesc toată gama de servicii și activități menite să țină biblioteca în vizorul utilizatorilor, dar și al decidenților. Un document deosebit de important, fără de care stabilirea priorităților anului 2020 este de neconceput, este **Strategia IFLA 2019-2024**, aprobată la Congresul IFLA 2019 (5). Strategia IFLA este o foaie de parcurs pentru viitorii cinci ani. Acest document reprezintă o etapă importantă în activitatea IFLA, de la inițierea discuțiilor în cadrul proiectului de elaborare a Viziunii Globale privind Viitorul Bibliotecii, lansat în martie 2017, la Strategia acțiunilor. Este rezultatul unui proces unic incluziv – elaborarea Viziunii Globale IFLA (4).

Prin implicarea a zeci de mii de profesioniști din domeniul biblioteconomiei și științelor informării din peste 190 de țări într-o conversație despre atuurile și oportunitățile domeniului, Viziunea Globală a furnizat energia și a reprezentat calea pentru această strategie.

IFLA a elaborat documentul bazându-se și pe o evaluare a punctelor forte existente ale IFLA și a angajamentului său pentru obiectivele ONU pentru dezvoltarea durabilă.

Direcțiile strategice IFLA 2019-2024 evidențiază patru domenii de interes în îndeplinirea misiunii IFLA:

- 1) consolidarea vocii globale a bibliotecilor;
- 2) inspirarea și îmbunătățirea practicii profesionale;
- 3) conectarea și consolidarea domeniului;
- 4) optimizarea organizației.

În fiecare direcție strategică, patru inițiative cheie oferă un cadru în jurul căruia pot fi dezvoltate acțiuni pentru consolidarea domeniului și pentru realizarea viziunii IFLA – un domeniu puternic și unit, care susține societăți alfabetizate, informate și participative. Potrivit strategiei, misiunea IFLA este de a inspira, a se angaja, a permite, a conecta.

Un alt document, izvor pentru inovare și creativitate, este *Banca de idei IFLA* <https://ideas.ifla.org/>. *Banca* este o platformă unică de idei inspiratoare pentru un domeniu de bibliotecă puternic și unit și reprezintă viziunea colectivă privind viitorul bibliotecilor din toată lumea. Este produsul proiectului Viziunea Globală privind Viitorul Bibliotecii 2017-2018, care a adus pe aceeași platformă de discuții peste 30 000 de persoane din 190 de țări membre ale Națiunilor Unite, care au distribuit peste 8 500 de idei vizând bibliotecile. Banca depozitează mii de idei distribuite de bibliotecari din întreaga lume, de la advocacy și necesități sociale la tehnologii și digital, schimbarea comportamentului și dezvoltarea liderilor tineri etc. Ideile pot inspira bibliotecarii la schimbarea comunității, oferirea serviciilor mai bune, susținerea Agendei ONU 2030. La dezvoltarea *Băncii de idei* poate contribui oricine și oricând, produsul fiind în continuă dezvoltare.

Un document foarte util pentru lumea bibliotecară, în special în vederea dezvoltării serviciilor noi, este raportul *Dezvoltare și acces la informație 2019*, elaborat de IFLA în colaborare cu Grupul Schimbări Tehnologice și Sociale din cadrul Școlii de Informare a Universității Washington (3). Este a doua ediție a raportului, prima fiind elaborată în anul 2017. În prefața raportului, Gloria Perez-Salmeron, președintele IFLA, își exprimă convingerea că, în timp ce viețile oamenilor se consumă tot mai mult online, bibliotecile devin din ce în ce mai vitale ca spații fizice pentru întâlniri, locuri unde cetățenii solicită sfaturi, instituții cu un demers clar de a ajuta comunitățile. Potrivit raportului, rolul informației pentru societate niciodată nu a fost mai important ca în prezent, în special ca sursă vitală pentru inovare și creativitate. A oferi tuturor acces la informație înseamnă a oferi siguranța că fiecare are oportunitate de a învăța, a se dezvolta, a lua decizii mai bune pentru el și pentru cei din jur. Raportul este focusat pe Agenda ONU 2030, iar scopul este de a oferi dovada accesului la informații ca promotor al dezvoltării.

Literatura de specialitate demonstrează că în lumea bibliotecară nu există consens privind viitorul cărții și lecturii și nici al bibliotecii în ansamblu. Discuțiile pe marginea elaborării viziunii globale a bibliotecii au demonstrat că lumea este destul de confuză privind viitorul acestora. O mare parte dintre profesioniștii domeniului și domeniilor adiacente pledează pentru regândirea funcțiilor bibliotecii și reorien-

tarea spre oferirea serviciilor sociale.

Semnatarii *Manifestului Bibliotecii pentru Europa* din anul 2018 – cele mai prestigioase organizații profesionale europene precum EBLI-DA, LIBER, SPARC Europe, Public Libraries 2030 – vor o Europă care:

- garantează că fiecare persoană, în orice moment al vieții sale, este capabilă să învețe, să citească și să se dezvolte prin intermediul bibliotecii (Avem confirmarea lui Ray Bradbury în acest sens care scria: „Eu m-am instruit în bibliotecă. Absolut gratuit”);

- plasează accesul în centrul acțiunilor sale din domeniul culturii, științei și inovației;

- se angajează pe deplin să realizeze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU și să promoveze accesul la informații în cadrul inițiativelor de aderare și dezvoltare.

Ca europeni și susținători ai valorilor europene, de aici trebuie să ne inspirăm. Aceasta este calea de urmat.

Ofertele Universale ale Bibliotecii, elaborate de profesioniștii britanici în anul 2013 și revizuite anual, ultima actualizare fiind cea din 2019, oferă o idee amplă despre serviciile bibliotecilor pe care oamenii le așteaptă de la bibliotecă. Cele patru mari domenii de implicare includ:

- lectura,
- informația și digitalul,
- cultura și creativitatea (creativitatea fiind nou),
- sănătatea și bunăstarea (doar sănătatea nu este suficientă pentru un domeniu-cheie).

De remarcat că de la biblioteca publică utilizatorii așteaptă în continuare un spectru foarte larg de activități.

O abordare nouă pentru biblioteca din spațiul virtual propune David Lee King, expert american și lider mondial în tehnologii informaționale, adoptate de biblioteci. Acesta susține că oferta bibliotecii din spațiul virtual trebuie văzută ca o *filială digitală a bibliotecii*. Potrivit lui D. L. King, filiala digitală este suma totală a prezenței digitale a bibliotecii în web. O asemenea abordare definește serviciile și informațiile pe care biblioteca trebuie să le ofere online. Similaritățile dintre biblioteca fizică și filiala digitală includ: un spațiu de vizitat, ceva de făcut, conținuturi pentru utilizare, personal pentru interacționare.

Ca și anterior, lumea bibliotecară este în expectativa unor *modele de*

dezvoltare. Aici putem porni de la un exemplu foarte concret și evident vehiculat pe larg pe tot parcursul anului 2019 – Biblioteca Oodi, Helsinki, inaugurată la 5 decembrie 2018, care la Congresul IFLA 2019 deja a fost menționată cu premiul în valoare de 5 mii de euro la nominalizarea „Cea mai bună bibliotecă publică nouă din lume”. Biblioteca servește aproximativ 10 mii de utilizatori zilnic, punctul de atracție fiind serviciile sociale gratuite. Oodi dispune de: cinematograful, săli pentru lecții și activități pentru cercurile largi de beneficiari, restaurant, unde se servește gratuit ceai, cafea și se permite ca persoanele să vină cu produsele proprii; ateliere de cusut, ateliere tehnice etc.; studio de înregistrări audio, spații pentru jocuri; sală de lectură cu peste 100 000 de exemplare de cărți în 17 limbi, dintre care 70% în acces liber. În afară de cărți, aici pot fi împrumutate diferite instrumente muzicale, echipamente sportive etc.

Creată prin consultarea maselor largi de utilizatori activi și potențiali, biblioteca Oodi este considerată prototipul bibliotecii viitorului. De menționat că biblioteca îmbină perfect serviciile moderne și cele tradiționale modernizate.

Evident, Oodi este un model excelent de dezvoltare. Dar... Cine în Republica Moldova poate construi o bibliotecă supermodernă de 89 milioane de euro? Câte biblioteci din Republica Moldova pot construi spații noi, chiar și foarte modeste? Biblioteca din Mălăiești? Este o excepție care întărește regula! Care bibliotecă poate cumpăra imprimante sau scanere 3D, mașini de tăiat cu laser, poate amenaja cafenele, restaurante cum este cazul Oodi? Răspunsul este evident. Și în aceste cazuri ce facem? Ne concentrăm pe instrumentele și posibilitățile pe care le avem. Și nu avem puține. Valorificăm bunurile de care dispunem.

Cele mai mari valori ale bibliotecilor noastre sunt: bibliotecarii, colecțiile, tehnologiile și serviciile bazate pe posibilități reale. Peste 80% din bibliotecile publice teritoriale dispun de calculatoare și acces la internet.

Care sunt valorile domeniului bibliotecar (conform datelor statistice din 2018) ce pot aduce plusvaloare? Infrastructura – 2 690 de biblioteci, dintre care:

- 1 774 (65%) dețin calculatoare;
- 1 566 (58,2%) sunt conectate la internet;
- dispun de potențial intelectual – 4 167 bibliotecari (din personalul total de 4 969);

- unități de păstrare – 86 772 325;
- 6 123 s-au angajat în parteneriate locale, naționale și internaționale.

Mult sau puțin? Fiecare va răspunde diferit, dar cu aceste instrumente trebuie să muncim și în baza lor să identificăm prioritățile. Respectiv, atunci când stabilim prioritățile, trebuie să inventariem posibilitățile și instrumentele disponibile. Funcțiile principale ale bibliotecii, în special cele din articolul 5 din *Legea cu privire la biblioteci*, pot fi realizate chiar și cu acest minim de resurse.

În baza acestora, precum și a tendințelor semnalate de practica internațională, au fost conturate prioritățile pentru activitatea bibliotecilor în anul 2020, respectiv:

- promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare;
- dezvoltarea serviciilor inovative de bibliotecă ca bază pentru dezvoltarea comunităților prin susținerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030;
- dezvoltarea capacităților personalului din biblioteci: învățare orientată, dezvoltare profesională, oportunități pentru rețele;
- amplificarea poziției bibliotecilor ca actori-cheie și facilitatori ai Științei Deschise.

Cum se încadrează Biblioteca Națională în contextul problemelor mari cu care se confruntă comunitatea bibliotecară, îngrijorării tot mai mari la nivel mondial privind starea promovării informației și a lecturii și de ce Forumul Managerilor 2019 a declarat promovarea lecturii prioritate strategică, iar anul 2019 a fost declarat Anul Promovării Lecturii?

Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost mereu și rămâne consecventă în căutarea unor modalități noi, adecvate timpului, de promovare a cărții și lecturii, menite să dinamizeze această activitate, să consolideze eforturile pe acest segment, să sensibilizeze decidenții și să intereseze cercurile largi de cititori reali și potențiali. Mesajul puternic al pledoariilor pro lectură se fundamentează pe importanța lecturii, indiferent de format, în dezvoltarea și devenirea personalității; în schimbarea și modernizarea comunităților și a societății în întregime. Aceste preocupări ale BNRM, care este și centru biblioteconomic național, se răsfrâng nu numai asupra personalului instituției, ci și asupra tuturor bibliotecarilor și profesioniștilor de pe segmentele adiacente. Activitățile care s-au perindat pe parcursul anului 2019 pe acest segment al activității sunt etape noi, ca-

litative, incluzând:

- ediția a II-a a Programului Național *Lectura Central*, 1-30 septembrie;
- conferința **Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare**, 25 septembrie;
- editarea lucrării **Lectura și scările** (avându-i printre autori pe cei mai importanți actori de pe scena promovării cărții și lecturii).

În cercurile largi de utilizatori, bibliotecile încă sunt percepute ca spații confortabile, unde se acordă atenție cărții și lecturii, învățării, culturii, artei, TIC, schimbului de informații, creativității, activităților de organizare a timpului liber.

Promovarea informației, cărții și lecturii, indiferent de format, este una dintre responsabilitățile bibliotecii atribuite prin lege. Ce se întâmplă pe acest segment?

Barometrul Opiniei Publice 2019, făcut public în februarie, stipulează că în Republica Moldova, zilnic:

- citesc ziare 5% dintre respondenți;
- ascultă radioul 25%;
- privesc televizorul 74%;
- citesc cărți 6%;
- utilizează internetul 52% dintre respondenți.

Testarea PISA 2015 demonstrează că 45,8% dintre elevii testați au fost declarați analfabeți funcțional în domeniul lectură/citire. Comparativ cu 2009, s-a atestat o creștere cu 28 de puncte, dar restanțele sunt considerabile.

Cifrele demonstrează că actorii antrenați în activitățile de promovare a lecturii și a culturii lecturii au responsabilități enorme.

Dezvoltarea competențelor de lectură și de cultură a lecturii se află la intersecția mai multor profesii. Fiecare profesie cu responsabilități de promovare a lecturii are acumulate experiențe impresionante – marea provocare este activitatea sistemică.

Ca responsabilitate interdisciplinară, promovarea lecturii este fundamentată pe folosirea în comun și transferul de concepte și metodologii între mai multe profesii. Aici se unesc eforturile mai multor actori de bază, antrenați în organizarea și promovarea lecturii: scriitori, cercetători, cadre didactice, editori, librari, bibliotecari – profesioniști, care, potrivit

responsabilităților, au menirea să organizeze procesul lecturii, să demonstreze importanța lecturii pentru formarea intelectuală a omului, dezvoltarea gândirii critice și estetice, să altoiască dragostea pentru lectură și să pună cartea în mâna cititorului cât mai devreme și cât mai des.

Fiecare actor are metodele sale, important este ca aceștia să găsească tangențe de colaborare, lucruri pe care actorii de pe segmentul promovării lecturii le pot face împreună și se pot ajuta reciproc. Bibliotecarii pot prelua de la cadrele didactice experiențe care să-i ajute pe cititori să înțeleagă rolul lecturii pentru modelul dezvoltării personale, practicate în mediul de învățământ. La rândul lor, cadrele didactice pot prelua de la bibliotecari experiențe atestate de bibliotecile lumii, care au demonstrat interes din partea cititorilor și eficiență. Cunoașterea proiectelor și practicilor de calitate de către ambele părți ar avantaja profesioniștii și i-ar îmbogăți reciproc.

Prin cunoașterea strategiilor didactice eficiente, menite să crească motivația și plăcerea lecturii, bibliotecarii și cadrele didactice se pot ajuta unii pe alții. Cadrul formal, specific cadrelor didactice, și cadrul nonformal, specific bibliotecarilor, pot fi conjugate pentru rezultate benefice cauzei comune – dezvoltarea competențelor de lectură și combaterea analfabetismului funcțional.

Deși există experiențe foarte grăitoare de conlucrare a cadrelor didactice cu bibliotecarii pe segmentul de promovare a lecturii, mai sunt încă momente asupra cărora trebuie de lucrat.

Despre importanța dezvoltării economice în ascensiunea unei țări se știe foarte bine, mai puțin însă se vorbește că dezvoltarea economiei trebuie să aibă loc paralel cu dezvoltarea culturală. Aici apare în scenă intelectualitatea – „îngerii” care tind spre cunoaștere (cum sună una dintre definiții) – care trebuie să infiltreze cât mai adânc în conștiința oamenilor acest adevăr.

Un moment care trebuie discutat la diverse niveluri de responsabilitate este faptul că publicațiile sunt foarte scumpe, cel puțin pentru realitatea noastră, iar oamenii nu pot cumpăra cărți scumpe. Politica prețurilor trebuie schimbată, dacă vrem ca publicațiile să ajungă la cât mai mulți cetățeni. În Germania, de exemplu, prețul cărții îl stabilește editura și acesta nu poate fi majorat.

Susținerea editării cărților de către stat este o practică cunoscută în mai multe țări. Există această practică și în Republica Moldova. Însă cele

aproximativ 5 milioane de lei (2019) destinați programului de editare a cărții naționale este o sumă prea mică pentru a acoperi necesitățile de actualizare a colecțiilor. Rata medie de înnoire a colecțiilor de 83 de ani (2019) (în timp ce recomandările IFLA/UNESCO sunt de 7-10 ani) este mărturie grăitoare a unei colecții învechite fizic și moral. În asemenea condiții, cartea, care de-a lungul timpului a contribuit la progresul persoanei, poate contribui acum la distrugerea ei. Or, niciun stat nu trebuie să fie indiferent la faptul citești sau nu citești și ce anume citești.

O bibliotecă prosperă și bine dotată este fața unei comunități prospere. Este bine cunoscut faptul că biblioteca zilelor noastre nu se poate ține doar pe carte, indiferent dacă este în format tradițional sau electronic, dar nimeni nu poate afirma că atât cărțile, cât și informația de calitate sunt mai puțin necesare acum decât cu sute de ani în urmă.

Lectura este cea mai veche abilitate intelectuală a omului și practicarea lecturii este în măsură să dezvolte omul și societatea. Esența activității tuturor actorilor angajați pe scena promovării lecturii și a culturii lecturii este „să facă cărțile să vorbească” și să infiltreze cât mai adânc în societate adevărul că „dacă nu citești la timp, înțelegi prea târziu”.

Nu există rețete de-a gata cum să altoiești dragostea pentru carte și lectură, indiferent de format, dar există experiențe și practici de calitate, demne de a fi surse de inspirație și există un câmp imens pentru exploatarea inovațională – acesta a fost firul roșu al conferinței cu tema „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”, cu participarea celor mai importanți actori de pe scena promovării cărții și lecturii.

În ultimul timp se vorbește mult despre cititorul de elită (1). La fel de mult se discută despre biblioteca națională ca loc pentru elitele culturale (Marea Britanie, Rusia). Sunt puncte de vedere pe care le percepem ca atare. Or, sarcina principală a bibliotecarilor este să ajungă de la cititorul de elită la cercurile largi de cititori. Biblioteca a fost concepută ca și garant al protecției sociale în cultură. Aceasta este abordarea corectă și orice țară care susține biblioteca, cartea și lectura este pe calea cea bună.

Esența bibliotecii este să ajute oamenii să se ajute singuri. Aici bibliotecarii chiar au un cuvânt greu de spus.

Referințe bibliografice

1. CIOBANU, Mircea V. „Târgul de carte – o Reuniune a intelectualilor rasați” [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <http://www.jc.md/a-poli->

tice-reuniunile-cititorilor-de-elita/

2. CRIZA lecturii la adolescenți și audiobook-urile drept soluție [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <https://www.desprecopii.com/info-id-3431-nm-Criza-lecturii-la-adolescenti.htm>

3. DEVELOPMENT and access to information 2019 [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <https://da2i.ifla.org/da2i-report-2019/>

4. IFLA Global Vision Ideas Store [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <https://ideas.ifla.org/>

5. IFLA STRATEGY 2019-2024 [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <https://www.ifla.org/files/assets/hq/gb/strategic-plan/ifla-strategy-2019-2024-en.pdf>

6. LEE KING, David. Your Digital Branch: Much More than Your Website [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <http://www.davidleeking.com/your-digital-branch-much-more-than-your-website/>

7. MONUMENTE dedicate cărții și lecturii [online]. [Accesat 16 octombrie 2019]. Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/07/03/monumente-dedicat-cartii-si-lecturii/>

(Magazin bibliologic, 2019, nr. 3/4, p. 35-40)

BIBLIOTECA ÎNTRE TENDINȚE GENERALE, VIZIUNI GLOBALE ȘI PRIORITĂȚI NAȚIONALE

Vera OSOIANU

Rezumat: *Articolul reliefează prioritățile profesionale ale anului 2019 pentru Sistemul Național de Biblioteci. Acestea sunt fundamentate pe documentele IFLA, strategiile și cadrul legal al activității bibliotecare din țară. Autorul identifică preocupările magistrale ale bibliotecilor în anul 2019: implicarea comunității; centrarea pe toate grupurile de utilizatori; reinventarea serviciilor de bibliotecă; cunoașterea mai bună a utilizatorilor și non-utilizatorilor; crearea imaginii bibliotecii în comunitate; centrarea pe tehnologii.*

Cuvinte-cheie: *viziuni globale, priorități profesionale, Anul promovării imaginii bibliotecii.*

Abstract: *The article highlights the professional priorities of year 2019 for the National Library System. They are based on IFLA documents, strategies and the legal framework of the country's library field. The author identifies the major concerns of libraries in 2019: community involvement; focusing on all users groups; reinventing library services; better knowledge of users and non-users; creation of the library image in community; focusing on technologies.*

Keywords: *global visions, professional priorities, the year of promotion of the library image.*

În loc de prolog sau Y. N. Harary și menirea bibliotecarului

Provocările cu care se confruntă lumea bibliotecară în ultimii ani sunt reale, complexe și foarte variate. Ele necesită noi perspective, noi politici și noi abordări. Nu există soluții de-a gata, dar există voință, proiecte, încercări, care mobilizează și dau speranțe. Bibliotecile sunt sortite să colaboreze, să se țină împreună pentru a descoperi ce doresc comunitățile, pentru a experimenta și a crea servicii, activități, programe, produse și procese inovative, care ar răspunde necesităților în permanentă schimbare.

În toamna acestui an (2018), am descoperit drumul spre unul dintre autorii în mare vogă acum – Yuval Noah Harari, profesor de istorie universală în cadrul Departamentului de Istorie al Universității Ebraice din Ierusalim. Cele trei cărți ale autorului, traduse în peste 40 de limbi, te ajută să înțelegi mai bine trecutul, dar, cel mai important, deschid o perspectivă foarte incitantă a viitorului. După aceste lecturi,

Îl poți cita cu toată încrederea pe Călin-Theodor Ștefanopol, care spunea, referindu-se la „Faust”-ul lui Goethe: „*Faust*, o lectură la finalul căreia simți pentru o secundă că ai cucerit lumea”. Ca și „Faust”, aceste lecturi nu sunt deloc ușoare, dar sunt cu siguranță fundamentale și deschid un orizont nebănuit spre înțelegerea viitorului.

Recomandarea cărților a venit din două adrese: Jolita Steponaitienė de la Biblioteca Națională a Lituaniei și scriitorul Ion Mărgineanu de la Târgoviște, care a dăruit familiei întregul set.

O primă idee a autorului, pe lângă care nu poate trece fără să se oprească niciun bibliotecar, este: „Astăzi, principala sursă de avere este cunoașterea”. Care este relația bibliotecă – cunoaștere e un lucru bine cunoscut. Însăși bibliotecă este simbolul cunoașterii. Harari consideră că cultura modernă este cea mai puternică din istorie și cercetează, inventează, descoperă și se dezvoltă neconținut. Acesta este convins că, dacă vom investi în cercetare, descoperirile științifice vor accelera progresul tehnologic, noile tehnologii vor stimula dezvoltarea economică, iar o economie prosperă va alocă și mai mulți bani cercetării. Harari este convins că într-o bună zi, cunoștințele noastre vor fi atât de vaste, iar tehnologia noastră va fi atât de avansată, încât vom produce elixirul tinereții veșnice, elixirul fericirii adevărate și orice alt medicament pe care ni l-am putea dori – și niciun zeu nu ne va opri. Pornind de la aceste idei, cred că ar trebui să sporim influența bibliotecii în procesul de cercetare. O perspectivă enormă pentru bibliotecă.

Mă gândesc că, fără aceste recomandări, ajungeam la Harari cu mult mai greu și poate mai târziu sau deloc și că, de fapt, aceasta este menirea bibliotecarului – deschiderea drumului spre cunoaștere. După ce treci prin „Homo Deus: scurtă istorie a viitorului”, devine tot mai înțeles îndemnul venit din mai multe adrese: „Nu citești cărți bune, pentru că nu veți avea timp să le citești pe cele foarte bune”, dar și faptul că, în vremurile care se anunță, bibliotecarul poate fi de mare preț, dacă va ști să-și aleagă prioritățile.

Prin tradiție, la stabilirea priorităților de activitate pentru anul viitor sunt luate ca bază cele mai actuale documente fundamentale generate de IFLA și alte instituții de profil, precum și documentele generate la nivel național și, de asemenea, realitățile și specificul local.

Prioritățile anului 2019 sunt fundamentate pe:

✓ Raportul IFLA privind tendințele: Actualizări 2018 /IFLA TREND REPORT 2018 UPDATE // https://trends.ifla.org/files/trends/assets/documents/ifla_trend_report_2018.pdf

✓ Raportul IFLA privind Viziunea Globală/Global Vision Report (2018) // <https://www.ifla.org/files/assets/GVMultimedia/publications/gv-report-intro.pdf>

✓ Tendințe de top 2018 în bibliotecile universitare/2018 top trends in academic libraries // <https://crln.acrl.org/index.php/crlnews/article/view/17001/18750>

✓ Legea cu privire la biblioteci [online]. [Accesat 27.11.2018]. Disponibil: <https://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf>

✓ Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030” // <http://particip.gov.md/pro-iectview.php?l=ro&idd=5805&fbclid=IwAR2yHBGujP-LOvm80OI4VmtL7ZSnAo2-J67qsDCT1RKRhH2HJOz3XALIEFZ8>

Toate aceste documente conturează mai accentuat ofertele universale ale bibliotecii, care au ca nucleu:

- informarea,
- lectura,
- tehnologiile de informare și comunicare,
- sănătatea,
- învățarea,
- cultura.

O privire de ansamblu asupra bibliotecilor inovative din întreaga lume reliefează următoarele preocupări magistrale ale anului 2019:

- implicarea comunității,
- centrarea cu toate grupele de utilizatori,
- reinventarea serviciilor de bibliotecă,
- cunoașterea mai bună a utilizatorilor și non-utilizatorilor,
- crearea imaginii bibliotecii în comunitate,
- centrarea pe tehnologii.

Reieșind din tendințele globale și specificul național, pentru anul 2019 au fost stabilite patru priorități:

- implementarea noului cadru de reglementare,

- dezvoltarea serviciilor inovative de bibliotecă ca bază pentru dezvoltarea comunităților prin susținerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030,

- promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare,
- evaluarea impactului bibliotecii, dezvoltarea instrumentelor de impact și utilizarea datelor în promovarea bibliotecii.

Aceste aspecte și priorități, adaptate la necesitățile și posibilitățile instituțiilor concrete, vor trebui să-și găsească oglindire în programele și strategiile bibliotecilor pentru anul 2019.

În ultimii ani, bibliotecile sunt într-o continuă luptă pentru a-și demonstra importanța și relevanța într-o lume în continuă schimbare. Îngrijorarea privind viitorul bibliotecii este una internațională și a fost expusă foarte exact de Gerald Leitner, secretarul general IFLA, în nota de inițiere în lucrarea „Actualizările 2018 ale Raportului IFLA privind Tendințele”. Secretarul general IFLA, care cunoaște ca nimeni altul problemele domeniului, consideră că:

„Într-o lume a schimbărilor rapide, unica certitudine este incertitudinea;

Viziunea Globală IFLA privind viitorul bibliotecilor nu este despre precizarea viitorului, dar despre pregătirea pentru viitor;

Nu putem spune unde vom ajunge în următorii 10 ani, dar cunoaștem că prin concentrarea inteligenței, forțelor și vocilor noastre vom fi poziționați mai bine pentru a răspunde;

Lipsa certitudinii nu trebuie să însemne lipsa încrederii;

Colecțiile, serviciile, misiunea trebuie adaptate în corespundere cu necesitățile și așteptările utilizatorilor pe căi inovative despre care nici nu ne imaginăm cu câțiva ani în urmă;

Schimbarea timpurilor nu trebuie să însemne neapărat și schimbarea valorilor, mai ales când aceste valori constau în servicii publice, dezvoltare individuală și comunitară, promovarea inovațiilor, prezerarea moștenirii;

- Nu putem fi siguri ce surprize oferă viitorul, dar trebuie să fim pregătiți;

- Bibliotecile au ceea ce este nevoie pentru a supraviețui și pentru a prospera;

- Datorăm aceasta nouă înșine, comunităților noastre, acum și în

viitor, pentru a reuși”.

Comunitatea bibliotecară internațională face eforturi enorme pentru a putea menține biblioteca relevantă într-o perioadă când inteligența artificială ocupă tot mai mult teren în toate sferile de activitate. În zilele de 5-6 decembrie 2018, Biblioteca Națională a Norvegiei și Biblioteca Universitară Stanford, organizează la Oslo **Conferința *Fantastic Futures***. Lideri ai domeniului, ingineri, tehnologi, cercetători, bibliotecari și utilizatori din bibliotecile universitare și naționale din întreaga lume s-au întrunit la această primă conferință majoră privind inteligența artificială în biblioteci pentru a discuta despre modul în care tehnologiile schimbă lumea bibliotecilor.

Fără îndoială, inteligența artificială (IA) schimbă modul în care accesăm, gestionăm și procesăm informațiile, și are un impact enorm asupra producției de cunoștințe. Bibliotecile vor trebui să joace un rol central în păstrarea și diseminarea cunoștințelor în acest nou mediu. Inteligența artificială reprezintă un nou nivel în dezvoltarea bibliotecii. Lumea bibliotecară va trebui să stea cu ochii pe Norvegia. E posibil că acolo se naște un nou model biblioteconomic. În fața bibliotecilor se deschid mai multe porți decât se închid. Bibliotecile încă au un capital uriaș de imagine pozitivă, se bucură de susținerea intelectualilor și a cercurilor largi de utilizatori reali sau potențiali. Important este să învățăm cum să multiplicăm acest capital și să-l utilizăm pentru a asigura prosperarea bibliotecilor în viitor.

În vara acestui an, revista „Forbes” a publicat un articol semnat de un economist, care susține că, în era Amazon, bibliotecile nu mai servesc scopului de altădată și nu merită suportul public. Autorul sugera foarte clar că Amazon poate înlocui bibliotecile. Articolul a trezit un protest uriaș, o avalanșă de comentarii, atât în interiorul domeniului, cât și în exterior, cu argumente grele pro bibliotecă, și revista s-a văzut nevoită să radieze articolul de pe site.

La 16 noiembrie 2018 a fost publicat **Raportul special al ONU privind Marea Britanie**, raportor – profesorul Philip Alston, expert special al Națiunilor Unite privind sărăcia extremă și drepturile omului. Philip Alston este australian și provine, astfel, dintr-o țară cu un sistem bine finanțat și avansat de biblioteci publice. Raportul evidențiază printre altele situația dificilă a bibliotecilor publice. Căutarea în raport, după

cuvinte, menționează de 15 ori cuvântul bibliotecă, iar unele mențiuni sunt foarte directe și profunde. Acestea evidențiază importanța bibliotecilor publice și daunele provocate de reduceri acum și în viitor. Philip Alston subliniază, de asemenea, decizia imperativă de a finanța programul *Citizens Advice/Consilierea cetățenilor*, ca unic furnizor de asistență digitală pentru a face un lucru pe care bibliotecile îl fac deja. Se consideră că Citizens Advice va distra finanțarea de la bibliotecile publice și alte organizații, care au creat programe improvizate de sprijin digital.

Indiferent de mărime, bibliotecile sunt spații pentru membrii comunității în care aceștia învață, comunică și participă. Evident, calitatea serviciilor trebuie să fie aceeași. Recent, a fost prezentat un nou sistem de ierarhizare a bibliotecilor publice din Europa, Library Ranking Europe (LRE), creat de Maija Berndtson, fosta directoare a Bibliotecii Orașenești Helsinki, și Mats Öström, care a lucrat ca director de bibliotecă și director pentru cultură în municipalitățile din Suedia. Sistemul se fundamentează pe abilitățile diferitor biblioteci europene de a oferi servicii de calitate utilizatorilor. Criteriile de evaluare se bazează pe necesitățile și perspectiva cetățenilor și utilizatorilor. LRE face posibilă compararea bibliotecilor de diferite mărimi și cu resurse și potențial diferit.

Valorile evaluării vin din ideologia și tradițiile bibliotecilor nordice, unde bibliotecile publice sunt importante pentru: democrație, libertatea de exprimare, oferta informațională, cultură, educație, cercetare și dezvoltare socială.

Evaluarea se face în baza metodei vizitelor anonime. Sistemul de clasificare (poate fi accesat pe site-ul proiectului www.library-ranking.com) constă din categorii principale, cum ar fi: informații despre bibliotecă și site-ul ei, vizibilitate, acces, servicii și oferte, facilități, diversitatea colecțiilor, libertatea de exprimare și posibilitățile. De exemplu, în subcategorii se atrage atenție la informațiile existente despre bibliotecă, cât de ușor poate fi găsită biblioteca, orele în care este deschisă pentru public, cât de accesibile sunt facilitățile pentru persoane cu dizabilități.

Categoria principală „servicii și oferte” include subiecte precum media, taxe, amenzi, programe, servicii speciale, tehnologii informaționale, cafea etc. În categoria „facilități” este evaluată iluminarea, gustul estetic, spațiile, posibilitatea de a studia în liniște sau de

a socializa. Scala de evaluare are șase stele (după modelul hotelurilor), de la „slab” până la „excepțional”. Diferența de alte sisteme de clasificare constă în faptul că este evaluată abilitatea bibliotecii de a oferi utilizatorilor servicii. În acest sistem nu se lucrează cu statistici, resurse sau management. Testarea proiectului a început cu 4 ani în urmă. Până acum au fost evaluate 60 de biblioteci din 14 țări europene, iar concluzia este că sistemul funcționează.

Ambiția inițiatorilor proiectului este de a lucra cu toate tipurile de biblioteci orașenești din Europa. Mărimea bibliotecii sau a localității nu este de importanță crucială când este vorba de calitatea serviciilor. Chiar și bibliotecile din orașe mici au primit cinci stele sau „excelent”, în timp ce bibliotecile mari au primit o stea, adică bibliotecă slabă.

Autorii proiectului au fost surprinși să descopere că, deși există atât de multe biblioteci minunate în Europa, foarte rare sunt cele care figurează pe hărți și încă mai puține figurează în ghiduri pentru turiști.

Ca spații gratuite și instituții culturale semnificative, bibliotecile publice, cel puțin în orașele mari, trebuie să-și promoveze facilitățile și serviciile pentru turiști și oaspeți. Sistemul reprezintă o cale ușoară de a compara bibliotecile publice din Europa. Acesta este un instrument de dezvoltare pentru fiecare bibliotecă. Deși biblioteca este vizitată anonim, fără a fi contactată în avans, după vizită, LRE poate oferi detalii, veni cu feedback despre cum biblioteca își poate îmbunătăți serviciile. Câteodată, schimbările care nu sunt costisitoare pot însemna enorm pentru utilizatori/clienti.

LRE consideră că toate bibliotecile publice din Europa merită un simbol sau logotip comun ca în sfera turismului. Bibliotecile publice din Europa au mult de câștigat dacă vor demonstra că ele colaborează într-o rețea eficientă. Un simbol comun conectat cu un sistem de stele va fi mai prietenos pentru utilizatori și va încuraja bibliotecile să-și îmbunătățească serviciile, făcându-le mai vizibile. Dar cea mai importantă este dezvoltarea calității și utilității pentru cetățeni.

Un document de mare valoare pentru programarea activității bibliotecilor în anul 2019 și, mai ales, pentru diversificarea serviciilor este lucrarea „Actualizările 2018 ale Raportului IFLA privind tendințele”.

Varianta originală a „Raportului IFLA privind tendințele”, publicată în anul 2013, este periodic actualizată. De menționat, în special, actualizările 2016, 2017, 2018. Actualizările 2018 ale raportului oferă o șansă nu numai pentru a identifica noi tendințe, ci și pentru a vedea

cum acestea interacționează și explorează implicațiile bibliotecilor.

Bazate pe cunoștințele experților externi, ele reprezintă materia primă pentru reflecția asupra modului în care bibliotecile pot acționa pentru a-și menține și consolida relevanța și impactul în lumea de astăzi. În raportul original au fost selectate cinci sfere unde evoluțiile au modelat mediul informațional global, respectiv:

- niveluri de acces la informații,
- educație online,
- confidențialitate/viața privată,
- oportunități pentru voci noi,
- impactul tehnologiilor noi.

Care sunt accentele în „Actualizările 2018 ale Raportului IFLA privind tendințele”?

O temă discutată pe larg este fenomenul reducerii numărului de biblioteci. Ca exemplu negativ este invocată situația din Regatul Unit, unde, începând cu anul 2010, au fost închise peste 478 de biblioteci, au fost pierdute peste 8 000 de locuri de muncă, iar peste 570 de biblioteci sunt administrate de voluntari. În octombrie 2018, guvernului britanic i-a fost adresată o petiție cu peste 26 000 de semnături pro bibliotecă, printre semnatori fiind Neil Gaiman și J. K. Rowling, în care acesta este rugat să resusciteze bibliotecile și să protejeze resursele publice. Răspunsul oficialilor a fost că totul este în regulă, că guvernul investește foarte mulți bani și că finanțarea este oricum o chestiune locală. Organizatorii petiției ținesc acum un alt organ de decizie. Sunt necesare încă 74 000 de semnături până în martie 2019 pentru ca problema să fie dezbătută în parlamentul britanic. Este foarte clar că viitorul bibliotecilor depinde, în mare parte, de viitorul finanțelor.

Printre temele-cheie acoperite de actualizările 2018, un loc aparte ocupă și specificul activității bibliotecii în era digitală, numită acum și post-adevăr. În întreaga lume, internetul se confruntă cu o criză de încredere, din cauza lipsei de înțelegere, și de neliniște totală generată de puterea uriașă deținută de giganții internetului. Contracararea știrilor false este un argument puternic pro bibliotecă. Știrile false și proliferarea lor prin internet sunt percepute de experți ca fenomenul „antilibRARY/antibibliotecă”. *Antibibliotecă* se caracterizează prin vitează, dematerializare și egalitate – însemnând că toate informațiile sunt tratate la fel, și nu există nicio modalitate de a stabili autenticitatea sau autoritatea. Problema constă în faptul că informațiile false nu conțin

cunoștințe.

Contracrararea știrilor false este un argument puternic pro bibliotecă. În acest context poate fi invocat Neil Gaiman, care scria că internetul poate oferi la o întrebare 100 000 de răspunsuri, iar bibliotecarul unul, dar cel corect. Acum, mai recent, cunoștințele, în general, împreună cu expertiza sunt văzute din ce în ce mai mult nu ca ceva opțional, dar ca un semn de elitism. Această viziune reprezintă o provocare pentru bibliotecă, care au meritat pe bună dreptate ele însele să ofere atât expertiză proprie, cât și expertiza altora.

În loc să cadă victimă webului, bibliotecile trebuie să conștientizeze că au potențialul de a face internetul mai util, echitabil, responsabil, incluziv și să acționeze în consecință. Bibliotecile ar trebui să folosească această ocazie pentru redefinirea ofertelor, accentuarea valorilor, misiunii și pentru ca să joace un rol central în responsabilizarea internetului prin conținuturile plasate în spațiul virtual. Bibliotecile pot juca un rol-cheie prin conexiunile la internet de care dispun, ca porți între infrastructura locală și infrastructura globală, ca surse de materiale relevante la nivel local și ca loc fizic pentru discuții, instruire etc.

În sfera digitală, supravegherea vieții private este o permanență. Companiile online urmăresc să adune cât mai multe informații despre activitățile digitale pentru a vinde publicitatea, care este orientată spre interesele speciale ale persoanelor. Cât de periculoasă este această abordare a devenit evident recent, în lumina scandalului Cambridge Analytica, în care se presupune că profilurile utilizatorilor Facebook au fost folosite pentru a influența rezultatele voturilor în SUA, Regatul Unit și în întreaga lume.

Deși trebuie de remarcat și faptul că Harari, în „Homo Deus”, scrie: „În secolul al XXI-lea, datele personale reprezintă probabil cea mai valoroasă resursă pe care o mai au de oferit majoritatea oamenilor și le punem la dispoziția giganților din domeniul tehnologiei pentru niște servicii de e-mail și clipuri amuzante cu pisici”.

Cum pot răspunde bibliotecile? Lista provocărilor grave pentru bibliotecă și valorile pe care le reprezintă este lungă. Dar situația nu este fără speranță. Într-adevăr, bibliotecile sunt bine plasate pentru a juca un rol important și a răspunde acestor provocări. De exemplu, deși viața privată în spațiul virtual este supravegheată masiv, acolo sunt, de asemenea, soluții tehnice eficiente cu care informațiile personale pot fi protejate. Problema constă în faptul că utilizatorii nu cunosc des-

pre existența lor sau cred că acestea sunt prea complexe și, prin urmare, renunță la beneficiile lor. Bibliotecile ar putea începe să folosească aceste realizări tehnologice, dând exemple pozitive de utilizare.

Deși provocările cu care se confruntă bibliotecarii de astăzi sunt probabil mai mari decât au fost pe tot parcursul existenței, la fel de mari sunt și oportunitățile de abordare a acestora. Internetul poate avea o putere înspăimântătoare de distrugere, dar ea poate deveni, de asemenea, un mod de a lucra cu alții pentru a construi. Abilitățile de bază ale bibliotecarilor de a aduna, conserva și disemina cunoștințele rămân la fel de vitale și astăzi, cum au fost cu o mie de ani în urmă. Bibliotecile trebuie să trâmbițeze că există și apoi, prin porțile deschise, să atragă cât mai mulți oameni posibil.

Abilitățile digitale versus înțelegerea digitală. Studiile demonstrează că publicul are o înțelegere limitată asupra modului în care companiile din sfera TIC funcționează atât din punctul de vedere al utilizării datelor personale, cât și al modelelor de finanțare. De exemplu, un studiu recent demonstrează că numai 17% dintre respondenți au realizat că informațiile pe care le distribuie sunt colectate. Mai puțin de o treime au înțeles că întreprinderile câștigă bani din vânzarea datelor. Oamenii vor să cunoască mai mult despre modul în care sunt utilizate datele lor, dar și despre valorile, administrarea și respectarea legilor de către aceste companii mai pe larg. Bibliotecile pot ajuta oamenii să înțeleagă esența acestor probleme.

Dacă până acum se vorbea mai mult despre dezvoltarea abilităților digitale, acum se pune un accent mai aprofundat pe înțelegerea digitală, care reflectă abilitatea de a folosi tehnologia și de a înțelege, în termeni reali, impactul pe care îl are asupra vieții persoanelor. De exemplu, oameni cu abilități digitale pot utiliza Facebookul, cei care posedă înțelegerea digitală cunosc cum Facebookul colectează date despre ei și evident le utilizează. Persoanele cu abilități digitale pot cumpăra pe Amazon; cei cu înțelegere digitală își pot exercita drepturile de consum pe internet. Aceasta este o oportunitate excelentă în care bibliotecile se pot angaja și ajuta persoanele. Unele biblioteci deja au elaborat ghiduri sau modele de înțelegere digitală.

Argumente pro bibliotecă

O idee importantă care se desprinde din „Actualizările 2018 ale Raportului IFLA privind tendințele” este că argumentele cu greutate pro bibliotecă, în lupta de salvare a acestora, invocă influența negativă pe

care o poate avea lipsa cărților asupra dezvoltării persoanelor.

Cărțile și bibliotecarul sunt invocate și de intelectualii englezi, printre care și Neil Gaiman, în campania de protejare a bibliotecilor școlare din Anglia, care, de rând cu bibliotecile publice, au cunoscut în ultimii ani furia reducerilor.

Aceasta nu înseamnă că argumentele nu mai pot include și faptul că biblioteca este locul (în Anglia, de exemplu) unde pensionarii își reînnoiesc permisul pentru autobuz, elevii își fac temele, solicitanții de locuri de muncă folosesc computerele, internetul și asistența bibliotecarilor, părinții tineri își aduc copiii, iar vârstnicii își găsesc o companie pentru socializare. Toate serviciile sunt importante, ... totuși biblioteca este locul care pregătește persoanele pentru viitor, iar aceasta implică cunoașterea, informația și lectura.

Nu poți deschide o bibliotecă fără cărți, iar, dacă ai investit în cărți, trebuie să știi ce să faci cu ele. Lectura însotește persoanele la fiecare etapă a dezvoltării și mărimea bogăției acumulate din lectură depinde, în mare parte, de implicarea familiei, sistemului de învățământ și a instituțiilor infodocumentare.

Fără biblioteci și resursele deținute, incluziunea vârstnicilor nu mai este posibilă, iar copiii și adolescenții vor fi în stradă.

Raportul IFLA privind Viziunea Globală a bibliotecii

În martie 2018 a fost publicat „Rezumatul Raportului IFLA privind Viziunea Globală a Bibliotecii”, așteptat cu nerăbdare de comunitatea profesională. Raportul dezvăluie perspective incredibile asupra viziunilor a peste 31 000 de participanți din 213 țări și teritorii de pe toate cele șapte continente.

Cea mai importantă constatare din discuția despre viziunea globală este descoperirea că, la nivel global, bibliotecile au aceleași obiective. Pe întreg spectrul de regiuni, tipuri de biblioteci, generații, profesioniștii domeniului împărtășesc un angajament profund pentru valoarea și rolul durabil al bibliotecilor. Aceasta ne oferă o bază solidă pentru a explora modul în care un domeniu biblioteconomic unit poate răspunde provocărilor viitorului.

Discuțiile privind Viziunea Globală sistematizate în „Top 10 repere și oportunități” scot în relief faptul că bibliotecile sunt:

- dedicate să ofere acces egal și liber la informații și cunoștințe;
- profund angajate în rolurile principale de susținere a alfabetizării, învățării și lecturii;

- concentrate pe comunități; orientate spre îmbunătățirea inovării digitale;
- avocați pentru biblioteci la nivel național și regional;
- conștiente că finanțarea este cea mai mare provocare;
- dispuse să lucreze mai mult în colaborare și să dezvolte parteneriate puternice;
- dispuse să fie mai puțin birocratice și mai rezistente la schimbare;
- mândre să fie gardienii memoriei lumii;
- orientate spre atragerea tinerilor profesioniști profund angajați și dornici să conducă.

Pentru fiecare reper există și zece oportunități de acțiune.

În faza a doua de elaborare a viziunii globale, IFLA a inițiat o platformă de colectare a ideilor pentru activitățile de edificare a unui domeniu biblioteconomic global mai puternic. Termenul limită de colectare a ideilor a fost 31 octombrie 2019. În perioada septembrie 2018 - martie 2019, se va realiza analiza ideilor și conceptualizarea acțiunilor viziunii globale, iar în august 2019 va fi lansată strategia IFLA 2019-2024. Cum văd prioritățile pentru Finlanda și pentru Europa bibliotecarii finlandezi?

Prioritățile de țară (Finlanda):

- Trebuie să fim campioni ai libertății intelectuale;
- Trebuie să dezvoltăm spiritul colaborării;
- Trebuie să ne asigurăm că decidenții înțeleg valoarea și impactul bibliotecii.

Priorități pentru Europa:

- Trebuie să fim campioni ai libertății intelectuale;
- Trebuie să maximizăm accesul la moștenirea documentară mondială;
- Trebuie să dezvoltăm spiritul de colaborare;
- Trebuie să înțelegem mai bine nevoile comunității și să conceptualizăm servicii de impact;
- Trebuie să ajustăm rolurile tradiționale erei digitale.

De menționat că viziunile diferitor instituții privind întrebarea *Cum ar putea un câmp unificat de bibliotecă să răspundă provocărilor identificate (Q11)?*, sunt variate, dar majoritatea arată spre: colaborare, advocacy, vizibilitate, leadership puternic.

În acest context, liderii și formatorii de opinie ai domeniului au niște responsabilități uriașe. În aceste timpuri de incertitudine, mesa-

jul liderilor și formatorilor de opinie trebuie să fie unul foarte bine calculat și echilibrat. Mesaje de felul *Scopul bibliotecilor nu mai este citirea cărților* nu prevestesc nimic bun bibliotecii. Entitatea fără cărți va fi ceva, dar nu bibliotecă.

Trebuie să avem mare grijă ce ne dorim. S-ar putea întâmpla să se realizeze, și nu în beneficiul bibliotecii și al profesiei. Și mare atenție la servicii și activități! Unii colegi bibliotecari au ajuns să facă în bibliotecă manichiură!? Trebuie să recunoaștem că serviciile acestea sunt frumoase, dar de scurtă durată. Bibliotecile dintotdeauna au lucrat pe termen lung, au pregătit oamenii pentru viitor. Și așa va rămâne.

Un alt document care trebuie să reprezinte un reper pentru procesul de planificare, mai ales pentru bibliotecile universitare, este „10 tendințe de top în bibliotecile universitare”. Documentul este publicat o dată la doi ani de către ACRL Research Planning and Review Committee. Temele accentuate în mod deosebit în ediția 2018 a documentului sunt: impactul forței de muncă, al tehnologiilor și al mediului politic asupra bibliotecilor.

Documentul de bază care trebuie să stea la baza programării serviciilor pentru anul 2019, precum și la baza planificării este Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”, aprobată la 8 noiembrie 2018 de Guvernul Republicii Moldova.

Strategia stabilește prioritățile sectoriale de dezvoltare pe termen lung, fiind orientată spre sporirea calității vieții cetățenilor. Aceasta urmărește centrarea politicilor publice din Republica Moldova pe problemele, interesele și aspirațiile oamenilor. De asemenea, documentul va contribui la distribuirea strategică a resurselor bugetare și instituționale, în funcție de obiectivele stabilite pentru cei patru piloni de bază:

- 1) Economia durabilă și incluzivă;
- 2) Capital uman și social robust;
- 3) Instituții oneste și eficiente;
- 4) Mediu ambiant sănătos.

Pentru dezvoltarea domeniilor menționate, până în anul 2030, au fost stabilite 10 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) la nivel național, printre care garantarea educației de calitate, asigurarea unei guvernări eficiente, creșterea accesului oamenilor la infrastructură și ameliorarea condițiilor de muncă.

În loc de epilog

„Dacă avem vreo șansă de a reconstrui o societate mai bună, o infrastructură socială cum este biblioteca este exact ceea de ce avem nevoie.” (Eric Klinenberg, profesor de sociologie, directorul Institutului pentru Cunoștințe Publice la Universitatea New York)

De ce o persoană din exteriorul domeniului, un sociolog, crede că acum avem nevoie de biblioteci mai mult decât oricând? O temă de dezbateri extrem de importantă! În anul 2019 – Anul promovării imaginii bibliotecii în comunitate – trebuie să căutăm și să găsim răspunsuri!

Referințe bibliografice:

1. 26 PEOPLE Told Us How Public Libraries Make Their Lives Better [online]. [Accesat 22.11.2018]. Disponibil: <https://www.buzzfeednews.com/article/arianabolini/how-public-libraries-make-your-life-better>
2. ABOLISHING fines [online]. [Accesat 22.11.2018]. Disponibil: <http://www.publiclibrariesnews.com/practitioners/abolishing-fines>
3. GLOBAL Vizion Report Summary [online]. [Accesat 19.11.2018]. Disponibil: <https://www.ifla.org/files/assets/GVMultimedia/publications/gv-report-summary.pdf>
4. LEGEA cu privire la biblioteci [online]. [Accesat 27.11.2018]. Disponibil: <https://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf>
5. REPORT of the Finnish meeting How a united library field can tackle the challenges of the future – Ideas for actions [online]. [Accesat 22.11.2018]. Disponibil: http://kirjastolehti.fi/files/julkaisut/Global_Vision_Finland_2018.pdf
6. STATEMENT on Visit to the United Kingdom, by Professor Philip Alston, United Nations Special Rapporteur on extreme poverty and human rights [online]. [Accesat 19.11.2018]. Disponibil: <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=23881&LangID=E>
7. Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030” [online]. [Accesat 22.11.2018]. Disponibil: <https://gov.md/ro/content/strategia-nationala-de-dezvoltare-moldova-2030-aprobata-de-guvern>
8. Viziune globală Rezumatul raportului Top 10 aspecte cheie și oportunități. [online]. [Accesat 21.11.2018]. Disponibil: <https://www.ifla.org/files/assets/GVMultimedia/publications/gv-report-summary-ro.pdf>

(*Magazin bibliologic*, 2018, nr. 3/4, p. 23-30)

PROIECTUL NAȚIONAL 2018 SAU MIȘCĂRILE TECTONICE ALE DOMENIULUI BIBLIOTECAR

Vera OSOIANU

Rezumat: *Articolul reflectă tendințele internaționale în dezvoltarea domeniului biblioteconomic și informațional: dezvoltarea parteneriatelor, diversificarea serviciilor moderne și implementarea tehnologiilor informaționale, digitizarea resurselor. În funcție de aceste tendințe, sunt identificate prioritățile dezvoltării Sistemului Național de Biblioteci.*

Cuvinte-cheie: *parteneriate, servicii moderne, inegalitatea digitală, digitizarea resurselor.*

Abstract: *The article reflects international tendencies in development of library and information science: growth of partnerships, diversification of modern services and implementation of informational technologies; digitization of sources. In accordance to these tendencies the priorities of the development of the National Library System are identified.*

Keywords: *Partnerships, modern services, digital inequality, digitization of sources.*

Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci este în strânsă corelație cu alte activități metodologice organizate de BNRM, în special cu Simpozionul Științific „Anul Bibliologic”. La Forumul Managerilor este prezentat, ca regulă, conceptul și sarcinile proiectului național pe anul viitor, iar peste un an, în cadrul Simpozionului Științific „Anul Bibliologic” are loc un schimb de opinii, dezbateri, discuții relative la realizarea proiectului național. Temele Forumului Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci sunt stabilite în urma cercetării stării de lucruri în domeniu în ansamblu pe țară, depistării aspectelor vulnerabile de activitate, precum și ca urmare a racordării activității bibliotecilor la tendințele biblioteconomice la nivel internațional.

Un obiectiv important al Forumului Managerilor este menținerea comunității bibliotecare a țării conectată la tendințele, prioritățile, realizările comunității internaționale și ajustarea acestora la specificul național.

Proiectul de țară pentru anul 2018 s-a conturat pe parcursul elaborării și aprobării de către organele abilitate a Legii cu privire la bi-

blioteci (2017) și a strategiilor naționale și instituționale. Respectiv, comunitatea bibliotecară se va axa pe reșezarea activității bibliotecare în conformitate cu noul cadru legal, strategic și de reglementare. În acest sens, prioritățile bibliotecilor vor include, dar nu se vor limita la următoarele aspecte:

- diversificarea resurselor, produselor și serviciilor de interes pentru utilizatori;
- promovarea și implicarea în realizarea ODD-urilor;
- dezvoltarea competențelor bibliotecarilor și utilizatorilor;
- promovarea Legii cu privire la biblioteci;
- elaborarea instrumentelor necesare pentru implementarea Legii cu privire la biblioteci;
- monitorizarea realizării strategiilor naționale și instituționale.

O atenție deosebită va fi acordată monitorizării realizării Strategiei de consolidare și modernizare a rețelei bibliotecilor publice teritoriale 2017-2020, obiectivele principale ale căreia includ:

- eficientizarea coordonării și consolidării rețelei de biblioteci publice teritoriale;
- modernizarea bibliotecilor publice teritoriale;
- dezvoltarea platformei informaționale integrate a bibliotecilor publice;
- dezvoltarea sistemului de formare profesională continuă;
- susținerea procesului de advocacy pentru bibliotecile publice moderne.

Biblioteca, mai mult decât oricare altă instituție, poate servi ca oglindă a societății. Tot ce se întâmplă în societate și în comunitate se reflectă imediat, uneori în limite rezonabile, alteori sub forma unei furtuni perfecte asupra bibliotecii, indiferent dacă este vorba de tendințe generale, de crize financiare, turbulențe politice, calamități naturale etc.

Cel mai elocvent și cel mai recent exemplu, în acest sens, este Legea cu privire la biblioteci, al cărei scop a fost cel de scut de protecție și cheazășia rezistenței bibliotecii în timp. Astfel, Legea reflectă doar tot ce s-a putut include pentru a întruni normele legale, corelarea cu alte legi, situația curentă și alte momente la fel de importante. Dar dacă luăm în calcul faptul că în unele țări, SUA fiind un exemplu elocvent,

nici nu există legi care reglementează în exclusivitate bibliotecile, iar acestea activează și chiar prosperă, atunci nu-i o problemă capitală faptul că o prevedere dorită de noi nu și-a găsit oglindire în lege. Se poate insista pe un aspect sau altul în setul de documente care vor fi elaborate în vederea implementării legii.

Care sunt tendințele general globale care influențează și afectează dezvoltarea, inclusiv în domeniul biblioteconomic? Care sunt provocările bibliotecii de azi și de mâine, dar și din „viitorul viitorului”?

La 28 septembrie 2017 a fost publicat raportul privind cercetarea „Viitorul competențelor: ocuparea forței de muncă în 2030”, realizat de universitățile Pearson, Nesta și Oxford. Cercetarea a avut scopul de a demonstra cum va arăta piața forței de muncă în viitor și ce competențe vor fi mai solicitate.

Raportul scoate în evidență tabloul pieței forței de muncă la intersecția dintre 7 „megatendințe”, în top aflându-se noile tehnologii, urmate de globalizare, schimbările demografice, durabilitatea mediului, urbanizare, inegalitatea în dezvoltare și incertitudinea politică.

Printre ocupațiile care au cea mai mare probabilitate de a avea o cerere crescută către 2030 se numără și bibliotecarii. Potrivit raportului, va exista o cerere crescută pentru bibliotecari, curatori și arhiviști, printre alte ocupații, aceștia clasându-se în top pe locul 9, din cele 772 de ocupații care au făcut subiectul cercetării, urmărite de Guvernul SUA.

Nu există nicio îndoială că bibliotecile și cei care lucrează în ele sunt de cursă lungă. Potrivit raportului, cu toții trebuie să învățăm lucruri noi și să dezvoltăm noi abilități pe tot parcursul vieții.

Probleme sunt multe, dar pe fundalul lor vor trona mereu două mega probleme: austeritatea și tehnologizarea.

Problemele ce țin de austeritate au devenit deja o permanență a lumii bibliotecare. Tot mai frecvent auzim că nu avem nevoie de biblioteci sau că numărul acestora trebuie redus. Întrebarea care se impune este: Cu ce acoperim acest gol și ce punem în locul bibliotecilor? La fel se spune și despre cărți. Nu mai avem nevoie de cărți pentru că există purtători de informație electronici. Dar, de fapt, studiile demonstrează că oamenii revin la cărțile tradiționale. În fiecare orașel european este câte o librărie. Chiar și gigantul Amazon deschide oficii unde se vând cărți în format tradițional. Câte librării au rămas la noi? Câte titluri au

fost editate în ultimii ani și câte au ajuns în biblioteci? Dacă acceptăm ideea că până și cea mai simplă bibliotecă sau librărie este spațiu de comunicare, loc pentru cultură, atunci asupra acestor fenomene ar trebui de meditat serios. Problemele legate de austeritate sunt specifice tuturor țărilor, indiferent de puterea economică. În Anglia, în ultimii cinci ani, au dispărut peste 500 de biblioteci; în Rusia, în fiecare an, dispar în jur de 700-900 de biblioteci și filiale; în Bielorusia, din 2010 până în 2016, numărul bibliotecilor s-a micșorat de două ori, de la 3 849 la 2 722, tirajul cărților s-a micșorat de două ori. În același timp, numărul utilizatorilor nu s-a redus atât de semnificativ, a scăzut de la 3 milioane 810 mii la 3 milioane 146 mii.

La 19 octombrie 2017, prestigiosul ziar britanic *The Guardian* (<https://www.theguardian.com/voluntary-sector-network/2017/oct/19/uk-national-public-library-system-community>) lansa ideea că Regatul Unit nu mai are sistem național de biblioteci publice, invocând exemplul celor peste 500 de biblioteci administrate de voluntari. Potrivit cotidianului, bibliotecile administrate de voluntari nu întrunesc standardele naționale. Există riscul că reducerea bibliotecilor se va dubla dacă nu se vor lua măsuri. Austeritatea ne va urmări ca o umbră și lumea bibliotecară va trebui să învețe cum să-i facă față.

Din fericire, există și altfel de experiențe. În Franța, în mijlocul crizei, toate cheltuielile din bugetul de stat au fost reduse, cu excepția celor pentru domeniul cultură. Prestigiul culturii franceze este bine cunoscut. Parisul a fost și rămâne unul dintre marile centre culturale ale lumii.

Ce s-ar putea face pentru a preveni micșorarea numărului bibliotecilor? Toate gândurile duc la intervenția guvernului, mai ales în cazurile în care un consiliu local le reduce prea mult din buget. În definitiv, bugetele bibliotecilor sunt mici comparativ cu celelalte servicii oferite de organele locale și n-ar trebui atacate, având în vedere sprijinul public pentru ele. Mai este și implicarea membrilor comunității, care trebuie să aibă un cuvânt de spus în probleme de utilizare a banilor publici.

Tehnologiile de informare și comunicare vor constitui mereu motorul de dezvoltare în mai toate domeniile, dar și coșmarul permanent al profesioniștilor care vor trebui să-și dezvolte permanent competențele în TI.

Raymond Kurzweil, directorul tehnic al Corporației Google, cunoscut inventator și futurolog american, renumit prin cercetările sale asupra inteligenței artificiale și a fenomenelor viitorului, în special prin prezicerile lui de viitor, a anunțat, la începutul anului 2017, o nouă „porție” de preziceri, vizând în special tehnologiile. Dacă ar fi adunate toate prezicerile acestuia pe parcursul a 20 de ani din cărți, bloguri, interviuri și lecții, putem observa că viitorul cuprins între 2019-2099 este descris aproape pe ani. Potrivit lui Kurzweil, în viitor, oamenii vor ajunge la o bunăstare materială cu posibilități aproape nelimitate, inteligența artificială o va depăși pe cea umană, iar oamenii pot deveni nemuritori. Merită de reținut, în special, prezicerile lui Raymond Kurzweil potrivit cărora către anul 2022 în SUA și Europa vor fi adoptate legi ce reglementează relațiile dintre oameni și roboți, iar către anul 2042 se poate întâmpla prima realizare potențială a nemuririi datorită armatei de nanoroboți, care va completa sistemul imunitar și va „curăța” bolile.

Amintim aici și de Alvin Toffler, care cu ani în urmă prezicea următoarele:

- în scurt timp, internetul de mare viteză va deveni o normă;
- videoconferințele vor permite angajaților din viitor să nu mai meargă la birou și să muncească din orice colț al lumii;
- știința și tehnologia se vor dezvolta într-un ritm atât de rapid, încât cei mai mulți oameni vor fi tentați să se „deconecteze” de la acest ritm de viață mult prea trepidant;
- omenirea va intra în era petabyte-ului, unitate de măsură superioară megabitului.

Cum se vor răsfrânge toate aceste schimbări asupra bibliotecii? Printre tehnologiile inovative, care vor fi implementate în biblioteca viitorului și care deja acaparează teren, tot mai frecvent sunt menționate: aplicațiile mobile de bibliotecă; soluțiile în regim autoservire de scanare, printare, copiere; imprimantele 3D; roboții; dronele pentru livrarea cărților; interfețele digitale pentru cărțile tipărite etc.

Utilizarea aplicațiilor mobile în activitatea bibliotecară, de exemplu, reprezintă noi platforme, oportunități și dimensiuni pentru elaborarea ghidurilor interactive de bibliotecă, tururilor virtuale ale bibliotecii, calendarelor interactive ale evenimentelor de bibliotecă și multe alte posibilități.

Pentru bibliotecile noastre aceste realități reprezintă viitorul mai mult sau mai puțin îndepărtat.

Modernizarea bibliotecii începe de la infrastructură, însă inovație nu înseamnă calculator, gadgeturi, aplicații, internet, Wi-Fi etc., dar cum și în ce scopuri le utilizăm și care este impactul lor. Pentru meditare pot fi invocate câteva date statistice, reflectând realitatea anului 2016. Potrivit datelor, 75,6% din totalul de biblioteci publice erau dotate cu tehnologii; 74,3% erau conectate la internet. În același timp, doar 9% erau prezente în spațiul virtual (19 site-uri; 102 bloguri). Iar noi cunoaștem faptul că astăzi, dacă nu ești pe internet, aproape că nu ești, de vreme ce 1 168 000 dintre potențialii utilizatori ai bibliotecilor țării au conturi pe Odnoklassniki, 760 000 pe Facebook, 250 mii pe Instagram etc. La nivel mondial, 51% din populația lumii sunt utilizatori de internet și 67% sunt utilizatori unici mobili.

Uneori există un mare dezechilibru între ceea ce doresc utilizatorii într-o bibliotecă și ceea ce primesc cu adevărat. Numai în ultimii ani, bibliotecile au început să se concentreze pe cunoașterea mai bună a utilizatorilor. Chiar și așa, toate studiile, cum ar fi cele făcute de The Pew Internet Research Center, Carnegie UK Trust, Muzeul Bibliotecilor și Arhivei din Marea Britanie, OCLC etc., ajung să aibă aceleași rezultate. Site-ul <https://princh.com/4-important-things-users-want-from-a-library-and-how-to-offer-them/#.XzAGQCgzbIU> publica, la 17 iunie 2017, un material bazat pe cercetări recente în domeniu, care scoate în relief patru lucruri pe care utilizatorii le reclamă bibliotecii:

- un spectru larg de cărți;
- mai multe ore de activitate;
- servicii de bază gratuite;
- ajutorul unor bibliotecari competenți.

Oamenii sunt pasionați de informație și știu că, în cele mai multe cazuri, cărțile și publicațiile periodice sunt cea mai bună sursă de cunoștințe de înaltă calitate. Cu toate acestea, dacă oamenii nu au acces la aceste cărți în biblioteca locală, ei vor ajunge în cele din urmă la surse online.

Pentru un bibliotecar este greu să cunoască ce citește fiecare utilizator și, cel mai important, este greu să găsească fondurile necesare pentru a cumpăra mai multe cărți, dar există și alte mijloace pentru a

deservi o gamă mai largă de interese, cum ar fi împrumuturile interbibliotecare, donațiile sau chiar e-platforme de cărți și periodice.

Primul gând care vine în mintea unui utilizator atunci când plănuiește să meargă la bibliotecă este dacă aceasta va fi deschisă la un moment convenabil pentru el. În general, utilizatorii susțin că ar aprecia orele prelungite, deoarece ar putea petrece câteva ore la bibliotecă după muncă, școală sau în timpul weekendului.

Utilizatorii doresc acces liber la informații, dar și la facilitățile bibliotecii. Unul dintre motivele pentru care modelul bibliotecii scandinave este atât de reușit este că oamenii sunt liberi să intre în perimetrul bibliotecii, să navigheze printre rafturi și să rămână cât timp doresc. Ei au încă nevoie de un card de bibliotecă pentru a împrumuta cărți și a utiliza alte servicii, dar nu există nimic care să le împiedice accesul în bibliotecă. Oamenii sunt interesați să împrumute materiale, să studieze sau să aibă acces la resursele online și la toate celelalte servicii bibliotecare interesante pentru ei.

Bibliotecarii sunt apreciați pentru că reprezintă comunitatea locală Google. De asemenea, este mult apreciată interacțiunea socială: cea mai bună modalitate de a asigura implicarea utilizatorului în bibliotecă pe termen lung, dar acest lucru nu se poate întâmpla dacă bibliotecarii se concentrează pe alte activități care nu reflectă neapărat necesitățile utilizatorilor. Cea mai bună modalitate de a obține o perspectivă internă asupra necesităților utilizatorilor este direct de la ei – pur și simplu prin inițierea unei conversații cu aceștia.

Conform utilizatorilor, o bibliotecă ar trebui să presteze și alte servicii, în afara celor bibliotecare, precum:

- deservire mai bună în sfera tehnologiilor informaționale;
- bibliotecă mobilă;
- servicii de bibliotecă în alte locații;
- cafea.

Existența unui spațiu unde pot fi procurate răcoritoare, cafea, produse de cofetărie este cea mai frecvent menționată schimbare pe care oamenii susțin că i-ar încuraja să folosească biblioteca mai des. Utilizatorii se pot bucura de timpul petrecut la bibliotecă, satisfăcându-și, în același timp, necesitățile de bază fără a părăsi clădirea. În acest fel, nu există întreruperi în activitatea lor, pot petrece mai mult timp în bibliotecă,

iar biblioteca poate avea o nouă sursă de venituri. Există biblioteci care au politici stricte privind alimentele și băuturile, precum și biblioteci care oferă servicii minime cu ajutorul automatelor de distribuție. Este loc de reflecție la acest subiect.

Parteneriatele cu instituțiile publice locale, pentru a oferi un mixt de servicii comunitare, sau cu organizații externe, pentru a beneficia de alte servicii, sunt două modalități simple de a satisface necesitatea utilizatorului de a obține mai mult de la biblioteca locală. De asemenea, este o modalitate extraordinară de a transforma biblioteca într-un spațiu comunitar, în care utilizatorul poate pur și simplu să vină și să se bucure de câteva ore de lectură, jocuri, să achite taxe, să primească asistență juridică, să bea o cafea sau să socializeze.

Accesul la o rețea Wi-Fi este o cerință de bază în zilele noastre. Calculatoarele cu fir sunt oarecum parte dintr-o epocă care pleacă. Tot mai mulți oameni folosesc dispozitivele mobile în viața lor de zi cu zi. Utilizatorii doresc să folosească propriile lor dispozitive în interiorul bibliotecii și să se conecteze la rețeaua bibliotecii sau să împrumute dispozitive mobile din bibliotecă fără restricții. Bibliotecile publice ar trebui să se adapteze la această nouă schimbare și să găsească o modalitate adecvată de a oferi aceste servicii.

Diminuarea inegalității digitale se impune tot mai mult ca o problemă majoră la cel mai înalt nivel de responsabilitate. În unele țări există politici ferme în această direcție. Uniunea Europeană intenționează să cheltuiască 120 de milioane de dolari pentru lichidarea inegalității digitale. În acest scop, va instala puncte de Wi-Fi gratuit în locurile publice de pe întreg teritoriul comunitar. Se presupune că, începând cu anul 2018, terminale de internet gratuit fără fir vor apărea în peste șase mii de orașe și sate în biblioteci, muzee, spitale, parcuri etc. *Le Figaro* scria că, potrivit comisariatului european pe probleme de economie digitală, Maria Gabrieli, municipalitățile vor decide unde vor fi instalate primele puncte de acces.

Idei pentru bibliotecile viitorului sunt multe și diverse. Cetățenii au vizitat întotdeauna biblioteca pentru informații și, din punct de vedere istoric, informațiile proveneau, în mare parte, din cărți. Dar această realitate se schimbă și, pentru a ține pasul, bibliotecile vor trebui să furnizeze informații în diferite formate și pe diferite platforme, pentru

a le face accesibile utilizatorilor lor.

Desigur, nu este vorba doar de transformarea cărților tipărite în conținut digital. Oamenii trebuie să poată căuta resurse de pe dispozitive mobile și din alte locații, nu numai din bibliotecă. Din fericire, costurile tehnologiei care ar putea oferi astfel de servicii sunt în scădere; dar dacă bibliotecile nu acționează repede, ar putea pierde o generație de nativi digitali care se așteaptă ca informațiile să fie accesibile când și unde le vor.

Potrivit studiului *Serviciile de bibliotecă în epoca digitală*, realizat de Pew Internet Research Center, respondenții vor să vadă și să obțină în bibliotecile viitorului:

- acces la materiale și programe de bibliotecă, bazat pe diverse aplicații;
- acces la tehnologii pentru a testa dispozitive noi;
- aplicațiile GPS de navigare pentru a ajuta utilizatorii să găsească materiale în spațiile bibliotecilor;
- terminale și echipamente de împrumut situate în întreaga comunitate, unde oamenii pot să împrumute cărți, filme sau muzică fără a fi nevoiți să meargă la bibliotecă;
- sisteme de recomandare de carte/audio/video adaptate stilului Amazon care se bazează pe comportamentul anterior al utilizatorilor de bibliotecă.

O mare provocare a lumii bibliotecare este preservarea și asigurarea securității conținuturilor digitale, indiferent dacă sunt digitizate sau „născute” digital. Modernizarea rapidă a tehnologiilor îmbunătățește calitatea vieții oamenilor, dar și o complică în aceeași măsură. Pe un USB care cântărește, de regulă, în jur de 30 de grame, poate încăpea un volum enorm de informații. Dar pentru cât timp? Cum vom folosi dispozitivele de stocare mâine sau peste cinci ani, dacă o generație de tehnologii se schimbă o dată la 3-5 ani? Vor repeta acestea soarta dischetelor și altor dispozitive de stocare? În lumea tehnologiilor, lucrurile au tendința de a se precipita foarte repede și sunt necesare soluții de durată. Există riscul de a ne pomeni într-o gaură digitală neagră și de a pierde importante informații și conținuturi culturale pentru generațiile viitoare.

Există organizații care dezvoltă programe și proceduri în vederea

prezervării informației digitale. Proiectul PANDORA are ca scop arhivarea paginilor web din Australia. În această direcție se lucrează și în Germania, Estonia etc. Biblioteca Congresului arhivează mesajele de pe platforma de social-media Twitter, începând cu lansarea în 2006. Alte strategii implică migrația, proces prin care informația digitală este transferată permanent pe tehnologii mai noi, pentru a asigura accesibilitatea acesteia, actualizarea tehnologiilor învechite sau crearea versiunilor analogice în format tipărit, de exemplu.

De aici și ideea editării în format tipărit a enciclopediei online Wikipedia. Proiectul grupului media german PediaPress presupune tipărirea a peste 1 000 de volume a câte 1 200 de pagini, fiecare conținând circa patru milioane de noțiuni.

O problemă serioasă pe segmentul prezervării sunt costurile implicate. O altă problemă este selecția conținuturilor. Există documente importanța cărora se vede la depărtare de secole. O altă problemă este proprietatea intelectuală și copyrightul.

Întrebări fără răspunsuri sunt foarte multe. Există și experiențe, și practici de calitate de la care avem de învățat și Politica privind Prezervarea Digitală/Digital Preservation Coalition a Bibliotecii Naționale a Australiei este una recomandată ca foarte bună. Mai este și un ghid cu strategii și activități, elaborat de Coaliția privind Prezervarea Digitală/Digital Preservation Coalition.

Există două întrebări ce țin de mediul biblioteconomic de la noi pe care trebuie să ni le punem:

- Cum va fi afectată în viitor informația de învechirea tehnologiilor?
- Ce politici, proceduri și acțiuni trebuie luate pentru salvagardarea informației?

Studiile demonstrează că felul de percepție a bibliotecii de către bibliotecari diferă de percepția bibliotecii de către utilizatori. Bibliotecarii, cum este și firesc, văd biblioteca poziționată la intersecția dintre necesitățile urgente și impactul de durată. Este cel mai mare argument în favoarea bibliotecii, indiferent de categorie. Este bază pentru discuțiile cu fondatorii, dar și filantropii de care depinde în mare parte dezvoltarea și prosperitatea bibliotecii din zilele noastre. Lumea bibliotecară cunoaște numeroase cazuri de acte de caritate în favoarea

bibliotecilor, când persoane care au înțeles importanța bibliotecilor și au pus umărul pentru a face lumea mai bună, începând cu Andrew Carnegie și până la Bill Gates, Paul Allen, cofondator Microsoft, David Rubenstein etc. David Rubenstein este unul dintre principalii donatori ai Bibliotecii Congresului, cu donații de zeci de milioane de dolari, susținând în special inițiativele de promovare a cărții și lecturii, precum Festivalul Național al Cărții. Lui îi aparțin cuvintele: „Abilitatea de a învăța cum să citesc și să iubesc lectura m-a adus unde mă aflu astăzi”. Potențialii filantropi de divers calibru trebuie să cunoască faptul că biblioteca este instituția care poate ajuta persoanele imediat, aici și acum, iar impactul interacțiunii cu biblioteca este de lungă durată.

Din punct de vedere istoric, la baza bibliotecii a stat cartea; informația de calitate era legată de carte. Astăzi, biblioteca modernă a depășit faza de Templu absolut al cărții, nu mai este un sinonim al liniștii totale, deși cartea rămâne a-i fi simbol.

Pentru a se adapta schimbărilor, biblioteca de azi și-a asumat alte funcții: spațiu civic important; spațiu pentru diverse servicii și programe gratuite, pentru cursuri de dezvoltare a competențelor pe diverse subiecte, centru pentru tehnologii și acces la internet; expertiza specialiștilor calificați; susținerea învățării pe tot parcursul vieții etc.

Cu toate acestea, ca promotor al cărții, biblioteca încă nu și-a epuizat resursele. Interesul pentru promovarea lecturii, indiferent de format, ca bază pentru cunoaștere este și va rămâne viu. Dovadă este Proiectul Lifelong Readers 2.0.

Utilizarea TIC în promovarea lecturii

Conform mai multor studii internaționale, nivelul lecturii pe întreg spectrul categoriilor de vârstă este unul foarte scăzut, iar acest fapt provoacă semne de îngrijorare pe plan mondial. Potrivit unor studii pan-europene, aproximativ 20% dintre adulți nu dețin abilitățile de alfabetizare necesare pentru a funcționa pe deplin într-o societate modernă. Se estimează că 73 de milioane de adulți europeni nu dispun de calificări peste nivelul învățământului secundar superior, mulți deoarece nivelul lor scăzut de alfabetizare face imposibil progresul lor educațional. Cele mai recente rezultate PISA, Programul OCDE pentru evaluarea internațională a elevilor, arată că unul din cinci tineri europeni cu vârsta de 15 ani are abilități slabe de citire. Tema promovării lecturii a fost

subiectul mai multor proiecte naționale și internaționale. Unul dintre proiectele mai recente, care urmează să fie realizat pe parcursul anului 2017, este *Lifelong Readers 2.0*.

Proiectul a fost creat cu suportul Comisiei Europene și are scopul promovării comunităților de lectură prin utilizarea tehnologiilor Web 2.0, precum și modelarea cititorilor și persoanelor care învață pe tot parcursul vieții în era digitală.

Proiectul reflectă situația actuală din șase țări europene, respectiv Irlanda, Cipru, Portugalia, România, Grecia și Italia, privind nivelul cititului și scrisului, bunele practici și strategiile inovatoare pentru folosirea sustenabilă a TIC în intensificarea lecturii. De menționat faptul că LiRe2.0, la fel și precursorul său, proiectul LiRe, afirmă că cel mai eficient mod pentru îmbunătățirea abilităților de citire este lectura de plăcere: lectura pe care noi o alegem din propria noastră voință, anticipând satisfacția pe care o vom obține din actul de lectură.

„Proiectul spulberă abordarea răspândită pe scară largă (mai ales în rândurile părinților și educatorilor), conform căreia tehnologia este inamicul lecturii. LiRe2.0 se bazează pe ipoteza opusă: utilizarea inovatoare a practicilor și resurselor deschise bazate pe TIC, care leagă lectura/învățarea informală, nonformală și formală, poate juca un rol semnificativ în îmbunătățirea atitudinii și angajamentului față de lectură și abilitățile de citire; în special în rândurile cititorilor neimplicați și reticenți și cititorilor marginalizați”.

Site-ul proiectului (<http://www.lifelongreaders.org/ro/>) prezintă o gamă largă de materiale, conținuturi, practici de calitate și poate fi foarte util în elaborarea unor strategii pentru utilizarea sistemică a TIC pentru promovarea lecturii. Cele mai bune practici sunt grupate în trei compartimente:

- **Proiecte** (http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_projects_collection.pdf);
- **Programe** (http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_programs_collection.pdf);
- **Rapoarte** (http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_reports_collection.pdf).

O gamă largă de activități de promovare a lecturii, inclusiv prin utilizarea TIC, poate fi accesată pe: <http://www.lifelongreaders.org/lire1/>

actions_ict.html. Unul dintre cele mai importante produse ale proiectului LiRe 2.0 este setul de instrumente LiRe 2.0 (Toolkitul) (<http://lifelongreaders.org/resources/toolkit/romanian/#56/z>.) compus din următoarele secțiuni:

- Introducere în promovarea lecturii eficiente pentru copii, adolescenți și adulți;
- Orientări pentru promovarea lecturii de succes prin utilizarea TIC în revizuirea instrumentelor digitale care ar putea sprijini promovarea lecturii;
- Idei, acțiuni și activități pentru integrarea TIC în promovarea lecturii;
- Resurse pentru promovarea lecturii prin TIC.

Printre tendințele sociale și procesele tehnologice care vor influența în viitor biblioteca și profesia de bibliotecar, un loc aparte îl ocupă creșterea concurenței. Această tendință mondială deja se reflectă în activitatea bibliotecilor și dictează schimbări în abilitățile și competențele bibliotecarilor. Recent, presa din România scria despre o afacere de peste un milion de euro, dezvoltată de doi foști consultanți, din cărți de specialitate pe care le împrumută angajaților din corporații. Nișa care n-a fost ocupată la timp de bibliotecari a fost ocupată de alții. Despre aceasta ne avertiza și Steve Coffman în *The Decline and Fall of the Library Empire*, 2012.

Profesia de bibliotecar – profesie pensionar?

Profesia de bibliotecar se numără printre profesiile cărora unii specialiști le prezic dispariția în următoarele decenii. Dispariția unei profesii nu se întâmplă brusc. Este adevărat că unele procese pot fi substituite de unele abordări tehnologice, dar până la dispariție e vreme. Profesiile s-au schimbat, s-au modificat întotdeauna. Acum însă, acest proces are loc mult mai repede decât anterior.

Argumentul prin care se explică dispariția profesiei de bibliotecar este digitizarea colecțiilor și posibilitatea accesării informației 24/7 în rețea. Dacă aducem ca argument faptul că biblioteca de azi este mai mult decât numai cărți și ofertele bibliotecilor pentru populație se extind, lucrurile se simplifică. Specialiștii din Anglia consideră că biblioteca viitorului este despre conexiuni, nu despre colecții. Mai apare problema voluntarilor, care pe unele segmente, pot înlocui biblioteca-

rii profesioniști. Biblioteca se bucură încă de loialitatea societății și aici este loc de a face mai mult pentru instituție și profesie.

Viziunea Globală a Bibliotecii

Viitorul bibliotecii este foarte incert. Problemele cu care se confruntă comunitatea bibliotecară internațională se înmulțesc și devin tot mai complicate. De la înălțimea cartierului general IFLA, acestea se văd în toată amploarea lor. În aceste condiții, IFLA s-a angajat să faciliteze o discuție globală privind elaborarea Viziunii Globale a Bibliotecii.

Pe parcursul anului 2017, IFLA a organizat ateliere în toate regiunile lumii (Washington DC, Yaoundé, Alexandria, Buenos Aires, Singapore, Madrid etc.) cu actori-cheie din domeniul bibliotecilor din aproximativ 140 de țări. Atelierele s-au axat pe consolidarea legăturilor în domeniu, au contribuit la identificarea viitoarelor provocări și oportunități și au ierarhizat acțiunile pe care le-ar putea lua mediul biblioteconomic ca răspuns la schimbările rapide în societăți. Participanții au prezentat diverse puncte de vedere, privind tendințele sociale și tehnologice la nivel mondial.

Pentru a implica mai multă lume și a aduna mai multe idei, la 21 august 2017, la Conferința IFLA din Wrocław, Polonia, IFLA lansează site-ul de vot online Viziunea Globală IFLA. IFLA îndeamnă fiecare bibliotecar din orice țară să se implice pentru a face această conversație cu adevărat globală.

Șase întrebări – fiecare cu 10 opțiuni posibile – au fost selectate pe baza rezultatelor atelierelor regionale. Inițial a fost anunțată dată limită pentru votul online, 30 septembrie, după care a fost extinsă până la 16 octombrie. La votul online au participat peste 22 000 de persoane. IFLA va aduna toate ideile expuse pentru a elabora o foaie de parcurs globală a bibliotecii pentru viitor.

Răspunsurile la întrebările-cheie vor ajuta la unificarea mediului biblioteconomic în fața provocărilor cauzate de o globalizare tot mai mare. În discuții au fost antrenați nu numai profesioniști din domeniul biblioteconomic, dar și din domenii adiacente.

Dave Snowden, fondator și director științific la „Cognitive Edge”, afirma: „Până când schimbi modul în care oamenii gândesc despre trecut și prezent, pierzi viitorul”. El a avertizat, de asemenea, lumea

bibliotecară cu privire la limitele de acceptare a modelelor, pericolele supraspecializării și stabilirea deterministă a obiectivelor. „Dacă ai obiective specifice, pierzi pe parcurs oportunitățile. Noi ne concentrăm mai mult pe măsurare decât pe ceea ce este de măsurat”, a mai menționat acesta.

Snowden a pledat cauza experimentelor la scară mică și eficiente din punct de vedere energetic, pentru a pregăti cel mai bine schimbarea. „Evoluția este despre noroc, nu despre potrivire. Cultivarea abilității de a vedea incoerent este esențială pentru inovare, iar bibliotecarii sunt custozii incoerenței”, a mai menționat acesta, pledând pentru capacitatea de a cultiva abilitățile de a recombina și reutiliza pe căi inovative.

Știrile false și proliferarea lor prin internet a fost un subiect discutat pe tot parcursul sesiunilor. Futuristul și autorul de science-fiction Karl Schroeder percepe această temă ca „antilibRARY/antibibliotecă”. „Antibibliotecă” se caracterizează prin viteză, eficiență, dematerializare și egalitate, însemnând că toate informațiile sunt tratate la fel și nu există nicio modalitate de a stabili autenticitatea sau autoritatea. „Cancerul informației este că aceasta nu conține cunoștințe”, a spus Schroeder. Un alt, probabil, previzibil fir de discuții pe tot parcursul întrunirii a fost importanța materialității, inclusiv a colecțiilor fizice, clădiri și oameni într-o lume din ce în ce mai digitală. Schroeder a abordat, de asemenea, modul în care bibliotecile ar putea localiza preocupările de nivel mondial și servi ca portaluri pentru contextualizarea și schimbul de cunoștințe la nivel mondial într-un context local.

Atelierele au inclus o serie de discuții în jurul valorilor bibliotecii și a punctelor forte, provocărilor cu care se confruntă profesia și societatea, precum și potențialele soluții ca parte a dezvoltării unei viziuni globale pentru un domeniu biblioteconomic unit.

„Credem cu tărie că numai un domeniu biblioteconomic unit și conectat va fi în măsură să realizeze adevăratul potențial al bibliotecilor: de a construi, în cunoștință de cauză, societăți alfabetizate și participative”, declara în cadrul dezbaterilor secretarul general IFLA, Gerald Leitner. Acesta a mai menționat următoarele: „Deși unii cred că soluția pentru provocările viitorului este de a ridica ziduri, IFLA consideră că soluția este de a dărâma ziduri. A dărâma zidurile din mintea noastră și a dărâma zidurile dintre biblioteci pentru a îmbunătăți calitatea

vieții cetățenilor”. Iar noi cunoaștem faptul că îmbunătățirea calității vieții cetățenilor este misiunea bibliotecii publice. Evoluția discuțiilor poate fi urmărită pe site-ul: [https:// globalvision.ifla.org/](https://globalvision.ifla.org/). Raportul privind viziunea este programat să fie publicat în ianuarie 2018.

IFLA consideră că crearea viziunii globale a unui domeniu biblioteconomic unit și conectat va ajuta să înfruntăm provocările viitorului și, totodată, să edificăm societăți culte, informate și participative. Angajamentul privind domeniul biblioteconomic niciodată n-a fost mai prezent în activitățile IFLA. Discuția despre viziunea globală a bibliotecii este bine-venită și stârnește curiozitate. Să sperăm că acest brainstorming internațional va genera un produs care va ghida domeniul în furtuna perfectă cu care se confruntă lumea bibliotecară la moment.

Cât despre implicarea bibliotecilor în promovarea și realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă, dacă simplificăm lucrurile, constatăm că ODD înseamnă dezvoltarea resurselor, serviciilor, produselor, facilităților etc., care sunt egale cu grija pentru utilizator, pe de o parte, și promovarea bibliotecii, a resurselor, a serviciilor, a produselor, a evenimentelor și activităților, care este egală cu grija pentru bibliotecă, profesie, bibliotecar și, respectiv, cu asigurarea viitorului bibliotecii, pe de altă parte.

Conferința IFLA 2018, care va avea loc între 24-30 august 2018 în Malaysia, va avea ca temă principală: „Transformarea bibliotecilor, transformarea societăților”, iar sloganul activităților va fi: „Să ajungem acolo unde-i greu de ajuns”. Și tema, și sloganul sunt perfect aplicabile și pentru bibliotecile din Republica Moldova.

Referințe bibliografice

1. DALY, Jimmy. 5 Bright Ideas for the Libraries of the Future [online]. [Accesat 25.10.2017]. Disponibil: <https://statetechmagazine.com/article/2013/02/5-bright-ideas-libraries-future>
2. DOI foști consultanți fac un milion de euro pe an din cărți de specialitate pe care le împrumută angajaților din corporații [online]. [Accesat 20.10.2017]. Disponibil: <https://www.newmoney.ro/doi-fosti-consultanti-fac-un-milion-de-euro-pe-an-din-carti-de-specialitate-pe-care-le-imprumuta-angajatilor-din-corporatii/>
3. LEGEA cu privire la biblioteci [online]. [Accesat 29.10.2017]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci>.

pdf

4. LIRE 2.0. Welcome to the Lifelong Readers 2.0! [online]. [Accesat 20.10.2017]. Disponibil: <http://www.lifelongreaders.org/ro/>

5. MILLER, Rebecca T. The Job Outlook: In 2030, Librarians Will Be in Demand Editorial [online]. [Accesat 25.10.2017]. Disponibil: <http://lj.libraryjournal.com/2017/10/opinion/editorial/job-ou-tlook-2030-librarians-will-demand-editorial/>

6. RECOMANDĂRI #diez: Cele mai bune librării online din Moldova unde poți găsi colecții impresionante de cărți [online]. [Accesat 20.10.2017]. Disponibil: <http://diez.md/2017/02/14/recomandari-diez-cele-mai-bune-librarii-online-din-moldova-unde-poti-gasi-colectii-impresionante-de-carti/>

7. STRATEGIA de consolidare și modernizare a rețelei bibliotecilor publice teritoriale 2017- 2020 [online]. [Accesat 29.10.2017]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Strategie-bpt-2017-2020.pdf>

8. THE UK no longer has a national public library system [online]. [Accesat 25.10.2017]. Disponibil: <https://www.theguardian.com/voluntary-sector-network/2017/oct/19/uk-national-public-library-system-community>

9. БИБЛИОТЕК стало меньше на треть, а тираж книг и брошюр уменьшился в два раза [online]. [Accesat 20.10.2017]. Disponibil: <http://udf.by/news/kultura/161730-bibliotek-stalo-menshe-na-tret-a-tirazh-knig-i-broshyur-umenshilsya-v-dva-raza.html>

(Magazin bibliologic, 2017, nr. 3/4, p. 69-78)

ANUL BIBLIOLOGIC 2019: DATE, FAPTE ȘI PERCEPȚII

Vera OSOIANU

Criteriile esențiale prin prisma cărora studiile internaționale determină nivelul de cultură al unei țări includ în rândul celor 5 indicatori: sistemul de educație, numărul de ziare, disponibilitatea calculatoarelor și numărul de biblioteci, inclusiv numărul de publicații disponibile în bibliotecile publice. Pe de altă parte, eficiența bibliotecilor este direct proporțională cu dotarea acestora, inclusiv starea spațiilor, calitatea resurselor, nivelul de instruire a personalului, disponibilitatea tehnologiilor și a serviciilor moderne în baza noilor tehnologii.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova este instituția care sintetizează datele privind activitatea sistemului național de biblioteci. Din experiența adunată trebuie de remarcat faptul că bibliotecile sunt în dificultate în fiecare an când sunt generalizate și publicate statisticile bibliotecare anuale. Acestea permit interpretarea dinamicii activității pe intern și o comparație între subiecții interni și externi. Datele pentru anul 2019 reliefează tendințele instituției bibliotecare și a profesiei de bibliotecar. Constatarea ce se impune este că tendința de descreștere, specifică ultimilor ani, s-a păstrat și chiar amplificat.

Toți indicatorii principali invocați ca argument pro eficiența bibliotecii s-au diminuat în raport cu anul precedent, dar și cu anii anteriori. Indicatori de bază precum: număr de utilizatori, împrumuturi, vizite, achiziții atrag un grad extrem de atenție din partea profesioniștilor din biblioteci, mass-mediei, dar și a factorilor de decizie. Aceste statistici sunt cu siguranță importante și, în raport comparativ, demonstrează nivelul de utilizare a bibliotecilor. Dar datele pure sunt departe de a acoperi întregul tablou când vine vorba de impactul și valoarea pe care bibliotecile le răsfrâng asupra comunităților. Datele nu arată modul în care bibliotecile conectează oamenii și favorizează infrastructura socială, modul în care contactele cu personalul profesionist al bibliotecii poate face diferența în viața oamenilor, modul în care participarea la proiecte și programe de bibliotecă susține învățarea pe tot parcursul vieții sau cum comunitățile cu biblioteci sunt mai puțin izolate decât comunitățile fără bibliotecă.

În următorii ani, bibliotecile și organizațiile de profil trebuie

să-și mobilizeze rândurile și să lucreze pe această dimensiune pentru a oferi profesioniștilor domeniului, factorilor de decizie, mass-mediei și comunităților câteva instrumente și cifre, pentru a vorbi, de fapt, despre valoarea și impactul pe care bibliotecile îl au asupra comunităților. Activitățile de advocacy, evaluarea impactului, interpretarea rezultatelor, indicatorii de performanță, istoriile de succes bazate pe dovezi sunt doar câteva dintre modalitățile în care managerii de bibliotecă lucrează pentru a evidenția importanța socială a bibliotecii. Pe acest segment sunt necesare traininguri, instruire, cursuri etc., iar Standardul SM ISO 16439:2018 *Informare și Documentare. Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor*, aprobat prin decizia nr. 188 din 31.07.2018 a Institutului de Standardizare din Moldova, este un bun început în acest sens.

Valoarea bibliotecii constă în centrarea pe necesitățile comunității locale și provocările la care biblioteca ar putea fi răspunsul. În peisajul biblioteconomic din Republica Moldova există o diferență uriașă în ceea ce privește situația demografică, mărimea localității, dezvoltarea economică, posibilitățile de finanțare. În contextul acestora, este foarte importantă existența unei conexiuni puternice între dezvoltarea biblioteconomică la nivel național (internațional) și activitatea bibliotecii la nivel local. Realizările biblioteconomice de nivel național trebuie să se răsfrângă asupra activității bibliotecilor de nivel local. Recomandările IFLA/UNESCO privind bibliotecile naționale reliefau încă cu ani în urmă că, în țările mici cu biblioteci puține și subdezvoltate, bibliotecile naționale trebuie să se implice pe un spectru larg de probleme, acestea incluzând formarea profesională continuă, statistica de bibliotecă, împrumutul interbibliotecar etc.

O bibliotecă se ține pe spații, resurse informaționale, tehnologii, servicii, parteneri, personal și utilizatori pentru care toate acestea există. Toate celelalte elemente sunt derivate, deși toate își au rostul lor. Marile probleme ale bibliotecii pivotează pe aceste elemente. Situația bibliotecilor din Republica Moldova este caracterizată de: spații învechite (de ani buni n-a mai fost construită o bibliotecă nouă), resurse învechite (este nevoie de 81 de ani pentru înnoirea/actualizarea colecțiilor de publicații din biblioteci). Influența timpului și anii grei de finanțare insuficientă au distrus imaginea bibliotecii. Implementarea tehnologiilor

a fost o șansă de revenire, dar n-a fost explorată suficient.

Criza bibliotecii despre care se discută masiv în mediul biblioteconomic internațional se explică prin implementarea și utilizarea masivă a TIC, atitudinea refractară la schimbare din partea bibliotecarilor, slaba implicare a factorilor de decizie. Recent, ziarul *Die Zeit*, ziar săptămânal german, menționa că lectura – una dintre marile responsabilități ale bibliotecii –, suferă sub o dublă amenințare: cea a noilor tehnologii și a vechii ignoranțe”.

Nivel de percepție. Anul bibliologic 2019 – Anul promovării imaginii bibliotecii, printr-o coincidență nefericită, a coincis cu implementarea *Legii salarizării* în sectorul bugetar și aici s-a văzut mai clar decât oricând percepția bibliotecii în mediul factorilor de decizie. Anul 2019 a fost cea mai mare provocare a lumii bibliotecare și cea mai mare înfrângere a domeniului biblioteconomic de până acum. Negocierile salariale au scos în prim-plan percepția negativă, în mai multe cazuri, a decidenților față de bibliotecă. Constatarea n-a fost total neașteptată și nici o noutate absolută. Studiile realizate în ultimii ani de diverse organizații profesionale, în special de OCLC, demonstrează că există o discrepanță enormă între felul cum este văzută profesia în interiorul și în exteriorul profesiei. Anul 2019 a fost anul adevărului pentru domeniul biblioteconomic. Avem dovada clară că percepția bibliotecarilor despre profesie și percepția majorității decidenților este total diferită. Lucrul acesta s-a reliefat mai ales în mediul bibliotecilor publice teritoriale. Implementarea *Legii salarizării* a scos în prim-planul profesiei scânteii, care au mocnit pe parcurs de decenii. O lege bună a fost interpretată eronat și total în defavoarea profesiei.

Bibliotecile ca infrastructură socială și intelectuală. Bibliotecile fac parte din infrastructura intelectuală a oricărei țări. Harta Bibliotecilor Lumii demonstrează că cele mai dezvoltate țări au și cel mai dezvoltat sistem de biblioteci.

Bibliotecile ocupă un loc important și în „infrastructura socială” – locuri fizice publice gratuite pentru întâlnirea și conectarea oamenilor. Într-o societate care se luptă cu niveluri ridicate de inegalitate și obstacole sociale, aceste locuri nu pot fi subestimate.

Bibliotecile sunt despre oameni, iar oamenii sunt ființe sociale care au nevoie de contact cu alte ființe umane. Pentru oameni contează

mult apartenența comunitară. Cu cât mai multe platformele digitale sociale oamenii utilizează, cu atât mai mare este necesitatea de a frecventa locuri publice, unde să se întâlnească, să se conecteze, să învețe, să fie provocați, să se distreze, să simtă pur și simplu că aparțin unei comunități. Biblioteca trebuie să se dezvolte și să se poziționeze ca o instituție extrem de relevantă atunci când vine vorba de susținerea unei infrastructuri sociale puternice.

Prognozele susțin că, în viitor, biblioteca va împărți același spațiu cu alte instituții din comunitate: centre de cultură, școli de muzică, birouri de turism etc. Aceasta este o tendință care se întâmplă de câțiva ani în diverse țări. Gradul de motivație și colaborare, pe de altă parte, variază foarte mult. În unele scenarii, diferite instituții sunt doar rezidenți în aceeași clădire, nu este organizată nicio colaborare, iar mutarea împreună este determinată de necesitatea reducerilor bugetare. În alte scenarii, același spațiu este folosit pentru a face lucruri importante pentru comunitate. Apare în prim-plan obiectivul comun de a face o comunitate mai puternică în strânsă colaborare. Colaborările formale sau informale cu diferite instituții din comunitatea locală devin din ce în ce mai frecvente.

Un exemplu foarte interesant vine din Finlanda – țara unde serviciile de bibliotecă sunt foarte apreciate de cetățeni. Biblioteca Centrală Helsinki, inaugurată în 2018, – cadou de 98 milioane de euro al Guvernului Finlandei și Primăriei orașului Helsinki de Centenarul Independenței Finlandei – este de facto un centru cultural-comunitar cu săli pentru concerte, teatru, cafenele, restaurant, săli pentru studiu individual sau în grup, imprimante 3D etc. Însă, dat fiind atașamentul finlandezilor pentru bibliotecă, spațiul a fost numit bibliotecă.

În timp, oamenii vor conștientiza că bibliotecile sunt mai puternice decât internetul. Bibliotecile au oameni reali. Bibliotecarii cunosc utilizatorii și pot oferi recomandări personalizate mai bune decât orice algoritm. Ei pot face diferența dintre informațiile corecte și cele false.

În era post-adevărului, bibliotecile vor conta cu adevărat. Neil Gaiman, scriitorul britanic, mare apărător al bibliotecilor, spunea că internetul îți poate oferi la o întrebare 100 000 de răspunsuri, iar bibliotecarul – unul, dar pe cel corect. Surplusul de informații nocive este mai grav decât insuficiența informației.

Acum încă suntem pe drumul de la Gutenberg spre Zuckerberg. Dar nu este exclusă întoarcerea de la Zuckerberg (internet) la Gutenberg. Nu este adevărat că oamenii nu au nevoie de bibliotecă. Un studiu recent demonstrează că americanii merg mai des la bibliotecă decât la spectacole de teatru, filme, evenimente sportive, muzee, concerte. Studiile demonstrează că bibliotecile sunt populare mai ales pentru persoanele de 18-29 ani.

Argumentele pro bibliotecă includ faptul că:

- Bibliotecile au ceva de oferit pentru oricine;
- Oferă tehnologii;
- Oferă servicii pentru întreaga familie;
- Oferă informație veridică;
- Sunt încă locul nr. 1 de unde poți împrumuta cărți;
- Bibliotecarii ajută persoanele să se dezvolte;
- Bibliotecile oferă spații sigure;
- Dezvoltă abilități pentru secolul XXI;
- Bibliotecarii sunt campionii egalității;
- Bibliotecarii se implică tot mai mult în alfabetizarea privind datele care este o alfabetizare civică.

În era internetului, bibliotecile nu mai sunt numai despre cărți. Bibliotecile oferă servicii gratuite, inclusiv internet, coding, instruire în TIC, alfabetizări privind utilizarea datelor, toate cu respectarea securității vieții private, normelor de etică, de incluziune digitală. Pe măsură ce companiile în TI devin mai mari și mai omniprezente, iar datele devin un avantaj din ce în ce mai valorificat și mai valoros, necesitatea educării utilizatorilor va crește. Un exemplu puternic pro bibliotecă vine tot din SUA, țara unde activează peste 110 450 de biblioteci, inclusiv peste 16 500 de biblioteci publice. În timp ce administrația lui Donald Trump și-a propus în bugetul 2020 (al treilea an consecutiv) lichidarea Institutului Serviciilor de Muzee și Biblioteci, o agenție independentă, responsabilă de modernizarea serviciilor de bibliotecă, Congresul SUA respinge propunerea tot al treilea an consecutiv, iar pentru anul 2020 a aprobat chiar o majorare a finanțării de 10 milioane de dolari.

Dinamica numărului de biblioteci din Republica Moldova este în descreștere. Numai în ultimii doi ani, numărul de biblioteci s-a redus

cu 25 de unități. Dacă continuăm cu același ritm, biblioteca va dispărea de la sine. Nu-i instituția, nu-s probleme.

Bibliotecari. Imaginea bibliotecii depinde în mare măsură de potențialul intelectual. De la 100 de studenți primiți anual la Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografie s-a ajuns că azi nimeni nu mai depune actele din simplă convingere. Este primul semnal că, în scurt timp, bibliotecile nu vor avea profesioniști. Fără cuvinte mari, dar vom discuta despre o profesie martir. O profesie nu dispăre brusc. Temelia se macină în timp. Conform datelor statistice pentru 2019, în cadrul sistemului național de biblioteci activează 4 098 persoane, dintre care 2 499 cu studii superioare, inclusiv 1 018 personal profesional de specialitate.

Cu câțiva ani în urmă, Congresul SUA a numit directorul Bibliotecii Congresului pe un mandat de 10 ani. La momentul desemnării în funcție, Carla Hayden avea 64 de ani. Până la această numire, directorul Bibliotecii Congresului avea contract pe termen nelimitat. Motivul? Schimbarea administrațiilor să nu influențeze mersul firesc al activității bibliotecii. Bibliotecarii din teritoriu întreabă permanent: „Unde-s liderii profesiei? De ce nu ne apără?”. Adevărul este că noi încercăm să folosim toate instrumentele disponibile pentru a apăra biblioteca și bibliotecarul, în primul rând, prin participarea la elaborarea cadrului legal, inclusiv a legilor și regulamentelor adiacente profesiei. Legile în final sunt bune. Ne referim la *Legea cu privire la biblioteci* (nr. 160 din 20.07.2017) și *Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar* (nr. 270 din 23.11.2018), dar interpretarea și implementarea legilor este total neconformă intențiilor și așteptărilor. Reprezentanții puterii legale din teritoriu interpretează aceste legi abuziv. Pentru a nu permite salarizarea conform prevederilor *Legii salarizării*, șefii de biblioteci au fost transferați în funcția de bibliotecar, deși legea spune că o bibliotecă este condusă de un director/șef de bibliotecă. Bibliotecarii au muncit pentru salarii care cu greu le-au permis existența. Ajunși la vârsta pensionării, ei ajung muritori de foame. Veșnicii cerșetori: atât când lucrează, cât și atunci când nu mai pot lucra. Este de mirare că unul din trei alege calea pribegiei.

În secția unde am început activitatea, Dezvoltare în biblioteconomie, numărul de salariați s-a micșorat treptat: de la 12 la 9, apoi la 7,

iar acum sunt 5. Trei salariați au plecat la muncă după hotare, unde, la sigur, nu au lucrat în bibliotecă, și nu s-au mai întors.

Resurse informaționale. Constituirea unei colecții relevante de publicații va fi în continuare o sarcină de bază și este ceea ce distinge biblioteca de alte instituții. Colecția bibliotecii este semnificativă acum și va fi în viitor. Colecția și abilitățile pe care personalul bibliotecii le investește în organizarea cunoștințelor, găsirea informațiilor și dezvoltarea competenței de informare a comunității sunt, de asemenea, ceea ce distinge biblioteca de alte instituții. Colecțiile, indiferent de format, sunt o bază puternică pentru servicii de calitate. Bibliotecile din alte țări, de exemplu, sunt concentrate pe colecție, dar există și o tradiție foarte puternică pentru programe și evenimente.

Începând cu 2012, numărul împrumuturilor a scăzut constant, în timp ce numărul activităților și programelor a crescut.

Un moment care trebuie discutat la diverse niveluri de responsabilitate este faptul că publicațiile sunt foarte scumpe, cel puțin pentru realitatea noastră, iar oamenii nu pot cumpăra cărți scumpe. Costul mediu al unei cărți (conform datelor înregistrate în BNRM) a fost în anul 2019 de 192 de lei. Politica prețurilor trebuie schimbată, dacă vrem ca publicațiile să ajungă la cât mai mulți cetățeni. În Germania, de exemplu, prețul cărții îl stabilește editura și acesta nu poate fi majorat. Susținerea editării cărților de către stat este o practică cunoscută în mai multe țări. Există această practică și în Republica Moldova. Însă cele aproximativ 5 milioane de lei (2019) destinați programului de editare a cărții naționale este o sumă prea mică pentru a acoperi necesitățile de actualizare a colecțiilor. Rata medie de înnoire a colecțiilor de 81 de ani (2019) (în timp ce recomandările IFLA/UNESCO sunt de 7-10 ani) este mărturie grăitoare a unei colecții învechite fizic și moral. Conform datelor pentru anul 2019, bibliotecile publice teritoriale dețin în total 15 840,3 unități de păstrare, inclusiv 7 947,8 exemplare, sau 52%, în limba română cu grafie latină și chirilică. În asemenea condiții, cartea, care de-a lungul timpului a contribuit la progresul persoanei, poate contribui acum la distrugerea ei. Or, niciun stat nu trebuie să fie indiferent la faptul dacă citesc sau nu cetățenii săi și ce anume citesc.

Tehnologiile și modernizarea bibliotecilor. Noi nu putem întoarce casa permanent: când cu ferestrele spre est, când cu ferestrele

spre vest. Ne-am transformat într-o morișcă și nu ne mai revenim din amețală. Biblioteca publică este o instituție prin care statul oferă acces la informare – unul din drepturile fundamentale ale omului. O comunitate poate să aibă mai multe instituții publice: școală, policlinică, farmacie, oficiu bancar, magazine etc. – toate cu specificul lor. Biblioteca publică este unica instituție pentru toți, care prestează servicii gratuite și oferă cărți și alte publicații.

În spațiul rural, chiar și părinții tineri nu au acces la internet și sunt lipsiți de competențe simple de alfabetizare digitală, care sunt necesare pentru a-și ajuta copiii cu temele, astfel încât, în aceste cazuri, se poate de așteptat a doua generație de „analfabeți tehnologici”. Acest lucru evidențiază biblioteca ca o poartă importantă pentru acces la internet.

Bugetul nu este orientat spre dezvoltarea instituției bibliotecare, ci doar spre supraviețuire. Bibliotecarii s-au transformat în vânători de proiecte. Toate proiectele de dezvoltare și modernizare din ultimii ani au fost realizate cu ajutorul granturilor din alte țări: Fundația Soros, Ambasada SUA, Ambasada Japoniei, JICA, Fundația Bill și Melinda Gates etc. Republica Moldova a fost printre cele 17 state susținute de Inițiativa Global Libraries. Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova a fost realizată grație Programului norvegian de cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia. Noi practic am epuizat proiectele mari. Ca regulă, finanțările sunt de o singură dată. Am tot bătut la ușa organizațiilor finanțatoare. Șirul s-a cam epuizat. Nu bați de două ori la aceeași ușă. Se impune serios necesitatea unui proiect de dezvoltare a serviciilor bibliotecare după modelul Lituaniei, Cehiei, SUA etc. Noi înțelegem situația și am înțeles-o mereu, dar, de zeci de ani, bibliotecile sunt finanțate după principiul „ce mai rămâne de la alții”. O problemă sunt procedurile ce țin de aprobarea unui grant. Acestea trebuie simplificate de urgență. Calea de parcurs pentru acordul de grant privind îmbunătățirea echipamentelor de digitizare ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova a demonstrat cât de complicate sunt procedurile interne.

Amprenta anilor și finanțarea insuficientă. Dacă s-a ajuns ca nimeni din tinerii aceste țări să nu mai dorească o carieră legată de bibliotecă, lucrurile sunt grave. Din 1991 se tot vorbește despre schimbarea bibliotecii și a profesiei și toate acestea se fac în detrimentul bibliotecii.

Bibliotecile noastre nu au fața pe care o doresc utilizatorii. Influența trecerii anilor și finanțarea insuficientă și-au spus cuvântul.

Concluzii

În baza celor expuse, se poate concluziona faptul că în următorii 10 ani:

- biblioteca va folosi același spațiu cu alte instituții;
- în era digitală, întâlnirea/comunicarea față-n-față nu devine mai puțin semnificativă;
- va persista nevoia de a vorbi despre valoarea bibliotecii în moduri noi;
- dezvoltarea unei colecții relevante de publicații va fi în continuare o sarcină de bază și este ceea ce distinge biblioteca de alte instituții.

Referințe bibliografice

1. AMERICANS go to libraries more than movie theaters, concerts, or museums. [citat 15 aprilie 2020]. Disponibil: <http://www.ilovelibraries.org/article/americans-go-libraries-more-movie-theaters-concerts-or-museums>
2. NICK Offerman explains why libraries are more important than ever. [citat 15 aprilie 2020]. Disponibil: <http://www.ilovelibraries.org/article/nick-offer-man-explains-why-libraries-are-more-important-ever>
3. 10 REASONS librarians are more important than ever. [citat 15 aprilie 2020]. Disponibil: <https://www.commonsense.org/education/articles/10-reasons-librarians-are-more-important-than-ever>
4. 5 THINGS that will affect The public library towards 2030. [citat 15 aprilie 2020]. Disponibil: <https://christianlauersen.net/2020/02/18/5-things-that-will-affect-the-public-library-towards-2030/>

*(Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova:
Studiu statistic 2017-2019, Chișinău, 2020, p. 7-15)*

PREISTORIA UNUI PROIECT CU ȚINTĂ ÎN VIITOR

Vera OSOIANU

Rezumat: Materialul prezintă preistoria unui grant oferit de Japonia prin Agenția Japoneză de Cooperare Internațională în cadrul proiectelor culturale susținute de Japonia. Grantul are menirea de a îmbunătăți dotarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova cu echipamente de digitizare, care vor contribui la preservarea resurselor în format virtual, asigurarea accesului virtual și păstrarea pe termen lung a valorilor culturale.

Cuvinte-cheie: digitizare, digitalizare, Agenția Japoneză de Cooperare Internațională, grant cultural

Abstract: The article presents the prehistory of the Grant offered by Japan through the Japan International Cooperation Agency. Offered as part of the cultural projects supported by Japan, the Grant aims to improve equipment of the National Library of the Republic of Moldova with digitization tools, which will contribute to preserving resources in virtual format, ensuring virtual access and long-term maintenance of cultural values.

Keywords: digitization, digitalization, Japan International Cooperation Agency, Cultural Grant.

Preistoria Proiectului de îmbunătățire a echipamentelor de digitizare din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova începe în anul 2017, când Biblioteca Națională împreună cu Ambasada Japoniei în Republica Moldova realizează două proiecte de succes, vizând promovarea valorilor culturale, istorice și științifice cu genericul „Țara- Soarelui răsare”. În timpul întrunirilor dintre personalul Ambasadei Japoniei și cel al Bibliotecii Naționale, axate pe organizarea și desfășurarea evenimentelor, au fost discutate oportunitățile de colaborare de mai departe, în special necesitatea unor proiecte de modernizare a Bibliotecii Naționale.

Ca urmare a discuțiilor, în luna aprilie 2018, Biblioteca Națională a Republicii Moldova a adresat Ambasadei Japoniei din Chișinău o scrisoare de intenție vizând îmbunătățirea echipamentului de digitizare și crearea, în baza Secției Colecții digitale, a Centrului Național de Digitizare.

Ideea a avut ca punct de pornire grantul de susținere a culturii (Cultural Grant) al Japoniei, anunțat în acea perioadă de Ministerul

Afacerilor Externe al Japoniei (<https://www.mofa.go.jp/policy/oda/category/cultural/index.html>) în cadrul Proiectului Cultural Grant Assistance (procurement of equipment).

Digitizarea patrimoniului național cultural este unul dintre obiectivele principale stipulate în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 478 din 04.07.2012 „Cu privire la Programul național de informaticizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020”. Lipsa echipamentelor necesare pentru digitizarea resurselor a fost și rămâne principalul impediment în realizarea obiectivelor hotărârii de guvern menționate. La data conceptualizării proiectului, Biblioteca Națională dispunea de un singur scanner performant Atiz, procurat cu zece ani în urmă, în cadrul unui proiect susținut de Fundația Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene (CENL).

Grantul de susținere a culturii (Cultural Grant) din partea Japoniei a fost o oportunitate de a soluționa problema echipamentelor de digitizare și extinderea digitalizării Bibliotecii Naționale.

La 28 decembrie 2018, dl Kazutoshi Hayashi, consilierul Ambasadei Japoniei în Republica Moldova, a solicitat o întrevvedere la care a anunțat că ideea proiectului a fost acceptată la Tokyo și că următorul pas este o scrisoare de intenție din partea Ministerului Finanțelor, adresată ambasadorului Japoniei în Republica Moldova. Scrisoarea semnată de dl Ion Chicu, ministrul finanțelor de atunci, a fost trimisă în termenul solicitat prin Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

La 10 ianuarie 2019 am fost anunțați că, în intervalul lunilor mai-iulie 2019, Agenția Japoneză de Cooperare Internațională va trimite la Chișinău o echipă care va studia detaliile privind oportunitatea proiectului. Primul grup de experți a venit în aprilie, iar în luna iulie la Chișinău s-a aflat al doilea grup de experți, care au hotărât soarta proiectului.

Ambele grupuri de experți au avut vizite de lucru la Ministerul Finanțelor și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, iar toată corespondența pe partea financiară, în timpul expertizării proiectului a fost adresată și specialiștilor de la ministerele implementatoare.

La 19 iulie 2019, la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în prezența ambasadorului Japoniei în Republica Moldova, a fost semnat *Minutes of Discussions on the Preliminary Survey for the Project for*

Improvement of Digitization Equipment of the National Library of the Republic of Moldova. În perioada de după semnarea acestui document, s-a lucrat la perfectarea variantei finale a proiectului. La începutul anului 2020, a început perfectarea *Schimbului de note* dintre ambasadorul Japoniei la Chișinău și ministrul afacerilor externe și integrării europene și a Acordului de grant, care-i are ca semnatari pe directorul general JICA și ministrul educației, culturii și cercetării. Documentele trebuiau semnate la finalul lunii martie. Pandemia virusului COVID-19 a încurcat pentru un timp lucrurile și evenimentele au fost deplasate cu câteva luni bune.

La ceremonia de semnare a *Schimbului de note privind cooperarea economică*, din 29 iunie 2020, dintre ministrul afacerilor externe și integrării europene, Oleg Țulea, și ambasadorul Japoniei, Yoshihiro Katayama, ultimul menționa: „Prin intermediul *Proiectului de îmbunătățire a echipamentelor de digitizare din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova*, dorim să contribuim la prezervarea patrimoniului cultural al Republicii Moldova care este atât de bogat. Japonia va oferi o donație pentru procurarea unor sisteme de echipamente și soluții tehnice pentru digitalizarea fondului Bibliotecii Naționale și a altor instituții de profil. Așteptăm ca generațiile viitoare să aibă acces la nenumărate opere de artă și literatură, create de-a lungul deceniilor și secolelor”.

La 14 iulie 2020, s-a încheiat o altă etapă foarte importantă în realizarea *Proiectului de îmbunătățire a echipamentelor de digitizare din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova*. Ministrul educației, culturii și cercetării, Igor Șarov, și directorul general al Agenției Japoneze de Cooperare Internațională (JICA) pentru Europa și Orientul Mijlociu, Takema Sakamoto, au semnat online *Acordul de grant* pentru realizarea acestui proiect.

La 20 iulie 2020, Guvernul Republicii Moldova a aprobat și a prezentat parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului întocmit prin schimb de note dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind cooperarea economică, încheiat la 29 iunie 2020.

Grantul în valoare de 409 mii de dolari SUA este destinat conservării și protejării patrimoniului cultural în cadrul instituțiilor sistemului național de biblioteci și lărgirii accesului cetățenilor la informație

prin achiziționarea echipamentului modern și digitalizarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.

Conform *Acordului de grant*, finanțele oferite vor fi utilizate pentru procurarea a patru scanere, inclusiv unul automat și unul semiautomat, care vor permite digitizarea publicațiilor în diverse formate, 3 stații de lucru adiacente scannerelor, un server de mare capacitate pentru păstrarea pe termen lung a publicațiilor scanate cu elementele necesare pentru asigurarea securității pe termen lung. Partea japoneză va asigura, de asemenea, transportarea echipamentelor până la sediul Bibliotecii Naționale, se va ocupa de instalarea echipamentelor și de instruirea inițială a specialiștilor.

Există speranța că acest proiect va pune la adăpost de intemperiiile anilor tot ce a creat poporul nostru mai frumos, va favoriza democratizarea accesului online transfrontalier la conținutul autentic și de încredere al patrimoniului cultural și va ajuta instituțiile culturale să se adapteze la mediul digital în continuă schimbare.

Incendiul devastator care a afectat Catedrala Notre-Dame din Paris a evidențiat încă o dată necesitatea de a păstra, înregistra și proteja patrimoniul nostru cultural. Reacțiile din întreaga Europă și din lume demonstrează importanța patrimoniului cultural pentru cetățeni și pentru societate.

Pandemia virusului COVID-19, care a schimbat agenda omenirii, a impus distanțarea fizică și a închis oamenii în case, a demonstrat necesitatea de a avea colecțiile Bibliotecii Naționale digitizate și puse în acces online. Realizarea proiectului va avea loc pe fundalul acestei noi realități, de aici și importanța deosebită a acestui proiect pentru Republica Moldova. De fapt, el este un prim pas spre un proiect mai mare, care în viitor se va axa pe digitizarea publicațiilor din Programul Național „Memoria Moldovei”.

Bibliotecile, arhivele și muzeele din Republica Moldova au colecții bogate, care reprezintă istoria și valorile noastre comune, dar și diversitatea culturală a Republicii Moldova. Biblioteca Națională are multe valori de prețuit, protejat și împărtășit cu semenii. De aceea, cultura digitală se numără printre prioritățile instituțiilor de cultură și, în special, ale Bibliotecii Naționale.

Digitizarea, prezervarea digitală și asigurarea accesului online al celor mai valoroase resurse culturale – aceasta este esența proiectului și

sarcina pe dimensiunea digitală a oricărei biblioteci naționale.

Proiectul este un pas important în modernizarea activității Bibliotecii Naționale, dar este, în primul rând și mai întâi de toate, despre oameni. La toate etapele firești de realizare a proiectului, persoane de diferite ranguri și responsabilități au venit în ajutor pentru a-l aduce la etapa implementării. De la dna Monica Babuc, care a făcut advocacy pro proiect, la dna Liliana Nicolaiescu-Onofrei, care a primit raportul grupului de experți din Japonia și a semnat rezultatele raportului, la dl Șarov, care a semnat *Acordul de grant*. Menționăm că dl Igor Șarov împreună cu echipa anului 2015 a Ministerului Culturii a contribuit la implementarea unui alt proiect de modernizare a Bibliotecii Naționale – Centrul de Statistică, Cercetare și Dezvoltare. Dacă luăm în calcul faptul că în baza acestui proiect a fost dezvoltat mai apoi și Centrul de Formare Profesională Continuă a Bibliotecarilor, pe care acum, tot cu susținerea MECC, încercăm să-l modernizăm, concluzionăm că domnul ministru Igor Șarov este la al treilea proiect de modernizare a Bibliotecii Naționale.

De la lansarea ideii proiectului în aprilie 2018 și până la ceremonia de semnare a *Schimbului de note* din 29 iunie 2020, s-au schimbat 3 guverne și 4 miniștri. Acest lucru ar fi putut cauza o problemă..., dar importanța proiectului și fenomenul „memoria instituțională” și-au spus cuvântul. În cazul nostru, dl Andrei Chistol a fost alături de echipa Bibliotecii Naționale chiar de la bun început, reușind să pună umărul ori de câte ori a cerut-o situația.

Despre importanța acestui proiect încă urmează să vorbim. La fel și despre memoria culturală, care se clădește pe linie dreaptă și prin memoria instituțională.

Un rol deosebit la toate etapele proiectului a avut Ambasada Japoniei. Trebuie să recunoaștem în mod special implicarea consilierului ambasadorului, dl Kazutoshi Hayashi, care 2 ani ne-a ghidat spre finalul de succes, acordându-ne toată susținerea și asistența necesară. Ar fi greu de numărat vizitele dlui Kazutoshi Hayashi la Biblioteca Națională și podurile carea le-a construit între Ambasadă, BNRM, JICA, MAEIE, Ministerul Finanțelor, MECC.

Pe parcursul conceptualizării proiectului, am avut nevoie de expertiza colegilor din bibliotecile naționale care deja au acumulat o experiență considerabilă în domeniul digitizare, indexare, acces, pre-

zervare pe termen lung etc. Toți prietenii BNRM cărora le-am solicitat ajutorul au reacționat în timp util și cu bunăvoință. De menționat aici pe Grant Harris de la Biblioteca Congresului, care ne-a sugerat adresele indicate pentru a primi ajutorul necesar, dr. Adolf Knoll de la Biblioteca Națională a Cehiei, Petr Kukac, directorul Departamentului Digitizare de la aceeași bibliotecă, specialiștii de la Biblioteca Națională a Lituaniei etc.

Ca importanță de lungă durată, acest proiect este unicat în istoria Bibliotecii Naționale. Respectiv, un cuvânt aparte merită susținerea necondiționată și implicarea dnei Elena Pintilei, directorul general al BNRM, și colegii care la diferite etape s-au implicat activ pe partea de responsabilități adiacente specificului proiectului ce le revin: Diana Silvestru, Veronica Borș, Sergiu Elașco, Svetlana Barbei, Aliona Muntean, Aliona Tostogan, Veronica Cosovan, salariații Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării a BNRM, care, pe lângă implicarea inerentă, au trebuit să acopere timpul cât proiectul a fost în topul priorităților.

Acest proiect va fi unul de referință în istoria Bibliotecii Naționale, de aici și grija cu care vom urmări evoluția desfășurării tuturor etapelor de implementare instituțională, dar și implicarea oamenilor care au pus umărul și au investit experiență, competențe și suflet în realizarea lui.

Referințe bibliografice

1. Digitization, digitalization and digital transformation: the differences [online]. [citată 20.07.2020]. Disponibil: <https://www.i-scoop.eu/digital-transformation/digitization-digitalization-digital-transformation-disruption/?fbclid=IwAR3s9EoarXHY0oE9VywYBcN0CXaqqg4A1xwoQPpAjrPui0JRKjYuqxZ32L8>

2. Guvernul Japoniei a alocat un grant în valoare de 400 de mii dolari SUA pentru îmbunătățirea echipamentului de digitalizare al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova [online]. [citată 20.07.2020]. Disponibil: <https://mecc.gov.md/ro/content/guvernul-japoniei-alocat-un-grant-valoare-de-400-de-mii-dolari-sua-pentru-imbunatatirea>

3. Oleg Țulea: „Apreciem susținerea Japoniei pentru procesul de integrare europeană și modernizare a Republicii Moldova” [online]. [citată 20.07.2020]. Disponibil: <https://www.mfa.gov.md/ro/content/oleg-tulea-apreciem-sustinerea-japoniei-pentru-procesul-de-integrare-europeana-si>

(*Magazin bibliologic*, 2020, nr. 3/4, p. 27-30)

**CULTURA DIGITALĂ ÎN ERA POST-ADEVĂRULUI.
ROLUL BIBLIOTECILOR ÎN FORMAREA CULTURII
COMUNICĂRII ÎN SECOLUL TEHNOLOGIILOR
INFORMAȚIONALE AVANSATE. NETICHETA**

Vera OSOIANU

Printre responsabilitățile importante ale bibliotecarului modern un loc aparte ocupă aspectele tangențiale cu spațiul virtual. În era post-adevărului, competențele de evaluare a informației și asigurare a securității în spațiul virtual sunt baza activității de calitate. În mediul biblioteconomic mondial se consideră că anume aceste responsabilități constituie un argument puternic pro bibliotecă și vor asigura rezistența în timp a acesteia. Dacă până acum câteva decenii se considera o problemă insuficiența informației, în era digitală, marea problemă constă în excesul și proliferarea rapidă a informației.

Bibliotecarul modern activează deopotrivă în spațiul fizic al bibliotecii și în spațiul virtual. Vorbim în acest sens de bibliotecile „hibrid” unde conviețuiesc împreună instrumentele biblioteconomice tradiționale și instrumentele moderne, bazate pe tehnologii avansate și acces la internet. Biblioteconomia virtuală este caracterizată de adoptarea masivă a inovațiilor oferite de spațiul informațional virtual.

Înțelegerea mai bună și exploatarea mai eficientă a lumii virtuale ajută bibliotecarii să găsească noi modele de distribuire a informației și produselor, noi căi de oferire a spațiilor colaborative pentru membrii comunității, noi platforme de promovare a culturii digitale.

În contextul promovării/formării competențelor de cultura informației, acum se vorbește din ce în ce mai mult despre cultura web. Printre elementele distinctive ale culturii digitale un loc aparte ocupă: cultura media; comunicare și colaborare deschisă; managementul carierei și al identității; cultura și cunoașterea instrumentelor specifice tehnologiilor informaționale; noi abilități de învățare prin instruirea digitală; cultura informației. (De menționat că aici cultura informației este încorporată în cultura web). Cultura digitală reprezintă abilitățile și competențele necesare pentru explorarea/lectura web, crearea conținuturilor/scriere și participare web.

Explorarea eficientă a webului implică: navigare, mecanisme web,

căutare, credibilitate, securitate. Crearea conținuturilor/scriere presupune: scrierea/postarea conținuturilor pe web, alcătuirea/compunerea, indexarea, asigurarea accesibilității. Un element foarte important este conectarea/participarea pe web care implică: distribuirea, colaborarea, feedbackul.

Sarcina bibliotecarului de a găsi și selecta informația de calitate în spațiul tradițional este și mai complicată în spațiul virtual. Aici, mai mult decât oriunde, acesta trebuie să știe cum să evalueze informația spre a ajunge la cea de calitate. Scriitorul Umberto Eco, care în anul 2015 a primit titlul de doctor honoris causa în comunicare și cultură mass-media la Universitatea din Torino, în cadrul unei întâlniri cu jurnaliștii menționa necesitatea și importanța filtrării riguroase a informației din internet, specificând faptul că rețelele de socializare „dau drept de cuvânt unor legiuni de imbecili și că aceștia au acum același drept la cuvânt ca și un premiat Nobel”. „Drama internetului este că l-a promovat pe idiotul satului ca purtător de adevăr”, spunea Umberto Eco. Instruirea bibliotecarilor în vederea utilizării webului și în special a creării instrumentelor Web 2.0, 3.0 etc. trebuie să se facă concomitent cu instruirea ce ține de cultura digitală. Ca profesioniști de formațiune enciclopedică, bibliotecarii trebuie să cunoască faptul că decența este valoare universală.

Când au fost puse la dispoziția membrilor comunităților tehnologiile moderne de informare și comunicare, rețelele de socializare și alte aplicații tehnologice, atunci au fost transferate și responsabilitățile pentru faptele întreprinse. Responsabilitatea aparține fiecărei persoane în parte și aceste valori morale/etice trebuie inoculate atât personalului bibliotecar, cât și utilizatorilor și non-utilizatorilor bibliotecii. Pentru a se achita de aceste responsabilități, bibliotecile elaborează politici privind utilizarea instrumentelor web create de bibliotecă, iar regulile de aur privind comentariile pe web solicită internauților: să fie respectuoși și să nu atace autorul sau persoanele care vin cu comentarii; să se concentreze pe idei, nu pe persoane; să nu folosească limbaj obscen; să se concentreze pe ideea principală și să nu distragă atenția de la această linie.

Biblioteca trebuie să aibă „față umană” și în spațiul virtual, iar elementele care umanizează fața bibliotecii sunt imaginile, materialele

video, accesibilitatea, promptitudinea, lipsa excesului de cuvinte etc. Fața bibliotecii în spațiul virtual începe cu pagina web. Studiile realizate în ultimii ani dau semnale că aici bibliotecile nu excelează în mod deosebit. În ultimii ani a scăzut constant numărul persoanelor care utilizează pagina web a bibliotecilor. Un studiu OCLC demonstra încă acum câțiva ani că doar aproximativ 1% din respondenți începeau căutarea informației pornind de la pagina web a bibliotecii.

Cei care utilizează mai frecvent paginile web sunt persoanele tinere și cele cu educație superioară. Concluzie: De regândit concepția, de făcut pagina web mai interactivă, mai compatibilă cu instrumentele de comunicare ce se modernizează permanent.

Pentru ca o pagină web să se bucure de succes, trebuie să întrunească următoarele caracteristici: să interacționeze activ cu auditoriul; să publice conținut foarte bun (orientat la auditoriul țintă); să publice permanent (cel puțin o dată pe zi). Aceste caracteristici asigură distribuirea postărilor – calea sigură ca aceste conținuturi să fie văzute de cât mai mulți oameni.

Existența bibliotecii s-a fundamentat dintotdeauna pe folosirea în comun a resurselor și a ideilor. Tehnologiile moderne și spațiul online oferă un potențial enorm pentru diseminarea acestora, dar mai ales pentru comunicarea profesională. Instrumentele web reprezintă o platformă ideală pentru dialogul profesional. Rapiditatea circulației fluxului informațional, diseminarea concomitentă pentru un număr mare de beneficiari, feedbackul, utilizarea inteligenței colective în formarea conținuturilor sunt doar câteva dintre beneficiile oferite de instrumentele specifice mediului virtual.

Ca dovadă de eficiență, impact și feedback imediat poate fi invocată Conferința „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”, organizată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova cu susținerea și participarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, care a fost o primă încercare de întâlnire, pe aceeași platformă, a celor mai importanți actori angajați pe scena promovării lecturii și a culturii lecturii: reprezentanți ai sferei de decizie; ai mediului educațional, respectiv grădiniță, școală, universitate; mediul infodocumentar, biblioteci de toate tipurile; scriitori; cercetători. Feedbackul nu s-a lăsat așteptat, iar cea mai înaltă apreciere a venit de la ilustrul pedagog Adri-

an Ghicov, care scria într-o postare pe Facebook imediat după sfârșitul conferinței: „SATISFACȚIA PROFESIONALĂ A ZILEI: Conferința Internațională „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”, organizată impecabil de către angajații Bibliotecii Naționale. Recunoștință! Am comunicat audienței despre cum să formăm un cititor pe tot parcursul vieții și despre nevoia de a relaționa cu personajele, cu eul liric sau chiar de a deveni unul dintre ele în timpul lecturii. O nouă și interesantă viziune. Mai ales că implică dezvoltarea personală, gândirea critică, percepțiile, preferințele și interesele cititorilor. A fost o formare cu judecăți de valoare și cu oameni dragi!” (https://www.facebook.com/search/top/?q=adrian%20ghicov&epa=SEARCH_BOX).

Bibliotecarii trebuie să învețe membrii comunității cum să selecteze din marea de resurse disponibile online cele mai reprezentative site-uri, liste de discuții, bloguri, rețele sociale etc. La fel, ei trebuie atenționați să fie foarte precauți la alegerea prietenilor. Studiile demonstrează că internații pot menține în actualitate un număr de cel mult 100-200 de prietenii în mediul online.

Colegii și prietenii din spațiul fizic s-au transferat în spațiul virtual. De remarcat că, în spațiul virtual, conținuturile cu caracter profesional ajung mai ușor în afara profesiei. Dovadă este feedbackul și aprecierile venite de la reprezentanții diferitor profesii și domenii: cadre didactice, ambasadori, scriitori, editori, librari, jurnaliști, avocați, oameni din spectrul politic etc. Observațiile demonstrează că ei sunt foarte sensibili, mai ales în probleme ce țin de promovarea cărții și a lecturii. Un exemplu elocvent în acest sens este Grupul de pe Facebook *LecturaCentral*. Experiențele și practicile de calitate diseminate de cei peste 1 500 (situația la 19.02.2020) de membri ai grupului sunt de mare importanță pentru proliferarea ideilor. În spațiul virtual, domeniul biblioteconomic este mult mai vizibil și transparent. Despre valoarea informației sau conținuturilor se poate judeca după numele persoanelor care le-au plasat, distribuit, au dat like sau chiar după comentariile plasate. Comentariile, la rândul lor, pot fi apreciate prin like-uri sau comentate. Există un flux de aprecieri sau contestări, care n-a fost posibil în spațiul tradițional. Nume de referință ale domeniului ajută la evaluarea corectă a informației și, dacă acestea plasează, apreciază sau distribuie o postare pentru a atenționa și alte persoane, faptul te face

atent și este un semn că avem în față un conținut ce merită citit.

Practica demonstrează că tehnologiile se schimbă mai repede decât oamenii. Mai greu decât asimilarea tehnologiilor este să convingi oamenii de importanța schimbării și avantajele inovațiilor, în special a celor în baza noilor tehnologii. Studiile demonstrează că marca bibliotecii rămâne a fi cartea, dar și alte servicii, conform necesităților membrilor comunității, cum ar fi acces la calculatoare și internet, Wi-Fi, programe pentru copii, informații despre sănătate și modul sănătos de viață, instruire în vederea utilizării tehnologiilor etc.

Ofertele Universale ale Bibliotecii, care reprezintă factori-cheie necesari pentru a demonstra impactul bibliotecii în secolul al XXI-lea, includ:

- lectură,
- informare și digital,
- cultură și creativitate,
- sănătate și bunăstare.

Ofertele Universale oferă o idee despre serviciile așteptate de utilizatori. Tehnologiile se vor moderniza mereu și biblioteca este o platformă ideală pentru a ajuta membrii comunității să nu rămână în urma progresului. În spațiul virtual, volumul informației este mult mai mare decât era anterior. Deși căile și metodele de accesare a informației s-au schimbat, pentru a reuși, oamenii au nevoie de informații, iar misiunea bibliotecii rămâne aceeași – oferirea accesului gratuit la informații, cultură și cunoaștere pentru toți, indiferent de format. Pentru a investi în biblioteci, fondatorii și finanțatorii trebuie să vadă contribuția bibliotecii în dezvoltarea comunității, în îmbunătățirea sănătății membrilor comunității, în nivelul de satisfacție a utilizatorului etc. Pentru a face față provocărilor, bibliotecarii trebuie să investească în domeniu eficiență, responsabilitate, profesionalism.

Internetul devine o parte din ce în ce mai importantă a vieților noastre. Avantajele sunt uriașe, dar și problemele pe potrivă. Știrile false au devenit un fenomen foarte agresiv, în care anumite grupuri, organizații și persoane „fabrică” neadevăruri pe care le difuzează prin diferite canale în scopul dezinformării și manipulării anumitor segmente ale populației, în principal în zonele rurale.

Bibliotecile trebuie să organizeze ateliere de informare și

conștientizare cu privire la influența nocivă și destabilizatoare a știrilor false asupra adulților și, în special, a copiilor. Cetățenii au nevoie de a-și dezvolta abilități pentru a evalua critic informațiile și pentru a deveni consumatori de informații competenți în viața de zi cu zi. Aceste ateliere pot fi organizate în asociere cu jurnaliștii locali, reprezentanți ai social media și personalități media din teritoriu, pe teme legate de provocările furnizării de informații online și offline și vor evidenția riscurile asociate dezinformării voluntare și programate, care pot influența dramatic adulții, viața lor de zi cu zi și opțiunile de luare a deciziilor.

Neticheta

În ultimii ani se discută mult despre codul bunelor maniere în spațiul virtual. DEX-ul online încă mai spune că cuvântul *netichetă* nu este în dicționar, dar internauții știu că este omniprezent.

„Netichetă” este un cuvânt compus din cuvintele *net* (în engleză: rețea de calculatoare) și etichetă. El se referă la regulile de conduită propuse sau recomandate internauților, ca una din formele valorii culturale a internetului. Primele propuneri și recomandări de comportare de gen netichetă au apărut în rețeaua Usenet, dar, între timp, termenul este folosit în toate domeniile rețelelor de date și calculatoare, unde persoanele comunică nu numai cu echipamentele respective, dar și între ei.

Neticheta nu este un termen bine definit, existând simultan o multitudine de documente pe această temă, documente care sunt deseori neconsolidate, inconsistente, nesistematizate, neunitare sau chiar contradictorii între ele. De asemenea, nu există o netichetă unică universală recomandabilă în toate situațiile din internet, multiplele netichete concurând între ele. De obicei, netichetele nu au aspecte sau consecințe legale, fiind vorba doar de recomandări binevoitoare.

Fiindcă internetul se află în continuă expansiune, netichetele trebuie și ele neapărat să țină pasul, și anume prin permanenta adaptare la noutăți. În demersul de a face internetul un loc mai bun pentru toți, bibliotecarii au de învățat de la lideri importanți ai spațiului virtual. Mozilla – creatorul Firefox, al doilea navigator ca număr de utilizatori, după Google Chrome de la Google, fiind folosit de aproximativ 28,9% din toți utilizatorii internetului de pe glob, – luptă pentru a menține internetul o resursă globală, deschisă și accesibilă tuturor. Comunității virtuale îi este cunoscut Manifestul Mozilla, obiectivele căruia presu-

pun: formularea clară a unei viziuni de internet pe care participanții la proiectul Mozilla vor ca Fundația Mozilla să o urmeze; comunicarea cu oamenii indiferent dacă au sau nu pregătire tehnică; inducerea unui sentiment de mândrie în rândul colaboratorilor la proiectul Mozilla și motivarea lor să continue și asigurarea unui cadru general pentru ca și alții să promoveze această viziune de internet.

Principiile Manifestului Mozilla reflectă toată gama de valori specifice spațiului virtual:

- Internetul este o parte integrantă a vieții moderne – o componentă-cheie în educație, comunicare, colaborare, afaceri, divertisment și în societate în ansamblu;

- Internetul este o resursă publică globală, care trebuie să rămână deschisă și accesibilă;

- Internetul trebuie să îmbogățească viața oamenilor;

- Securitatea și intimitatea persoanelor pe internet sunt fundamentale și nu trebuie tratate ca opționale;

- Oamenii trebuie să poată modela internetul și propriile experiențe pe internet;

- Eficacitatea internetului ca resursă publică depinde de interoperabilitate (protocoale, formate de date, conținut), inovație și participare descentralizată la nivel global;

- Softurile libere și cu sursă deschisă promovează dezvoltarea internetului ca resursă publică;

- Procesele transparente bazate pe comunități promovează participarea, responsabilizarea și încrederea;

- Implicarea comercială în dezvoltarea internetului aduce numeroase beneficii, dar este critic să existe un echilibru între profitul comercial și beneficiul public;

- Creșterea aspectelor de beneficiu public al internetului este un țel important, care merită să i se dedice timp, atenție și devotament.

Atât bibliotecarii, cât și cercurile largi de utilizatori reali și potențiali au ce învăța din principiile acestui Manifest.

Concluzii

Participarea bibliotecilor în realizarea obiectivelor specifice ediției a treia a Programului Național *LecturaCentral* va contribui la amplificarea

rolului bibliotecilor în formarea culturii comunicării virtuale în secolul tehnologiilor informaționale avansate, prin organizarea activităților axate pe următoarele criterii:

- informarea membrilor comunității cu privire la oportunitățile utilizării noilor media de comunicare;
- educarea culturii informației pentru selectarea și interpretarea corectă a informației virtuale;
- educarea membrilor comunității cu privire pericolele utilizării mediului virtual de comunicare (fenomenul dependenței de comunicarea online etc.);
- formarea competenței de cultura comunicării online prin respectarea netichetei în spațiul virtual de comunicare.

În acest context menționăm fortificarea rolului bibliotecilor în dezvoltarea unei comunități armonioase, în care membrii comunității posedă competențe de cultura lecturii, cultura informației, cultura gândirii critice, cultura comunicării virtuale. Educarea acestor competențe sunt un rezultat al impactului bibliotecii asupra fiecărui cetățean în parte și asupra comunităților aflate în aria lor de servire.

Referințe bibliografice

1. ACT adițional la Manifestul Mozilla. Angajament pentru un internet sănătos [online]. [citată 17.02.2020]. Disponibil: <https://www.mozilla.org/ro/about/manifesto/>
2. MANIFESTUL Mozilla [online]. [citată 17.02.2020]. Disponibil: <https://www.mozilla.org/ro/about/manifesto/details/>
3. NETICHETA. Regulile de comportament pe internet [online]. [citată 19.02.2020]. Disponibil: <https://prezi.com/p/1-6pmomvcc5y/neticheta-si-regulile-de-comportament-pe-internet/>
4. NETICHETĂ. [online]. [citată 19.02.2020]. Disponibil: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Netichet%C4%83>
5. NOILE media și noul sistem de competențe media în secolul XXI [online]. [citată 20.02.2020]. Disponibil: <https://biblio-emi.md/noile-media-si-noul-sistem-de-competente-media-in-sec-xxi/>
6. OSOIANU, Vera. Biblioteconomia virtuală ca dominantă a tendințelor actuale în domeniu [online]. [citată 17.02.2020]. Disponibil: <https://www.sli-deshare.net/cdbclub/biblioteconomia-virtuala-vscurta-55738847>

(Biblioteca – contribuții la dezvoltarea comunității armonioase, de ordine și respect: Publicație metodologică, Chișinău, 2020, p. 7-17)

LECTURĂ ȘI EVOLUȚIE SAU SUPERPUTEREA LECTURII

Vera OSOIANU

Întreaga evoluție a dezvoltării umane se bazează pe cunoaștere, la care se ajunge, în primul rând, prin învățare și studiu, respectiv prin lectură. Indiferent dacă este vorba de lectura motivațională, de plăcere, de informare sau oricare alt tip, lectura este trampingul care mișcă persoana pe spirală pe toată întinderea vieții. Deschizând orizonturile cunoașterii, lectura este temelia pe care poți construi orice.

Yuval Noah Harari, autorul renumitei trilogii care a bulversat lumea cititoare în ultimii ani, consideră: „Astăzi, principala sursă de avere este cunoașterea”. Dacă, potrivit viziunii tradiționale asupra lumii, până nu demult se considerau esențiale două tipuri de resurse: materia primă și energia, în realitate resursele importante sunt trei: materia primă, energia și cunoașterea. Yuval Noah Harari este cel mai elocvent exemplu în ceea ce înseamnă lectura pentru cunoașterea trecutului și prezicerea viitorului. Pentru a scrie lucrarea *Sapiens: Scurtă istorie a omenirii*, el a consultat 226 de izvoare; pentru *Homo deus: Scurtă istorie a viitorului* – 218 izvoare și pentru *21 de lecții pentru secolul XXI* – 135 de izvoare. În total, autorul a consultat 579 de publicații în format tradițional și online, pentru a pune în fața cititorului niște lucrări științifice, pe care le citești ca pe romane SF.

Dorian Furtună, în *Homo Aggressivus* (Chișinău, 2015), prezintă la capitolul *Bibliografie* 1 366 de publicații. Este dovada că nu poți face o cercetare serioasă și nu poți genera cunoștințe în afara actului lecturii.

Deosebit de important este rolul lecturii în alfabetizare, în organizarea unui mod sănătos de viață și atingerea unui nivel acceptabil de bunăstare. Potrivit UNESCO, un copil născut de o mamă care știe să citească are cu 50% mai multe șanse să supraviețuiască după vârsta de 5 ani decât unul a cărui mamă este analfabetă. Conștientizarea acestui lucru este deosebit de importantă pentru că, deși în rândul tinerilor nivelul educației femeilor a crescut rapid în ultimii ani, totuși, din cinci tineri care nu știu să scrie și să citească, trei sunt femei.

Studiile demonstrează clar importanța competențelor de lectură în combaterea sărăciei. Potrivit datelor furnizate de UNESCO, 750 de milioane de adulți din întreaga lume, dintre care două treimi sunt fe-

mei, nu posedă abilitățile de bază de lectură și scris, aceasta în timp ce în societatea modernă puține sunt carierele în care te poți afirma fără a ști să citești. Fundația pentru Alfabetizare Mondială (*World Literacy Foundation*) consideră că, dacă toți copiii care provin din țări sărace ar termina școala, știind să scrie și să citească, 171 de milioane de oameni ar putea scăpa de sărăcie. Potrivit aceleiași surse, persoanele care nu știu să scrie și să citească câștigă cu 30-42% mai puțin decât cele instruite.

Toate marile personalități ale lumii au elogiat lectura ca act principal care le-a permis să ajungă pe culmile Olimpului. Nu sunt departe de actul lecturii nici cele mai influente, bogate și prospere persoane ale lumii. Studii serioase demonstrează că prosperii lumii au un lucru foarte important în comun – le place să citească.

Dacă încercăm să explicăm nivelul de dezvoltare, reușitele și rezultatele unor țări, contribuția lor la dezvoltarea general umană, va trebui să desfacem firul până a ajunge la atitudinea și investiția în cultură, implicit în biblioteci. Analiza cifrelor de pe Harta Bibliotecilor Lumii ne permite să aruncăm o privire asupra corelației dintre numărul bibliotecilor și ratele de alfabetizare pentru adulți (date preluate de la Banca Mondială).

Numărul de biblioteci și numărul de publicații păstrate în colecții se află și printre criteriile de determinare a nivelului de cultură a unei țări. În întreaga lume, numărul mai mare de biblioteci publice tinde să fie asociat cu rate mai mari de alfabetizare.

Cum se răsfrâng investițiile în cultură asupra rezultatelor unei țări în varii domenii? Conform unui studiu recent, SUA are 375 de premianți Nobel, pe locul doi este Marea Britanie cu 129, locul trei – Germania cu 108, locul patru – Franța cu 69.

Aceste realizări pot fi raportate la situația bibliotecilor din aceste țări. Potrivit unui sondaj recent Gallup 2019 (primul sondaj de acest fel a fost realizat în 2001), vizitarea bibliotecii rămâne de departe cea mai frecventă activitate culturală a americanilor. Media de 10,5 vizite la bibliotecă a adulților din SUA în anul 2019 depășește participarea lor la alte opt activități de agrement. De exemplu, americanii participă la concertele, evenimente teatrale și vizitează parcuri naționale sau istorice de aproximativ patru ori pe an. În 2019, mai mulți americani au mers

la bibliotecă decât la cinema. Atitudinea americanilor față de biblioteci este bine cunoscută. Fostul lider de la Casa Albă, George Bush junior, afirma că rolul de lider mondial în dezvoltarea economică a SUA se datorează și unui sistem foarte bine pus la punct de biblioteci publice. „Bibliotecile sunt pentru americani o religie”, afirma și James H. Billington, fostul director al Bibliotecii Congresului.

În Anglia se fac presiuni enorme din partea populației de a păstra bibliotecile în formula bine cunoscută, la încercările unora de a reduce biblioteci, bibliotecari, ore de funcționare. Sondajele arată că și cetățenii care nu utilizează bibliotecile sunt împotriva închiderii acestora de către unii decidenți locali și consideră că biblioteca trebuie să fie acolo unde-i este locul, pentru momentul când va fi nevoie de serviciile ei. Iar cel mai frumos elogiu bibliotecii l-a dat lumii bibliotecare britanicul Neil Gaiman în articolul „De ce viitorul nostru depinde de biblioteci, lectură și fantezie”.

În Germania, ca semn de apreciere a importanței lecturii, președintele țării este, ca regulă, președintele de onoare al Fundației Pro Lectură.

Franța, leagănul culturii europene, are o atitudine aparte față de limbă, lectură, cultură. Cea de-a 4-a ediție, 2020, a *Noptii Lecturii* în Franța, organizată de Ministerul Culturii al Franței în parteneriat cu biblioteci, librării, arhive și muzee, Institutul Francez al Cărții și Alianța Franceză, a întrunit aproximativ 650 000 de participanți la peste 6 000 de evenimente gratuite, organizate pretutindeni în țară. Este vorba despre peste 200 000 de oameni în plus, comparativ cu anul 2019 și cu cei 450 000 de participanți la nivel mondial.

Această a patra ediție a *Noptii Lecturii* și-a ținut toate promisiunile. Popularitatea din ce în ce mai mare în rândurile publicului este o mare încurajare de a continua acțiunea în favoarea literaturii și a lecturii.

Un proverb frecvent vehiculat în spațiul nostru spune: „Ai carte, ai parte”. Să vedem cum și în ce fel secretul succesului poate depinde de lectură.

Harry S. Truman, al 33-lea președinte al SUA, a lăsat posterității un gând care nu poate fi combătut (poate cu mici excepții): „Nu toți cititorii sunt lideri, dar toți liderii sunt cititori”. De ce un lider, indiferent dacă este lider politic sau în alt domeniu, trebuie să citească? Putem

invoca multe argumente și niciunul nu poate fi combătut, pentru că:

- A. *Lectura extinde orizonturile;*
- B. *Lectura îți oferă idei inovatoare;*
- C. *Cărțile și ideile sunt începuturile conversației;*
- D. *Lectura ne oferă perspectivă;*
- E. *Lectura ne face gânditori și facilitatori;*
- F. *Lectura ne face comunicatori mai buni;*
- G. *Lectura ne provoacă.*

Șirul poate continua.

Același Harry S. Truman mărturisea, cu mulți ani în urmă, că îi place să citească atât pentru că este plăcut, cât și pentru că lectura joacă un rol esențial în a-l ajuta să devină un lider mai bun. „În mod normal, spunea el, consum cel puțin două cărți pe lună, în mare parte sub formă de cărți audio prin Audible.com. De obicei, sunt în mijlocul a trei sau patru cărți, astfel încât să pot alege ceea ce simt în orice moment, cum ar fi o carte religioasă pentru duminică, o carte de ficțiune pentru când vreau să mă relaxez și una sau două cărți non-ficțiuni pentru când sunt motivat să învăț.” O dovadă în plus că „A citi înseamnă a învăța”. Așa cum susține și criticul și istoricul literar, Nicolae Manolescu.

Investitorul american Charlie Munger, la vârsta de 84 de ani, dezvăluia în fața unei audiențe de studenți la Drept secretul succesului său: „Văd în mod constant oameni care au succes în viață și nu sunt neapărat cei mai deștepți, uneori nici măcar cei mai harnici, dar ei sunt mașini de învățare. Ei merg la culcare în fiecare noapte un pic mai înțelepți decât au fost atunci când au adormit cu o noapte în urmă”.

Un alt investitor american, Warren Buffett, citea, la începutul carierei sale, între 600-1 000 pagini într-o singură zi. Sfatul său pentru toată lumea este: „Indiferent în ce stadiu vă aflați în viață, învățați și veți reuși”.

Antreprenorul în domeniul tehnologiei Elon Musk a învățat cum să construiască rachete citind. Bill Gates, unul dintre cei mai bogați oameni din lume și un veritabil pasionat de literatură pe tot parcursul vieții, citește aproximativ 50 de cărți pe an.

Interesantă este inițiativa lui Mark Zuckerberg, care invită oamenii din întreaga lume să i se alăture în încercarea de a citi o carte la fiecare două săptămâni.

Amintim în acest context și de compatriotul nostru, antreprenorul de succes Ion Sturza, care într-o postare de pe Facebook, din 2 decembrie 2019, descria cum arată o zi din viața sa, inclusiv locul lecturii: „Acasă prefer să citesc. Am pe masa de citit cel puțin trei cărți și multe materiale auxiliare, enciclopedii, istorie, memorii, business. Autori? Cei autentici, nu cei care scriu cărți, citându-i pe alții. Aș dori mai multă ficțiune, dar...”. Evident că este vorba de timp, deși tot pe FB, dar în altă postare, dl Sturza menționează: „Dacă cărțile «serioase» sunt un exercițiu pentru minte, ficțiunea este un exercițiu pentru suflet”.

Cam în același sens, Bill Gates menționa la un moment dat că, în ultimul timp, nu mai citește literatură SF. O fi din lipsa timpului, pentru că la un moment dat al vârstei vrei să reușești cât mai mult și ajungi a revizui până și timpul acordat diferitor tipuri de lecturi.

Cât despre importanța literaturii de ficțiune, Neil Gaiman, în articolul deja celebru **Why our future depends on libraries, reading and daydreaming**, scria că aceasta influențează enorm de mult imaginația și creativitatea. Studiile demonstrează că lectura declanșează motorul imaginației mult mai mult decât orice alt fel de activitate, vizionarea filmelor numărându-se printre acestea. Filmele îți prezintă imagini, pe când lectura te stimulează să-ți imaginezi.

Există dovezi puternice că citirea de plăcere poate crește empatia, îmbunătăți relațiile cu ceilalți, reduce simptomele depresiei și îmbunătățește bunăstarea de-a lungul vieții. Găsim aceste dovezi și într-o nouă cercetare efectuată la solicitarea Agenției Lecturii din Marea Britanie.

Raportul realizat de BOP Consulting și finanțat de Fundația Peter Sowerby arată cum și de ce cititul pentru plăcere poate aduce o serie de alte beneficii pentru indivizi și societate. Există deja dovezi puternice care arată că citirea pentru plăcere joacă un rol esențial în îmbunătățirea rezultatelor educaționale. Cu toate acestea, în Marea Britanie, majoritatea copiilor nu citesc zilnic și aproape o treime dintre adulți nu citesc de plăcere.

Lectura literaturii de calitate și ficțiune îți deschide mintea și iniția către idei noi, te ajută să gândești în moduri noi și diferite și îți oferă cunoștințe despre procesele de gândire ale personajelor (fictive), pe care altfel nu le-ai putea obține. Toate aceste lucruri largesc și

aprofundează viziunea asupra lumii și caracterul unui lider. Citirea extinde cantitatea de informații disponibile unui lider și poate duce la îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor.

Thomas Corley, autorul studiului „Rich Habits: The Daily Success Habits Of Wealthy Individuals”/„Obiceiurile bogăților: obiceiurile zilnice de succes ale persoanelor bogate”, susține: „Bogații sunt cititori lacomi ai temelor despre cum să te perfecționezi. Ei citesc cărți de autoperfecționare, biografii, cărți despre oameni de succes și subiecte de acest gen”.

Mai mult, Corley a descoperit că lectura educațională coincide cu un alt factor de succes: **să ai un mentor**. 24% din persoanele bogate au spus că au mentori și 93% din cei cu mentori au spus că sunt de acord cu fraza: „Bogația mea i se datorează mentorului meu”.

Evident că nu toți oamenii pot avea mentori și aici apar în scenă cărțile ca mentori.

John C. Maxwell, autor de cărți și expert în leadership din SUA, în filmulețul „Mentorii tăi, autorii cărților!” expune o pledoarie foarte convingătoare la acest capitol: „Cum poți găsi pe cineva care să-ți fie mentor? Atunci când ești la început de cale și nimeni nu te cunoaște, până vei stabili legătura cu oamenii care te-ar putea ajuta și vei obține succes, mentorii tăi, probabil, vor fi autorii cărților. Citim cărți scrise de oameni pe care nu i-am cunoscut niciodată personal, dar i-am cunoscut prin cărțile lor, prin paginile și cuvintele pe care ni le-au dat. Iată ce frumos: pe măsură ce vei începe să le permiți mentorilor să te ajute prin cărți și atunci când vor începe să te ajute, vei avea mai mult succes și, poate, vei avea oportunitatea într-o bună zi să-i întâlnești. Sper că vei ajunge să-i cunoști pe unii dintre mentorii tăi importanți din viața ta, dar nu lăsa aceasta să te împiedice din perfecționare. Profită de cărți bune, profită de orice oportunitate ai pentru a te conecta la oamenii care îți pot adăuga valoarea. Începe de acolo de unde ești, nu de unde vrei să ajungi. Într-o zi, vei ajunge acolo unde vrei să ajungi”.

Este clar că oamenii prosperi ai lumii au în comun faptul că toți citesc. Studiul menționat anterior privind obiceiurile persoanelor bogate, care a inspirat mai multe articole de promovare a lecturii, oferă date statistice deosebit de convingătoare. Iată ce spune statistica seacă, care poate fi interpretată pentru a demonstra lucruri foarte importante:

- 11% din cei bogați citesc pentru a se distra, comparativ cu 79% din rândurile celor săraci;
- 85% din bogați citesc două sau mai multe cărți despre educație, carieră sau autoperfecționare pe lună, comparativ cu 15% din cei săraci;
- 94% din bogați citesc publicații de știri, inclusiv ziare și bloguri, comparativ cu 11% din cei săraci.

În lucrarea *Citește! Te rog, citește!*, Felicitas von Lovenberg relatează despre o cercetare privind legătura dintre comportamentul de cititori a peste cinci mii de tineri europeni și veniturile lor la maturitate. S-a ajuns la concluzia că toți acei subiecți care au citit cărți de bunăvoie în adolescență s-au bucurat mai târziu de un venit în mediu cu 21% mai ridicat decât cei care nu au fost atrași de lectură.

În ultimii ani se dezbate mult despre criza lecturii, iar motivele invocate includ:

- concurența cu media și tehnologia;
- deplasarea interesului către alte tipuri de activități de loisir;
- slaba implicare a factorilor de decizie;
- dezinteresul familiei și al societății.

Raportul *Viziunea Globală a Bibliotecii*, elaborat de IFLA în urma unor discuții globale, menționează printre principalele provocări cu care se confruntă biblioteca, de rând cu finanțarea: tehnologia, vizibilitatea, relevanța și modificarea obiceiurilor de lectură.

Cea mai mare „amenințare” pentru lectura de calitate pare să vină dinspre tehnologiile de informare și comunicare. Atunci când ne angajăm într-o discuție despre beneficiile lecturii, va trebui s-o facem convingător, pentru a se vedea mai bine în raport cu tehnologiile, care rup tot mai mult teren de pe segmentul lectură. Tot mai mulți învățați bat alarma despre influența nefastă a TIC asupra dezvoltării. Este cunoscut faptul că giganții TI cunosc acest dezavantaj și reglementează bine timpul copiilor lor pe segmentul lectură versus utilizare tehnologii.

Telefonul mobil poate să scadă IQ-ul prin simpla prezență. Niciun studiu nu arată că folosirea computerelor în școli e ceva bun. Dimpotrivă! Cu cât adolescenții folosesc mai mult smartphone-ul, cu atât au mai puțină empatie pentru părinți și prieteni. Smartphone-ul este unul dintre cei mai periculoși ucigași din istorie. „Nu sunt conservator, dar

sunt îngrijorat”, spune prof. dr. Manfred Spitzer, psihiatru, psiholog, cercetător în neuroștiințe, directorul medical al Spitalului Universitar de Psihiatrie de la Ulm, Germania.

Savantul rus Andrei Kurpatov susține: „Smartphone-urile ne fac mai proști, iar trecerea totală «la digital» duce la autism digital, care este deosebit de periculos pentru copii. Utilizarea frecventă a rețelelor sociale face ca oamenii să fie mai proști și afectează negativ capacitatea de a construi relații. Asistăm la o escaladare a conținutului primitiv și suferim o transformare fundamentală – trecând de la galaxia Gutenberg la galaxia Zuckerberg. Din civilizația textelor, gândirea sistemică, ne deplasăm în civilizația imaginilor vizuale, unde nu există nici gândire analitică, nici gândire sistemică”.

În acest context, trebuie să medităm și să discutăm mai mult despre previziunile lăsate de Umberto Eco în articolul „De la internet la Gutenberg”, în care demonstrează de ce nimeni niciodată nu va citi „Război și pace” în format digital.

În calitate de actor esențial pe dimensiunea promovării lecturii, biblioteca are contribuții, dar și responsabilități enorme. Promovarea lecturii și a informației este axa centrală a bibliotecii, consolidată și de promovarea serviciilor bazate pe necesitățile comunității din aria de servire. Pretutindeni în lume, bibliotecile sunt o parte centrală a infrastructurii intelectuale, responsabile pentru promovarea alfabetizării, cărții și lecturii!

Academicianul rus Dmitri Lihaciov a dat nota maximă importanței bibliotecii: „Bibliotecile sunt cele mai importante în cultură. Pot să nu existe universități, institute, instituții științifice, dar dacă există biblioteci, dacă nu ard, nu sunt inundate, au un local, sunt conduse nu de oameni întâmplători, ci de profesioniști, atunci cultura nu va muri într-o astfel de țară”.

Cât de mult înseamnă o bibliotecă a demonstrat și recentul incendiu de la Filarmonica Națională. Într-un reportaj din ziua de după incendiu, un angajat al Filarmonicii mărturisea că cea mai mare pierdere pentru instituție este biblioteca.

Misiunea bibliotecii este îmbunătățirea vieții cetățenilor. Biblioteca contribuie la realizarea acestui deziderat prin diverse mijloace și instrumente, lectura fiind în topul acestora. Prin alfabetizare, care presu-

pune și lectură, persoanele pot atinge căi nebănuite.

Cea mai durabilă investiție în viitor este investiția în cultură. Renumitul savant Serghei Karița scria referindu-se la cultură: «Культуру следует насаждать. Даже силой. Иначе нас всех ждет крах»/, „Cultura ar trebui să fie impusă. Chiar și prin forță. În caz contrar, ne așteaptă eșecul”.

Despre importanța culturii pentru un popor vorbește foarte elocvent un episod legat de premierul britanic Winston Churchill. „... Prezentându-i-se în cadrul ședinței guvernului bugetul anual (Regatul Unit se află în plin război, al Doilea Mondial), având la cultură «0» (zero!) lire sterline, viitorul laureat al Premiului Nobel pentru Literatură s-a uitat urât la funcționarii de la Finanțe. «Suntem în război», s-au apărât aceștia. «Și atunci pentru ce luptăm?!», a întrebat Churchill.”

Conform Testului PISA 2019, Republica Moldova are 43% de analfabeți funcțional. La nivel paneuropean, statisticile invocă o medie de 20%, sau 73 milioane de europeni, sau unul din cinci adulți, ca fiind analfabeți funcțional (persoană care știe să citească, dar nu înțelege ce citește). Este un teren enorm de implicare pentru toți actorii de pe scena lecturii.

Activitatea de promovare a cărții și lecturii, care trebuie să fie una permanentă, va da roade dacă va fi fundamentată pe învățătura Talmudului: „Lumânarea pe care o aprinzi pentru tine luminează și pentru alții”.

Referințe bibliografice

1. Ai carte, ai parte. Cum și în ce fel secretul succesului poate fi lectura asiduă [online]. Disponibil: <https://joblist.md/ro/news/cariera/ai-carte-ai-parte-cum-si-in-ce-fel-secretul-succesului-poate-fi-lectura-asidua>
2. Ce au oamenii bogați pe noptieră? [online]. Disponibil: https://www.publika.md/ce-au-oamenii-bogati-pe-noptiera_1978091.html
3. Criza lecturii în școală, o problemă a educației care nu trebuie ignorată [online]. Disponibil: <http://test.tribunainvatamantului.ro/2019/03/06/criza-lecturii-in-scoala-o-problema-a-educatiei-care-nu-trebuie-ignorata/>
4. Cum poate fi promovată lectura în școli – idei de proiecte [online]. Disponibil: <https://www.suntparinte.ro/cum-poate-fi-promovata-lectura-in-scoli-idei-de-proiecte>
5. De la Gutenberg la Zuckerberg [online]. Disponibil: <https://noi.md/md/societate/de-la-gutenberg-la-zuckerberg-cum-smartphone-urile-ne-fac-mai>

prosti-video

6. Efectele culturii asupra creierului copiilor [online]. Disponibil: <https://www.suntparinte.ro/stiri/efectele-cititului-asupra-creierului-copiilor?>

7. La Nuit de la lecture annonce 650 000 participants pour sa 4e édition [online]. Disponibil: <https://www.actualitte.com/article/monde-edition/la-nuit-de-la-lecture-annonce-650-000-participants-pour-sa-4e-edition/98810?fbclid>

8. Lectura și fericirea [online]. Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/08/28/motivul-fericirii-in-contextul-lecturii/>

9. Library Stat of the Week #4: Around the world, having more public libraries tends to be associated with higher literacy rates [online]. Disponibil: <https://blogs.ifla.org/lpa/2020/02/06/library-stat-of-the-week-4-around-the-world-having-more-public-libraries-tends-to-be-associated-with-higher-literacy-rates/>

10. LOVENBERG, Felicitas von. Citește! Te rog, citește! București: Baroque Books & Arts, 2018. 138 p. ISBN 978-606-8977-19-5.

11. NEIL Gaiman: Why our future depends on libraries, reading and daydreaming [online]. Disponibil: <https://www.theguardian.com/books/2013/oct/15/neil-gaiman-future-libraries-reading-daydreaming>

12. STĂNESCU, Traian. Psihologul Manfred Spitzer: „Smartphone-ul e cel mai rău famat lucru, e cea mai mare scenă a crimei din lume. Cu cât ești mai mic ca vârstă, cu atât vei suferi mai mult” [online]. Disponibil: <https://infostiri.net/77001-2/?fbclid=IwAR3jY2-yQIveT37VqLFFkduHW-CemQ6PqJL0xkFrDqK016cY5TCMwsHKpOemA>

13. STURZA, Ion. Ce citim? [online]. Disponibil: <https://www.facebook.com/i.sturza>

14. Why must leaders be readers? [online]. Disponibil: <https://www.quora.com/Why-must-leaders-be-readers-1>

25 septembrie 2020

BIBLIOGRAFIE

MONOGRAFII. VOLUME

2005

1. **Un deceniu sub semnul reformei** / Vera Osoianu ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2005. – 192 p. – ISBN 9975-9994-7-6.

Conține: Un deceniu sub semnul reformei ; Biblioteca viitorului – contururi noi pe fundament vechi ; Probleme de actualitate și de perspectivă în biblioteconomie ; Biblioteca, legislația și ideea de democratizare ; Departamentul Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie între tradiții și perspective ; Cooperarea și colaborarea prin proiecte – imperativ al timpului ; SOS biblioteca publică ; America din lozinca noastră sau totul pentru patron, totul pentru binele patronului ; Biblioteca Congresului, o minune în devenire ; Inițiative digitale la Biblioteca Congresului ; Biblioteca în sprijinul instruirii pe tot parcursul vieții (experiența bibliotecilor din SUA) ; Rețele globale de referințe virtuale – o nouă „generație” de cooperare ; Aspecte privind instruirea continuă în biblioteconomie și știința informării în Massachusetts (SUA) ; Boston 2001 – capitala lumii bibliotecare ; „Bibliotecile – infrastructura intelectuală a unei țări” (Experiența bibliotecilor din Finlanda) ; O colaborare cu ecou în viitor ; Biblioteca publică de informare „G. Pompidou”, model pentru bibliotecile publice ; Numerizarea între politică și cultură ; Cartea și internetul ; Oportunități de cunoaștere.

2013

2. **Biblioteca în căutarea identității** / Vera Osoianu ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : [S. n.], 2013 (Tipogr. AȘM). – 356 p. – ISBN 978-9975-62-340-7. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/VOsoanu-Biblioteca-in-cautarea-identitatii.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1113/VOsoanu-Biblioteca-in-cautarea-identitatii.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

Conține: Biblioteca Națională și relațiile cu bibliotecile țării ; Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice (pentru întrunirea

anuală 2012, CODIBIP) ; Formarea profesională continuă a bibliotecarilor: un nou început ; Anul 2013 – anul integrării informaționale a bibliotecilor publice ; Posibilități de eficientizare a activității de promovare a bibliotecii ; Utilizatorul – rațiunea de existență a bibliotecii ; Utilizatorul de bibliotecă 2.0: context, profil, tendințe ; Serviciile bibliotecilor publice în percepția cetățenilor ; Aspectul diacronic și tipologia serviciilor prestate de bibliotecii în anii reformei bibliotecare și ai tranziției ; Autoinstruirea – baza piramidei formării profesionale continue ; Bibliotecile și e-Guvernarea ; Diversificarea serviciilor pentru utilizatori și sporirea imaginii bibliotecii ; Bibliotecile în infrastructura informațională ; Bibliotecile ca spații fizice ; Biblioteca și comunitatea: tangențe în spațiul virtual ; Biblioteca prin imaginea ei: sub semnele unui concurs ; Valoarea bibliotecii publice ca resursă comunitară ; Biblioteca publică: cum s-o ajutăm ca să poată ajuta ; Cronica Simpozionului Științific *Anul Bibliologic* ; Structura și conținuturile competențelor în câmpul biblioteconomiei sub impactul provocărilor Societății Cunoașterii ; Formarea profesională continuă: preocupări strategice ; Sistemul Național de Bibliotecii al Republicii Moldova: colecții și servicii ; Optimizarea imaginii – prioritatea permanentă a bibliotecii ; Componentele imaginii, mijloacele de creare și întreținere a ei ; Biblioteca Națională a Germaniei: între salvagardarea memoriei națiunii și internaționalizare ; „Suntem și noi un neam al cărții?” ; Memorie veritabilă: din colecțiile Bibliotecii Naționale a Norvegiei ; Problemele promovării limbii și culturii naționale în mediul virtual în lumina reglementărilor UNESCO și ale CE ; Cartea și lectura în viața lui Benjamin Franklin.

2015

3. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern / Vera Osoianu-Filip ; prefață de Hermina G. B. Anghelescu ; prezentare grafică: Iulian Filip ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2015. – 232 p. – ISBN 978-9975-4498-8-0. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/VOsoanu-Biblioteca-publica-intre-perceptia-traditionala-utilizatorul-modern.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1135/VOsoanu-Biblioteca-publica-intre-perceptia-traditionala-utilizatorul-modern.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

Conține: Bibliotecarul – „pescăruș” și „calea lui spre desăvârșire” ; Biblioteca publică 2015: politici, orientări strategice, tendințe ; Activitatea de cercetare și dezvoltare în domeniul biblioteconomic ; Cartea și lectura: temelia dezvoltării ; Marca bibliotecii: balanța dintre cartea tipărită și cartea în format electronic ; Biblioteca publică în beneficiul comunității: reevaluarea priorităților, a resurselor și a serviciilor ; Biblioteca 2.0 în contextul tranziției – de la modelul tradițional la cel modern ; Biblioteca publică și impactul asupra comunității: contribuții în sfere vitale pentru cetățeni ; Bibliotecile publice din Republica Moldova: dinamica activității între anii 2008-2012 ; Biblioteca și tehnologiile: integrare, misiune, funcții, mijloace ; Asistența de specialitate a activității bibliotecilor publice: imbold pentru schimbare ; Biblioteca și schimbarea: cu ce începem? ; Biblioteca în era internetului: tendințe și prognoze ; Cartea și lectura – izvor de cunoaștere și înțelepciune ; Festivalul Național al Cărții și Lecturii. Bilanțurile ediției a II-a, 2013 ; Modernizarea activității – prioritatea strategică a bibliotecilor publice: bilanțurile conferințelor zonale, 2013 ; Biblioteca publică – darul comunității pentru generații ; Avantajele profesiei de bibliotecar și „triumful cunoașterii” ; Biblioteca – izvor de creativitate și imaginație ; Biblioteca și consolidarea relațiilor intercomunitare ; Cartea – adevăr și frumusețe: experiențe de promovare a cărții ; Îndrumarea lecturii și relațiile de încredere utilizator – bibliotecă ; Bibliotecarul din manual sau „Un scriitor talentat poate fi și un foarte bun bibliotecar” ; Un avocat de care bibliotecarii au mare nevoie ; „Ziua Primarului” în bibliotecă ; O predică pro bibliotecă?! Ar valora enorm! ; Comunicarea profesională: aspecte ale formatului profesional.

2016

4. Tribuna avocatului bibliotecii : Îndrumar pentru bibliotecari / Vera Osoianu-Filip ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2016 (Imprimeria BNRM). – 146 p. – ISBN 978-9975-3114-8-9. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Tribuna-avocatului-bibliotecii-indrumar-pentru-bibliotecari.pdf> ; <http://moldis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1145/Tribuna-avocatului-bibliotecii-indrumar-pentru-bibliotecari.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

(Accesat 22.04.2020).

Conține: Subiecte ale activității de advocacy/avocatură biblioteconomică ; Forme de avocatură biblioteconomică: Programe. Proiecte; Prietenii bibliotecii ; Demonstrații publice. Proteste; Scrisori, adrese, postere, infografice, întrebări-răspunsuri; Agenții, funcții de promovare a bibliotecii, cărții, lecturii ; Utilizarea datelor statistice și a indicatorilor de performanță ; Practici de avocatură biblioteconomică ; Implicarea personalităților în activități de avocatură biblioteconomică ; Promovarea rezultatelor studiilor privind valoarea bibliotecii.

2017

5. **LecturaCentral** : În ajutorul activității de promovare a cărții și lecturii, ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură : Platforma on/off-line pentru bibliotecari / aut.: Vera Osoianu-Filip ; red.: Raisa Plăieșu ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2017. – 131 p. – ISBN 978-9975-3096-6-0. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Publicatii-metodologice-Lectura-Central.pdf> ; <https://lecturacentral.wordpress.com/> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1176/Publicatii-metodologice-Lectura-Central.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

Conține: Lectura ca prioritate la orice nivel de responsabilitate ; Avantajele lecturii; Îndrumarea lecturii și relațiile de încredere utilizator – bibliotecă ; *Festivalul Național al Cărții și Lecturii – ca formă complexă de promovare a lecturii:* Argument pro FNCL; Concepția FNCL; Scopurile și obiectivele FNCL; Carte; Lectură; Scriitori; Program; Concursuri; Juriu ; Organizarea și desfășurarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii; *Repere în promovarea cărții și lecturii:* Exemple de bune practici ; Omagii cărții și lecturii ; Proiectul Lifelong Readers 2.0 ; Din experiențele bibliotecilor lumii: SUA. Festivalul Național al Cărții, organizat de Biblioteca Congresului SUA; SUA. Programul Național „Bătălia cărților”; SUA. Proiectul Library Reads/Lecturi bibliotecare ; Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord. Agenția Lecturii ; Franța. Noaptea Lecturii în Franța ; România. Clubul de lectură Institutul Blecher; Audioteca Șeherezadei ; Belgia. Săptămâna lecturii în glas ; Brazilia. Programul „Mântuire prin lectură” ; Cehia. Fântâna

Cunoștințelor ; Finlanda. Programul pentru „nou-născuți” ; Singapore. Transferarea bibliotecilor în locuri aglomerate ; Proiecte/ experiențe realizate în mai multe țări: Lectura ca refugiu; Lectura ca misiune oficială; Proiectul „Valiza cu comori”(biblioteci/colecții mici); Promovarea lecturii prin intermediul teatrului; Ziua mondială a lecturii în glas / World Read Aloud Day ; Gânduri, impresii...: Gânduri despre carte și lectură exprimate de participanții Proiectului „Cartea și lectura în viața personalităților”. Cartea între prieteni și dușmani (Vera Osoianu) ; *Citate, aforisme, gânduri despre bibliotecă, bibliotecar, carte, lectură*: Citate despre bibliotecar ; Citate despre carte ; Citate despre lectură ; Referințe bibliografice [50 tit.].

RECOMANDĂRI METODICE. SINTEZE STATISTICE

1980

6. **Plaiul meu – mândria mea** : Recomandări metodice pentru biblioteci / Biblioteca Republicană de Stat a RSSM ; alcăt.: Vera Osoianu. – Chișinău, 1980. – 25 p.

1987

7. **Pământul. Pâinea. Omul** = Земля. Хлеб. Человек : Recomandări metodice pentru biblioteci / Biblioteca Republicană de Stat a RSSM ; alcăt.: Ala Dementieva, Vera Osoianu, Valentina Stavilă. – Chișinău, 1987. – 40 p. – Text paralel în limba română și limba rusă.

1988

8. **Bibliotecile în ajutorul accelerării progresului tehnico-științific** = Библиотеки в помощь ускорению научно-технического прогресса : Materiale metod.-bibliogr. / Biblioteca Republicană de Stat a RSSM „N. K. Krupskaja” ; alcăt.: Lilia Respublikanskaia, Vera Osoianu, Taisia Todrina [et al.]. – Chișinău, 1988. – 48 p. – Text paralel în limba română și limba rusă.

9. **Poet în proză** = Поэт в прозе : 60 de ani de la nașterea lui Ion Druță : (Materiale metodice și bibliografice în ajutorul bibliotecarilor) / Biblioteca Republicană de Stat a RSSM „N. K. Krupskaja” ; alcăt.: Maria Soltan, Vera Osoianu, Elena Petrova. – Chișinău, 1988. – 28 p. – Text paralel în limba română și limba rusă.

1989

10. **Totalurile activității sistemelor centralizate de biblioteci ale Ministerului Culturii din RSS Moldovenească pe anul 1989** = Итоги деятельности централизованных библиотечных систем Министерства культуры МССР за 1989 г. / Ministerul Culturii din RSSM, Biblioteca Republicană de Stat „N. K. Krupskaia” a RSSM ; alcăt.: S. Andreeva, Vera Osoianu ; resp. de ed.: Ludmila Corghenci ; red.: A. Pasat, L. Iacubeț. – Chișinău, 1989. – 34 p. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1194/Statistica_1989.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 10.10.2020).

1990

11. **De la Decebal la Ștefan, de la Ștefan pân-la noi...** : (Recomandări metodice în ajutorul activității de popularizare a literaturii istorico-artistice) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Vera Osoianu. – Chișinău, 1990. – 36 p.

1994

12. **Bibliotecile publice din Republica Moldova : Situații statistice 1991-1993** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel ; red.: Elena Turuta. – Chișinău, 1994. – 8 p.

1995

13. **Bibliotecile publice din Republica Moldova : Situații statistice 1994** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel ; red.: Elena Turuta. – Chișinău, 1995. – 16 p. + 6 tabele. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1197/Statistica_1994.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 10.10.2020).

1997

14. **Bibliotecile publice din Republica Moldova : Situații statistice 1996** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel ; red.: Elena Turuta. – Chișinău, 1997. – 30 p.

2009

15. **Resurse electronice în ajutorul bibliotecilor publice : [Ghid]** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Prascovia Kaleva, Vera Osoianu. – Chișinău : Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2009. – 46 p.

2016

16. **Repertoriul serviciilor, produselor și reuniunilor pentru bibliotecari și biblioteci** : (oferite de către BNRM în calitate de centru metodologic național) : Aprobate la 08.09.2016 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie ; elab.: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci. – Chișinău, 2016. – 10 p. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Repertoriul-serviciilor-produselor-reuniunilor-bibliotecari-biblioteci.pdf> (Accesat 02.04.2020).

17. **Simpozionul Științific Anul Bibliologic** – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; concepție și elab.: Vera Osoianu ; coord.: Ecaterina Dmitric. – Chișinău : BNRM, 2016. – 70 p. : fot. – ISBN 978-9975-9696-6-6.

2017

18. **Indicatori de performanță (relaționali) pentru biblioteci** : Ghid în sprijinul implementării SM ISO 11620:2016 „Informare și documentare. Indicatori de performanță pentru biblioteci” (adoptat 20.22.2016) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Centrul de Formare Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării, Centrul de statistică ; autori: Ludmila Corghenci, Vera Osoianu, Victoria Popa. – Chișinău, 2017. – 32 p. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Ghid-Indicatori-de-performanta-SM-ISO-11620-2016.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1188/Ghid-Indicatori-de-performanta-2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

2018

19. **Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439:2018 „Informare și documentare. Metode și proceduri de evaluare a impactu-**

lui bibliotecilor” / Consiliul Biblioteconomic Național ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; Grupul IMPACT – Inovații și practici de succes în statistica de bibliotecă ; consultant : Artiom Maister ; coord.: Ludmila Corghenci ; autori: Vera Osoianu, Elena Bordian, Margareta Cebotari [et al.]. – Chișinău, 2018. – 60 p. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Ghid-Informare-si-Documentare.Metode-si-proceduri-pentru-evaluarea-impactului-bibliotecilor.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1114/final%20final%20GHID%20impact%202022%20ianuarie%202019.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

2019

20. Centrul Biblioteconomic Național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă : Monografie aniversară a 70 de ani de la fondarea Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării / echipa de aut.: Vera Osoianu (coord.), Ludmila Corghenci (coord.), Ecaterina Dmitric [et al.] ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2019. – 204 p. : fot., portr. – Bibliogr. la sfârșitul art. – ISBN 978-9975-3361-7-8. – Mod de acces: DOI 10.5281/zenodo.3632392 ; <http://www.bnrm.md/files/publicatii/CENTRUL-BIBLIOTECONOMIC-NATIONAL-CONTINUT-DE-CALITATE-SI-SCHIMBARI-DE-PERSPECTIVA-Monografie-aniversara.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1096> (Accesat 11.04.2020).

21. Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova 2019-2021 / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; componența echipei de aut.: Elena Pintilei, Aliona Tostogan, Vera Osoianu [et al.] . – [Chișinău], [2019]. – 28 p. : fig. color., tab. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/biblioteca/Strategia%20de%20dezvoltare%202019-2021.pdf> (Accesat 01.10.2020).

2020

22. Biblioteca – contribuții la dezvoltarea comunității armonioase, de ordine și respect : Publicație metodologică / echipa de aut.: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric [et al.] ; coord.: Vera

Osoianu, Ludmila Corghenci ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2020. – 144 p. : tab. – ISBN 978-9975-3425-0-6. – Cerințe de sistem: PDF Reader. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/publicatie%20metodologica-combinata.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1161/Publicatie%20metodologica%20%282%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 06.07.2020).

23. **Biblioteconomie și științe ale informării** : Manual practic / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coord.: Ludmila Corghenci, Vera Osoianu ; autori: Ludmila Corghenci, Elena Pintilei, Aliona Muntean, Aliona Tostogan, Lilia Povestca, Vera Osoianu [et al.]. – Chișinău, 2020. – 124 p. – În curs de editare.

CONTRIBUȚII ȘTIINȚIFICE

Articole în volume

1982

24. **Роль библиотек в создании и совершенствовании системы методических пособий для массовых библиотек республики** / София Андриенко, Вера Осояну // Государственной ордена Дружбы народов библиотеке МССР им. Н. К. Крупской – 150 лет : Тезисы докладов и сообщений юбилейной науч. конф. 31 авг. 1982 г. – Кишинев, 1982. – С. 191-195.

2007

25. **Argument** / Vera Osoianu // Rigoarele internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice : Expozeu și comentarii asupra Ghidului IFLA-UNESCO / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Alexe Rău ; ed. îngrijită de Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2007. – P. 7-13.

2008

26. **Probleme ale promovării limbii și culturii naționale în mediul virtual în lumina reglementărilor UNESCO și ale Comisiei Europene** / Vera Osoianu // Cercetare și dezvoltare în bibliotecile naționale ale

României și Republicii Moldova : Volum de lucrări științifice / Biblioteca Națională a României ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – București ; Chișinău, 2008. – P. 91-97 ; Magazin bibliologic. – 2006. – Nr 2/3. – P. 65-69. – ISSN. – 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/65_68_Probleme%20ale%20promovarii%20limbii%20si%20culturii%20nationale%20in%20mediul%20virtual.pdf (Accesat 23.07.2020) ; Biblioteca. – 2009. – Nr 11/12. – P. 277-281. – ISSN 1220-3386 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 150-155. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 23.07.2020).

2009

27. **Componentele imaginii, mijloacele de creare și întreținere a ei** / Vera Osoianu // Imaginea bibliotecii publice în comunitate / Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2009 (Imprimeria BNRM). – P. 12-28 ; Bibliotheca Septentrionalis : Buletin semestrial (Baia Mare). – 2009. – Nr 1/2 (32-33). – P. 3-10. – Mod de acces: [https://www.bibliotecamm.ro/septentrionalis/revista_bs_32_33\(2009\).pdf](https://www.bibliotecamm.ro/septentrionalis/revista_bs_32_33(2009).pdf) ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 75-82. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

28. **Optimizarea imaginii** – prioritatea permanentă a bibliotecii / Vera Osoianu // Imaginea bibliotecii publice în comunitate / Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2009 (Imprimeria BNRM). – P. 7-11.

2010

29. **Argument** / Vera Osoianu // Biblioteca 2.0 – o nouă generație

de biblioteci : Materialele Seminarului Național al Managerilor bibliotecilor publice 2009 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; resp. de ed.: Vera Osoianu. – Chișinău, 2010. – P. 3-8.

30. **Biblioteca 2.0 în contextul tranziției de la modelul tradițional de bibliotecă la cel modern** / Vera Osoianu // Biblioteca 2.0 – o nouă generație de biblioteci : Materialele Seminarului Național al Managerilor bibliotecilor publice 2009 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; resp. de ed.: Vera Osoianu. – Chișinău, 2010. – P. 20-43.

2011

31. **Sora noastră Claudia** : [Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”] / Vera Osoianu // Doamna din Castelul-cu-ziduri-de-carte / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” ; ed. îngrijită: Eugenia Bejan, Lilia Tcaci. – Chișinău, 2011. – P. 61-62. – Mod de acces: <https://www.bncreanga.md/pdf/Doamna%20din%20castelul%20de%20carte.pdf> (Accesat 06.07.2020).

32. **Un nume de marcă (de brand)** : [Lidia Kulikovski, director general al BM „B. P. Hasdeu”] / Vera Osoianu // Viața printre cărți: Lidia Kulikovski : Biobibliografie / Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” ; elaborare: Taisia Foiu, Claudia Tricolici. – Chișinău, 2011. – P. 182-183.

2016

33. **Cronica Simpozionului Științific Anul Bibliologic** / Vera Osoianu // Simpozionul Științific *Anul Bibliologic* – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; concepție și elab.: Vera Osoianu ; coord.: Ecaterina Dmitric. – Chișinău, 2016. – P. 5-9.

34. **Cuvânt-înainte** / Vera Osoianu // Simpozionul Științific *Anul Bibliologic* – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; concepție și elab.: Vera Osoianu ; coord.: Ecaterina Dmitric. – Chișinău, 2016. – P. 4. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1177/Scan1.PDF?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 23.07.2020).

35. **Revista Magazin bibliologic** și impactul ei asupra comunității

bibliotecare / Vera Osoianu // Simpozionul Științific *Anul Bibliologic* – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; concepție și elab.: Vera Osoianu ; coord.: Ecaterina Dmitric. – Chișinău, 2016. – P. 10-13. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1179/RevistaMagazin.PDF?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 23.07.2020).

2017

36. **Biblioteca Națională a Republicii Moldova** : Profil metodologic / Vera Osoianu // Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016). – Chișinău, 2017. – P. 100-112.– Mod de acces: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-(1991-2016).pdf) ; moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1185/osoianu.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 16.06.2020).

37. **Biblioteca Națională a Republicii Moldova – instituție în evoluție sau în loc de prefață** / Vera Osoianu // Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016). – Chișinău, 2017. – P. 5-7. – Mod de acces: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-(1991-2016).pdf) ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1184/4.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 16.06.2020).

38. **Centrul de statistică BNRM ca oglindă a domeniului biblioteconomic** / Vera Osoianu, Valentina Popa // Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016). – Chișinău, 2017. – P. 116-121. – Mod de acces: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-National-Biblioteci-(1991-2016).pdf) ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1186/6.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 16.06.2020).

39. **Postfață** / Vera Osoianu // Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016). – Chișinău, 2017. – P. 178-180. – ISBN 978-9975-110-86-0. – Mod de ac-

ces: [http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-ze-ro-Sistemului-National-Biblioteci-\(1991-2016\).pdf](http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-ze-ro-Sistemului-National-Biblioteci-(1991-2016).pdf) ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1187/7.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 16.06.2020).

2018

40. Impactul bibliotecii în contextul modernizării activității și serviciilor: efecte, metode de evaluare / Vera Osoianu, Margareta Cebotari // Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439:2018 „Informare și documentare. Metode și proceduri de evaluare a bibliotecilor” / Consiliul Biblioteconomic Național ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2018. – P. 9-12. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Ghid-Informare-si-Documentare.Metode-si-proceduri-pentru-evaluarea-impactului-bibliotecilor.pdf>; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1114/final%20final%20GHID%20impact%2022%20ianuarie%202019.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 11.04.2020).

41. Metode și proceduri de evaluare a impactului social al bibliotecilor / Vera Osoianu, Margareta Cebotari, Ecaterina Dmitric // Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439:2018 „Informare și documentare. Metode și proceduri de evaluare a bibliotecilor” / Consiliul Biblioteconomic Național ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2018. – P. 23-27. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Ghid-Informare-si-Documentare.Metode-si-proceduri-pentru-evaluarea-impactului-bibliotecilor.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1114/final%20final%20GHID%20impact%2022%20ianuarie%202019.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 11.04.2020).

42. Promovarea cărții și a lecturii – centura de siguranță a bibliotecii / Vera Osoianu // Topul celor mai citite 10 cărți, editate în anul 2017 : Studiu descriptiv / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, Centrul de statistică ; director general: Elena Pintilei ; alcăt.: Margareta Cebotari, Natalia Ghimpu ; coord.: Valentina Popa ; responsabil de ed.: Vera Osoianu ; consultant: Ludmila Corghenci. – Chișinău : BNRM, 2018 (Tipogr. „Primex-Com”). – P. 7-13. – Mod de acces:

<http://www.bnrm.md/files/publicatii/Publicatii-sinteza-Topul-10-car-ti-2017.pdf> (Accesat 22.04.2020).

2019

43. Analiza situației statistice a Sistemului Național de Biblioteci în perioada 2017-2018 / Vera Osoianu // Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova : Studiu statistic 2017-2018 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; echipa de autori: Valentina Popa, Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric [et al.]. – Chișinău : BNRM, 2019 (Centrul editorial-poligrafic). – P. 7-11. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/situatii%20statistice.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1027/situatii%20statistice.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 11.04.2020).

44. Biblioteca Națională a Republicii Moldova – centru biblioteconomic național / Vera Osoianu // Centrul Biblioteconomic Național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă : Monografie aniversară a 70 de ani de la fondarea Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării / echipa de aut.: Vera Osoianu (coord.), Ludmila Corghenci (coord.), Ecaterina Dmitric [et al.] ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2019. – P. 13-25. – Mod de acces: DOI 10.5281/zenodo.3632392 ; <http://www.bnrm.md/files/publicatii/CENTRUL-BIBLIOTECONOMIC-NATIONAL-CONTINUT-DE-CALITATE-SI-SCHIMBARI-DE-PERSPECTIVA-Monografie-aniversara.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1116/Osoianu_Biblioteca_Na%c8%9bional%c4%83.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 11.04.2020).

45. Dezvoltarea sistemului de statistică bibliotecară / Vera Osoianu, Valentina Popa // Centrul Biblioteconomic Național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă : Monografie aniversară a 70 de ani de la fondarea Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării / echipa de aut.: Vera Osoianu (coord.), Ludmila Corghenci (coord.), Ecaterina Dmitric [et al.] ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2019. – P. 31-38. – Mod de acces: DOI 10.5281/zenodo.3632392 ; <http://www.bnrm.md/files/publicatii/CENTRUL-BIBLIOTECONOMIC-NATIONAL-CONTINUT-DE-CALITATE-SI-SCHIMBARI-DE-PERSPECTIVA-Monografie-aniversara.pdf>

bnrm.md/files/publicatii/CENTRUL-BIBLIOTECONOMIC-NATIONAL-CONTINUT-DE-CALITATE-SI-SCHIMBARI-DE-PERSPECTIVA-Monografie-aniversara.pdf ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1183> (Accesat 11.04.2020).

46. **Statistica de bibliotecă: a observa, a înțelege, a îmbunătăți activitatea** / Vera Osoianu // Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova : Studiu statistic 2017-2018 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; echipa de autori: Valentina Popa, Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric [et al.]. – Chișinău : BNRM, 2019 (Centrul editorial-poligrafic). – P. 5-6. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/situatii%20statistice.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1027/situatii%20statistice.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 11.04.2020).

2020

47. **Anul bibliologic 2019: date, fapte și percepții** / Vera Osoianu // Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova : Studiu statistic 2017-2019 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ediție: Vera Osoianu, Valentina Popa ; echipa de autori: Valentina Popa, Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric [et al.]. – Chișinău : BNRM, 2020 (Imprimeria BNRM.) – P. 7-15.

48. **Cultura digitală în era post-adevăr. Rolul bibliotecilor în formarea culturii comunicării în secolul tehnologiilor informaționale avansate. Neticheta** / Vera Osoianu // Biblioteca – contribuții la dezvoltarea comunității armonioase, de ordine și respect : Publicație metodologică / echipa de autori: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric [et al.] ; coord.: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2020. – P. 7-17. – Cerințe de sistem: PDF Reader. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/publicatie%20metodologica-combinata.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1161/Publicatie%20metodologica%20%282%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 06.07.2020).

49. **Experiențe și practici de promovare a lecturii pe meridianele lumii** / Vera Osoianu, Angela Drăgănel // Lectura și scările : Culegere de articole / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Clu-

bul Homo Aestheticus; director general: Elena Pintilei; consultant șt., pref.: Mihai Cimpoi; coord. de ed.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel. – Chișinău : Prut Internațional : BNRM, 2020. – P. 252-262. – ISBN 978-9975-54-455-9 (Prut Internațional). – ISBN 978-9975-3361-9-2 (BNRM). – DOI: 10.5281/zenodo.3695065. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1107/Osoianu_Dr%c4%83g%c4%83nel_Experien%c8%9be.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1107/Osoianu_Dr%c4%83g%c4%83nel_Experien%c8%9be.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 11.04.2020).

50. Personalități din toate timpurile ca argumente pro lectură / Vera Osoianu // Lectura și scările : Culegere de articole / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Clubul Homo Aestheticus; director general: Elena Pintilei; consultant șt., pref.: Mihai Cimpoi; coord. de ed.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel. – Chișinău : Prut Internațional : BNRM, 2020. – P. 49-58. – ISBN 978-9975-54-455-9 (Prut Internațional). – ISBN 978-9975-3361-9-2 (BNRM). – DOI: 10.5281/zenodo.3695065. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1098/Oasoianu_Personalitat%c4%83g%c8%9bi.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 11.04.2020).

51. Studii reprezentative privind importanța lecturii / Vera Osoianu, Angela Drăgănel // Lectura și scările: Culegere de articole / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Clubul Homo Aestheticus; director general: Elena Pintilei; consultant șt., pref.: Mihai Cimpoi; coord. de ed.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel. – Chișinău : Prut Internațional : BNRM, 2020. – P. 143-159. – ISBN 978-9975-54-455-9 (Prut Internațional). – ISBN 978-9975-3361-9-2 (BNRM). – DOI: 10.5281/zenodo.3695065. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1099/Osoianu_Dr%c4%83g%c4%83nel_Studiile.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 11.04.2020).

52. Utilizatorii bibliotecii publice. Servicii de bibliotecă / Vera Osoianu, Ludmila Corghenci // Biblioteconomie și științe ale informării : Manual practic / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Biblioteca Națională a Republicii Moldova; director general: Elena Pintilei; coord.: Ludmila Corghenci, Vera Osoianu. – Chișinău, 2020. – P. 55-63. – În curs de editare.

Articole în periodice

1992

53. **Columna sau Cum se înalță sistemul național de biblioteci** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 1992. – Nr 8. – P. 11-12. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1204/Columna.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Acceast 10.10.2020) ; *Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011)* / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 183-185. – ISBN 978-9975-4368-1-6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

54. **Considerații privind activitatea bibliotecilor publice** : [analiza comparativă a datelor statistice privind activitatea bibliotecilor publice din Republica Moldova pentru anii 1985-1991] / Ludmila Corghenci, Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1992. – Nr 2. – P. 44-45.

55. **O felicitare întârziată** : [pentru Tamara Isac, specialist notoriu în domeniul bibliografiei, șef Secție de studiere a ținutului natal] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1992. – Nr 2. – P. 25.

56. **Un început ce se vrea tradiție** : [Simpozionul *Anul Bibliologic 1991*] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1992. – Nr 2. – P. 7-8.

1993

57. **Biblioteca comunală față în față cu un semn de întrebare** : [orientări și tendințe ale dezvoltării bibliotecilor și profesiei de bibliotecar] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 2. – P. 62-63.

58. **Considerații privind activitatea bibliotecilor publice** : [în anul 1992] / Ludmila Corghenci, Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 2. – P. 4-5.

59. **Statornic... cuib de-nțelepciune** : [reflecții despre Zilele Donici, organizate la Biblioteca Orășenească „Alexandru Donici”, Orhei] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 2. – P. 63.

60. **Veniți la Alba Iulia!** : [participarea unui grup de bibliotecari din Republica Moldova la *Serbările Unirii*, organizate la Alba Iulia

în perioada 26 noiembrie-3 decembrie 1992] / Tatiana Costiuc, Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 1. – P. 21-24.

1994

61. **Criteriile de evaluare a activității bibliotecare** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1994. – Nr 2. – P. 11-12.

62. **Un templu al lecturii** : [inaugurarea la Bălți a unei biblioteci de carte românească] / Vera Osoianu // Literatura și Arta. – 1994. – 27 ian. – P. 6.

1995

63. **Anul Bibliologic 1994** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1995. – Nr 3/4. – P. 2.

64. **Biblioteca publică: probleme actuale de organizare și funcționare** : [Seminarul național al directorilor bibliotecilor publice orașenești (raionale), 29 noiem., 1995] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1995. – Nr 3/4. – P. 27.

65. **Probleme de planificare și statistică în sistemul dirijării științifice a bibliotecii** : [în Republica Moldova] / Vera Osoianu // Lectura (Cluj). – 1995. – Oct.-Dec. (Nr 21). – P. 17-18 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 148-150. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

66. **Topul bibliotecarilor 1994** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1995. – Nr 3/4. – P. 3.

1996

67. **O colaborare cu ecou în viitor** : [relațiile de colaborare între bibliotecile publice de pe ambele maluri ale Prutului] / Vera Osoianu // Biblioteca. – 1996. – Nr 4/5/6. – P. 107-108. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1205/O%20colaborare%20cu%20ecou%20in%20>

viitor.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 10.10.2020).

68. **Publicațiile „Astrei Basarabene” în patrimoniul Bibliotecii Naționale** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1996. – Nr 1/2. – P. 43-45.

1997

69. **Asistența de specialitate între trecut și viitor** : [Biblioteca Națională – 165] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1997. – Nr 2/3. – P. 5-7.

70. **Cartea la periferia civilizației?** : [probleme stringente ale organizării și completării calitative a colecțiilor bibliotecilor publice] / Vera Osoianu // Dialog. – 1997. – 13 noiem. – P. 8.

1998

71. **Calendarul bibliotecarului 1998** : [recenzie] / Vera Osoianu // Dialog. – 1998. – 13 ian. – P. 4. – Rec. la cartea.: Calendarul bibliotecarului. 1998 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 1997. – 216 p.

72. **Scrie „ca să știe”** : [contribuții ale bibliotecilor din România la funcționarea bibliotecilor publice din Republica Moldova] / Vera Osoianu // Glasul Națiunii. – 1998. – 9 dec. – P. 5 ; Biblioteca. – 1999. – Nr 3. – P. 73. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1208/Scrie%20ca%20sa%20stie.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 10.10.2020).

73. **S.O.S. Biblioteca publică** / Vera Osoianu // Glasul Națiunii. – 1998. – 30 noiem. – P. 12 ; Biblioteca. – 1999. – Nr 1. – P. 11-12. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1207/Biblioteca%20publica.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 10.10.2020).

74. **Știința conducerii** : [cursuri de management bibliotecar, 2 febr.-22 mai 1998] / Vera Osoianu // Dialog. – 1998. – 17 febr. – P. 4.

1999

75. **Anul bibliologic 1999** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1999. – Nr 1. – P. 2-4.

76. **Biblioteca, legislația și ideea de democratizare** / Vera Osoianu

// Biblioteca. – 1999. – Nr 5. – P. 135-136. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1206/Biblioteca%2c%20legislatia%20si%20idee%20de%20democratizare.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 10.10.2020) ; Limba Română. – 1999. – Nr 3/5. – P. 212-214. – ISSN 0235-9111 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 174-176. – ISBN 978-9975-4368-1-6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

77. **Evaluarea seminarului „Statutul funcțional al bibliotecii județene”** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 1999. – Nr 4. – P. 9.

2000

78. **Bibliotecile în oglinda cifrelor** : [date statistice la 1 ianuarie 2000] / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2000. – Nr 5. – P. 139-140. – ISSN 1220-3386 ; Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 1. – P. 16-17 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 146-147. – ISBN 978-9975-4368-1-6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

79. **Prolog la viitorul bibliotecilor** : [proiectul „Dirijarea schimbărilor și cooperarea în bibliotecile județene din Republica Moldova”] / Vera Osoianu // Literatura și Arta. – 2000. – 16 noiem. – P. 6.

80. **Prolog sau cum „am fost” a doua oară la Paris** : [cuvânt-înainte la publicarea unui nou fragment din lucrarea „Jurnal parizian” de Alexe Rău] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 3/4. – P. 59.

2001

81. **Boston 2001 – capitala lumii bibliotecare: 16-26 aug.** : [impresii despre participarea la sesiunea IFLA] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2001. – Nr 4. – P. 13-16.

82. **Centrul de informare și documentare Orhei** : [inaugurat la 27 martie 2001, cu sprijinul Fundației Soros-Moldova] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2001. – Nr 5. – P. 4.

83. **Cooperarea și colaborarea prin proiecte – imperativ al timpului** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2001. – Nr 2. – P. 10-14.

84. **În loc de argument** : [importanța reluării editării publicației BNRM *Gazeta bibliotecarului*] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2001. – Nr 1. – P. 2.

85. **Un deceniu sub semnul reformelor** : [în bibliotecile din Republica Moldova] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2001. – Nr 4. – P. 27-29.

2002

86. **Colaborare în ascensiune** : [activități organizate de Școala de Biblioteconomie cu participarea specialiștilor în domeniu din România și SUA] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2002. – Nr 10/12. – P. 9-10.

87. **Departamentul cercetare și dezvoltare în biblioteconomie între tradiții și perspective** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2002. – Nr 3. – P. 59-63.

88. **Instruirea profesională continuă pentru societatea informațională** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2002. – Nr 1. – P. 38-40.

89. **Plecat în lumea amintirilor** : [in memoriam Traian Brad, director al Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, Cluj-Napoca, România] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2002. – Nr 7. – P. 3.

2003

90. **America din lozinca noastră sau totul despre patron, totul pentru binele patronului** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2003. – Nr 1. – P. 38-44.

91. **Aspecte digitale în activitatea bibliotecilor** / Grant Harris,

Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 4. – P. 27-37.

92. **Aspecte privind instruirea continuă în biblioteconomie și știința informării în Massachusetts (SUA)** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 1. – P. 21-24.

93. **Biblioteca Congresului, o minune în devenire** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2003 – Nr 4. – P. 36-42.

94. **Biblioteca în sprijinul instruirii pe parcursul vieții :** (Experiența bibliotecilor din SUA) / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 4. – P. 41-48.

95. **Biblioteca Publică de Informare „George Pompidou”, model pentru bibliotecile publice** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 4. – P. 51-54.

96. **Biblioteca virtuală : democratizarea accesului la informație** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 2/3. – P. 21-23.

97. **Bibliotecile, infrastructura intelectuală a unei țări :** (Experiența bibliotecilor din Finlanda) / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2003. – Nr 2/3. – P. 61-65.

98. **Cartea și internetul** / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2003. – Nr 8/9. – P. 5. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_34-35.pdf (Accesat 19.06.2020).

99. **Împrumutul interbibliotecar la Biblioteca Congresului SUA** / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2003. – Nr 3. – P. 3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_29.pdf (Accesat 19.06.2020).

100. **Oportunitățile de cunoaștere :** [stagiile bibliotecarilor din țările CSI în cadrul programelor susținute de Guvernul SUA] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2003. – Nr 1/2. – P. 3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_28.pdf (Accesat 19.06.2020).

101. **Probleme de actualitate și de perspectivă în biblioteconomie** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2003. – Nr 2/3. – P. 11-13.

102. **Publicații moldovenești la Biblioteca Congresului SUA :** Cărți rare / Vera Osoianu, Grant Harris // Gazeta bibliotecarului. –

2003. – Nr 1/2. – P. 4-5. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_28.pdf (Accesat 19.06.2020).

103. **Strategii pentru facultățile de biblioteconomie și știința informării** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 4. – P. 55-57.

2004

104. **Beneficiile oferite de Question Point** : [servicii de referințe digitale colaborative, prestate de Biblioteca Congresului SUA și OCLC] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2004. – Nr 6. – P. 2-3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_44.pdf (Accesat 19.06.2020).

105. **Bibliotecile publice: alte meridiane, dar aceleași probleme** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2004. – Nr 1/2. – P. 34-35.

106. **Inițiative digitale la Biblioteca Congresului** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2004. – Nr 1/2. – P. 9-14.

107. **Rețele globale de referințe virtuale** : [„Question Point” și „Global Legal Information Network”] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2004. – Nr 1/2. – P. 108-111.

2005

108. **Biblioteca viitorului: contururi noi pe fundament vechi** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2005. – Nr 1/2. – P. 72-79.

109. **Bibliotecile prezidențiale din SUA** / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 8. – P. 7. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_58.pdf (Accesat 19.06.2020).

110. **Cartea și lectura în viața lui Benjamin Franklin** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2005. – Nr 3/4. – P. 44-50.

111. **Conferințele video: mijloc eficient de instruire continuă** / Vera Osoianu // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2005. – Nr 1/2. – P. 32-35.

112. **Numerizarea între politică și cultură** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2005. – Nr 1/2. – P. 20-21. – ISSN 1857-1476 ;

Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2005. – Nr 1/2. – P. 13-15.

113. **Vera Osoianu despre Ludmila Corghenci** : [chestionar aniversar] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 10. – P. 2. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_60.pdf (Accesat 19.06.2020).

2006

114. **Anul aniversărilor** : [cuvânt de felicitare și apreciere a remarcabililor profesioniști în biblioteconomie Lidia Kulikovski, Claudia Balaban, Ecaterina Rudakov, Svetlana Barbei, Hermina Anghelescu, Tatiana Costiuc] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2006. – Nr 2. – P. 2. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_64.pdf (Accesat 19.06.2020).

115. **CENL – Conferința Bibliotecilor Naționale Europene** : [despre Fundația CENL, fondată în 1987] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2006. – Nr 4. – P. 15-18. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/15_18_CENL%20Conferinta%20Bibliotecilor%20Nationale%20Europene.pdf (Accesatv 19.06.2020).

2007

116. **Anul 2008 – Anul Lecturii** : [prezentarea publicației *Programul studiului „Timpul și spațiul lecturii în Republica Moldova* în cadrul Seminarului Național, 11 dec. 2007, BNRN] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2007. – Nr 11/12. – P. 8. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_83-84.pdf (Accesat 19.06.2020).

117. **Bibliotecile și resursele informaționale în percepția beneficiarilor** : (pe urmele unui studiu efectuat de OCLC) / compendiu de Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2007. – Nr 3/4. – P. 116-122. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/116_122_Bibliotecile%20si%20resursele%20informati-onale%20in%20perceptia%20beneficiarilor.pdf (Accesat 19.06.2020).

118. **Gânduri la un jubileu** : [BNRM la 175 de ani] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2007. – Nr 2. – P. 108-111. – ISSN

1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/108_114_Ganduri%20la%20un%20jubileu.pdf (Accesat 19.06.2020).

119. **Memorie veritabilă** : [patrimoniul Bibliotecii Naționale a Norvegiei] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2007. – Nr 3/4. – P. 82-85. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/82_85_Memorie%20veritabila_din%20colectiile%20Bibliotecii%20Nationale%20a%20Norvegiei.pdf (Accesat 19.06.2020).

120. **O deplasare în locuri biblice** : [organizată pentru participanții la o conferință de specialitate, Erevan, Armenia] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2007. – Nr 7/8. – P. 15-16. – (Însemnări de călătorie). – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_81-82.pdf (Accesat 19.06.2020).

121. **Publicații noi de specialitate** / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2007. – Nr 4. – P. 14. – Rec. la cartea: Biblioteca publică : Linii directe IFLA/UNESCO pentru dezvoltare / Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova ; red.: Eugenia Bejan ; trad.: Irina Digodi, Vladimir Dunduc. – Chișinău : Epigraf, 2007. – 92 p. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_78.pdf

122. **Sistemul Național de Biblioteci al Republicii Moldova: colecții și servicii** : (Apostolii și cercetătorii Centrului metodic al BNRM) / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2007. – Nr 2. – P. 83-94. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/83_94_Sistemul%20National%20de%20Biblioteci%20al%20Republicii%20Moldova_Colectii%20si%20servicii.pdf (Accesat 18.06.2020).

123. **Tehnologii informaționale în educație, sec. XXI** : [prezentarea temelor de discuții din cadrul Conferinței „Information technologies in education in the 21st century”, 21-23 mai 2007, Erevan, Armenia] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2007. – Nr 5/6. – P. 2-3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_79-80.pdf (Accesat 22.06.2020).

2008

124. **Acces deschis: explorarea comunicării științifice** : [lucrările seminarului „Acces Deschis (Open Access): explorarea comunicării științifice”, 23-24 iunie, ASEM, Chișinău] / Vera Osoianu // *Gazeta bibliotecarului*. – 2008. – Nr 6/7. – P. 9-10. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_92-93.pdf (Accesat 22.06.2020).

125. **Anul Bibliologic 2007** : [simpozion științific organizat de BNRM] / Vera Osoianu // *Gazeta bibliotecarului*. – 2008. – Nr 3. – P. 2. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_89.pdf (Accesat 19.06.2020).

126. **Biblioteca Națională a Germaniei între salvagardarea memoriei națiunii și internaționalizare** / Vera Osoianu // *Confluente bibliologice*. – 2008. – Nr 3/4. – P. 71-95. – ISSN 1857-0232. – Mod de acces: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/articole/2008_3-4/71-95%20conf_3+4-2008.PDF (Accesat 22.06.2020) ; *Buletin informativ ANBPR (Filiala Brașov)*. – 2009. – Nr 8. – P. 3-6 ; Nr 9. – P. 5-8.

127. **Integrarea bibliotecilor din Moldova în proiecte europene** / Vera Osoianu // *Buletinul ABRM*. – 2008. – Nr 2. – P. 11-15. – ISSN 1857-1034 ; *InfoAgrarius*. – 2008. – Nr 2. – P. 17-21.

128. **Proiectul FUMAGABA** : [întrunirea reprezentanților bibliotecilor naționale – membre ale Bibliotecii Europene, 26-28 martie 2008, Olanda] / Vera Osoianu // *Gazeta bibliotecarului*. – 2008. – Nr 4/5. – P. 4. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_90-91.pdf (Accesat 19.06.2020).

129. **Suntem și noi un neam al cărții?** : [problema cărții și a lecturii în discuție în cadrul mesei rotunde organizate la BM „B. P. Hasdeu” la 23 aprilie 2008 în cadrul Zilei Internaționale a Cărții și Dreptului de Autor] / Vera Osoianu // *Magazin bibliologic*. – 2008. – Nr 1/2. – P. 59-63. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/59_63_Suntem%20si%20noi%20un%20neam%20al%20cartii.pdf (19.06.2020).

2009

130. **Bibliotecile ca spații fizice** / Vera Osoianu // *BiblioPolis*. – 2009. – Vol. 31, Nr 3. – P. 35-38. – ISSN 1811-900X.

131. **Formarea profesională continuă: preocupări strategice** / Vera Osoianu // Buletinul ABRM. – 2009. – Nr 2 (10). – P. 93-96. – ISSN 1857-1034. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/ABRMRepublicaMoldova/buletinul-abrm-nr2102009> (Accesat 19.06.2020).

132. **Ghidul comportamentului de performanță pentru personalul serviciilor de referințe informaționale** / Vera Osoianu // Bibliotheca Septentrionalis. – 2009. – Nr 1/2 (32-33). – P. 18-19. – Mod de acces: [https://www.bibliotecamm.ro/septentrionalis/revista_bs_32_33\(2009\).pdf](https://www.bibliotecamm.ro/septentrionalis/revista_bs_32_33(2009).pdf); *Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011)* / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 82-84. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

133. **Prețuirea unui discipol** : [ședința Clubului biblioteconomiștilor cu genericul „Petru Ganenco – 75 de ani: In memoriam”, 17 iulie 2009] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2009. – Nr 6/8. – P. 15. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_90-91.pdf (Accesat 19.06.2020).

2010

134. **Biblioteca prin imaginea ei: sub semnul unui concurs** : [totalurile concursului republican „Promovarea imaginii bibliotecii publice în comunitate”] / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 33, Nr 1. – P. 18-24. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://www.hasdeu.md/bibliopolis/> (Accesat 25.06.2020); *Biblioteca*. – 2010. – Nr 5. – P. 142-145. – ISSN 1220-3386; *Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011)* / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 67-73. – ISBN 978-9975-4368-1-6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

135. **Biblioteca și comunitatea: tangențe în spațiul virtual** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 35, Nr 3. – P. 22-31. – ISSN 1811-900X ; Biblioteca. – 2011. – Nr 3. – P. 68-72. – ISSN 1220-3386 ; Biblio-Info. – 2011. – Nr 1. – P. 18-27. – ISSN 1857-2790 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 176-182. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

136. **Bibliotecarul 2.0 într-o lume 2.0** / Vera Osoianu // Buletinul ABRM. – 2010. – Nr 1. – P. 10. – ISSN 1857-1034. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/ABRMRepublicaMoldova/buletinul-abrm-nr1112010> (Accesat 22.07.2020).

137. **Bibliotecile în infrastructura informațională** / Vera Osoianu, Elena Pintilei // BiblioPolis. – 2010. – Nr 4. – P. 37-40. – ISSN 1811-900X ; Biblioteca. – 2011. – Nr 2. – P. 43-44. – ISSN 1220-3386 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 73-75. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

138. **Blogul de biblioteconomie și știința informării: primele bilanțuri** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 34, Nr 2. – P. 43-44. – ISSN 1811-900X.

139. **Cronica Simpozionului Științific „Anul Bibliologic” (1992-2010)** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2010. – Nr 3/4. – P. 69-74. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2010_3-4.pdf ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/69_74_Cronica%20Simpozionului%20Stiintific%20Anul%20Bibliologic.pdf ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1178/Scan10001.PDF?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 06.07.2020) ; Biblioteca. – 2011. – Nr 4. – P. 108-112. – ISSN

1220-3386 ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 222-227. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 06.07.2020).

140. **Diversificarea serviciilor pentru utilizatori și sporirea imaginii bibliotecii** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 34, Nr 2. – P. 49-54. – ISSN 1811-900X ; Curier. – 2011. – Nr 1/2. – P. 14-17. – ISSN 1223-9712.

141. **O aniversare neîmplinită** : [75 de ani de la nașterea lui Ion Madan, cercetător, bibliolog : In memoriam] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2010. – Nr 6/7/8. – P. 7-8. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_116-118.pdf (Accesat 19.06.2020) ; <https://clubbib2.wordpress.com/2010/05/31/o-aniversare-neimplinita-3/> (Accesat 19.06.2020) ; Biblio-Info. – 2010. – Nr 1/2. – P. 96-97. – ISSN 1857-2790.

142. **Pe urmele unui concurs** : [rezultatele concursului republican „Promovarea imaginii bibliotecii publice în comunitate”] / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2010. – Nr 4/5. – P. 2-3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_114-115.pdf (Accesat 19.06.2020).

143. **Statistica bibliotecară ca vector de imagine** / Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric // Biblioteca. – 2010. – Nr 8. – P. 226-233. – ISSN 1220-3386 ; Buletinul ABRM. – 2010. – Nr 1 (11). – P. 21-27. – ISSN 1857-1034. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/ABRMRepublicaMoldova/buletinul-abrm-nr1112010> (Accesat 22.05.2020) ; Imaginea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în mass-media din străinătate (1991-2011) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; alcăt.: Aliona Tostogan, Tatiana Luchian. – Chișinău, 2012. – P. 84-94. – ISBN 978-9975-4368-1-6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1138/Imaginea_BNRM_mass-media_din_strainatate.pdf?sequence=1&isAllowed=y

(Accesat 06.07.2020).

144. **Utilizatorul de bibliotecă 2.0: context, profil, tendințe** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 36, Nr 4. – P. 16-29. – ISSN 1811-900X.

2011

145. **Aspectul diacronic și tipologia serviciilor prestate de biblioteci în anii reformei bibliotecare și ai tranziției** / Osoianu Vera // Magazin bibliologic. – 2011. – Nr 1/2. – P. 53-60. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/topologia-serviciilor> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/53_60_Aspectul%20diacronic%20si%20tipologia%20serviciilor%20prestate%20de%20biblioteci%20in%20anii%20reformei.pdf (Accesat 12.07.2020).

146. **Autoinstruirea – baza piramidei formării profesionale continue** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2011. – Nr 12. – P. 355-358. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/04/14/autoinstruirea-%E2%80%93-baza-piramidei-formarii-profesionale-continue/> (Accesat 12.07.2020).

147. **Biblioteca 2.0 – o nouă generație de servicii bibliotecare: rezultatele Anului Bibliologic 2010** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2011. – Vol. 40, Nr 3. – P. 22-29. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://www.hasdeu.md/bibliopolis/> (Accesat 25.06.2020) ; <http://www.slideshare.net/cdbclub/ab-2010-rezultate> (Accesat 12.07.2020).

148. **Biblioteca publică: actualitate și perspectivă** / Vera Osoianu // Limba Română. – 2011. – Nr 11/12. – P. 10-13. – ISSN 0235-9111. – Mod de acces: <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1302> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Biblioteca%20publica%2010_13.pdf (Accesat 13.07.2020).

149. **Bibliotecile și e-Guvernarea** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2011. – Vol. 40, Nr 3. – P. 40-42. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://www.hasdeu.md/bibliopolis/> (Accesat 25.06.2020) ; <https://clubbib.wordpress.com/2011/04/06/bibliotecile-si-e-guvernarea/> (Accesat 13.07.2020).

150. **Competențele biblioteconomice sub impactul provocărilor Societății Cunoașterii** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2011. – Nr 3/4. – P. 37-44. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.>

bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2011_3-4.pdf ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37_44_Competentele%20biblioteconomice%20sub%20impactul%20provocarilor%20Societatii%20Cunoasterii.pdf (Accesat 22.06.2020).

151. **Serviciile bibliotecilor publice în percepția cetățenilor** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2011. – Nr 10. – P. 292-295. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/09/28/serviciile-bibliotecilor-publice-in-perceptia-cetatenilor/> ; <https://www.slideshare.net/cdbclub/serviciile-bibliotecilor-publice-n-perceptia-cetatenilor> (Accesat 14.07.2020).

152. **Un nou proiect de digitizare a conținutului cultural, științific și educațional** / Vera Osoianu // Gazeta bibliotecarului. – 2011. – Nr 2. – P. 8. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_124.pdf (Accesat 22.06.2020).

2012

153. **BiblioPolis sub responsabilitatea primei aniversări din două cifre** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 42, Nr 1. – P. 86-87. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://www.hasdeu.md/bibliopolis/> (Accesat 22.06.2020).

154. **Biblioteca Națională și relațiile cu bibliotecile țării** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2012. – Nr 1/4. – P. 109-114. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2012_1-4.pdf ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/109_114_Biblioteca%20Nationala%20si%20relatiile%20cu%20bibliotecile%20tarii.pdf (Accesat 22.06.2020) ; Biblioteca. – 2013. – Nr 11. – P. 336- 339. – ISSN 1220-3386.

155. **Cartea electronică – o amenințare pentru cartea tipărită?** = The electronic book – a thread for the printed book? / Vera Osoianu // Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării. – 2012. – Nr 3. – P. 69-78. – ISSN 1841-1940. – Text paralel în lb. română și lb. engleză. – Mod de acces: <https://www.rrbsi.ro/index.php/rrbsi/issue/view/3-2012/pdf32012> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/69-78_5.pdf ; Limba Română. – 2012. – Nr 3/4. – P. 10-14. – ISSN 0235-9111. – Mod de acces: <http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1394> (Accesat 14.06.2020).

156. **Problemele bibliotecilor nu pot fi examinate în afara contextului social** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2012. – Nr 7. – P. 200-203. – Rezumat în limba engl.: Libraries' issues cannot be examined outside the social context. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: http://moldlis.bnrn.md/bitstream/handle/123456789/1170/Osoianu_Problemele_bibliotecilor.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 23.07.2020).

157. **Utilizatorul – rațiunea de existență a bibliotecii** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2012. – Nr 5. – P. 133-141. – ISSN 1220-3386.

158. **Valoarea bibliotecii publice ca resursă comunitară** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2012. – Nr 3. – P. 70-73. – ISSN 1220-3386 ; Biblio-Info. – 2012. – Nr 1. – P. 16-27. – ISSN 1857-2790. – Mod de acces: Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/valoarea-bibliotecii-publice> (Accesat 12.07.2020).

2013

159. **Asigurarea metodologică și de specialitate a activității bibliotecilor publice: imbold pentru schimbare** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2013. – Nr 1/4. – P. 177-182. – ISSN 1857-1476.

160. **Avantajele profesiei de bibliotecar și „triumghiul cunoașterii”** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2013. – Nr 8. – P. 233-235. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/06/27/avantajele-profesiei-de-bibliotecar-si-triumghiul-cunoasterii-2/> (Accesat 07.07.2020).

161. **Biblioteca în era internetului: tendințe și prognoze** / Vera Osoianu // BiblioScientia. – 2013. – Nr 10. – P. 42-50. – ISSN 1857-2278. – Mod de acces: <http://biblioscientia.asm.md/pdf/10/05.pdf> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Biblioteca%20in%20era%20internetului%20tendinte%20%20C5%9Fi%20prognoze%20.pdf.pdf ; http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/articole/2013-2/osoianu.pdf (Accesat 07.07.2020) ; Biblioteca. – 2014. – Nr 3. – P. 85-88. – ISSN 1220-3386 ; Bibliouniversitas@ABRM.md. – 2013. – Nr 2. – ISSN 1857-4920. – Mod de acces: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/articole/2013-2/osoianu.pdf (Accesat 07.07.2020).

162. **Biblioteca: între carte și lumea virtuală** / Vera Osoianu // Limba Română. – 2013. – Nr 7/8. – P. 170-175. – ISSN 0235-9111. – Mod de acces: <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2325> ; <https://>

ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Biblioteca%20intre%20carte%20si%20lumea%20virtuala.pdf (Accesat 14.04.2020).

163. **Biblioteca și tehnologiile: integrare, misiune, funcții, mijloace** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2013. – Nr 1/4. – P. 162-168. – ISSN 1857-1476.

164. **Bibliotecarul din manual sau „Un scriitor talentat poate fi și un foarte bun bibliotecar”** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 208-211. – ISSN 1811-900X. – Rec. la cartea: Jurnalul bibliotecarului / Dumitru Crudu. – Chișinău : Grafema Libris, 2013. – 83 p. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1203/Bibliotecarul%20din%20manual.pdf?sequence=1&isAllowed=y> ; <https://www.slideshare.net/cdbclub/dcrudu-uv> (Accesat 10.10.2020).

165. **Bibliotecile publice din Republica Moldova: dinamica activității între anii 2008-2012** / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 20-31. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1201/117-Articol%20Text-1356-1-10-20200805.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 10.10.2020) ; Biblioteca. – 2014. – Nr 4. – P. 101-109. – ISSN 1220-3386.

166. **Campania Națională „Cartea – dar neprețuit”** / Vera Osoianu // Salon expres. – 2013. – Nr 1. – P. 2.

167. **Campania „Cartea – dar neprețuit”, acțiune de susținere a bibliotecilor publice prin donații de carte : Proiecte în cadrul FNCL** / Vera Osoianu // Festivalul Național al Cărții și Lecturii : Buletin informativ. – 2013. – Nr 2. – P. 2. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotec/fncl-2013-nr2final-28482637> (Accesat 10.07.2020).

168. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a II-a, consacrată lui Spiridon Vangheli, 31 august-5 septembrie** / Vera Osoianu // Salon expres. – 2013. – Nr 2. – P. 2.

169. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii și promovarea valorilor locale** / Vera Osoianu // Festivalul Național al Cărții și Lecturii : Buletin informativ. – 2013. – Nr 2. – P. 10. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotec/fncl-2013-nr2final-28482637> (Accesat 10.07.2020).

170. **Marca bibliotecii: balanța dintre cartea tipărită și cartea**

în format electronic / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2013. – Nr 4. – P. 102-106. – ISSN 1220-3386 ; Cartea. Biblioteca. Cititorul : Buletin metodic / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ; Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Chișinău, 2014. – Fascicula 23. – P. 19-27. – ISSN 1857-1182.

171. Posibilități de eficientizare a activității de promovare a bibliotecilor publice / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2013. – Nr 3. – P. 70-72. – ISSN 1220-3386.

172. Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice = Tendencies and priorities in public libraries activity / Vera Osoianu // Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării. – 2013. – Nr 1. – P. 31-46. – ISSN 1841-1940. – Text paralel în limba română și limba engleză ; BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 11-20. – ISSN 1811- 900X. – Mod de acces: <http://www.hasdeu.md/bibliopolis/> (Accesat 25.06.2020).

2014

173. Activitatea de cercetare și dezvoltare în câmpul biblioteconomic / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2014. – Nr 12. – P. 357-363. – ISSN 1220-3386.

174. Anul integrării informaționale a bibliotecilor publice: bilanțuri / Vera Osoianu // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 52, Nr 2. – P. 68-73. – ISSN 1811-900X.

175. Biblioteca publică în beneficiul comunității: reevaluarea priorităților, a resurselor și a serviciilor / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2014. – Nr 7. – P. 197-203. – ISSN 1220-3386 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/cz-2013-biblioteca-public-23128587> (Accesat 25.07.2020).

176. Biblioteca publică și impactul asupra comunității: contribuții în sfere vitale pentru cetățeni / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2014. – Nr 8. – P. 228-234. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/biblioteca-public-i-impactul-asupra-comunitii-contribuții-n-sfere-vitale-pentru-ceteni> (Accesat 25.07. 2020).

177. Cartea și lectura – temelia dezvoltării / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2014. – Nr 10. – P. 296-298. – ISSN 1220-3386 ; Festivalul Național al Cărții și Lecturii : Buletin informativ. – 2014. – Nr 2. – P. 1-5.

– Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/buleti> ; Limba Română. – 2015. – Nr 1/2. – P. 371-377. – ISSN 0235-9111. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Cartea%20si%20lectura%20temelia%20dezvoltarii.pdf (Accesat 25.06.2020).

178. **Comunicarea profesională: aspecte ale formatului virtual** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2014. – Nr 1/4. – P. 153-156. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2014.pdf> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/153_156_Comunicarea%20profesionala%20_aspecte%20ale%20formatului%20virtual.pdf (Accesat 25.06.2020).

179. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a IV-a, 2014** / Vera Osoianu // Salon expres. – 2014. – Nr 3. – P. 2.

180. **O carte despre hypertext și comunicarea online** / Vera Osoianu // Revista de Științe Socioumane. – 2014. – Nr 2. – P. 106-109. – ISSN 1857-0119. – Rec. la cartea: Dincolo de text: hypertextul / Elena Ungureanu. – Chișinău : ARC, 2014. – 180 p.

2015

181. **Bibliotecarul – „pescăruș” și „calea lui spre desăvârșire”** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2015. – Nr 2. – P. 35-36. – ISSN 1220-3386.

182. **Bilanțurile Festivalului Național al Cărții și Lecturii 2015 și cartea ca agent al schimbării** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2015. – Nr 1/4. – P. 112-114. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2015.pdf> ; http://moldis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1076/Osoianu_Festivalul.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 20.04.2020) ; Festivalul Național al Cărții și Lecturii : Buletin informativ. – 2015. – Nr. 2. – P. 1-3. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/festivalul-naional-al-crii-i-lecturii-buletin-informativ-nr-2-6-2015> (Accesat 17.07.2020).

183. **Centrul de Statistică, Cercetare și Dezvoltare, BNRM: strategii** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2015. – Nr 1/4. – P. 107-111. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces : <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2015.pdf> ; http://moldis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1075/Osoianu_Centrul.pdf?sequence=1&isAllowed=y ;

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/107_111_Centrul%20de%20Statistica%2C%20Cercetare%20si%20Dezvoltare%2C%20BNRM_strategii.pdf (Accesat 20.04.2020).

184. **Concursul republican al proiectelor de cercetare și dezvoltare: bilanțuri** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2015. – Nr 6. – P. 171-172. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1191/certificat0001.PDF?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 10.10.2020).

2016

185. **Revista Magazin bibliologic și impactul său asupra comunității bibliotecare** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2016. – Nr 8. – P. 252-254. – ISSN 1220-3386.

2017

186. **Bibliotecile publice 2016: valoare, plusvaloare și impact** / Vera Osoianu // Biblioteca. – 2017. – Nr 3. – P. 69-71. – ISSN 1220-3386.

187. **Declarație de dragoste și gratitudine** : [pentru Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la 185 de ani] / Vera Osoianu // Literatura și Arta. – 2017. – 23 febr. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

188. **Domeniul biblioteconomic 2017: Tendințe. Provocări. Priorități** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 1/2. – P. 11-19. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-1-2.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1033/11_19_Domeniul%20biblioteconomic%202017_Tendinte.%20Provocari.%20Prioritati.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; <https://www.slideshare.net/cdbclub/studiu-tendinte-2017vosoianu> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/11_19_Domeniul%20biblioteconomic%202017_Tendinte.%20Provocari.%20Prioritati.pdf (Accesat 28.04.2020).

189. **O strategie ancorată între necesitățile și posibilitățile locale reale și tendințele domeniului la nivel internațional** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 3/4. – P. 16-18. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-3-4.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1036/Osoia->

nu_Permanen%c5%a3e.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/16-18_0.pdf (Accesat 28.04.2020).

190. **Proiectul național 2018 sau mișcările tectonice ale domeniului bibliotecar** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 3/4. – P. 69-78. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-3-4.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1059/Osoianu_Proiectul.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/69-78.pdf (Accesat 28.04.2020).

2018

191. **Anul bibliologic 2017: interferențe internaționale, naționale și locale** / Elena Pintilei, Vera Osoianu // Biblioteca. – 2018. – Nr 8. – P. 228-233. – ISSN 1220-3386 ; Magazin bibliologic. – 2018. – Nr 1/2. – P. 4-11. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2018-1-2.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/990/Pintilei_Osoianu_Anul_bibliologic_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4-11_0.pdf (Accesat 18.07.2020).

192. **Atitudinea determină altitudinea și ... viceversa ...** : [omagiu către aniversarea dnei Elena Pintilei, director general al BNRM] / echipa Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării: Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric, Ludmila Corghenci, Victoria Popa, Margareta Cebotari, Natalia Ghimpu // Magazin bibliologic. – 2018. – Nr 1/2. – P. 115. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2018-1-2.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1022/115-115_0.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4-11_0.pdf (Accesat 18.07.2020).

193. **Biblioteca între tendințe generale, viziuni globale și priorități naționale** : [comunicare în cadrul Forumului Managerilor 2018 cu genericul „Biblioteca Anului 2019: interferența viziunilor”] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2018. – Nr 3/4. – P. 23-30. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2018-3-4.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1069/Osoianu_Biblioteca.

pdf?sequence=1&isAllowed=y ; <https://www.slideshare.net/rmbibliotecibiblioteca-ntre-tendine-generale-viziuni-globale-i-prioritinaionale-vera-osoianu> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/23-30_2.pdf (Accesat 18.07.2020).

194. **Datele statistice ca dovadă a impactului bibliotecii asupra comunității** / Elena Pintilei, Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2018. – Nr 1/2. – P. 22-27. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2018-1-2.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/995/Pintilei_Osoianu_Date_statistice.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/22-27_0.pdf (Accesat 18.07.2020).

195. **Lectura ca prioritate la orice nivel de responsabilitate** / Vera Osoianu // Cartea. Biblioteca. Cititorul : Buletin metodic / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova ; Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Chișinău, 2018. – Fascicula 27 – P. 25-32. – ISSN 1857-1182.

2019

196. **În slujba valorificării bibliotecii și profesiei: Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării la 70 de ani de la fondare** / Vera Osoianu, Ludmila Corghenci, Angela Drăgănel // Magazin bibliologic. – 2019. – Nr 1/2. – P. 4-8. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2019-1-2.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/981/Osoianu_Corghenci_Dr%20%20%20nel_%20slijba.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4-8_6.pdf (Accesat 18.07.2020).

197. **Permanențe și priorități în activitatea bibliotecilor** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2019. – Nr 3/4. – P. 35-40. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%203-4%202019.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1036/Osoianu_Permanen%20a3e.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/35-40_23.pdf (Accesat 18.07.2020).

198. **Programul Național LecturaCentral – o inițiativă pro-cultură, cunoaștere și dezvoltare** / Vera Osoianu, Ecaterina Dmi-

tric // Magazin bibliologic. – 2019. – Nr 3/4. – P. 23-28. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%203-4%202019.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1034/Osoianu_Dmitric_Programul_LacturaCentral.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/23-28_5.pdf (Accesat 18.07.2020).

2020

199. **Biblioteca, COVID-19 și timpul polițelor de plătit** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 4-8. – ISSN 1857-1476 ; Blog de Biblioteconomie și Știința Informării [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/03/13/biblioteca-covid-19-si-timpul-politelor-de-platit/> (Accesat 03.07.2020) ; <https://zenodo.org/record/4090210#.X5Geu4gzbIU> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4-8_11.pdf (Accesat 21.10.2020).

200. **Paradigma bibliotecii în noua „realitate/ normalitate” sau biblioteca la viitorul prezent** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 37-41. – ISSN 1857-1476 ; Blog de Biblioteconomie și Știința Informării [online]. – Mod de acces: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1127/Osoianu_Paradigma_bibliotecii.pdf?sequence=3&isAllowed=y (Accesat 13.07.2020) ; <https://zenodo.org/record/4071673#.X5KZA1gzbIU> (Accesat 10.10.2020) ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37-41_29.pdf (Accesat 21.10.2020).

201. **Preistoria unui proiect cu țintă în viitor** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 27-30. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <https://zenodo.org/record/4071671#.X5KX8VgzbIU> (Accesat 10.10.2020) ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37-41_29.pdf (Accesat 21.10.2020).

202. **Sursele de informare ca temelie de rezistență a bibliotecii** / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 1/2. – P. 56-60. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%201-2%202020.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1129/Osoianu_Sursele_de_informare.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/56-60_22.pdf (Accesat 18.07.2020).

203. **Vulcanul care-ți sporește strălucirea...** : [omagiu pentru Ludmila Corghenci, la aniversare] / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 147-148. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/147-148_9.pdf (Accesat 22.10.2020).

204. **Zborul de la cumpăna dintre vremi: Nelly Țurcan la o distanță de 10 ani** (de la precedenta aniversare) / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 142-143. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/142-143_10.pdf (Accesat 22.10.2020).

VERA OSOIANU – COORDONATOR/RESPONSABIL DE EDIȚII

2007

205. **Rigorile internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice** : Expozeu și comentarii asupra Ghidului IFLA-UNESCO / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Alexe Rău ; ed. îngr.: Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2007. – 154 p. – ISBN 978-9975-9580-8-0.

2010

206. **Biblioteca 2.0 – o nouă generație de biblioteci** : Materialele Seminarului Național al Managerilor bibliotecilor publice, 2009 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; resp. de ed.: Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2010. – 80 p. – ISBN 978-9975-9968-7-7.

2013

207. **Biblioteca publică și istoria locală : Ghid** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Alexe Rău ; alcăt.: Alla Andrieș ; coord.: Vera Osoianu. – Chișinău, 2013. – 71 p. : il. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/biblioteca-public-i-istoria-local-ghid> (Accesat 22.04.2020).

208. **Bibliotecile publice din Republica Moldova : Situații statistice 2011-2012** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general.: Alexe Rău ; ed. îngr.: Vera Osoianu ; alcăt.: Ecaterina Dmitric,

Valentina Popa. – Chișinău : BNRM, 2013. – 52 p. – ISBN 978-9975-4493-0-4. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1147/Bibliotecile-publice-Situatii-statistice-2011-2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.07.2020).

2015

209. **Bibliotecile publice din Republica Moldova : Situații statistice 2013-2014** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; ed. îngr. de Vera Osoianu ; alcăt.: Ecaterina Dmi-tric, Valentina Popa. – Chișinău : BNRM, 2015. – 16 p. + 9 tabele. – ISBN 978-9975-9696-3-5. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Bibliotecile-publice-Situatii-statistice-2013-2014.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1025/Bibliotecile-publice-Situatii-statistice-2013-2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

2016

210. **Cercetare și dezvoltare tehnologică în cadrul sistemului național de biblioteci** : Repertoriu de publicații și activități științifice. 2016-2017 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie ; director general: Elena Pintilei ; alcăt: Victoria Vasilica, Ludmila Corghenci ; resp. de ediție: Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2016. – 24 p. : tab. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Repertoriu-de-publicatii-activitati-stiintifice-2016-2017.pdf> (Accesat 01.10.2020).

2017

211. **Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016)** : Monografie (consacrată aniversării a 185 de ani de la fondarea BNRM) / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coord. de ediție: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci ; cons. șt.: Aliona Tostogan, Svetlana Barbei. – Chișinău : BNRM, 2017. – 216 p. : fig., fot., tab. – ISBN 978-9975-110-86-0. – Mod de acces: <http://bnrm.md/files/publicatii/Monografii-BNRM-meridianul-zero-Sistemului-Nati->

onal-Biblioteci-(1991-2016).pdf (Accesat 22.04.2020).

212. **Bibliotecile publice teritoriale din Republica Moldova** : Indicators statistici și de performanță (relaționali) 2015-2016 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; elab.: Ecaterina Dmitric [et al.]. – Chișinău : BNRM, 2017. – 16 p. + 9 tabele. – ISBN 978-9975-9696-3-5. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Bibliotecile-Publice-Indicatori-statistici-2015-2016.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1026/Bibliotecile-Publice-Indicatori-statistici-2015-2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 22.04.2020).

213. **Biblioteconomie și științe ale informării în Republica Moldova** : (Documente în sprijinul activității bibliotecilor) : [în vol.] / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; elab.: Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric, Irina Ignatieva. – Chișinău : BNRM, 2017 – ISBN 978-9975-3096-7-7. – Vol. 1, 2015-2017. – 304 p. : tab. – ISBN 978-9975-3096-8-4. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Biblioteconomia-Moldovei-2015-2017-v1.pdf> (Accesat 22.04.2020).

2018

214. **Program Național LecturaCentral** : Ghid metodologic-practic / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării ; alcăt.: Ecaterina Dmitric, Margareta Cebotari, Natalia Ghimpu ; coord.: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci. – Chișinău, 2018. – 33 p. : il. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1163/ghid-lecturacentral.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 23.07.2020).

215. **Topul celor mai citite 10 cărți, editate în anul 2017** : Studiu descriptiv / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, Centrul de statistică ; director general: Elena Pintilei ; alcăt.: Margareta Cebotari, Natalia Ghimpu ; coord.: Valentina Popa ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; consultant: Ludmila Corghenci. – Chișinău : BNRM, 2018 (Tipogr. „Primex-Com”). – 60 p. – ISBN 978-9975-3205-3-5. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Publicatii-sinteza-Topul-10-carti-2017.pdf> ; <http://moldlis.bnrm>.

md/bitstream/handle/123456789/1095/Topul-10-carti-2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 22.04.2020).

2019

216. **Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova : Studiu statistic 2017-2018** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; echipa de autori: Valentina Popa, Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric [et al.]. – Chișinău : BNRM, 2019 (Centrul editorial-poligrafic). – 59 p. : fig. color., tab. – ISBN 978-9975-3362-6-1. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/situatii%20statistice.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1027/situatii%20statistice.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 11.04.2020).

217. **Topul celor mai citite 10 cărți, editate în anul 2018 : Studiu sociologic** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ed.: Vera Osoianu ; realizatorii sondajului: Angela Drăgănel, Valentina Popa ; alcăt.: Angela Drăgănel. – Chișinău : BNRM, 2019 (Tipogr. „Primex-Com”). – 35 p. – ISBN 978-9975-3205-3-5. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/TP%202018.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1080/TOP_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 22.04.2020).

2020

218. **Biblioteconomie și științele informării în Republica Moldova : Documente de dirijare administrativă și profesională** : [în vol.] / Biblioteca Națională a Republicii Moldova / director general: Elena Pintilei ; coord.: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci ; alcăt.: Ecaterina Dmitric, Natalia Ghimpu ; red.: Raisa Plăieșu. – Chișinău : BNRM, 2017. – ISBN 978-9975-3096-7-7. – Vol. 2 : (2018 – martie 2020). – 2020. – În curs de editare.

219. **Lectura și scările : Culegere de articole** / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Clubul Homo Aestheticus ; director general: Elena Pintilei ; cons. șt., pref.: Mihai Cimpoi ; coord.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel. – Chișinău : Prut Internațional : BNRM, 2020 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”) – 384 p. – ISBN 978-9975-54-455-9 (Prut

Internațional). – ISBN 978-9975-3361-9-2 (BNRM). – Mod de acces: <https://zenodo.org/record/3661869#.XoRoyIhKjIU> : <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1081/Lectura%20si%20scari-le.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 20.03.2020).

220. **Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova** : Studiu statistic 2017-2019 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; resp. de ediție: Vera Osoianu ; echipa de autori: Valentina Popa, Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric [et al.] – Chișinău, 2020 (Centrul editorial-poligrafic, BNRM). – 55 p. – În curs de editare.

DOCUMENTE PUBLICATE ONLINE. BLOGUL DE BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII

2010

221. **Activitatea de voluntariat** : [priorități de implementare în biblioteci] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/07/activitatea-de-voluntariat/> (Accesat 13.07.2020).

222. **Aniversarea dintre crizanteme** : [Ludmila Corghenci la 55 de ani] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/30/aniversarea-dintre-crizanteme/> (Accesat 13.07.2020).

223. **Bibliotecarii de la Strășeni și Biblioteca 2.0** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/21/bibliotecarii-de-la-straseni-si-biblioteca-2-0/> (Accesat 13.07.2020).

224. **Bibliotecarul într-o lume 2.0** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/06/10/bibliotecarul-intr-o-lume-2-0/> (Accesat 13.07.2020).

225. **Biblioteci publice americane de top** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/05/biblioteci-publice-americane-de-top-2/> (Accesat 13.07.2020).

226. **Bibliotecile și alegerile** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/25/bibliotecile-si-alegerile/> (Accesat 13.07.2020).

227. **Computere pentru bibliotecile sătești** : [despre necesitatea

unui proiect de conectare la internet a bibliotecilor publice din Republica Moldova) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/21/computere-pentru-bibliotecile-satesti-3/> (Accesat 13.07.2020).

228. **Ghidul dezvoltării profesionale al echipei „Hasdeu”** : [elaborat de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/04/ghidul-dezvoltarii-profesionale-al-echipei-hasdeu/> (Accesat 13.07.2020).

229. **Greutatea unui proiect** : [conf. de presă organizată la BNRM în scopul sensibilizării societății civile despre un proiect care pune în primejdie cele două clădiri ale BNRM] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/12/22/greutatea-unui-proiect/> (Accesat 13.07.2020).

230. **IFLA 2010** : [lucrările Conferinței a 76-a IFLA] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/08/11/ifla-2010/> (Accesat 13.07.2020).

231. **Mesajul de după 100** : [postări pe Blogul de biblioteconomie și știința informării] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/06/18/mesajul-de-dupa-100/> (Accesat 13.07.2020).

232. **Nelly Țurcan** : [referire la activitatea profesională a dr., conf. univ. Nelly Țurcan, în contextul promovării accesului deschis la informații] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/07/07/nelly-turcan/> (Accesat 13.07.2020).

233. **O nouă problemă de terminologie** : [în domeniul biblioteconomic] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/31/o-noua-problema-de-terminologie/> (Accesat 13.07.2020).

234. **Posibilități de instruire online** : [noi metode și forme de activitate a bibliotecilor] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/12/posibilitati-de-instruire-online/> (Accesat 13.07.2020).

235. **Săptămâna Accesului Deschis 2010 (18-24 octombrie)** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/18/saptamana-accesului-deschis-2010-18-24-octombrie/> (Accesat 13.07.2020).

236. **Translatoare online** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/25/translatoare-on-line-2/> (Accesat 13.07.2020).

237. **Utilizarea computerului și a telefonului mobil în țările lumii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/12/17/utilizarea-computerului-si-a-telefonului-mobil-in-tarile-lumii/> (Accesat 13.07.2020).

238. **Utilizarea instrumentelor Web 2.0 în promovarea lecturii și a cărții în format tradițional** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/29/utilizarea-instrumentelor-web-2-0-in-promovarea-lecturii-si-a-cartii-in-format-traditional/> (Accesat 13.07.2020).

239. **Utilizatorul de bibliotecă 2.0** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/12/13/utilizatorul-de-biblioteca-2-0/> (Accesat 13.07.2020).

240. **Valoarea bibliotecilor publice** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/02/valoarea-bibliotecilor-publice/> (Accesat 13.07.2020).

241. **Zborul de la cumpăna dintre vremi** : [Nelly Țurcan la 50 de ani] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/11/13/zborul-de-la-cumpana-dintre-vremi-2/> (Accesat 13.07.2020).

242. **Zilele Bibliotecii Publice Raionale Călărași** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces <https://clubbib2.wordpress.com/2010/10/29/zilele-bibliotecii-publice-raionale-calarasi/> (Accesat 13.07.2020).

2011

243. **Accesibilitatea informației științifice pentru mediul academic din Republica Moldova** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/10/18/accesibilitatea-informatiei-stiintifice-pentru-mediul-academic-din-republica-moldova/> (Accesat 12.07.2020).

244. **Anul 2011 – Anul Utilizatorului** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/03/07/anul-2011-anul-utilizatorului/> (Accesat 12.07.2020).

245. **Biblioteca publică trebuie să fie acolo unde sunt utilizatorii**

/ Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/09/21/biblioteca-publica-trebuie-sa-fie-acolo-unde-sunt-utilizatorii/> (Accesat 12.07.2020).

246. **Bibliotecarul și elevul în jurul temei pentru acasă** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/03/10/bibliotecarul-si-elevul-in-jurul-temei-pentru-acasa/> (Accesat 14.07.2020).

247. **Bibliotecile – baza culturii și cunoașterii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/02/06/bibliotecile-%E2%80%93-baza-culturii-si-cunoasterii/> (Accesat 14.07.2020).

248. **Bibliotecile deschid cartea noilor tehnologii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/05/09/bibliotecile-deschid-cartea-noilor-tehnologii/> (Accesat 14.07.2020).

249. **Bibliotecile nu mor, bibliotecile evoluează** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/10/07/bibliotecile-nu-mor-bibliotecile-evolueaza/> (Accesat 14.07.2020).

250. **Bibliotecile publice și accesul la informație în Republica Moldova: rezultatele unui sondaj** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/07/06/bibliotecile-publice-si-accesul-la-informatie-in-republica-moldova-sondaj-national/> (Accesat 14.07.2020).

251. **Cartea așa cum o cunoaștem: to be or not to be?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/08/04/cartea-asa-cum-o-cunoastem-to-be-or-not-to-be/> (Accesat 12.07.2020).

252. **Ce trebuie să știm despre rețelele sociale?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/07/27/ce-trebuie-sa-stim-despre-retelele-sociale/> (Accesat 14.07.2020).

253. **Cine formează formatorii?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/02/08/cine-formeaza-formatorii/> (Accesat 14.07.2020).

254. **Concursul bunicilor povestitori** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/08/01/concursul-bunicilor-povestitori/> (Accesat 14.07.2020).

255. **Experiențe: Laborator de instruire mobil** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2011/04/30/>

experiente-laborator-de-instruire-mobil/ (Accesat 12.07.2020).

256. **Experiențe: Târgul serviciilor inovative și e-Guvernare** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/05/01/experiente-targul-serviciilor-inovative-de-biblioteca-si-e-guvernare/> (Accesat 12.07.2020).

257. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii (FNCL) : Ediția întâia, 2011 : Scurt îndreptar pentru autoritățile publice și bibliotecile publice din teritoriu** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/festivalul-national-al-cartii-si-lecturii-2011>(Accesat 12.07.2020).

258. **FNCL – primele impresii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/09/06/se-poate-fncl-primele-impresii/> (Accesat 12.07.2020).

259. **Indexul competențelor în câmpul biblioteconomiei** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/10/26/indexul-competentelor-in-campul-biblioteconomi-ei/> (Accesat 12.07.2020).

260. **Gândurile de după un zbor de încercare** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/03/29/gandurile-de-dupa-un-zbor-de-incercare/> (Accesat 13.07.2020).

261. **Incluziunea socială a persoanelor dezavantajate fizic și social** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/08/02/incluziunea-sociala-a-persoanelor-dezavantajate-fizic-si-social/> (Accesat 14.07.2020).

262. **Inițiativa Global Libraries: o realitate pentru vecini. Un vis pentru noi?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/04/15/initiativa-global-libraries-o-realitate-pentru-vecini-un-vis-pentru-noi/> (Accesat 12.07.2020).

263. **Internetul și căruța** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/01/24/internetul-si-caruta/> (Accesat 14.07.2020).

264. **La servicii noi și clienți noi** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/11/15/la-servicii-noi-si-clienti-noi/> (Accesat 14.07.2020).

265. **O carte, un computer și o carte hibrid** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/01/23/2337/>

(Accesat 14.07.2020).

266. **O nouă șansă pentru biblioteci** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/04/25/in-rand-culumea/> (Accesat 14.07.2020).

267. **O primă încercare de instruire online pentru bibliotecari** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2011/04/02/o-prima-incercare-de-instruire-on-line-pentru-bibliotecari/> (Accesat 14.07.2020).

268. **Percepția bibliotecilor 2010: context și comunitate: un nou studiu OCLC** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2011/01/05/%e2%80%9eperceptia-bibliotecilor-2010-context-si-comunitate-un-nou-studiu-oclc/> (Accesat 14.07.2020).

269. **Repetarea este mama învățării** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/01/29/repetarea-este-mama-invatarii/> (Accesat 14.07.2020).

270. **Să facem bine lucrurile bune** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/03/09/sa-facem-bine-lucrurile-bune/> (Accesat 14.07.2020).

271. **Simpozionul Științific Anul Bibliologic a ajuns în cronici** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/03/19/simpozionul-stiintific-anul-bibliologic-ajuns-in-cronici/> (Accesat 14.07.2020).

272. **Structura și conținuturile competențelor în câmpul biblioteconomiei sub impactul provocărilor Societății Cunoașterii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/competente-10573807> (Accesat 12.07.2020).

273. **Un an de comunicare profesională virtuală** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/04/27/un-an-de-comunicare-profesionala-virtuala/> (Accesat 12.07.2020).

274. **Unde și ce să citească copiii?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib.wordpress.com/2011/08/11/unde-si-ce-sa-citeasca-copii/> (Accesat 14.07.2020).

2012

275. **Am ajuns la bibliotecă prin internet** / Vera Osoianu [onli-

ne]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/10/18/amajuns-la-biblioteca-prin-internet/> (Accesat 11.07.2020).

276. **Biblioteca de Împrumut pentru posesorii de Kindle** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/05/18/biblioteca-de-imprumut-pentru-posesorii-de-kindle/> (Accesat 11.07.2020).

277. **Biblioteca – factor cheie în promovarea culturii informaționale** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/04/05/biblioteca-factor-cheie-in-educatia-culturii-informationale/> (Accesat 11.07.2020).

278. **Bibliotecarii americani între 1880-2009** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/02/28/bibliotecarii-americani-intre-anii-1880-2009/> (Accesat 11.07.2020).

279. **Bibliotecile publice din SUA. Priorități și perspective: raport OCLC** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/04/02/bibliotecile-publice-din-sua-prioritati-si-perspective-raport-oclc/> (Accesat 11.07.2020).

280. **Bibliotecile și arhivele – un viitor comun?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: https://www.kosson.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=480%253Abibliotecile-i-%2520%2520arhivele-un-viitor-comun&catid=156%253Abam&Itemid=83&lang=ro (Accesat 11.07.2020).

281. **Blogul cu două adrese : Webul poate fi prietenos, dar și periculos** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/02/15/blogul-cu-doua-adrese/> (Accesat 11.07.2020).

282. **Blogul de biblioteconomie și știința informării, totalurile anului 2011** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/01/05/blogul-de-biblioteconomie-si-stiinta-informarii-totalurile-anului-2011-2/> (Accesat 11.07.2020).

283. **Cartea – marca bibliotecii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/10/16/cartea-marca-bibliotecii/> (Accesat 11.07.2020).

284. **Conferințele zonale Probleme și tendințe actuale în activitatea bibliotecilor publice: bilanțuri** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/bilanturi-conferinte-zona->

le-13187771 (Accesat 11.07.2020).

285. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția 2012** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/06/20/festivalul-national-al-cartii-si-al-lecturii-editia-2012/> (Accesat 11.07.2020).

286. **Înălțarea dinaintea înălțării sau lansarea Programului Global Libraries în Moldova** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/05/24/inaltarea-dinaintea-inaltarii-sau-lansarea-programului-global-libraries-in-moldova/> (Accesat 11.07.2020).

287. **Lansarea Programului Global Libraries în Moldova** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/05/21/lansarea-programului-global-libraries-in-moldova/> (Accesat 11.07.2020).

288. **Modele pentru lectură** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/03/11/modele-pentru-lectura/> (Accesat 11.07.2020).

289. **Programul Bibliotecii Globale Moldova** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/01/19/programul-bibliotecii-globale-moldova/> (Accesat 11.07.2020).

290. **Repertoriu de forme și teme pentru programul FNCL, ediția a II-a, 2012** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/08/20/repertoriu-de-forme-si-teme-pentru-programul-fncl-editia-a-ii-a-2012/> (Accesat 20.08.2020).

291. **Tabăra de vară de la Ungheni – un mesaj demn de a fi multiplicat** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/07/25/tabara-de-vara-de-la-ungheni-un-mesaj-demn-de-a-fi-multiplicat/> (Accesat 11.07.2020).

292. **Un cuvânt bun despre noi și profesia noastră** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2012/04/20/un-cuvant-bun-despre-noi-si-profesia-noastra/> (Accesat 11.07.2020).

2013

293. **Anul 2013 – Anul integrării informaționale a bibliotecilor publice** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/01/08/anul-2013-anul-integrarii-informatiонаle>

le-a-bibliotecilor-publice/ (Accesat 10.07.2020).

294. **Bibliotecile publice: dotarea cu TIC și accesul internet** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/04/12/bibliotecile-publice-dotarea-cu-tic-si-accesul-internet/> (Accesat 10.07.2020).

295. **Bibliotecile publice din Republica Moldova** : [prezentarea blogului „Bibliotecile publice din Republica Moldova” și a impactului profesional] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/bibliotecile-publice-din-republica-moldova-blog> (Accesat 22.07.2020).

296. **Bibliotecile publice din Republica Moldova: dinamica activității între anii 2008-2012** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/04/03/bibliotecile-publice-din-republica-moldova-dinamica-activitatii-intre-anii-2008-2012/> (Accesat 10.07.2020).

297. **Bilanșurile Conferințelor zonale (2013) cu genericul „Modernizarea activității – prioritatea strategică a bibliotecilor publice”** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/experiente-practici-de-calitate/> (Accesat 10.07.2020).

298. **Blogul Bibliotecile Publice din Republica Moldova** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/03/27/blogul-bibliotecile-publice-din-republica-moldova/> (Accesat 10.07.2020).

299. **Centrul Regional de Formare Leova după panglica de inaugurare** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/02/13/centrul-regional-de-formare-leova-dupa-panglica-de-inaugurare/> (Accesat 10.07.2020).

300. **Centrul Regional de Formare Orhei** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/03/13/centrul-regional-de-formare-orhei/> (Accesat 10.07.2020).

301. **Elita culturală strășeneană în jurul a două cărți „Podul Mirabeau” și „Altă iubire”** : [dublă lansare de carte la BPR „M. Sadoveanu”, Strășeni, semnate de autori bibliotecari: „Podul Mirabeau” de Alexe Rău (director BNRM) și „Altă iubire” de Nadejda Pădure (director BPR Strășeni)] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/padure2-17450970> ; <https://clubbib2>.

wordpress.com/2013/03/21/elita-culturala-straseneana-in-jurul-a-doua-carti-podul-mirabeau-si-alta-iubire/ (Accesat 10.07.2020).

302. **Formarea profesională continuă a bibliotecarilor: un nou început** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/formarea-profesional-continuu-a-biblioteca-rilor-novateca> (Accesat 10.07.2020).

303. **Marca bibliotecii: balanța dintre carte și informația electronică** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/marca-bibliotecii> (Accesat 10.07.2020).

304. **Monumente dedicate cărții și lecturii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotecii/monumente-nchinate-carii-i-lecturii> (Accesat 10.07.2020).

305. **O oră pentru cunoașterea TI: experiențe** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/02/22/ora-pentru-cunoasterea-ti-experiente/> (Accesat 10.07.2020).

306. **Posibilități de eficientizare a activității de promovare a bibliotecii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/01/02/posibilitati-de-eficientizare-a-activitatii-de-promovare-a-bibliotecii/> (Accesat 10.07.2020).

307. **Un avocat de care bibliotecarii au mare nevoie** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/06/09/un-avocat-de-care-bibliotecarii-au-mare-nevoie/> (Accesat 10.07.2020).

2014

308. **Activitatea de cercetare în câmpul biblioteconomic** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/vfinalaactivitatea-de-cercetareu015fidezvoltareu00eencu00e2mpulbiblioteconomic> (Accesat 10.07.2020)

309. **Anul Bibliologic 2015: anul promovării valorilor europene** : [genericul CODIBIP-2014] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/11/14/anul-bibliologic-2015-anul-promovarii-valorilor-europene/> (Accesat 10.07.2020).

310. **Asigurarea metodologică și de specialitate a activității bibliotecii publice: imbold pentru schimbare** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotecii/metodisti-2-uv> (Accesat 10.07.2020).

311. **Asistența consultativă a utilizatorilor – baza încrederii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/02/12/asistenta-consultativa-a-utilizatorilor-baza-increderii/> ; <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/asistena-consultativ-a-utilizatorilor-baza-ncrederii-vera-osoianu> (Accesat 09.07.2020).

312. **Atestarea bibliotecarilor 2014: evaluarea performanțelor profesionale** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/atestare> (Accesat 04.04.2020).

313. **Biblioteca – izvor de creativitate și imaginație** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/02/14/biblioteca-izvor-de-creativitate-si-imaginatie/> (Accesat 03.07.2020).

314. **Biblioteca nu poate fi înlocuită** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/02/25/biblioteca-nu-poate-fi-inlocuita/> (Accesat 09.07.2020).

315. **Biblioteca publică 2015: politici, orientări strategice, tendințe** : [comunicare în cadrul CODIBIP] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cdbclub/codibip-2014> (Accesat 03.07.2020).

316. **Biblioteca și comunitatea (3)** : (Ce funcții trebuie să acopere biblioteca modernă?) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/05/08/biblioteca-si-comunitatea-3/> (Accesat 03.07.2020).

317. **Biblioteca și comunitatea (5)** : (Sfere-cheie de implicare eficientă a bibliotecii în favoarea comunității) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/05/19/biblioteca-si-comunitatea-5/> (Accesat 03.07.2020).

318. **Biblioteca unește comunitatea** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/22/biblioteca-uneste-comunitatea/> (Acces 09.07.2020).

319. **Blogul de biblioteconomie și știința informării: bilanțurile anului 2013** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/01/blogul-de-biblioteconomie-si-stiinta-informarii-bilanturile-anului-2013/> (Acces 09.07.2020).

320. **Cartea – adevăr și frumusețe: experiențe de promovare a cărții** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/14/cartea-adevar-si-frumusete-experiente->

de-promovare-a-cartii/ (Acces 09.07.2020).

321. **Cifre noi la situația veche** : [reflecții asupra datelor statistice privind rezultatele anului editorial 2013, publicate de Camera Națională a Cărții] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/06/09/cifre-noi-la-situatia-veche/> (Accesat 03.07.2020).

322. **Cunoscut jurnalist și scriitor american Stephen J. Dubner la Tribuna avocatului bibliotecii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/05/15/cunoscut-scriitor-si-journalist-american-stephen-j-dubner-la-tribuna-avocatului-bibliotecii/> (Accesat 03.07.2020).

323. **Declarația de la Lyon privind accesul la informație și Dezvoltare – o nouă șansă pentru biblioteci** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/11/20/declaratia-de-la-lion-privind-accesul-la-informare-si-dezvoltare-o-noua-sansa-pentru-biblioteci/> (Accesat 03.07.2020).

324. **Facebook – spațiu de întâlnire pentru bibliotecari** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/02/facebook-spatiu-de-intalnire-pentru-bibliotecari/> (Accesat 09.07.2020).

325. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii – pas important în consolidarea comunității** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/08/28/9698/> (Accesat 03.07.2020).

326. **Inovații în serviciile de bibliotecă** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/13/inovatii-in-serviciile-de-biblioteca/> (Accesat 09.07.2020).

327. **Internetul și intimitatea** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/03/12/internetul-si-intimitatea/> (Accesat 03.07.2020).

328. **Încă o dată despre importanța utilizării instrumentelor Web 2.0 în diseminarea informațiilor și conținuturilor** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/15/inca-o-data-despre-importanta-utilizarii-instrumentelor-web-2-0-in-diseminarea-informatiilor-si-continuturilor/> (Accesat 09.07.2020).

329. **Mentorii și dezvoltarea profesională** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/10/06/mentorii->

si-dezvoltarea-profesionala/ (Accesat 03.07.2020).

330. **Mircea Regneală la Clubul Biblioteconomistilor** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/04/04/mircea-regneala-la-clubul-biblioteconomistilor-2/> (Accesat 03.07.2020).

331. **Neil Gaiman la Tribuna avocatului bibliotecii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/05/27/neil-gaiman-la-tribuna-avocatului-bibliotecii/> (Accesat 03.07.2020).

332. **Proiect concurs „Valiza cu comori”** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/18/proiect-concurs-valiza-cu-comori/> (Accesat 09.07.2020).

333. **Repere privind organizarea unei campanii de colectare a cărților** / Vera Osoianu [online] – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotecii/repere> (Accesat 03.07.2020).

334. **Resursele informaționale ale bibliotecilor între cantitate și calitate** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/03/28/resursele-traditionale-ale-bibliotecilor-publice-intre-cantitate-si-calitate/> (Accesat 09.07.2020).

335. **Societatea informațională și rostul bibliotecii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/articole-traduceri/> (Accesat 09.07.2020).

336. **Spațiul virtual și indulgența** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/02/07/spatiul-virtual-si-indulgenta/> (Accesat 09.07.2020).

337. **Supărare... pe ploaie, top, barometru, preziceri și altele privind viitorul profesiei** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/04/16/suparare-pe-ploaie-top-barometru-preziceri-si-altele-privind-viitorul-profesiei/> (Accesat 03.07.2020).

338. **Un proiect unic în Moldova care promovează cultura și turismul** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/24/un-proiect-unic-in-moldova-care-promoveaza-cultura-si-turismul/> (Accesat 09.07.2020).

339. **Universul bibliotecilor – labirint și călăuză** : [conferință organizată în colaborare cu Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” (Chișinău) în cadrul Clubului Biblioteconomistilor sub egida Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova] / Vera Osoianu [online].

– Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/05/26/universul-bibliotecilor-labirint-si-calauza/> (Accesat 03.07.2020).

340. **Valiza cu comori, Comoara din valiză, Comoara valizelor sau...** : [proiecte de promovare a lecturii lansate în bibliotecile din Republica Moldova] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/01/20/valiza-cu-comori-comoara-din-valiza-valiza-comorilor-sau/> (Accesat 09.07.2020).

2015

341. **Biblioteci publice din 23 de raioane ale țării au devenit beneficiare ale Programului Novateca în anul 2015** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2015/02/24/biblioteci-publice-din-23-de-raioane-ale-tarii-au-devenit-beneficiare-ale-programului-novateca-in-anul-2015/> (Accesat 16.07.2020).

342. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a V-a, 2015** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2015/07/31/festivalul-national-al-cartii-si-lecturii-editia-a-v-a-2015-2/> (Accesat 16.07.2020).

343. **FNCL - 2015. Bilanțurile ediției a cincea** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2015/09/21/fncl-2015-bilanurile-editiei-a-cincea/> (Accesat 16.07.2020).

2016

344. **6 februarie – Ziua Națională a Bibliotecilor din Regatul Unit** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/02/04/6-februarie-ziua-nationala-a-bibliotecilor-din-regatul-unit/> (Accesat 03.07.2020).

345. **Activitatea de cercetare în domeniul biblioteconomic: probleme de vizibilitate, accesibilitate, utilizare** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/02/25/activitatea-de-cercetare-in-domeniul-biblioteconomic-probleme-de-vizibilitate-accesibilitate-utilizare/> ; <https://www.slideshare.net/cdbclub/repozitoriuhhttp> (Accesat 03.07.2020).

346. **Biblioteca Anului 2016**: (Biblioteca Publică Regională Topeka și Shawnee a fost onorată cu cel mai mare premiu din SUA și Canada) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/02/25/activitatea-de-cercetare-in-domeniul-biblioteconomic-probleme-de-vizibilitate-accesibilitate-utilizare/>

com/2016/06/08/biblioteca-anului-2016/ (Accesat 03.07.2020).

347. **Biblioteca publică și principalii piloni de susținere** : Bibliotecarii – ambasadorii promovării Agendei ONU 2030 / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/biblioteca-public-i-principalii-piloni-de-susinere-bibliotecarii-ambasadorii-promovirii-agendei-onu-2030-vera-osoiianu> (Accesat 03.07.2020)

348. **Biblioteca secretă din Siria** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/07/29/biblioteca-secreta-din-siria/> (Accesat 03.07.2030).

349. **Cultura web: oglindă și scut** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/01/06/cultura-web-oglanda-si-scut/> (Accesat 03.07.2020).

350. **Elogiu unei activități științifice de elită – Simpozionul Științific Anul Bibliologic** : (25 de ani de la prima ediție) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/03/31/elogiu-unei-activitati-stiintifice-de-elita-simpozionul-stiintific-anul-bibliologic/> (Accesat 18.06.2020).

351. **Gala Premiilor anuale ale Ministerului Culturii. Mesaj de mulțumire** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/01/18/galei-premiilor-anoale-ale-ministerului-culturii-mesaj-de-multulire/> (Accesat 03.07.2020).

352. **Grija pentru biblioteci în două mesaje** : (mesajul președintelui SUA Barack Obama adresat participanților Conferinței IFLA 2016, adaptat în baza discursului „Semnificația Cuvântului” la deschiderea sesiunii generale a Conferinței Anuale ALA din luna iunie 2005, Chicago) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/08/16/grija-pentru-biblioteci-in-doua-mesaje/> (Accesat 18.06.2020).

353. **Implicarea bibliotecilor în promovarea și realizarea Obiectivelor Globale 2030** : Forumul Managerilor SNB, 29 noiem. 2016 / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/vera-osoiianu-fmsnb2016> (Accesat 18.06.2020).

354. **Nu citim sau n-avem ce citi?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/04/29/nu-citim-sau-n-avem-ce-citi/> (Accesat 03.07.2020).

355. **Reducerea bibliotecilor ca problemă socială** / Vera Osoianu

[online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/10/18/reducerea-bibliotecilor-ca-problema-sociala/> (Accesat 03.07.2020).

356. **Reflecții pe marginea mesajului Excelenței Sale Ambasadorul SUA în Republica Moldova James D. Pettit la Open Day, Biblioteca Raională Telenеști** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/02/24/reflectii-pe-marginea-mesajului-excelentei-sale-ambasadorul-sua-in-republica-moldova-james-d-pettit-la-open-day-biblioteca-raionala-telenesti/> (Accesat 03.07.2020).

357. **Simpozionul Științific „Anul Bibliologic” – un „brainstorming” de un sfert de veac** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/simpozionul-tiinific-anul-bibliologic-un-brainstorming-de-un-sfert-de-veac-vera-osoianu> (Accesat 18.06.2020).

358. **Telenеști, intersecția mai multor proiecte** : (Festivalul Național al Cărții și Lecturii, Campania Națională „Să citim împreună” și ediția a X-a a Festivalului literar raional „Pe o ramură de grai” organizat de BPO „Vasile Alecsandri”) / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/08/16/telenesti-intersectia-mai-multor-proiecte/> (Accesat 03.07.2020).

359. **Terminologia ca „zonă centrală a programelor de cercetare”** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/02/29/terminologia-ca-zona-centrala-a-programelor-de-cercetare/> (Accesat 03.07.2020).

360. **Viitorul bibliotecii în viziunea cercetătorilor de la Institutul Tehnologic Massachusetts (MIT)** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2016/10/26/viitorul-bibliotecii-in-viziunea-cercetatorilor-de-la-institutul-tehnologic-massachusetts-mit/> (Accesat 03.07.2020).

2017

361. **Bibliotecile publice: valoare, plusvaloare și impact** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/03/28/bibliotecile-publice-2016-valoare-plusvaloare-si-impact/> (Accesat 15.07.2020).

362. **Bibliotecile și implicarea în realizarea obiectivelor de**

dezvoltare durabilă: repere și viziuni naționale și internaționale :

Conferințe zonale 2017 „Experiențe inovatoare și orientări de perspectivă în activitatea bibliotecilor” / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/vera-osoianubibliotecile-n-realizarea-obiectivelor-de-dezvoltare-durabil-2030> (Accesat 15.07.2020).

363. „Cuvinte și linkuri” și termenii din noua generație : [referințe la cartea „Cuvinte și linkuri” de Elena Ungureanu, Chișinău, Editura ARC, 2017, 184 p.] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/10/02/cuvinte-si-linkuri-si-termenii-din-noua-generatie/> (Accesat 15.07.2020).

364. **Festivalul Național al Cărții și Lecturii 2017** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/07/04/festivalul-national-al-cartii-si-lecturii-2017/> (Accesat 15.07.2020).

365. **Mesaj de prelansare a ediției a VII-a, 2017, a Festivalului Național al Cărții și Lecturii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/08/28/mesaj-de-prelansare-a-editiei-a-vii-a-2017-a-festivalului-national-al-cartii-si-lecturii/> ; <https://www.slideshare.net/cdbclub/mesaj-de-prelansare-a-fncl> (Accesat 15.07.2020).

366. **Neil Gaiman printre apărătorii bibliotecilor școlare din Anglia** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/11/29/neil-gaiman-printre-aparatorii-bibliotecilor-scolare-din-anglia/> (Accesat 15.07.2020).

367. **Nicio zi fără lectură! Lectura în oglinda Legii cu privire la biblioteci (2017)** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2017/08/04/nici-o-zi-fara-lecturalectura-in-oglanda-legii-cu-privire-la-biblioteci-2017/> (Accesat 15.07.2020).

2018

368. **Agenda 2030 pentru dezvoltarea sustenabilă a Națiunilor Unite și bibliotecile** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/agenda-2030-pentru-dezvoltarea-sustenabil-a-naiunilor-unite-i-bibliotecile-vera-osoianu> (Accesat 16.07.2020).

369. **Biblioteca publică la răscruce** : [odată cu intrarea în vigoare

a noii Legi privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/12/21/biblioteca-publica-la-rascruce/> (Accesat 16.07.2020).

370. **#CitimImpreunaMoldova** : [programe și activități organizate în Republica Moldova și alte țări, în *Ziua Mondială a Lecturii cu Voce Tare*] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/01/31/citimimpreunamoldova/> (Accesat 16.07.2020).

371. **Conferința Fantastic Futures sau bibliotecile și Inteligența Artificială** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/12/12/conferinta-fantastic-futures-sau-bibliotecile-si-inteligenta-artificiala/> (Accesat 16.07.2020).

372. **De Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI) ne implicăm cu tot ce avem mai bun!** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/02/01/de-ziua-internationala-a-cititului-impreuna-zici-ne-implicam-cu-tot-ce-avem-mai-bun/> (Accesat 16.07.2020).

373. **Germania sărbătorește Ziua Lecturii cu Voce Tare: experiențe** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/01/30/germania-sarbatoreste-ziua-lecturii-cu-voce-tare-experiente/> (Accesat 16.07.2020).

374. **Moldova, să citim împreună cu comunitatea internațională la 1 februarie și în fiecare zi!** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/01/31/moldova-sa-citim-impreuna-cu-comunitatea-internationala-la-1-februarie-si-in-fiecare-zi/> (Accesat 16.07.2020).

375. **Promovarea comunităților de lectură prin utilizarea tehnologiilor Web 2.0** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/09/06/promovarea-comunitatilor-de-lectura-prin-utilizarea-tehnologiilor-web-2-0/> (Accesat 16.07.2020).

376. **Raportul privind Viziunea Globală a Bibliotecii: lansare pe 19 martie 2018** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/02/20/raportului-privind-viziunea-globala-a-bibliotecii-lansare-19-martie-2018/> (Accesat 16.07.2020).

377. **Standarde moldovenesti adoptate de ISM în lunile iunie, iulie 2018. Domeniul informare și documentare** / Vera Osoianu [on-

line]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/08/02/standarde-moldovenesti-adoptate-de-ism-in-lunile-iunie-iulie-2018-domeniul-informare-si-documentare/> (Accesat 16.07.2020).

378. **Statistica de bibliotecă – cultura de care avem nevoie** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/08/21/statistica-de-biblioteca-cultura-de-care-avem-nevoie/> (Accesat 16.07.2020).

379. **Summitul Internațional al Cărții, ediția a 7-a, 2018** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2018/03/19/summitul-international-al-cartii-editia-a-7-a-2018/> (Accesat 16.07.2020).

2019

380. **Anul 2020 – Anul Lecturii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/12/30/anul-2020-anul-lecturii/> (Accesat 03.07.2020).

381. **Biblioteca... sau „de ce să închidem porți care merită să fie deschise”** : [cuvânt pentru o instituție și o profesie, care, în contextul implementării legii noi a salarizării, au nevoie de toată susținerea comunităților și a decidenților] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/02/14/biblioteca-sau-de-ce-sa-inchidem-porti-care-merita-sa-ramana-deschise/> (Accesat 03.07.2020).

382. **Ce înseamnă lectura pentru cercetare?** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/06/07/ce-inseamna-lectura-pentru-cercetare/> (Accesat 03.07.2020).

383. **Conferința „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”: mesaj de final** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/09/26/conferinta-lectura-ca-baza-pentru-cultura-cunoastere-si-dezvoltare-mesaj-de-final/> (Accesat 03.07.2020).

384. **Dezvoltarea colecțiilor în lumina Legii cu privire la biblioteci, 2017** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/12/13/dezvoltarea-colectiilor-in-lumina-legii-cu-privire-la-biblioteci-2017-2/> (Accesat 03.07.2020).

385. **Două exemple/ argumente pro lectură** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/02/05/do->

ua-exemple-argumente-pro-lectura/ (Accesat 03.07.2020).

386. **Imaginea pozitivă a bibliotecii în comunitate – garantul supraviețuirii** : [Conferințe zonale, 2019: Bălți, Orhei, Călărași, Leova] / Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotecii/conferine-zonale-2019-vera-osoianu-ecaterina-dmitric-imaginea-pozitiv-a-bibliotecii-n-comunitate-garantul-supravieuirii> ; <https://clubbib2.wordpress.com/2019/02/26/imaginea-pozitiva-a-bibliotecii-in-comunitate-garantul-supravietuirii/> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1168/Imaginea%20pozitiv%c4%83%20a%20bibliotecii%20%c3%aen%20comunitate.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 03.07.2020).

387. **Modele de dezvoltare** : [a bibliotecilor naționale] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/12/26/modele-de-dezvoltare/> (Accesat 03.07.2020).

388. **Modele de dezvoltare 2** : Pentru Biblioteca Națională a Norvegiei – podul dintre trecut și viitor / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/12/27/modele-de-dezvoltare-2/> (Accesat 03.07.2020).

389. **Programul Național *LecturaCentral***, ediția a 2-a, 2019 : Citește! Trăiește liber! / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/08/29/programul-national-lecturacentral-editia-a-ii-a-2019-2/> (Accesat 03.07.2020).

390. **Rolul lecturii în organizarea unui mod sănătos de viață și combaterea sărăciei** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/06/06/rolul-lecturii-in-organizarea-unui-mod-sanatos-de-viata-si-combaterea-saraciei/> (Accesat 03.07.2020).

391. **Zilele Inspirației la Biblioteca Națională** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/11/06/zilei-ispiratiei-la-biblioteca-nationala/> (Accesat 03.07.2020).

392. **Zilele Științei la Biblioteca Națională** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/11/07/zilele-stiintei-la-biblioteca-nationala/> (Accesat 03.07.2020).

393. **Ziua Internațională a Lecturii cu Voce Tare, ediția 2019** [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2019/01/28/ziua-internationala-a-cititului-cu-voce-tare-editia-2019/> (Accesat 03.07.2020).

2020

394. **Anul Lecturii nu trebuie să fie doar o declarație!** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/01/09/anul-lecturii-nu-trebuie-sa-fie-doar-o-declaratie/> (Accesat 03.07.2020).

395. **Biblioteca în situații de criză** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/biblioteca-n-situatii-de-criz-vera-osoianu> ; <https://clubbib2.wordpress.com/2020/03/10/biblioteca-in-situatii-de-criza/> (Accesat 03.07.2020).

396. **Bibliotecile și Coronavirusul** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/03/09/bibliotecile-si-coronavirus/> (Accesat 03.07.2020).

397. **Conferințele zonale „Biblioteca anului 2020: consolidare, interconectare, participare”, iulie 2020: concluzii de final** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1180/2020.concluzii%20de%20final.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 03.07.2020).

398. **Digitizare, digitalizare și transformare digitală: diferențe** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/08/10/digitizare-digitalizare-si-transformare-digitala-diferente/> (Accesat 13.08.2020).

399. **Lectură și evoluție sau superputerea lecturii** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1202/LecturaOsoianu.pdf?sequence=4&isAllowed=y> (Accesat 10.10.2020).

400. **Oameni prosperi ai lumii și lectura** / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/01/03/oamenii-prosperai-ai-lumii-si-lectura/> (Accesat 03.07.2020).

401. **Ora mulțumirilor** : [la 14 iulie 2020 a fost semnat Acordul de grant pentru realizarea Proiectului de îmbunătățire a echipamentelor de digitizare din cadrul BNRM, grant oferit de Agenția Japoneză de Cooperare Internațională (JICA) pentru Europa și Orientul Mijlociu] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/07/31/ora-multumirilor/> (Accesat 13.08.2020).

402. **Ziua Internațională a Cititului Împreună** / Vera Osoianu

[online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/01/13/ziua-internationala-a-cititului-impreuna-2/> (Accesat 03.07.2020).

INTERVIURI

2003

403. **Acces nelimitat la informație** : [interviu cu Vera Osoianu, director adjunct al BNRM, pe marginea discursului „Strategii de dezvoltare a bibliotecilor în perioada 2004-2010”] / Vera Osoianu / consemnare: Valentina Gălușcă // Gazeta bibliotecarului. – 2003. – Nr 11. – P. 2-3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_37.pdf (Accesat 19.06.2020).

2004

404. **Biblioteca Publică de Informare „George Pompidou” din Paris: misiune indispensabilă** : [interviu cu Vera Osoianu, director adjunct, BNRM] / Vera Osoianu ; consemnare: Valentina Gălușcă // Gazeta bibliotecarului. – 2004. – Nr 2/3. – P. 2-4.

2010

405. **Biblioteca și internetul în percepția unui utilizator 2.0** : [interviu cu Alexandru Danfaur, prototipul unui utilizator 2.0] / consemnare: Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/12/07/biblioteca-si-internetul-in-perceptia-unui-utilizator-2-0/> (Accesat 13.07.2020).

2011

406. **Vera Osoianu: Publicațiile cu grafie latină din colecțiile bibliotecilor publice** : [interviu cu Vera Osoianu, director adjunct al BNRM] / Vera Osoianu ; consemnare: Iulia Modiga // Info-Prut : Publicație online de știri. – 2011. – 24 sept. – Mod de acces : <https://infoprut.ro/6743-vera-osoianu-publicatiile-cu-grafie-latina-din-colectiile-bibliotecilor-publice.html> (Accesat 12.07.2020).

2012

407. **Fondul de carte în Republica Moldova este reînnoit o dată**

la 57 de ani : [pe marginea discuției cu Vera Osoianu, director adjunct al BNRM, postul Radio Europa Liberă Moldova] / Vera Osoianu [online]. – Mod de acces: <https://moldova.europalibera.org/a/24694226.html> (Accesat 11.07.2020).

2017

408. Knoll, Adolf. Adolf Knoll: „Există o tradiție îndelungată a lecturii și a bibliotecilor în cultura cehă...” : Interviu cu Adolf Knoll, secretar pentru știință, cercetare și relații internaționale al Bibliotecii Naționale a Republicii Cehe / Adolf Knoll ; interviu realizat de Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 3/4. – P. 125-129. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-3-4.pdf> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/125-129_0.pdf (Accesat 11.07.2020).

409. Tracz, Evan. Evan Tracz: „... Cred că cea mai mare contribuție a Programului Novateca este revigorarea bibliotecilor și ajutorul în crearea serviciilor noi și atragerea noilor utilizatori” : [interviu cu Evan Tracz, directorul Programului Național Novateca] / interlocutor și traducător: Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 1/2. – P. 20-34. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-1-2.pdf> (Accesat 11.07.2020).

2020

410. A patra parte din populația Republicii Moldova este beneficiară a bibliotecilor : [interviu cu Vera Osoianu, director adjunct al BNRM, realizat de Agenția de presă IPN] [online]. – Mod de acces: https://www.ipn.md/ro/a-patra-parte-din-populatia-republicii-moldova-este-beneficiara-7967_1076523.html?fbclid (Accesat 30.09.2020).

REFERINȚE DESPRE VERA OSOIANU

1997

411. Madan, Ion. Oameni ai Bibliotecii Naționale : [Vera Osoianu: date biografice și bibliografice] / Ion Madan // Magazin bibliologic. – 1997. – Nr 2/3. – P. 55-56. – (Mic dicționar).

2000

412. **Madan, Ion. Osoianu, Vera** : [date biografice și bibliografice] / Ion Madan // Madan, Ion. Biblioteconomia și bibliografia Moldovei : Profesori și discipoli. – Chișinău, 2000. – P. 89-90.

2002

413. **Rău, Alexe. Veruța Osoianu va face un stagiu în SUA** / Alexe Rău // Gazeta bibliotecarului. – 2002. – Nr 8. – P. 10.

2003

414. **Corghenci, Ludmila. Vera Osoianu: Dimensiune morală a bibliotecii** / Ludmila Corghenci // Gazeta bibliotecarului. – 2003. – Nr 5. – P. 4 ; Osoianu, Vera. Un deceniu sub semnul reformei. – Chișinău, 2005. – P. 10-11.

2004

415. **Madan, Ion. Vera Osoianu, 1955** : [biografie, bibliografie selectivă] / Ion Madan // Calendar Național 2005 / Ministerul Culturii al Republicii Moldova ; Biblioteca Națională. – Chișinău, 2004. – P. 290.

2005

416. **Corghenci, Ludmila. Omul și fapta ori Vera Osoianu – Om al Bibliologiei** : [50 de ani de la nașterea Verei Osoianu, director adjunct al BNRM] / Ludmila Corghenci // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 10. – P. 6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_60.pdf (Accesat 19.06.2020).

417. **Corghenci, Ludmila. Ludmila Corghenci despre Vera Osoianu** : [chestionar aniversar] / Ludmila Corghenci // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 10. – P. 3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_60.pdf (Accesat 19.06.2020).

418. **Corotenco, Elena. Opinii** : [Vera Osoianu la 50 de ani, aprecierea activității profesionale] / Elena Corotenco // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 10. – P. 6. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_60.pdf (Accesat 19.06.2020).

419. **Kulikovski, Lidia. Sfetnic, formator și prieten devotat al bibliotecarilor** : [Vera Osoianu – director adjunct al Bibliotecii Naționale

a Republicii Moldova] / Lidia Kulikovski // BiblioPolis. – 2005. – Vol. 15, Nr 3. – P. 47-48. – ISSN 1811-900X ; Kulikovski, Lidia. Cartea, modul nostru de a dăinui : Contribuții la dezvoltarea domeniului bibliotec-economic. – Chișinău, 2006. – P. 186-187.

420. **Rău, Alexe. Anii frumoși ai Veruței Osoianu** / Alexe Rău // Osoianu, Vera. Un deceniu sub semnul reformei / Vera Osoianu ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2005. – P. 3-9.

421. **Rău, Alexe. Pasarelă între două ființe afine** : [aprecierea activității profesionale a două profesioniste de marcă: Vera Osoianu și Ludmila Corghenci] / Alexe Rău // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 10. – P. 1-3. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_60.pdf (Accesat: 19.06.2020).

422. **Vera Osoianu – 50** : [aprecierea activității profesionale din partea Comitetului director al BNRM] // Gazeta bibliotecarului. – 2005. – Nr 10. – P. 1. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_60.pdf (Accesat 19.06.2020).

2006

423. **Costiuc, Tatiana. Cărțile de pe colțul biroului** / Tatiana Costiuc // Biblioteca. – 2006. – Nr 11/12. – P. 343-345. – ISSN 1220-3386. – Rec. la cartea: Un deceniu sub semnul reformei / Biblioteca Națională a Republicii Moldova / Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2005. – 192 p.

2007

424. **Kulikovski, Lidia. Prefață** : [despre utilitatea teoretică și practică a expozeului prezentat de Vera Osoianu] / Lidia Kulikovski // Rigoarele internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice : Expozeu și comentarii asupra Ghidului IFLA-UNESCO / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Alexe Rău ; ed. îngrijită de Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2007. – P. 3-6.

2010

425. **Turuta, Elena. Constituirea Fundației CODIBIP Moldova** : [se aprobă Comitetul executiv al Fundației CODIBIP Moldova: Vera Osoianu, vicepreședinte (din partea BNRM)] / Elena Turuta // Gazeta bibliotecarului. – 2010. – Nr 12. – P. 1-2. – Mod de acces: <http://www.>

bnrm.md/files/publicatii/Gazeta_bibliotecarului_122.pdf (Accesat 23.06.2020).

2011

426. **Buluță, Gheorghe. OSOIANU, Vera (12 octombrie 1955, Unteni, Făleşti, Republica Moldova) / Gheorghe Buluță // Buluță, Gheorghe. Bibliologi români : Dicționar / Gheorghe Buluță, Victor Petrescu, Emil Vasilescu. – Târgoviște, 2011. – P. 181.**

2012

427. **Cel mai bun proiect biblioteconomic:** Festivalul Național al Cărții și Lecturii consacrat Anului Grigore Vieru. Pentru contribuția la conceptualizarea, organizarea și desfășurarea primei ediții a Festivalului Național al Cărții și Lecturii. Organizatori: Ministerul Culturii, Biblioteca Națională, autoritățile publice locale, bibliotecile publice. Echipa: Alexe Rău, Vera Osoianu [et al.] // Gala Laureatilor Premiilor Naționale GALEX : Ediția a II-a, 2012 / Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2012. – P. 14. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Galex2012.pdf> (Accesat 23.07.2020).

428. **Mandate și responsabilități în cadrul ABRM. Vicepreședinții ABRM :** ... Vera Osoianu, Biblioteca Națională a Republicii Moldova (2004-2008) // Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în timp. 1991-2011 / autori-alcăt.: Ludmila Costin, Viorica Lupu, Vera Sobețchi ; red. șt.: Ludmila Corghenci. – Chișinău, 2012. – P. 16.

429. **Oameni. Evenimente. Impact (1991-2011). Consiliul de conducere al ABRM :** ... OSOIANU Vera, Biblioteca Națională a Republicii Moldova (1996-2008) ... // Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în timp. 1991-2011 / autori-alcăt.: Ludmila Costin, Viorica Lupu, Vera Sobețchi ; red. șt.: Ludmila Corghenci. – Chișinău, 2012. – P. 17.

430. **Topul GALEX „Cei mai buni bibliotecari ai anului 2011” :** (...) Vera Osoianu, director adjunct al BNRM (...) // Gala Laureatilor Premiilor Naționale GALEX : Ediția a II-a, 2012 / Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2012. – P. 17. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/>

publicatii/Galex2012.pdf (Accesat 23.07.2020).

2013

431. **Corghenci, Ludmila. A gândi ca un bibliotecar de acțiune și a acționa ca un bibliotecar care gândește...** : [despre Vera Osoianu] / Ludmila Corghenci // Osoianu, Vera. Biblioteca în căutarea identității. – Chișinău, 2013. – P. 3-6. – ISBN 978-9975-62-340-7. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/VOsoianu-Biblioteca-in-cautarea-identitatii.pdf> (Accesat 22.04.2020).

432. **Vera Osoianu, director adjunct, responsabil de cercetare și dezvoltare în biblioteconomie** : [date biografice, bibliografie selectivă] // Secția „Dezvoltare în biblioteconomie” : Material de prezentare / Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2013. – P. 8. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/rmbibliotecii/prezentare-serviciul-dezvoltare-in-biblioteconomie> (Accesat 22.07.2020).

2014

433. **Balaban, Claudia. Cartea și lectura – călăuză spirituală** : Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret : Chișinău, 18-21 aprilie 2013 : [Premiul Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova „Cea mai originală publicație în domeniul bibliologiei”: ... *Vera Osoianu*, pentru cartea „Biblioteca în căutarea identității” (Chișinău, Tipografia AȘM, 2013)] / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul : Buletin metodic / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ; Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Chișinău, 2014. – Fascicula 23. – P. 12. – ISSN 1857-1182.

2015

434. **Anghelescu, Hermina G. B. Prefață** : [despre activitatea profesională a Verei Osoianu] / Hermina G. B. Anghelescu // Osoianu-Filip, Vera. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern. – Chișinău, 2015. – P. 3-8. – ISBN 978-9975-4498-8-0. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/VOsoianu-Biblioteca-publica-intre-perceptia-traditionala-utilizatorul-modern.pdf> (Accesat 22.04.2020).

435. **Matvei, Valeria. Vera Osoianu, 1955** : [biografie, bibliogra-

fie selectivă] / Valeria Matvei // Calendar Național 2015 / Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Biblioteca Națională. – Chișinău, 2015. – P. 317-320.

436. **Plăieșu, Raisa. O carte de excepție în biblioteconomie** / Raisa Plăieșu // Literatura și Arta. – 2015. – 10 sept. – P. 8. – Rec. la cartea: Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern / Vera Osoianu-Filip. – Chișinău : BNRM, 2015. – 232 p.

2016

437. **Premiul Național GALEX pentru „Cel mai bun bibliotecar al anului 2015 din Biblioteca Națională a Republicii Moldova”** : Vera Osoianu, director adjunct al BNRM // Gala Laureatilor Premiilor Naționale GALEX : Ediția a VI-a, 2016 / Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău” ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău, 2016. – P. 15. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Galex2016.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1137/Galex2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (accesat 23.07.2020).

438. **Vera Osoianu** (n. 12 octombrie 1955, comuna Unteni, județul Bălți, azi raionul Fălești), specialist în domeniul biblioteconomiei din Republica Moldova [online]. – Mod de acces: https://ro.wikipedia.org/wiki/Vera_Osoianu ; https://en.wikipedia.org/wiki/Vera_Osoianu (Accesat 18.06.2020).

439. **Vera Osoianu** : Bibliolog. Specialist de categorie superioară. Formator de nivel național // Galeria bibliologilor din Republica Moldova / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Serviciul Cercetări bibliografice [online]. – Mod de acces: <http://bibliologibasarabeni.blogspot.com/2016/03/vera-osoianu.html> (Accesat 22.04.2020).

2017

440. **Corghenci, Ludmila. Univox pentru bibliotecă și bibliotecari** / Ludmila Corghenci // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 1/2. – P. 126-127. – ISSN 1857-1476. – Rec. la cartea: Tribuna avocatului bibliotecii : Îndrumar pentru bibliotecari / Vera Osoianu-Filip. – Chișinău, 2016. – 146 p. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-1-2.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/>

handle/123456789/1054/126_127_Univox%20pentru%20biblioteca%20si%20bibliotecari%20Ludmila.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 19.05.2020).

441. **Corghenci, Ludmila. Publicații care avantajează și creează valoare instituției** / Ludmila Corghenci // Magazin bibliologic. – 2017. – Nr 3/4. – P. 147. – ISSN 1857-1476. – Rec. la cartea: *LecturaCentral* : În ajutorul activității de promovare a cărții și lecturii, ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură ; alcăt.: Vera Osoianu. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2017-3-4.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1067/Corghenci_Publica%20bii.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 19.05.2020).

2019

442. **Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării actualmente: Vera Osoianu** : [date biografice] // Centrul Biblioteconomic Național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă : Monografie aniversară a 70 de ani de la fondarea Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2019. – P. 173-176. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/CENTRUL-BIBLIOTECONOMIC-NATIONAL-CONTINUT-DE-CALITATE-SI-SCHIMBARI-DE-PERSPECTIVA-Monografie-aniversara.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1096> (Accesat 03.07.2020).

443. **Vera Osoianu** : [n. 1955] : Bibliolog, specialist de categorie superioară, formator de nivel național, director adjunct la BNRM : [biografie, bibliografie selectivă (2015-2019)] // Calendar Național 2020 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; aut.: Valeria Matvei, Natalia-Maria Șveț, Maria Ciobanu [et al.]. – Chișinău, 2019 (Tipogr. „Primex-Com”). – P. 312-318. – ISSN 1857-1549. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/calendar%202020.pdf> (Accesat 03.07.2020).

2020

444. **Corghenci, Ludmila. Vera Osoianu – creator de mediu pentru creștere și învățare profesională** : [mesaj aniversar] / Ludmila

Corghenci // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3 /4. – P. 140-141. – ISSN 1857-1476.

445. **Decretul Președintelui Republicii Moldova privind conferirea de distincții de stat** : [nr. 1479-VIII din 4 martie 2020 privind conferirea dnei Vera Osoianu, director adjunct al Bibliotecii Naționale, a Ordinului „Gloria Muncii”] // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2020. – 20 mar. (Nr 87-93). – P. 38-39. – Mod de acces: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120877&lang=ro (Accesat 01. 07.2020).

446. **Filip, Iulian. Zumzăială... Zumzăit** : [importanța activităților online, organizate în cadrul BNRM cu ajutorul platformei ZOOM, pentru realizarea obiectivelor Programului Național *LecturaCentral*, cu referire la Elena Pintilei, Vera Osoianu, Ludmila Corghenci et al.] / Iulian Filip // Literatura și Arta. – 2020. – 17 sept. – P. 4.

447. **Osoianu, Vera** : [lista articolelor semnate de Vera Osoianu, publicate în acces deschis în IBN (Instrumentul Bibliometric Național), indici bibliometrici] / Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI). – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/author_articles/31875 (Accesat 18.09.2020).

INDEXURI AUXILIARE

INDEX DE NUME

Notă: Numărul de rând al descrierilor bibliografice este prezentat în ordinea cronologică a atribuțiilor autorilor, respectiv: autor; alcătuitor; coordonator/consultant științific; responsabil de ediție/redactor; ediție îngrijită. La final este prezentat, între paranteze rotunde, numărul de rând al descrierilor bibliografice ale documentelor care conțin informații despre o persoană.

A

Andreeva, S. 10 (*alcăt.*)
Andrieș, Alla 207 (*alcăt.*)
Angheliescu, Hermina 3, 434; (114)

B

Balaban, Claudia 433; (31, 114)
Barbei, Svetlana 211(*cons. șt.*); (114)
Bejan, Eugenia 31 (*ed. îngrijită*); 121 (*red.*)
Bordian, Elena 19
Brad, Traian (89)
Buluță, Gheorghe 426

C

Cebotari, Margareta 19, 40, 41, 192; 42, 214, 215 (*alcăt.*)
Cimpoi, Mihai 49-51, 219 (*cons. șt.*)
Ciobanu, Maria 443
Corghenci, Ludmila 16, 18, 20, 22, 23, 44, 45, 48, 52, 54, 58, 192, 196, 414, 416, 417, 431, 440, 441, 444; 210, 213 (*alcăt.*); 19, 20, 22, 23, 42, 44, 45, 48, 52, 211 214, 215, 218 (*coord., cons. șt.*); 10, 428, 429 (*resp. de ed., red.*); (113, 203, 222, 421, 446)
Corotenco, Elena 418
Costin, Ludmila 428, 429 (*alcăt.*)
Costiuc, Tatiana 60, 423; (114)
Crudu, Dumitru (164)

D

Danfaur, Alexandru (405)
Dementieva, Ala 7 (*alcăt.*)
Digodi, Irina 121(*trad.*)
Dmitric, Ecaterina 20, 22, 41, 43-48, 143, 192, 198, 216, 220, 386; 208, 209, 212-214, 218 (*alcăt.*); 17, 33-35 (*coord.*)
Drăgănel, Angela 49, 51, 196, 217; 12, 13, 14, 217 (*alcăt.*); 49, 50, 51, 219 (*coord.*)
Druță, Ion (9)
Dubner, Stephen J. (322)
Dunduc, Vladimir 121 (*trad.*)

F

Filip, Iulian 446; 3 (*prez. grafică*)
Foiu, Taisia 32 (*alcăt.*)
Franklin, Benjamin (2, 110)

G

Gaiman, Neil (331, 366)
Ganenco, Petru (133)
Gălușcă, Valentina 403, 404
Ghimpu, Natalia 192; 42, 214, 215, 218 (*alcăt.*)

H

Harris, Grant 91, 102

I

Iacubeț, L. 10 (*red.*)

Ignatieva, Irina 213 (*elab.*)
Isac, Tamara (55)

K

Kaleva, Prascovia 15 (*alcăt.*)
Knoll, Adolf 408
Kulikovski, Lidia 419, 424; (32, 114)

L

Luchian, Tatiana 26, 27, 53, 65, 76, 78, 132, 134, 135, 137, 139, 143 (*alcăt.*)
Lupu, Viorica 428, 429 (*alcăt.*)

M

Madan, Ion 411, 412, 415; (141)
Maister, Artiom 19 (*cons.*)
Matvei, Valeria 435, 443
Modiga, Iulia 406
Muntean, Aliona 23

O

Osoianu, Vera 1, 2, 16-204, 216, 220-410; 6-15 (*alcăt.*); 22, 23, 44, 45, 48-50, 52, 207, 211, 214, 218, 219 (*coord.*); 25, 205, 208, 209 (*ed. îngr.*); 29, 30, 43, 46, 47, 206, 210, 212, 213, 215-217, 220 (*resp. de ed.*); (411-447)
Osoianu-Filip, Vera 3-5 (434, 436, 440)

P

Pasat, A. 10 (*red.*)
Petrescu, Victor 426
Petrova, Elena 9 (*alcăt.*)
Pintilei, Elena 21, 23, 137, 191, 194; 3-5, 17, 20, 22, 23, 33-35, 42-52, 209-213, 215-220, 443 (*director general*); (192, 446)
Plăieșu, Raisa 436; 5, 218 (*red.*)
Popa, Valentina 38, 43, 45-47, 216, 217, 220; 208, 209 (*alcăt.*); 42, 215 (*coord.*); 47 (*resp. de ed.*)

Popa, Victoria 18, 192
Povestca, Lilia 23

R

Rău, Alexe 413, 420, 421; 25, 205, 207, 208, 424 (*director general*); (80, 301, 427)
Regneală, Mircea (330)
Respublikanskaia, Lilia 8 (*alcăt.*)
Rudakov, Ecaterina (114)

S

Sobețchi, Vera 428, 429 (*alcăt.*)
Soltan, Maria 9 (*alcăt.*)
Stavilă, Valentina 7 (*alcăt.*)

Ș

Șveț, Natalia-Maria 443

T

Tcaci, Lilia 31 (*ed. îngr.*)
Todrina, Taisia 8 (*alcăt.*)
Tostogan, Aliona 21, 23; 26, 27, 53, 65, 76, 78, 132, 134, 135, 137, 139, 143 (*alcăt.*); 211 (*cons. șt.*)
Tracz, Evan 409
Tricolici, Claudia 32 (*alcăt.*)
Turuta, Elena 425; 12-14 (*red.*)

Ț

Țurcan, Nelly (204, 232, 241)

U

Ungureanu, Elena (180, 363)

V

Vasilescu, Emil 426
Vasilica, Victoria 210 (*alcăt.*)

În limba rusă

A

Андрієнко, Софія 24

INDEX DE TITLURI

A

- A gândi ca un bibliotecar de acțiune și a acționa ca un bibliotecar care gândește... 431
- A patra parte din populația Republicii Moldova este beneficiară a bibliotecilor 410
- Acces deschis: explorarea comunicării științifice 124
- Acces nelimitat la informație 403
- Accesibilitatea informației științifice pentru mediul academic din Republica Moldova 243
- Activitatea de cercetare în câmpul biblioteconomic 308
- Activitatea de cercetare în domeniul biblioteconomic: probleme de vizibilitate, accesibilitate, utilizare 345
- Activitatea de cercetare și dezvoltare în câmpul biblioteconomic 173
- Activitatea de voluntariat 221
- Adolf Knoll: „Există o tradiție îndelungată a lecturii și a bibliotecilor în cultura cehă...” 408
- Agenda 2030 pentru dezvoltarea sustenabilă a Națiunilor Unite și bibliotecile 368
- Am ajuns la bibliotecă prin internet 275
- America din lozinca noastră sau totul despre patron, totul pentru binele patronului 90
- Analiza situației statistice a Sistemului Național de Biblioteci în perioada 2017-2018 43
- Anii frumoși ai Veruței Osoianu 420
- Aniversarea dintre crizanteme 222
- Anul 2008 – Anul Lecturii 116
- Anul 2011 – Anul utilizatorului 244
- Anul 2013 – Anul integrării informaționale a bibliotecilor publice 293
- Anul 2020 – Anul Lecturii 380
- Anul aniversărilor 114
- Anul Bibliologic 1994 63
- Anul bibliologic 1999 75
- Anul Bibliologic 2007 125
- Anul Bibliologic 2015: anul promovării valorilor europene 309
- Anul bibliologic 2017: interferențe internaționale, naționale și locale 191
- Anul bibliologic 2019: date, fapte și percepții 47
- Anul integrării informaționale a bibliotecilor publice: bilanțuri 174
- Anul Lecturii nu trebuie să fie doar o declarație! 394
- Argument (*în lucrarea Biblioteca 2.0 – o nouă generație de biblioteci*) 29
- Argument (*în lucrarea Rigorile internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice*) 25
- Asigurarea metodologică și de specialitate a activității bibliotecilor publice: imbold pentru schimbare 159
- Asistența consultativă a utilizatorilor – baza încrederii 311
- Asistența de specialitate între trecut și viitor 69
- Aspecte digitale în activitatea bibliotecilor 91
- Aspecte privind instruirea continuă

- în biblioteconomie și știința informării în Massachusetts (SUA) 92
- Aspectul diacronic și tipologia serviciilor prestate de biblioteci în anii reformei bibliotecare și ai tranziției 145
- Atestarea bibliotecarilor 2014: evaluarea performanțelor profesionale 312
- Atitudinea determină altitudinea și ... viceversa ... 192
- Autoinstruirea – baza piramidei formării profesionale continue 146
- Avantajele profesiei de bibliotecar și „triumful cunoașterii” 160
- B**
- Beneficiile oferite de Question Point 104
- BiblioPolis sub responsabilitatea primei aniversări din două cifre 153
- Biblioteca virtuală : democratizarea accesului la informație 96
- Biblioteca – contribuții la dezvoltarea comunității armonioase, de ordine și respect: Publicație metodologică 22
- Biblioteca – factor cheie în promovarea culturii informaționale 277
- Biblioteca – izvor de creativitate și imaginație 313
- Biblioteca 2.0 – o nouă generație de biblioteci 206
- Biblioteca 2.0 – o nouă generație de servicii bibliotecare: rezultatele Anului Bibliologic 2010 147
- Biblioteca 2.0 în contextul tranziției de la modelul tradițional de bibliotecă la cel modern 30
- Biblioteca Anului 2016 346
- Biblioteca comunală față în față cu un semn de întrebare 57
- Biblioteca Congresului, o minune în devenire 93
- Biblioteca de Împrumut pentru posesorii de Kindle 276
- Biblioteca în căutarea identității (*monografie*) 2
- Biblioteca în era internetului: tendințe și prognoze 161
- Biblioteca în situații de criză 395
- Biblioteca în sprijinul instruirii pe parcursul vieții 94
- Biblioteca între tendințe generale, viziuni globale și priorități naționale 193
- Biblioteca Națională a Germaniei între salvagardarea memoriei națiunii și internaționalizare 126
- Biblioteca Națională a Republicii Moldova 36
- Biblioteca Națională a Republicii Moldova – centru biblioteconomic național 44
- Biblioteca Națională a Republicii Moldova – instituție în evoluție sau în loc de prefață 37
- Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016) 211
- Biblioteca Națională și relațiile cu bibliotecile țării 154
- Biblioteca nu poate fi înlocuită 314
- Biblioteca prin imaginea ei: sub semnul unui concurs 134
- Biblioteca publică 2015: politici, orientări strategice, tendințe 315
- Biblioteca Publică de Informare „George Pompidou” din Paris: misi-

- une indispensabile 404
- Biblioteca Publică de Informare „George Pompidou”, model pentru bibliotecile publice 95
- Biblioteca publică în beneficiul comunității: reevaluarea priorităților, a resurselor și a serviciilor 175
- Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern 3
- Biblioteca publică la răscruce 369
- Biblioteca publică și impactul asupra comunității: contribuții în sfere vitale pentru cetățeni 176
- Biblioteca publică și istoria locală 207
- Biblioteca publică și principalii piloni de susținere 347
- Biblioteca publică trebuie să fie acolo unde sunt utilizatorii 245
- Biblioteca publică: actualitate și perspectivă 148
- Biblioteca publică: probleme actuale de organizare și funcționare 64
- Biblioteca secretă din Siria 348
- Biblioteca și comunitatea (3): (Ce funcții trebuie să acopere biblioteca modernă?) 316
- Biblioteca și comunitatea (5): (Sfere cheie de implicare eficientă a bibliotecii în favoarea comunității) 317
- Biblioteca și comunitatea: tangențe în spațiul virtual 135
- Biblioteca și internetul în percepția unui utilizator 2.0 405
- Biblioteca și tehnologiile: integrare, misiune, funcții, mijloace 163
- Biblioteca unește comunitatea 318
- Biblioteca viitorului: contururi noi pe fundament vechi 108
- Biblioteca, COVID-19 și timpul polițelor de plătit 199
- Biblioteca, legislația și ideea de democratizare 76
- Biblioteca... sau „de ce să închidem porți care merită să fie deschise” 381
- Biblioteca: între carte și lumea virtuală 162
- Bibliotecarii americani între 1880-2009 278
- Bibliotecarii de la Strășeni și Biblioteca 2.0 223
- Bibliotecarul – „pescăruș” și „calea lui spre desăvârșire” 181
- Bibliotecarul 2.0 într-o lume 2.0 136
- Bibliotecarul într-o lume 2.0 224
- Bibliotecarul și elevul în jurul temei pentru acasă 246
- Biblioteci publice americane de top 225
- Biblioteci publice din 23 de raioane ale țării au devenit beneficiare ale Programului Novateca în anul 2015 341
- Bibliotecile – baza culturii și cunoașterii 247
- Bibliotecile ca spații fizice 130
- Bibliotecile deschid cartea noilor tehnologii 248
- Bibliotecile în ajutorul accelerării progresului tehnico-științific 8
- Bibliotecile în infrastructura informațională 137
- Bibliotecile în oglinda cifrelor 78
- Bibliotecile nu mor, bibliotecile evoluează 249
- Bibliotecile prezidențiale din SUA 109
- Bibliotecile publice 2016: valoare,

- plusvaloare și impact 186
- Bibliotecile publice din Republica Moldova 295
- Bibliotecile publice din Republica Moldova: dinamica activității între anii 2008-2012 165
- Bibliotecile publice din Republica Moldova: Situații statistice 1991-1993 12
- Bibliotecile publice din Republica Moldova: Situații statistice 1994 13
- Bibliotecile publice din Republica Moldova: Situații statistice 1996 14
- Bibliotecile publice din Republica Moldova: Situații statistice 2011-2012 208
- Bibliotecile publice din Republica Moldova: Situații statistice 2013-2014 209
- Bibliotecile publice din SUA. Priorități și perspective: raport OCLC 279
- Bibliotecile publice și accesul la informație în Republica Moldova: rezultatele unui sondaj 250
- Bibliotecile publice teritoriale din Republica Moldova: Indicatori statistici și de performanță (relaționali) 2015-2016 212
- Bibliotecile publice: alte meridiane, dar aceleași probleme 105
- Bibliotecile publice: dotarea cu TIC și accesul internet 294
- Bibliotecile publice: valoare, plusvaloare și impact 361
- Bibliotecile și alegerile 226
- Bibliotecile și arhivele – un viitor comun? 280
- Bibliotecile și Coronavirusul 396
- Bibliotecile și e-Guvernarea 149
- Bibliotecile și implicarea în realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă: repere și viziuni naționale și internaționale 362
- Bibliotecile și resursele informaționale în percepția beneficiarilor 117
- Bibliotecile, infrastructura intelectuală a unei țări 97
- Bibliotecă și științe ale informării în Republica Moldova. Documente în sprijinul activității bibliotecilor. Vol. 1 213
- Bibliotecă și științe ale informării. Manual practic 23
- Bibliotecă și științele informării în Republica Moldova. Documente de dirijare administrativă și profesională. Vol. 2 218
- Bilanțurile Conferințelor zonale (2013) cu genericul „Modernizarea activității – prioritatea strategică a bibliotecilor publice 297
- Bilanțurile Festivalului Național al Cărții și Lecturii 2015 și cartea ca agent al schimbării 182
- Blogul Bibliotecile Publice din Republica Moldova 298
- Blogul cu două adrese. Webul poate fi prietenos, dar și periculos 281
- Blogul de bibliotecă și știința informării, totalurile anului 2011 282
- Blogul de bibliotecă și știința informării: bilanțurile anului 2013 319
- Blogul de bibliotecă și știința informării: primele bilanțuri Boston 2001 – capitala lumii bibliotecare 81

C

- Campania „Cartea – dar neprețuit”, acțiune de susținere a bibliotecilor publice prin donații de carte 167
- Campania Națională „Cartea – dar neprețuit” 166
- Cartea – adevăr și frumusețe: experiențe de promovare a cărții 320
- Cartea – marca bibliotecii 283
- Cartea așa cum o cunoaștem: to be or not to be? 251
- Cartea electronică – o amenințare pentru cartea tipărită? 155
- Cartea la periferia civilizației? 70
- Cartea și Internetul 98
- Cartea și lectura – călăuză spirituală 433
- Cartea și lectura – temelia dezvoltării 177
- Cartea și lectura în viața lui Benjamin Franklin 110
- Cărțile de pe colțul biroului 423
- Ce înseamnă lectura pentru cercetare? 382
- Ce trebuie să știm despre rețelele sociale? 252
- Cel mai bun proiect biblioteconomic 427
- CENL – Conferința Bibliotecilor Naționale Europene 115
- Centrul biblioteconomic național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă 20
- Centrul de informare și documentare Orhei 82
- Centrul de statistică BNRM ca oglindă a domeniului biblioteconomic 38
- Centrul de Statistică, Cercetare și Dezvoltare, BNRM: strategii 183
- Centrul Regional de Formare Leova după panglica de inaugurare 299
- Centrul Regional de Formare Orhei 300
- Cercetare și dezvoltare tehnologică în cadrul sistemului național de biblioteci 210
- Cifre noi la situația veche 321
- Cine formează formatorii? 253
- #CitimImpreunaMoldova 370
- Colaborare în ascensiune 86
- Columna sau Cum se înalță sistemul național de biblioteci 53
- Competențele biblioteconomice sub impactul provocărilor Societății Cunoașterii 150
- Componentele imaginii, mijloacele de creare și întreținere a ei 27
- Computere pentru bibliotecile sătești 227
- Comunicarea profesională: aspecte ale formatului virtual 178
- Concursul bunicilor povestitori 254
- Concursul republican al proiectelor de cercetare și dezvoltare: bilanțuri 184
- Conferința „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”: mesaj de final 383
- Conferința Fantastic Futures sau bibliotecile și Inteligența Artificială 371
- Conferințele video: mijloc eficient de instruire continuă 111
- Conferințele zonale „Biblioteca anului 2020: consolidare, interconectare, participare”, iulie 2020: concluzii de final 397
- Conferințele zonale *Probleme și*

- tendințe actuale în activitatea bibliotecilor publice: bilanțuri* 284
- Considerații privind activitatea bibliotecilor publice (în anii 1985-1991) 54
- Considerații privind activitatea bibliotecilor publice (în anul 1992) 58
- Constituirea Fundației CODIBIP Moldova 425
- Cooperarea și colaborarea prin proiecte – imperativ al timpului 83
- Criteriile de evaluare a activității bibliotecare 61
- Cronica Simpozionului Științific „Anul Bibliologic” (1992-2010) 139
- Cronica Simpozionului Științific *Anul Bibliologic* 33
- Cultura digitală în era post-adevăr. Rolul bibliotecilor în formarea culturii comunicării în secolul tehnologiilor informaționale avansate. Neticheta 48
- Cultura Web: oglindă și scut 349
- Cunoscut jurnalist și scriitor american Stephen J. Dubner la Tribuna avocatului bibliotecii 322
- Cuvânt-înainte (în lucrarea *Simpozionul Științific Anul bibliologic – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact*) 34
- „Cuvinte și linkuri” și termenii din noua generație 363
- D**
- Datele statistice ca dovadă a impactului bibliotecii asupra comunității 194
- De la Decebal la Ștefan, de la Ștefan pân-la noi... 11
- De Ziua Internațională a Cititului
- Împreună (ZICI) ne implicăm cu tot ce avem mai bun! 372
- Declarația de la Lyon privind accesul la informație și Dezvoltare – o nouă șansă pentru biblioteci 323
- Declarație de dragoste și grațitudine 187
- Decretul Președintelui Republicii Moldova privind conferirea de distincții de stat 445
- Departamentul cercetare și dezvoltare în biblioteconomie între tradiții și perspective 87
- Dezvoltarea colecțiilor în lumina Legii cu privire la biblioteci, 2017 384
- Dezvoltarea sistemului de statistică bibliotecară 45
- Digitizare, digitalizare și transformare digitală: diferențe 398
- Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării actualmente 442
- Diversificarea serviciilor pentru utilizatori și sporirea imaginii bibliotecii 140
- Domeniul biblioteconomic 2017: Tendințe. Provocări. Priorități 188
- Două exemple/argumente pro lectură 385
- E**
- Elita culturală strășeneană în jurul a două cărți „Podul Mirabeau” și „Altă iubire” 301
- Elogiu unei activități științifice de elită – Simpozionul Științific *Anul Bibliologic* 350
- Evaluarea seminarului „Statutul funcțional al bibliotecii județene” 77
- Evan Tracz: „... Cred că cea mai

mare contribuție a Programului Novateca este revigorarea bibliotecilor și ajutorul în crearea serviciilor noi și atragerea noilor utilizatori” 409
Experiențe și practici de promovare a lecturii pe meridianele lumii 49
Experiențe: Laborator de instruire mobil 255
Experiențe: Târgul serviciilor inovative și e-Guvernare 256

F

Facebook – spațiu de întâlnire pentru bibliotecari 324
Festivalul Național al Cărții și Lecturii – pas important în consolidarea comunității 325
Festivalul Național al Cărții și Lecturii (FNCL). Ediția întâia, 2011. Scurt îndreptar pentru autoritățile publice și bibliotecile publice din teritoriu 257
Festivalul Național al Cărții și Lecturii – 2017 364
Festivalul Național al Cărții și Lecturii și promovarea valorilor locale 169
Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția 2012 285
Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a II-a, consacrată lui Spiridon Vangheli, 31 august-5 septembrie 168
Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a IV-a, 2014 179
Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a V-a, 2015 342
FNCL – 2015. Bilanțurile ediției a cincea 343
FNCL – primele impresii 258

Fondul de carte în Republica Moldova este reînnoit o dată la 57 de ani 407
Formarea profesională continuă a bibliotecarilor: un nou început 302
Formarea profesională continuă: preocupări strategice 131

G

Gala Premiilor anuale ale Ministerului Culturii. Mesaj de mulțumire 351
Gânduri la un jubileu 118
Gândurile de după un zbor de încercare 260
Germania sărbătorește Ziua Lecturii cu Voce Tare: experiențe 373
Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439:2018 „Informare și documentare. Metode și proceduri de evaluare a impactului bibliotecilor” 19
Ghidul comportamentului de performanță pentru personalul serviciilor de referințe informaționale 132
Ghidul dezvoltării profesionale al echipei „Hasdeu” 228
Greutatea unui proiect 229
Grija pentru biblioteci în două mesaje 352

I

IFLA 2010 230
Imaginea pozitivă a bibliotecii în comunitate – garantul supraviețuirii 386
Impactul bibliotecii în contextul modernizării activității și serviciilor: efecte, metode de evaluare 40

Implicarea bibliotecilor în promovarea și realizarea Obiectivelor Globale 2030 353
 Incluziunea socială a persoanelor dezavantajate fizic și social 261
 Indexul competențelor în câmpul biblioteconomiei 259
 Indicatori de performanță (relaționali) pentru biblioteci 18
 Inițiativa Global Libraries: o realitate pentru vecini. Un vis pentru noi? 262
 Inițiative digitale la Biblioteca Congresului 106
 Inovații în serviciile de bibliotecă 326
 Instruirea profesională continuă pentru societatea informațională 88
 Integrarea bibliotecilor din Moldova în proiecte europene 127
 Internetul și căruța 263
 Internetul și intimitatea 327

Î

Împrumutul interbibliotecar la Biblioteca Congresului SUA 99
 În loc de argument 84
 În slujba valorificării bibliotecii și profesiei: Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării la 70 de ani de la fondare 196
 Înălțarea dinaintea înălțării sau lansarea Programului Global Libraries în Moldova 286
 Încă o dată despre importanța utilizării instrumentelor Web 2.0 în diseminarea informațiilor și conținuturilor 328

L

La servicii noi și clienți noi 264
 Lansarea Programului Global Libraries în Moldova 287
 Lectura ca prioritate la orice nivel de responsabilitate 195
 Lectura și scările (*monografie*) 219
Lectura Central (monografie) 5
 Lectură și evoluție sau superputerea lecturii 399
 Ludmila Corghenci despre Vera Osoianu 417

M

Mandate și responsabilități în cadrul ABRM. Vicepreședinții ABRM 428
 Marca bibliotecii: balanța dintre carte și informația electronică 303
 Marca bibliotecii: balanța dintre cartea tipărită și cartea în format electronic 170
 Memorie veritabilă 119
 Mentorii și dezvoltarea profesională 329
 Mesaj de prelansare a ediției a VII-a, 2017, a Festivalului Național al Cărții și Lecturii 365
 Mesajul de după 100 231
 Metode și proceduri de evaluare a impactului social al bibliotecilor 41
 Mircea Regneală la Clubul Biblioteconomiștilor 330
 Modele de dezvoltare 387
 Modele de dezvoltare 2: Pentru Biblioteca Națională a Norvegiei – podul dintre trecut și viitor 388
 Modele pentru lectură 288
 Moldova, să citim împreună cu comunitatea internațională la 1 februarie și în fiecare zi! 374

Monumente dedicate cărții 304

N

Neil Gaiman la Tribuna avocatului bibliotecii 331

Neil Gaiman printre apărătorii bibliotecilor școlare din Anglia 366

Nelly Țurcan (232)

Nicio zi fără lectură! Lectura în oglinda Legii cu privire la biblioteci (2017) 367

Nu citim sau n-avem ce citi? 354

Numerizarea între politică și cultură 112

O

O aniversare neîmplinită 141

O carte, un computer și o carte hibrid 265

O colaborare cu ecou în viitor 67

O deplasare în locuri biblice 120

O felicitare întârziată 55

O nouă problemă de terminologie 233

O nouă șansă pentru biblioteci 266

O oră pentru cunoașterea TI: experiențe 305

O primă încercare de instruire online pentru bibliotecari 267

O strategie ancorată între necesitățile și posibilitățile locale reale și tendințele domeniului la nivel internațional 189

Oameni ai Bibliotecii Naționale 411

Oameni prosperi ai lumii și lectura 400

Oameni. Evenimente. Impact (1991-2011). Consiliul de conducere al ABRM 429

Omul și fapta ori Vera Osoianu –

Om al Bibliologiei 416

Opinii 418

Oportunitățile de cunoaștere 100

Optimizarea imaginii – prioritatea permanentă a bibliotecii 28

Ora mulțumirilor 401

Osoianu, Vera. Publicații în Instrumentul Bibliometric Național 447

Osoianu, Vera (12 octombrie 1955, Unteni, Fălești, Republica Moldova) 426

Osoianu, Vera (*biografie*) 412

P

Paradigma bibliotecii în noua „realitate/ normalitate” sau biblioteca la viitorul prezent 200

Pasarelă între două ființe afine 421

Pământul. Pâinea. Omul = Земля.

Хлеб. Человек 7

Pe urmele unui concurs 142

Percepția bibliotecilor 2010. Context și comunitate: un nou studiu OCLC 268

Permanențe și priorități în activitatea bibliotecilor 197

Personalități din toate timpurile ca argumente pro lectură 50

Plaiul meu – mândria mea 6

Plecat în lumea amintirilor 89

Poet în proză = Поэт в прозе 9

Posibilități de eficientizare a activității de promovare a bibliotecii 306

Posibilități de eficientizare a activității de promovare a bibliotecilor publice 171

Posibilități de instruire online 234

Postfață (în lucrarea: *Biblioteca Națională a Republicii Moldova*)

- Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci. 1991-2016) 39
- Prefață (în lucrarea: *Osoianu-Filip, Vera. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern*) 434
- Prefață (în lucrarea: *Rigorele internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice*) 424
- Preistoria unui proiect cu țintă în viitor 201
- Premiul Național GALEX pentru „Cel mai bun bibliotecar al anului 2015 din Biblioteca Națională a Republicii Moldova” 437
- Prețuirea unui discipol 133
- Probleme ale promovării limbii și culturii naționale în mediul virtual în lumina reglementărilor UNESCO și ale Comisiei Europene 26
- Probleme de actualitate și de perspectivă în biblioteconomie 101
- Probleme de planificare și statistică în sistemul dirijării științifice a bibliotecii 65
- Problemele bibliotecilor nu pot fi examinate în afara contextului social 156
- Program Național *LecturaCentral*. Ghid metodologico-practic 214
- Programul Bibliotecii Globale Moldova 289
- Programul Național *LecturaCentral* – o inițiativă pro-cultură, cunoaștere și dezvoltare 198
- Programul Național *LecturaCentral*, ediția a 2-a, 2019 : Citește! Trăiește liber! 389
- Proiect concurs „Valiza cu comori” 332
- Proiectul FUMAGABA 128
- Proiectul național 2018 sau mișcările tectonice ale domeniului bibliotecar 190
- Prolog la viitorul bibliotecilor 79
- Prolog sau cum „am fost” a doua oară la Paris 80
- Promovarea cărții și a lecturii – centura de siguranță a bibliotecii 42
- Promovarea comunităților de lectură prin utilizarea tehnologiilor Web 2.0 375
- Publicații moldovenești la Biblioteca Congresului SUA 102
- Publicațiile „Astrei Basarabene” în patrimoniul Bibliotecii Naționale 68
- R**
- Raportul privind Viziunea Globală a Bibliotecii: lansare pe 19 martie 2018 376
- Reducerea bibliotecilor ca problemă socială 355
- Reflecții pe marginea mesajului Excelenței Sale Ambasadorul SUA în Republica Moldova James D. Pettit la Open Day, Biblioteca Raională Telenești 356
- Repere privind organizarea unei campanii de colectare a cărților 333
- Repertoriu de forme și teme pentru programul FNCL, ediția a II-a, 2012 290
- Repertoriul serviciilor, produselor și reuniunilor pentru bibliotecari și biblioteci 16
- Repetarea este mama învățării 269

- Resurse electronice în ajutorul bibliotecilor publice 15
- Resursele informaționale ale bibliotecilor între cantitate și calitate 334
- Rețele globale de referințe virtuale 107
- Revista *Magazin bibliologic* și impactul ei asupra comunității bibliotecare 35
- Rigorile internaționale actuale ale organizării și funcționării bibliotecilor publice 205
- Rolul lecturii în organizarea unui mod sănătos de viață și combaterea sărăciei 390
- S**
- Să facem bine lucrurile bune 270
- Săptămâna Accesului Deschis 2010 (18-24 octombrie) 235
- Scrie „ca să știe” 72
- Serviciile bibliotecilor publice în percepția cetățenilor 151
- Sfetnic, formator și prieten devotat al bibliotecarilor 419
- Simpozionul Științific „Anul Bibliologic” – un „brainstorming” de un sfert de veac 357
- Simpozionul Științific *Anul Bibliologic* – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact 17
- Simpozionul Științific *Anul Bibliologic* a ajuns în cronici 271
- Sistemul Național de Biblioteci al Republicii Moldova: colecții și servicii 122
- Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova: Studiu statistic 2017-2018 216
- Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova: Studiu statistic 2017-2019 220
- Societatea informațională și rostul bibliotecii 335
- Sora noastră Claudia 31
- S.O.S. Biblioteca publică 73
- Spațiul virtual și indulgența 336
- Standarde moldovenești adoptate de ISM în lunile iunie, iulie 2018. Domeniul informare și documentare 377
- Statistica bibliotecară ca vector de imagine 143
- Statistica de bibliotecă – cultura de care avem nevoie 378
- Statistica de bibliotecă: a observa, a înțelege, a îmbunătăți activitatea 46
- Statornic... cuib de-nțelepciune 59
- Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova 2019-2021 21
- Strategii pentru facultățile de biblioteconomie și știința informării 103
- Structura și conținuturile competențelor în câmpul biblioteconomiei sub impactul provocărilor Societății Cunoașterii 272
- Studii reprezentative privind importanța lecturii 51
- Summitul Internațional al Cărții, ediția a 7-a, 2018 379
- Suntem și noi un neam al cărții? 129
- Supărare... pe ploaie, top, barometru, preziceri și altele privind viitorul profesiei 337
- Sursele de informare ca temelie de rezistență a bibliotecii 202

Ș

6 februarie – Ziua Națională a bibliotecilor din Regatul Unit 344
Știința conducerii 74

T

Tabăra de vară de la Ungheni – un mesaj demn de a fi multiplicat 291
Tehnologii informaționale în educație, sec. XXI 123
Telenești, intersecția mai multor proiecte 358
Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice = Tendencias and priorities in public libraries activity 172
Terminologia ca „zonă centrală a programelor de cercetare” 359
Topul bibliotecarilor 1994 66
Topul celor mai citite 10 cărți, editate în anul 2017. Studiu descriptiv 215
Topul celor mai citite 10 cărți, editate în anul 2018: Studiu sociologic 217
Topul GALEX „Cei mai buni bibliotecari ai anului 2011” 430
Totalurile activității sistemelor centralizate de biblioteci ale Ministerului Culturii din RSS Moldovenească pe anul 1989 10
Translatoare online 236
Tribuna avocatului bibliotecii (*monografie*) 4

U

Un an de comunicare profesională virtuală 273
Un avocat de care bibliotecarii au mare nevoie 307

Un cuvânt bun despre noi și profesia noastră 292

Un deceniu sub semnul reformei 1
Un deceniu sub semnul reformelor 85
Un început ce se vrea tradiție 56
Un nou proiect de digitizare a conținutului cultural, științific și educațional 152
Un nume de marcă (de brand) 32
Un proiect unic în Moldova care promovează cultura și turismul 338
Un templu al lecturii 62
Unde și ce să citească copiii? 274
Universul bibliotecilor – labirint și călăuză 339

Univox pentru bibliotecă și bibliotecari 440

Utilizarea computerului și a telefonului mobil în țările lumii 237

Utilizarea instrumentelor Web 2.0 în promovarea lecturii și a cărții în format tradițional 238

Utilizatorii bibliotecii publice. Servicii de bibliotecă 52

Utilizatorul – rațiunea de existență a bibliotecii 157

Utilizatorul de bibliotecă 2.0 239

Utilizatorul de bibliotecă 2.0: context, profil, tendințe 144

V

Valiza cu comori, Comoara din valiză, Comoara valizelor sau... 340

Valoarea bibliotecii publice ca resursă comunitară 158

Valoarea bibliotecilor publice 240

Veniți la Alba Iulia! 60

Vera Osoianu (*Wikipedia*) 438

Vera Osoianu – 50 422

- Vera Osoianu, 1955 (*Calendar Național, 2005*) 415
Vera Osoianu, 1955 (*Calendar Național, 2015*) 435
Vera Osoianu, 1955 (*Calendar Național, 2020*) 443
Vera Osoianu: Bibliolog. Specialist de categorie superioară. Formator de nivel național 439
Vera Osoianu – creator de mediu pentru creștere și învățare profesională 444
Vera Osoianu despre Ludmila Corghenci 113
Vera Osoianu: Dimensiune morală a bibliotecii 414
Vera Osoianu, director adjunct, responsabil de cercetare și dezvoltare în biblioteconomie 432
Vera Osoianu: Publicațiile cu grafie latină din colecțiile bibliotecilor publice (*interviu*) 406
Veruța Osoianu va face un stagiu în SUA 413
Viitorul bibliotecii în viziunea cercetătorilor de la Institutul Tehnologic Massachusetts (MIT) 360
- Vulcanul care-ți sporește strălucirea... 203
- ### Z
- Zborul de la cumpăna dintre vremi 241
Zborul de la cumpăna dintre vremi: Nelly Țurcan la o distanță de 10 ani 204
Zilele Bibliotecii Publice Raionale Călărăși 242
Zilele Inspirației la Biblioteca Națională 391
Zilele Științei la Biblioteca Națională 392
Ziua Internațională a Cititului Împreună 402
Ziua Internațională a Lecturii cu Voce Tare, ediția 2019 393
Zumzăială... Zumzăit 446
- ### În limba rusă
- Роль библиотек в создании и совершенствовании системы методических пособий для массовых библиотек республики 24

INDEX DE RECENZII

- Bibliotecarul din manual sau „Un scriitor talentat poate fi și un foarte bun bibliotecar” 164
Calendarul bibliotecarului 1998 71
Cărțile de pe colțul biroului 423
O carte de excepție în biblioteconomie 436
- O carte despre hypertext și comunicarea online 180
Publicații care avantajează și creează valoare instituției 441
Publicații noi de specialitate 121
Univox pentru bibliotecă și bibliotecari 440

INDEX DE SUBIECTE

A

Acces Deschis 124, 232, 235, 447
 Acces la informație 243, 250, 323, 403
 Activitate de cercetare 207, 210, 308, 345, 359, 382, 391
 Activitate metodică 20, 24, 36, 122, 159, 310
 Activitate științifică 210, 247, 392
 Activități culturale/ concursuri 59, 301, 254
 Advocacy 4, 307, 322, 331, 366
 Anul Bibliologic 2, 17, 33, 34, 47, 56, 63, 75, 125, 139, 147, 191, 271, 309, 350, 357
 Anul Lecturii 116, 380, 394
 Anul Utilizatorului 244, 245
 Asistență de specialitate 69, 310
 Autoinstruire 146

B

Bibliologi remarcabili 330, 331
 Biblioteca 2.0 3, 29, 30, 147, 206
 Biblioteca Congresului SUA 93, 99, 102, 106
 Biblioteca Națională a Republicii Moldova 21, 154
     - Aniversări 37, 39, 69, 118, 187, 211
     - Centru Biblioteconomic Național 20, 36, 44, 310
     - Centrul de Formare Profesională
 Continuă 20, 43
     - Centrul de statistică 20, 38, 45, 46, 183
     - Patrimoniu 68, 102
 Biblioteca Globală 107, 289
 Biblioteca viitorului 1, 108, 199,

200, 249, 280, 335, 336, 360
 Biblioteca virtuală 96, 135, 162,
 Bibliotecari
     - Aniversări 31, 32, 55, 113, 114, 192, 203, 204, 222, 232, 241
     - Comemorări 89, 133, 141
     Bibliotecarul 2.0 136, 223, 224
 Biblioteci, funcții și scopuri 77, 163, 197, 316, 317
 Biblioteci de carte românească 62
 Biblioteci din alte țări 90, 92-95, 97, 109, 119, 126, 225, 278, 279, 344, 346, 348, 352, 388, 404, 408
 Biblioteci publice 2, 61, 105
     - Integrare informațională 3, 148, 174, 266, 293, 295, 298
     - Organizare și funcționare 25, 65, 205,
     - Pericole 73, 156, 229, 284, 355, 369, 395
 Biblioteci publice teritoriale 57, 242, 356, 358
 Biblioteci școlare 366
 Biblioteconomie 23, 52, 101, 173, 190, 213, 218, 259
 Bloguri de biblioteconomie 138, 231, 281, 282, 295, 298, 319

C

Campanii de promovare a cărții și lecturii 166, 167, 333, 358
 Cartea (valoare) 70, 129, 162, 177, 251, 283, 320, 379
 Cartea electronică 155, 170, 276
 Cartea hibrid 265
 Cartea tipărită 98, 155, 170, 303, 304

- Centre regionale de formare profesională 299, 300
Cercetare științifică 173
Colaborare internațională 67, 86
Colecții 70, 119, 122, 334, 384, 406, 407
Competențe profesionale 132, 150, 259, 269, 272, 312
Comunicare socială 262, 316-318
Concursuri de specialitate 66, 134, 142, 184, 383
Conferințe internaționale 115, 120, 123, 352
Conferințe zonale 3, 284, 297, 362, 386, 397
Cooperare internațională 83
COVID-19 199, 396
Cultura comunicării 48, 178, 180
Cultura digitală 48
Cultura informației 48, 277
- D**
Digitizare/digitalizare 91, 106, 112, 152, 201, 398
Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării 1, 3, 16, 20, 43, 87, 173, 196, 433, 443
Distincții 445
Domeniul bibliotecomic 188, 190
- E**
Ediții periodice de specialitate 35, 71, 84, 153, 185
- F**
Facebook 324
Festivaluri de carte 168, 169, 179, 182, 257, 258, 285, 290, 325, 342, 343, 358, 364, 365, (427)
- Formare profesională continuă 16, 86, 88, 92, 94, 111, 228, 291, 299, 300, 131, 302
- Formatori 253, 299,
- Online 234, 236, 267
- Stagii 100, 413
Forumul Managerilor din SNB 193, 353
Fundăția Soros-Moldova 82
- G**
Ghiduri 15, 18, 19, 25, 207, 214
Globalizare, biblioteci 262, 286, 287, 289
- H**
Harta Bibliotecilor Lumii 43, 47, 188
Hypertext 180
- I**
IFLA 25, 81, 121, 205, 230, 352
Impact 2, 3, 17-19, 33, 35, 40, 185, 186, 272, 295
Impact social 22, 41, 150, 175, 176, 194, 317, 318, 361
Indicatori de performanță 18, 209, 212
Infrastructura informațională 137
Instruire pe parcursul vieții 94
Instrumente Web 2.0 în biblioteci 238, 328
Internetul și bibliotecile 98, 161, 162, 227, 263, 275, 294, 327, 405
- Î**
Împrumut interbibliotecar 99
Întruniri profesionale 2, 315, 345
Învățământ bibliotecomic 103

- L**
Lectură 5, 50, 51, 110, 116, 117, 129, 177, 182, 195, 214, 215, 217, 274, 288, 354, 367, 382, 383, 385, 399, 400
Legislație de bibliotecă 76, 213, 218, 367, 384
Limba română, promovare 26
Localul și amplasarea bibliotecii 130
- M**
Management de bibliotecă 74
Manuale de biblioteconomie 23
Mentorat 329
Modele biblioteconomice 387, 388
- N**
Neticheta (cultura web) 48, 349
- O**
Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) 347, 353, 362, 368
- P**
Parteneriate, biblioteci județene (România) 67, 72, 79
Patrimoniu 135
Personal (performanțe) 132, 150
Politici de bibliotecă 315
Premii, distincții 351, 427, 430, 437
Priorități naționale 172, 175, 186, 189
Programul Național NOVATECA 341, 409
Proiecte 83, 127, 128, 152, 184, 190, 201, 266, 338, 401
Profesia de bibliotecar 57, 132, 160, 164, 181, 196, 292, 337
Programe naționale de promovare a lecturii 5, 198, 214, 389
Promovarea cărții și a lecturii 42, 49, 238, 320, 332, 333, 340, 370-375, 383, 385, 390, 393
Promovarea imaginii bibliotecii 27, 28, 134, 140, 142, 143, 171, 306, 386
Publicații de specialitate 22, 23, 121, 185
- R**
Recomandări metodice (publicații) 6-9, 11
Recenzii 71, 121, 164, 180, 363, 423, 424, 436, 440, 441
Referințe virtuale 104, 106, 107
Reforme 1, 2, 85, 145
Resurse electronice 15
Resurse informaționale 117, 175, 202, 334
Rețele sociale web 252
Reviste de specialitate 35
- S**
Schimb de experiență 60, 80, 81, 255
Servicii de bibliotecă 40, 52, 122, 140, 145, 147, 149, 151, 175, 246, 247, 256, 264
Servicii de referințe 104, 106, 107, 132
Servicii inovative 256, 326
Sistemul Național de Biblioteci 2, 53, 85, 122, 211, 216, 220, 410
Situatii (studii) statistice 10, 12-14, 43, 46, 47, 54, 78, 165, 186, 208, 209, 212, 216, 220, 296, 321
Societatea Cunoașterii 150, 272
Societatea Informației 335
Sondaje 151, 250, 268
Spațiu virtual 335, 336
Standarde 18, 19, 377
Statistică 45, 46, 65, 143, 194, 378
Strategii de dezvoltare 21, 189, 315, 403

Ș

Școala de Biblioteconomie din Moldova (86), 88

T

Tehnologii informaționale 123, 163, 237, 248, 266, 294, 305

Tehnologii inovatoare 161

Tendențe și priorități 161, 172, 189, 193, 197, 284, 315

Terminologie biblioteconomică 233, 359, 363

Târgul serviciilor 256

U

Utilizatori 3, 52, 90, 140, 157, 244, 245, 261, 270, 311, 409, 410

Utilizatorul 2.0 144, 239, 405

V

Valoarea bibliotecii în societate 158, 240, 313, 314, 339, 361

Viziunea Globală a Bibliotecii 193, 376

Voluntariat 221

INDEX DE EDIȚII PERIODICE

- Biblio-Info.** *Editor: Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți* 135, 141, 158
- BiblioPolis.** *Revistă de biblioteconomie și științe ale informării. Editor: Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Chișinău* 130, 134-135, 137-138, 140, 144, 147, 149, (153), 164, 165, 172, 174, 419
- BiblioScientia.** *Revistă de biblioteconomie și științele informării. Editor: Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Republicii Moldova* 161
- Biblioteca.** *Revistă de bibliologie și științele informării. Editor: Biblioteca Națională a României* 26, 53, 67, 72, 73, 76, 78, 134, 135, 137, 139, 143, 146, 151, 154, 156-158, 160, 161, 165, 170, 171, 173, 175-177, 181, 184-186, 191, 423
- Bibliotheca Septentrionalis.** *Buletin semestrial. Editor: Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, România, Baia Mare* 27, 132
- Bibliouniversitas@ABRM.md.** *Revista bibliotecilor din învățământ și specializate din Republica Moldova. Fondator: ABRM, Secțiunea „Bibliotecă din învățământ și specializate”* 161
- Buletin informativ ANBPR (Filiala Brașov)** 126
- Buletinul ABRM.** *Publicație periodică editată de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova* 127, 131, 136, 143
- Calendar Național.** *Editor: Biblioteca Națională a Republicii Moldova* 415, 435, 443
- Calendarul bibliotecarului.** *Editor: Biblioteca Națională a Republicii Moldova* (71)
- Cartea. Biblioteca. Cititorul.** *Buletin metodic. Editor: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă* 170, 195, 433
- Confluente bibliologice.** *Revista de biblioteconomie și științele informării. Editor: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți* 126
- Curier.** *Revistă de cultură și bibliologie. Editor: Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, Dâmbovița, Târgoviște, România* 140
- Dialog.** *Publicație a mișcării „Pentru o Moldovă democratică și prosperă”* 70, 71, 74
- Festivalul Național al Cărții și Lecturii.** *Buletin informativ. Editor: Biblioteca Națională a Republicii Moldova* 167, 169, 177, 182
- Gazeta bibliotecarului.** *Editor: Biblioteca Națională a Republicii Moldova* 82, (84), 86, 89, 98-100, 102, 104, 109, 113, 114, 116, 120, 121, 123-125, 128, 133, 141, 142, 152, 403, 404, 413, 414, 416-418, 421, 422, 425
- Glasul Națiunii.** *Editor: Uniunea Scriitorilor din Moldova* 72, 73
- InfoAgrarius.** *Revistă teoretico-practică a Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a Universității Agricole de Stat din Moldova*

(UASM) 127

Info-Prut. *Publicație online de știri*
406

Lectura. *Revista Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, Cluj, România* 65

Limba Română. *Revistă de știință și cultură. Revista apare la Chișinău sub auspiciile Academiei Române*
76, 148, 155, 162, 177

Literatura și Arta. *Editor: Publicație de limbă română, săptămânal al scriitorilor din Republica Moldova* 62, 79, 187, 436, 446

Magazin bibliologic. *Revistă științifică și bibliopraxiologică. Editor: Consiliul Biblioteconomic Național. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Societatea Științifică de Bibliofilie și Ex-libris „Paul Mihail” din Moldova* 26, 54-61, 63, 64, 66, 68, 69, 75, 77, 78, 80, 81, 83, 85, 87, 90, 93, 97, 101, 107,

108, 110, 112, 115, 117-119, 122, 129, 139, 145, 150, 154, 159, 163, 178, 182, 183, (185), 188-194, 196-204, 408, 409, 411, 440, 441, 444

Monitorul Oficial al Republicii Moldova. *Agenția Informațională de Stat Moldpress* 445

Revista de Științe Sociumane. *Editor: Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău* 180

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării. *Editor: Biblioteca Națională a României* 155, 172

Salon expres. *Editor: Biblioteca Națională a Republicii Moldova* 166, 168, 179

Școala de Biblioteconomie din Moldova. *Buletin trimestrial. Editor: Biblioteca Națională a Republicii Moldova* 88, 91, 92, 94-96, 103, 105, 106, 111, 112

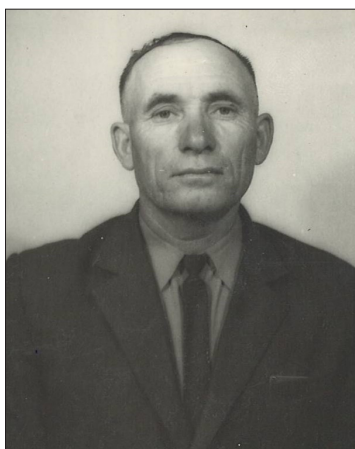

GALERIE FOTO

Acasă cu familia

Mama Natalia cu două din cele
patru fiice

Tatăl Chiril Osoianu

Elevă în clasa a X-a

Cu colegii de clasă

Anii de studenție

Cu prietena Iulia

Cu prietena Larisa

Prima expoziție de cărți

Anul 1975

Împreună cu Iulia și Alexandra, anul 1977

La o nuntă studențească

Evenimente, activități din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova / Școlii de Biblioteconomie din Moldova

Secția metodică, anul 1990

Anul 1992

Împreună cu membrii Consiliului director

Simpozionul Anul Bibliologic

Instruire în cadrul Școlii de Biblioteconomie din Moldova

Instruire în cadrul Școlii de Biblioteconomie din Moldova

Vizite de studii în Republica Moldova și alte țări

Bușteni, Centrul de formare 1992

La Florești cu colegii de la BJ Cluj-Napoca

Împreună cu Eugenia Bejan, Ludmila Corghenci, Liviu Dediu și Hermina Anghelescu

Iași, 1994

Conferința Internațională, Crimeea, 2003

Participanții unei conferințe DIB ULIM

Cahul, 2002

Vizită de studiu, Iași

Conferința Asociației Bibliotecarilor din România, Sibiu

La o lansare de carte la Uniunea Scriitorilor din Moldova

Întrunire profesională susținută de Fundația Soros

Conferința ANBPR, Piatra Neamț

Împreună cu Grant Harris, Comrat, 2003

Împreună cu scriitorul Ion Hadârcă la BPR „M. Sadoveanu”, Soroca

Congresul absolvenților programelor SUA

Vizită de documentare în Franța

Conferința IFLA, 2001

Vizita de studiu în Boston, SUA

VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin

Vizita de studiu la Biblioteca Congresului SUA

Alte evenimente profesionale

Prima ședință în vederea atestării personalului de specialitate din biblioteci, 2006

La festivitatea de inaugurare a Salonului Internațional de Carte Bookfest, Chișinău, 2019

Viața profesională în unison cu viața personală

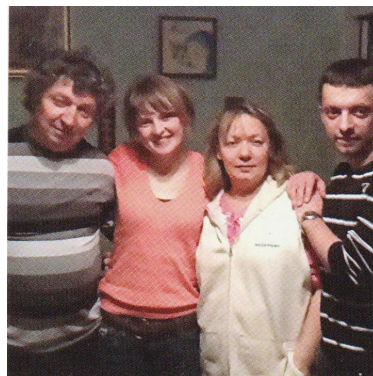
Împreună cu soțul Iulian Filip

Împreună cu fiul Alexandru

Cu prietenii

Împreună cu soțul, Adriana și Alexandru

Fiul Alexandru împreună cu soția și fiul lor

Italia, 2013

Cu nepoții în zi de Crăciun

La aniversarea soțului

La BPR „V. Matei”, Leova

Viena, Teiul lui Eminescu, 2018

**Viena, 2018, cu Aurelian și Larisa Silvestru, ambasadorul
Victor Osipov**

Cu scriitorul Vasile Romanciuc

Cu prietenii de familie

Colegi, amintiri, stări sufletești

Echipa secției Dezvoltare în biblioteconomie și cea a secției Dezvoltare instituțională, anul 2000

Echipa Direcției Cecetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și cea a secției Dezvoltare instituțională, anul 2001

Gânduri la un jubileu, anul 2005

Împreună cu Tatiana Costiuc, Nelly Țurcan,
Natalia Cheradi, anul 2005

Moment festiv, anul 2005

Echipele Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și cea a secției Dezvoltare instituțională, anul 2006

Colege din cadrul direcției, anul 2007

Leova, 2013, cu reprezentanții IREX și Prima Doamnă Margareta Timofti

Hâncești, Festivalul Național al Cărții și Lecturii, anul 2014

**Forumul Managerilor din cadrul SNB, anul 2015,
împreună cu Aliona Tostogan și Aliona Muntean**

Împreună cu Eugenia Bejan, BNC „I. Creangă”, și Bogdan Ghiurco, BJ Iași, la Clubul Biblioteconiștiilor, anul 2015

Forumul Cercetătorilor, anul 2015

Simpozionul Anul Bibliologic 2014, 7 aprilie 2015

Întrunire profesională, Ialoveni, 2015

Laureații Premiului MECC, anul 2016

Împreună cu Elena Pintilei și Iulian Filip, anul 2016

**Moment festiv din cadrul ceremoniei decernării premiilor MECC,
anul 2016**

Împreună cu Sorina Stanca, BJ Cluj-Napoca, și Iulian Filip, anul 2016

Împreună cu colegii din bibliotecile publice, anul 2016

Împreună cu Iulian Filip și prietenii, anul 2017

VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin

Institutul Goethe, București,
anul 2017

Aniversarea BNRM, anul 2017

Conferința zonală, Drochia, 2017

Vizita de studiu în orașul Vilnius, Lituania, anul 2017

Împreună cu Iulian Filip, Veronica și Angelina Borș, anul 2017

Echipa Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, anul 2017

Moment de final al evenimentului „日本国 Nipponkoku -
Țara Soarelui Răsare”, anul 2018

Împreună cu Hermina Anghelescu,
anul 2018

Împreună cu familia Șarov și Hermina Anghelescu, Palatul Republicii,
anul 2018

VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin

Împună cu Galina Daviđic,
anul 2018

Împună cu Maria Cojocaru și
Elena Pintilei, anul 2018

Împună cu Eugenia Bejan, Galina Daviđic, anul 2018

Întâlnire profesională la Strășeni, anul 2018

Telenești, anul 2018

La BJ „Gh. Asachi”, Iași, anul 2018

Vizită de studiu la Biblioteca Națională a Lituaniei, anul 2018

Vizită de studiu la Biblioteca Națională a Lituaniei, anul 2018

Vizită de studiu la Așhabad, anul 2018

Echipa Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, anul 2019

Împreună cu Irina Biriukova, Biblioteca Națională Științifică din Odesa, și Elena Pintilei, director general al BNRM, anul 2019

Împreună cu Ludmila Corghenci și Valentina Popa, anul 2019

**Împreună cu Rodica Sobieski, Ludmila Corghenci, Elena Pintilei,
Elena Harconița, anul 2019**

Împreună cu Elena Pintilei și Valentina Cotorobai, Hâncești, anul 2019

La Festivalul de Poezie și Muzică „Eminesciana”,
ediția a XXXIII-a, Strășeni, anul 2019

Împreună cu Elena Pintilei și Lidia Kulikovski, anul 2019

Împreună cu Elena Pintilei, Dorian Furtună, Adrian Ghicov, Angela Lungu, Iulian Filip, Tatiana Ciocoi, Nelly Țurcan, anul 2019

Semnarea Acordului de grant cu JICA, anul 2020

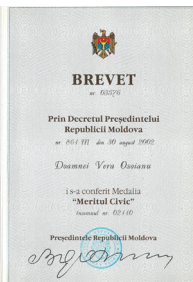
Echipa Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării, anul 2020

DISTINCȚII

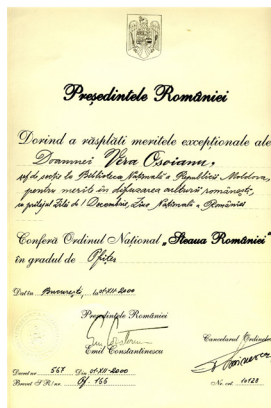
Ordinul „Gloria Muncii”: Brevet nr. 4500

Medalia „Meritul Civic”: Brevet nr. 03576

Ordinul Național „Steaua României”

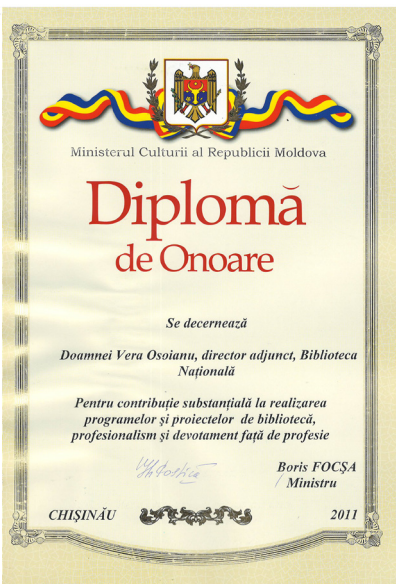

Diplome ale Guvernului Republicii Moldova și ale Ministerului
Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Contribuții inovatoare în dezvoltarea
Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

BREVET DE INVENȚIE nr. 29

Autorul (inventatorul) Vera Osianu
Funcția director adjutat
Serviciul _____

Descrierea ideii (invenției) pe scurt: integrarea
Bibliotecii Naționale a R.M.
în T.G.L.

Directorul general _____ A. Rău
Șeful Centrului de management S. Barbei S. Barbei

Data înregistrării 04.03.2009

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

BREVET DE INVENȚIE nr. 65

Autorul (inventatorul) OSOIANU VERA
Funcția Director adjunt
responsabil de cercetare și dezvoltare
în biblioteconomie

Descrierea ideii (invenției) Realizarea Campaniei
Nationale "Cartea-dar nepretuit" : elaborarea
concepției și crearea mapei on-line "BNRM – motor
de căutare pentru bibliotecari"

Data înregistrării 23.04.2014
Director general _____ Dr. Alexei Rău

VERA OSOIANU și BIBLIOTECA din oglinda unui destin

Monografie biobibliografică

Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Str. 31 August 1989, nr. 78 A
Chișinău, MD-2012
Republica Moldova
Tel./Fax: (37322) 22-14-75
E-mail: biblioteca@bnrm.md

Bun de tipar: 12.02.2021

Coli de tipar: 24

Tiraj: 50 ex.

Apărut: 2021

Tiparul sub comanda nr. 2,
executat la F.P.C. Primex-Com S.R.L.
Bd. Grigore Vieru, nr. 26
Chișinău, MD-2005
Republica Moldova
Tel.: (37322) 27-53-05, (37322) 22-66-82
E-mail: primex@dnt.md